

ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ:

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.
"ΔΕΘ - ΗΕΛΕΧΡΟ Α.Ε."

Σφραγίδα - Υπογραφή

ΕΡΓΟ:

"ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ"

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ:

ΔΙΚΤΥΟ Α.Ε.
ΑΝΑΔΟΧΟΣ : ΑΚΚΤ - ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ
ΕΥΡΩΤΕΚ Α.Ε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ :
ΔΟΥΜΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ Αρχιτέκτων Μηχ/κός

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΣΜΠΕ: ΕΥΡΩΤΕΚ Α.Ε.

Σφραγίδα - Υπογραφή

ΠΑΡΑΛΗΦΘΗΚΕ

ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2019

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ : ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	3
2. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	15
3. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ	17
3.1 Σκοπιμότητα και στόχοι του σχεδίου.....	17
3.2 Οι διεθνείς ή κοινοτικοί ή εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη.....	19
3.2.1 Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα.....	19
3.2.2 Υδατικοί πόροι - Υγρά απόβλητα.....	21
3.2.3 Έδαφος - Στερεά απόβλητα.....	23
3.2.4 Κλιματικοί παράγοντες - Ατμοσφαιρική ρύπανση - Ενέργεια.....	24
3.2.5 Πληθυσμός - Περιβαλλοντικές επιδράσεις στην ανθρώπινη υγεία.....	27
3.2.6 Πολιτιστική κληρονομιά - Τοπίο.....	28
3.2.7 Σύνοψη περιβαλλοντικών στόχων.....	29
3.3 Η σχέση του έργου με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα.....	30
3.3.1 Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Κεντρικής Μακεδονίας.....	30
3.3.2 Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης.....	32
3.3.3 Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δήμου Θεσσαλονίκης.....	33
3.3.4 Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας.....	34
3.3.5 Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας.....	34
3.3.6 Επικαιροποίηση Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.....	35
3.3.7 Επιχειρησιακά Προγράμματα του νέου ΕΣΠΑ 2014 -2020.....	36
4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	37
4.1 Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του Σχεδίου.....	37
4.2 Ανάλυση κατάστασης οικιστικού αποθέματος περιοχής μελέτης.....	41
4.3 Τεκμηρίωση και πρόταση χωρικού προορισμού.....	52
4.3.1 Διατύπωση βασικών αρχών προτεινόμενης λύσης.....	52
4.3.2 Πρόταση Χωρικής Ανάπτυξης Περιοχής Επέμβασης.....	55
4.3.3 Οργάνωση πολεοδομικών ενοτήτων – πολεοδομικές υποενοότητες.....	57
4.3.4 Καθορισμός χρήσεων γης και τυχόν πρόσθετων περιορισμών.....	57
4.3.5 Καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης – Πολεοδομικός Κανονισμός.....	60
4.3.6 Κατάσταση δομημένου περιβάλλοντος (δομή, μορφολογία συνόλων, κατάσταση δημόσιων – ιδιωτικών ελεύθερων χώρων, υλοποιημένος Σ.Δ.).....	62
4.3.7 Δίκτυο ελεύθερων κοινοχρήστων χώρων και κοινωφελών εγκαταστάσεων και δίκτυο πεζοδρόμων (κατάσταση – δομή – ροές).....	64
4.3.8 Καθορισμός βασικού οδικού δικτύου.....	65
4.4 Πρόγραμμα ενεργοποίησης του ΕΧΣ.....	66
5. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	68
5.1 Παλαιότερες μελέτες και προτάσεις.....	68
5.2 Μηδενική λύση και εναλλακτικά σενάρια.....	69
5.3 Κριτήρια επιλογής βέλτιστου σεναρίου.....	71
6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	75
6.1 Αντικείμενο διερεύνησης και ορισμός περιοχής μελέτης.....	75

6.2	Βιοποικιλότητα, Χλωρίδα, Πανίδα.....	76
6.2.1	Στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος ευρύτερης περιοχής.....	76
6.2.2	Χώροι Πρασίνου ευρύτερης περιοχής και περιοχής μελέτης.....	78
6.3	Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά, οικονομική φυσιογνωμία και εκθεσιακές δραστηριότητες της ΔΕΘ.....	82
6.3.1	Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά και οικονομική φυσιογνωμία ευρύτερης περιοχής.....	82
6.3.2	Εκθεσιακές δραστηριότητες της ΔΕΘ – Helexpro.....	84
6.4	Χρήσεις γης, συγκοινωνιακές υποδομές, περιβαλλοντικός θόρυβος.....	90
6.4.1	Χρήσεις γης στο σύνολο της ζώνης άμεσης επιρροής.....	90
6.4.2	Συγκοινωνιακές υποδομές και στάθμευση.....	94
6.4.3	Περιβαλλοντικός θόρυβος.....	98
6.5	Υδατικοί πόροι.....	101
6.5.1	Προσδιορισμός και κατάσταση Υδατικών Συστημάτων.....	101
6.5.2	Περιοχές με κίνδυνο πλημμύρας Αντιπλημμυρική προστασία.....	103
6.5.3	Υδρευση - Αποχέτευση.....	106
6.6	Έδαφος - Στερεά απόβλητα.....	109
6.6.1	Γεωλογικά στοιχεία - Σεισμικότητα.....	109
6.6.2	Στερεά απόβλητα.....	111
6.7	Κλιματικοί παράγοντες, ατμόσφαιρα.....	113
6.7.1	Κλιματικά δεδομένα.....	113
6.7.2	Ποιότητα ατμόσφαιρας.....	114
6.8	Ενεργειακά δίκτυα – κατανάλωση ενέργειας – Η/Μ ακτινοβολία.....	116
6.8.1	Κατανάλωση ενέργειας και εκπομπές CO2 στην ευρύτερη περιοχή.....	116
6.8.2	Κατανάλωση ενέργειας και εκπομπές CO2 στο Εκθεσιακό Κέντρο.....	118
6.8.3	Εκπομπές Η/Μ ακτινοβολίας.....	123
6.9	Τοπίο – Πολιτιστική Κληρονομιά.....	124
6.10	Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά.....	127
7.	ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	129
7.1	Μεθοδολογία εκτίμησης των επιπτώσεων.....	129
7.2	Αναλυτική εκτίμηση των επιπτώσεων του Σχεδίου.....	133
7.2.1	Κατηγορία I. Μοναδική χρήση: εκθεσιακά κέντρα (Τομείς I και II).....	133
7.2.2	Κατηγορία II. Εκθεσιακά κέντρα και άλλες χρήσεις (Τομείς III και IV).....	135
7.2.3	Κατηγορία III. Ελεύθεροι και κοινόχρηστοι χώροι (Τομέας V).....	137
7.2.4	Κατηγορία IV. Περιοχή ΑΑΜΘ (Τομέας VI).....	139
7.2.5	Συγκεντρωτικός πίνακας επιπτώσεων των παρεμβάσεων του Σχεδίου.....	141
7.3	Συνολική εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου και σωρευτικές επιπτώσεις.....	144
7.4	Προβλεπόμενο σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του έργου.....	150
8.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ.....	152
9.	ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ.....	156
10.	ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ.....	158
11.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	161
11.1	Βιβλιογραφία.....	161
11.2	Συνομογραφίες.....	164
11.3	Χάρτες.....	166

1. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Σκοπιμότητα και στόχοι του έργου

Στόχος της σύνταξης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου είναι να επιλυθούν τα πολεοδομικά προβλήματα και τα προβλήματα δόμησης στην υφιστάμενη έκταση του Εκθεσιακού Κέντρου και να μη δημιουργούνται κωλύματα στον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων της ΔΕΘ-Ηελεχρο με σκοπό να συνεχιστούν και ενισχυθούν οι επιχειρηματικές δραστηριότητες της εταιρείας και να οριστικοποιηθεί η λειτουργία του φορέα στον υφιστάμενο χώρο, καθόσον οι σχεδιασμοί χωροταξικού και πολεοδομικού επιπέδου σε επίπεδο πόλης χρονίζουν και είναι ακόμα ασαφείς.

Με τη σύνταξη του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου παρουσιάζονται συνθετικά, το πρότυπο ανάπτυξης της περιοχής ενώ διατυπώνονται και οι βασικές αρχές χωρικής και πολεοδομικής οργάνωσης της περιοχής σε σχέση και με το ευρύτερο περιβάλλον. Επιπλέον, καθορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης και όροι δόμησης (συντελεστής δόμησης, μέγιστη επιτρεπόμενη κάλυψη, μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος). Για την εκπόνηση της παρούσας Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκριση του ΕΧΣ, ακολουθούνται οι προδιαγραφές που αναφέρονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ της ΚΥΑ 107017/28.8.2006 (στα πλαίσια εναρμόνισης της Οδηγίας 2001/42/ΕΕ).

Για το σκοπό της μελέτης διερευνώνται οι διεθνείς ή κοινοτικοί ή εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, ώστε να καθοριστούν οι βασικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για το ΕΧΣ. Επίσης διερευνάται και η σχέση του έργου με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα. Οι βασικοί περιβαλλοντικοί στόχοι με βάση τις κατευθύνσεις των ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών και στρατηγικών για την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο ανάπτυξη που καθορίζονται για το ΕΧΣ του Εκθεσιακού Κέντρου, είναι οι εξής:

Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα

- Διασφάλιση συμβατότητας των δραστηριοτήτων οικιστικής ανάπτυξης με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας
- Αποφυγή του περιορισμού των φυσικών χώρων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας

Υδατικοί πόροι - Υγρά απόβλητα

- Διασφάλιση της καλής χημικής και οικολογικής κατάστασης των υδάτων
- Διασφάλιση επάρκειας ύδατος για ύδρευση, άρδευση και χρήση σε άλλες οικονομικές δραστηριότητες
- Περιορισμός της επικινδυνότητας σε Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ)

Εδαφος - Στερεά απόβλητα

- Μείωση της ρύπανσης των εδαφών και διαφύλαξη της ποσότητας και ποιότητάς τους
- Αποφυγή απομάκρυνσης του εδάφους και της φυτοκάλυψης, εξαιτίας ανθρωπογενών παρεμβάσεων
- Μείωση αποβλήτων στο ελάχιστο και επαναχρησιμοποίηση μέσω ανακύκλωσης, λιπασματοποίησης ή ανάκτησης ενέργειας

Ατμοσφαιρική ρύπανση - Κλιματικοί παράγοντες - Ενέργεια

- Περιορισμός της ανάγκης μετακινήσεων - Μείωση των περιβαλλοντικών συνεπειών του τομέα των μεταφορών
- Περιορισμός της ατμοσφαιρικής ρύπανσης
- Περιορισμός παραγωγής αερίων θερμοκηπίου (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)
- Ενίσχυση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)

Πληθυσμός - Ανθρώπινη υγεία

- Δημιουργία συνθηκών για τη βελτίωση της υγείας
- Μείωση θορύβου οικιστικών περιοχών
- Ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος και της απασχόλησης

Πολιτιστική Κληρονομιά - Τοπίο

- Προστασία, ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος
- Δημιουργία λειτουργικών χώρων και κτιρίων που δεν υποβαθμίζουν το τοπίο
- Βελτίωση ποσότητας και ποιότητας ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό.

Το ΕΧΣ σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με άλλα Σχέδια και Προγράμματα που έχουν εκπονηθεί ή εκπονούνται. Τα σημαντικότερα από αυτά είναι: το «Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας», η «Μελέτη αξιολόγησης, αναθεώρησης και εξειδίκευσης του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Κεντρικής Μακεδονίας» καθώς επίσης και η «Μελέτη Αναθεώρησης Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Δήμου Θεσσαλονίκης».

Επιπλέον, η ευρύτερη περιοχή παρέμβασης εντάσσεται στο Υδατικό Διαμέρισμα GR10 Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ περιλαμβάνεται σε Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) ακολουθώντας τις κατευθύνσεις των σχετικών Σχεδίων Διαχείρισης.

Περιγραφή του Σχεδίου

Η ΔΕΘ – Helexpro A.E. αποτελεί τον εθνικό φορέα διοργάνωσης εκθεσιακών και συνεδριακών εκδηλώσεων και τον επίσημο σύμβουλο της πολιτείας σε θέματα Εκθεσιακής και Συνεδριακής πολιτικής. Ο υφιστάμενος χώρος του Εκθεσιακού Κέντρου αναπτύσσεται σε χώρο 175.820 m² στην ανατολική πλευρά του κέντρου της πόλης, μεταξύ των οδών Αγγελάκη, Λεωφόρου Στρατού (Πλατεία ΧΑΝΘ), 3ης Σεπτεμβρίου και Εγνατίας. Περικλείει τα Διεθνή Συνεδριακά Κέντρα «Ιωάννης Βελλίδης» και «Νικόλαος Γερμανός», το Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, το Μουσείο Ραδιοφωνίας Θεσσαλονίκης, εγκαταστάσεις της ΕΡΤ και άλλων φορέων, καθώς και το Παλαί ντε Σπορ και τον Πύργο του ΟΤΕ. Η περιοχή ανήκει στην ΔΕ Θεσσαλονίκης και πιο συγκεκριμένα στην Α΄ Δημοτική Κοινότητα.

Η πιο σταθερή γραμμή κατεύθυνσης όσον αφορά στο χώρο ανάπτυξης των δραστηριοτήτων της ΔΕΘ–Helexpro, όπως προκύπτει από τις έως σήμερα διατυπωμένες απόψεις και προγραμματικά κείμενα, είναι η ένταξη του υφιστάμενου γηπέδου της ΔΕΘ σε μια αστική περιοχή που ορίζεται είτε ως Μητροπολιτικό Πάρκο είτε ως Μητροπολιτικό Κέντρο πόλης είτε ως Ζώνη Μητροπολιτικών Λειτουργιών. Η άποψη αυτή είναι η επικρατούσα και από πλευράς Δήμου και από πλευράς των φορέων της πόλης. Η ζώνη αυτή καθορίζεται και ως Ζώνη Άμεσης Επιρροής της περιοχής παρέμβασης για το ΕΧΣ στο χώρο της ΔΕΘ – Helexpro. Ως

ευρύτερη περιοχή της περιοχής επέμβασης ορίζεται το όριο του ΓΠΣ, δηλαδή ο Δήμος Θεσσαλονίκης.

Η ανάπτυξη των εγκαταστάσεων της ΔΕΘ τα τελευταία 60 χρόνια έχει γίνει σε τέσσερις διαδοχικές φάσεις, με αρχή τα μέσα της δεκαετίας του '50, στη συνέχεια στα τέλη της δεκαετίας του '60 και αρχές της δεκαετίας του '70, κατόπιν στα τέλη της δεκαετίας του '70 έως τα τέλη της δεκαετίας του '80 και τέλος από τα μέσα της δεκαετίας του '90 έως τις αρχές του νέου αιώνα. Σήμερα υπάρχουν τριάντα οκτώ (38) κτίρια που μπορούν να ομαδοποιηθούν σύμφωνα με την κύρια χρήση τους:

- Είκοσι τρία (23) φιλοξενούν εκθεσιακές χρήσεις, εκ των οποίων δέκα επτά (17) είναι Εκθεσιακά Περίπτερα, ενώ τα έξι (6) είναι μεμονωμένα – αυτόνομα κτίρια εκθετών 50 ως 260 m². Τρία (3) κτίρια έχουν συνεδριακές χρήσεις (ένα (1) αποκλειστικά, δύο (2) συμπληρωματικά με εκθεσιακή),
- Πέντε (5) λειτουργούν ως καταστήματα – γραφεία,
- Ένα (1) ως Μουσείο (ΜΜΣΤ),
- Ένα (1) ως αθλητικό κέντρο (ΑΑΜΘ),
- Επτά (7) φιλοξενούν συμπληρωματικές χρήσεις (Πύλες, υποσταθμοί, συνδέσεις).
- και ο Πύργος ΟΤΕ.

Από τα 38 κτίρια, 23 διαθέτουν τουλάχιστον δύο (υπέργεια) επίπεδα για πρωτεύουσες ή δευτερεύουσες χρήσεις. Ένας υπολογισμός της αποδοτικότητας χρήσης των χώρων δείχνει ότι τόσο συνολικά, όσο και ανά κτίριο οι υφιστάμενες εκθεσιακές εγκαταστάσεις της ΔΕΘ δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι εκμεταλλεύονται αποδοτικά το χώρο καθώς είτε έχουν σημαντικούς περιορισμούς στην εκμετάλλευση της επιφάνειας (υποστυλώματα, κλιμακοστάσια), είτε λόγω μικρού μεγέθους δεν δημιουργούν αποδόσεις «κλίμακας». Ο εκμεταλλεύσιμος χώρος για την εγκατάσταση εκθετών κατά μέσο όρο ανέρχεται στο 47 – 48%. Η συνολική δόμηση εντός της περιφράξης του γηπέδου ανέρχεται σε 96.000 m², ενώ ο υλοποιημένος Συντελεστής Δόμησης είναι 0,58 (μη συμπεριλαμβανομένου της δόμησης του ΑΑΜΘ). Η υφιστάμενη κάλυψη των κτιριακών εγκαταστάσεων είναι 42%. Οι χώροι κυκλοφορίας για την εξυπηρέτηση των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων, οι οποίοι βρίσκονται διάσπαρτα διατεταγμένοι στο σύνολο της περιοχής μελέτης προσεγγίζουν το ποσοστό της τάξεως του 50% αφήνοντας ως «ελεύθερο» χώρο δημόσια προσβάσιμο, το υπόλοιπο 8% το οποίο είναι διαμορφωμένο ως υπαίθριο Parking. Η κύρια εκθεσιακή χρήση καταλαμβάνει περίπου 70% του κτιριακού αποθέματος της ΔΕΘ. Το 10% καταλαμβάνει η συνεδριακή χρήση, το 4% καταλαμβάνει η χρήση του πολιτισμού (ΜΜΣΤ), και το υπόλοιπο 16% καταλαμβάνει η χρήση των γραφείων και καταστημάτων.

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 48085/23-11-2017 Απόφαση προέγκρισης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι ολοκληρώθηκε ο προβληματισμός και ο διάλογος της πόλης σχετικά με την αναγκαιότητα της μετεγκατάστασης του Εκθεσιακού Κέντρου εκτός του αστικού ιστού. Παραμένει απλά ως μια στόχευση διαφορετική αλλά πάντοτε μακροπρόθεσμη στα πλαίσια εκθεσιακών δραστηριοτήτων που θα εξυπηρετούνται καλύτερα σε άλλες, εκτός αστικού περιβάλλοντος περιοχές.

Προτείνονται περιοχές δόμησης του εκθεσιακού χώρου (περιοχές I και II), στις οποίες θα αναπτυχθούν οι εκθεσιακές εγκαταστάσεις με ενιαία μορφολογικά και αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά, η περιοχή δόμησης III που θα περιλαμβάνει τις αναπτύξεις αναψυχής, εμπορικών, γραφειακών και εκθεσιακών χώρων και η περιοχή δόμησης IV που θα περιλαμβάνει τις αναπτύξεις Ξενοδοχείου, Συνεδριακού κέντρου και εκθεσιακών χώρων. Στις περιοχές δόμησης III και IV προτείνεται να επιδιωχθεί ο σχεδιασμός κτιριακών εγκαταστάσεων υψηλού αρχιτεκτονικού προσήμου ώστε να αποτελέσουν τα νέα τοπόσημα του αστικού ιστού της μητροπολιτικής περιοχής της Θεσσαλονίκης που σηματοδοτούν την πόλη του 2020-2030. Προτείνεται παράλληλα δημιουργία δευτερεύοντα κοινόχρηστου

χώρου, ο οποίος σε συνδυασμό με τον καθοριζόμενο ελεύθερο χώρο και τους μη καλυπτόμενους χώρους των περιοχών δόμησης και ειδικά αυτούς της περιοχής δόμησης III, θα αποτελέσουν τον ενιαίο ελεύθερο διαμορφωμένο χώρο εντός της περιοχής επέμβασης, που θα ενισχύσει τον αντίστοιχο ελεύθερο διαμορφωμένο χώρο του αστικού ιστού εκτός της περιοχής παρέμβασης με ενιαίες αρχές σχεδιασμού. Εντός του ελεύθερου χώρου προτείνεται η διατήρηση των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης (ΜΜΣΤ), του πύργου του ΟΤΕ, της πύλης εισόδου της ΔΕΘ, κατασκευής δεκαετίας 1960 (χιαστί είσοδος), του παρακείμενου στεγάστρου της πλατείας ΧΑΝΘ καθώς και του Αλεξάνδρειου Αθλητικού Μέγαθρου Θεσσαλονίκης (ΑΑΜΘ). Προτείνεται η οργάνωση υπόγειων χώρων στάθμευσης τόσο στη ζώνη III όσο και στη ζώνη IV με εισόδους – εξόδους στην οδό Εγνατία και Γ' Σεπτεμβρίου αντίστοιχα. Προτείνονται δύο εισοδοί – έξοδοι οχημάτων για την εσωτερική κυκλοφορία και εξυπηρέτηση εντός των περιοχών I και II των εγκαταστάσεων του Εκθεσιακού Κέντρου στην οδό Εγνατία και στην προέκταση της οδού Λαμπράκη ταυτόχρονα.

Με το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο, η περιοχή επέμβασης προτείνεται να οργανωθεί σε ένα (1) οικοδομικό τετράγωνο, ενοποιώντας τα δύο προηγούμενα οικοδομικά τετράγωνα, με 6 τομείς όρων δόμησης εντός αυτού.

Οι όροι και περιορισμοί δόμησης ανά τομέα, αφορούν τον Συντελεστή Δόμησης, το Ποσοστό Κάλυψης και το Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων ανά τομέα και χρήση, την επιβολή προκηπίων, τον ορισμό κοινόχρηστου χώρου και περιοχών δόμησης και είναι οι εξής:

- Συντελεστής Δόμησης (Σ.Δ.) = Η μέγιστη επιτρεπόμενη συνολική δόμηση περιοχής ΕΧΣ, ορίζεται σε 96.000,00 m², της Δόμησης του ΑΑΜΘ μη συμπεριλαμβανομένης.
- Ποσοστό Κάλυψης = Το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης στο σύνολο της περιοχής ΕΧΣ ορίζεται σε 50%.
- Ορίζονται τομείς όρων δόμησης: I, II, III, IV, V, VI.
- Επιβάλλονται προκήπια: 25m, 50m επί τμήματος του προσώπου επί της οδού Αγγελάκη. 10m επί τμήματος του προσώπου της οδού Εγνατίας, 5m επί τμήματος του προσώπου της οδού προέκτασης Γ. Λαμπράκη και 8m επί τμήματος του προσώπου της Λεωφόρου Στρατού.
- Ορίζεται ελεύθερος κοινόχρηστος χώρος (δευτερεύων δίκτυο κοινόχρηστου χώρου) με μπλέ γραμμή .
- Ορίζονται Περιοχές Δόμησης, εντός των ορίων των τομέων δόμησης I, II, III, IV με κόκκινη γραμμή.
- Ορίζεται Περίγραμμα Δόμησης που αφορά τα προτεινόμενα προς διατήρηση κτίρια ΜΜΣΤ, πύργου του ΟΤΕ, πύλη – τόξο και στέγαστρο της πλατείας ΧΑΝΘ και ΑΑΜΘ, με κόκκινη γραμμή.
- Μέγιστο ύψος κτιρίων:

στον Τομέα I και ειδικότερα στις περιοχές δόμησης I.1 και I.2, ορίζεται μέγιστο ύψος κτιρίων τα 20m.

στον Τομέα II, στην περιοχή δόμησης II.1 ορίζεται μέγιστο ύψος κτιρίων τα 12m.

στον Τομέα III στην περιοχή δόμησης III.1 ορίζεται μέγιστο ύψος κτιρίων τα 12m για τα κτίρια με χρήση εκθεσιακών κέντρων, συνεδριακό κέντρο και εμπορικών καταστημάτων, αναψυχής και τα 16m για κτίρια γραφείων, τραπεζών.

στον Τομέα IV στην περιοχή δόμησης IV.1 ορίζεται μέγιστο ύψος κτιρίων τα 12m για τα κτίρια με χρήση εκθεσιακών κέντρων και συνεδριακό κέντρο και τα 34m για τα κτίρια τουρισμού.

στον Τομέα V ορίζεται μέγιστο ύψος των 2 κτιρίων αναψυχής τα 4m.

- Επιτρεπόμενες Συνοδές Χρήσεις. Σε κάθε περιοχή δόμησης οι επιτρεπόμενες συνοδές χρήσεις είναι ενσωματωμένες στον κύριο όγκο των κτιρίων των εκθεσιακών και των συνεδριακών κέντρων αντίστοιχα.
- Περίφραξη Περιοχής ΕΧΣ. Η περίφραξη του ελεύθερου χώρου του Τομέα V κατά μήκος της επαφής του με τον δευτερεύοντα κοινόχρηστο χώρο, του μετώπου επί της οδού Αγγελάκη, της πύλης – τόξου και του στεγάστρου της πλατείας ΧΑΝΘ και του μετώπου επί της οδού Λεωφόρος Στρατού γίνεται με συμπαγές τμήμα μέχρι 0,5m και μέγιστο ύψος μέχρι 2m και με πολλαπλές εισόδους που θα διασφαλίζουν την απρόσκοπτη πρόσβαση στον ελεύθερο χώρο.
- Διαμόρφωση (ΤομέαV). Επιβάλλεται η ενιαία και συνολική διαμόρφωση του ελεύθερου χώρου, ως συνέχεια των υφιστάμενων ελεύθερων χώρων της πόλης που τον περιβάλλουν, με έμφαση στην αποκατάσταση της συνέχειας του αστικού ιστού και τον αντίστοιχο καθορισμό εισόδων προσπέλασης στο χώρο αυτό. Οι διαμορφώσεις επιτρέπεται να περιλαμβάνουν ροές κίνησης και στάσης πεζών, ποδηλάτου, τεχνητές διαμορφώσεις για τη δημιουργία νέου φυσικού ανάγλυφου σε τμήματα του χώρου με επιχώσεις έως 2m, χώρους νερού, δενδροφυτεύσεις, χώρους πράσινου και χώρους υπαιθρίων εκδηλώσεων και εκθέσεων μεγέθους ανάλογου με τη φέρουσα ικανότητα του ελεύθερου χώρου. Ο ελεύθερος χώρος των Τομέων V και VI θα μπορεί να χρησιμοποιείται κατ' αποκλειστικότητα από τον εκθεσιακό φορέα για περιορισμένο χρονικό διάστημα.
- Χώροι Στάθμευσης – Κτίρια Στάθμευσης. Επιτρέπονται υπόγειοι χώροι στάθμευσης ως εξής:
 - στον Τομέα III χωρητικότητας 1.000 θέσεων, με είσοδο από την οδό Εγνατία (συμπεριλαμβανομένου και κτιρίου στάθμευσης). Σε περίπτωση αδυναμίας υλοποίησης του παραπάνω αριθμού θέσεων στάθμευσης στον υπόγειο χώρο του **Τομέα III**, επιτρέπεται η επέκτασή του σε υπόγειο χώρο του Τομέα V
 - στον Τομέα IV χωρητικότητας 600 θέσεων, με είσοδο από την οδό Γ' Σεπτεμβρίου.
 - στον Τομέα I χωρητικότητας 500 θέσεων, με είσοδο από την οδό επέκτασης Λαμπράκη ή 1000 θέσεων ως εναλλακτική σε περίπτωση αδυναμίας υλοποίησης του ανάλογου αριθμού θέσεων στάθμευσης στον υπόγειο χώρο του Τομέα III .
 - στον Τομέα II για την εξυπηρέτηση του εκθεσιακού κέντρου με πρόσβαση από το εσωτερικό δίκτυο.

Στην περιοχή μελέτης του ΕΧΣ στους 6 τομείς όρων δόμησης ορίστηκαν 5 περιοχές δόμησης συνολικού εμβαδού 82.800 m² περίπου ως εξής:

- στον Τομέα I, 2 περιοχές δόμησης I.1 και I.2 εμβαδού 20.600 m² και 7.900 m² περίπου
- στον Τομέα II, 1 περιοχή δόμησης II.1 εμβαδού 12.600 m² περίπου
- στον Τομέα III, 1 περιοχή δόμησης III.1 εμβαδού 20.600 m² περίπου
- στον Τομέα IV, 1 περιοχή δόμησης IV.1 εμβαδού 21.100 m² περίπου

Στο σύνολο της περιοχής των 166.503,44 m² (175.820,41 m² περιοχής μελέτης ΕΧΣ από τα οποία αφαιρείται η παραχωρηθείσα έκταση στη ΓΓΑ για το ΑΑΜΘ), οι παραπάνω περιοχές

δόμησης αποτελούν το 50% περίπου. Το υπόλοιπο ποσοστό της τάξης του 10% περίπου καταλαμβάνουν οι χώροι εξυπηρέτησης της κυκλοφορίας των νέων κτιριακών εκθεσιακών εγκαταστάσεων και το υπόλοιπο ποσοστό του 40% απομένει ως ελεύθερος χώρος, δηλαδή τόσο αυτός του τομέα V και ο αντίστοιχος του Τομέα VI, όσο και οι χώροι που προκύπτουν από τα επιβαλλόμενα προκήπια επί των οδών Αγγελάκη και Εγνατίας.

Το σύνολο των κτιρίων του εκθεσιακού κέντρου ενδεικτικά μπορεί να καταλαμβάνει επιφάνεια περί τις 40.000 m² και τα κτίρια των υπόλοιπων επιτρεπόμενων χρήσεων μπορεί να καταλαμβάνουν ενδεικτικά περί τα 18.000 m² που σημαίνει ότι το σύνολο των κτιριακών εγκαταστάσεων θα αναπτύσσεται με ποσοστό κάλυψης 35-40%, στο σύνολο της περιοχής των 166.503,44 m².

Σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση δόμησης και κάλυψης των κτιριακών εγκαταστάσεων και την ενδεικτική νέα ανάπτυξη, προκύπτει μείωση κατά 2-7% του υλοποιούμενου ποσοστού κάλυψης και έτσι εμμέσως αυξάνεται ο ελεύθερος χώρος, όπως προηγουμένως περιγράφηκε, διαμορφούμενος σε ποσοστό περί το 55%. Στο ποσοστό αυτό περιλαμβάνεται ο ελεύθερος χώρος από τη μείωση της κάλυψης των περιοχών III και IV.

Σύμφωνα με τα παραπάνω προκύπτει ότι εξασφαλίζεται ελεύθερος χώρος μεγέθους 70 έως 75 στρ. Όλες οι κτιριακές εγκαταστάσεις προτείνεται να σχεδιαστούν με τα δεδομένα βιοκλιματικού σχεδιασμού με σκοπό τον περιορισμό και την αναστροφή αρνητικών επιπτώσεων, με την παράλληλη δημιουργία ευνοϊκών μικροκλιματικών συνθηκών.

Εναλλακτικές Δυνατότητες

Οι εναλλακτικές δυνατότητες που εξετάζονται περιλαμβάνουν, πέρα από τη μηδενική λύση, δύο σενάρια τα οποία διαφοροποιούνται ως προς τη χωροθέτηση ορισμένων χρήσεων. Ειδικότερα η μηδενική λύση διερευνά την εξέλιξη της περιβαλλοντικής κατάστασης στην περίπτωση που δεν πρόκειται να εφαρμοστούν οι προτάσεις του ΕΧΣ για το Εκθεσιακό Κέντρο Θεσσαλονίκης.

Στο 1^ο Εναλλακτικό Σενάριο ορίζονται 6 Τομείς Όρων Δόμησης. Ειδικότερα στους Τομείς I και II ορίζεται χρήση εκθεσιακών κέντρων. Στον τομέα III (περιοχή συμβολής οδών Αγγελάκη και Εγνατίας) χρήση εκθεσιακών κέντρων, συνεδριακό κέντρο, εμπορικών καταστημάτων, αναψυχής, γραφείων και τραπεζών. Στον Τομέα IV (περιοχή συμβολής οδών Λεωφ. Στρατού 3^{ης} Σεπτεμβρίου) ορίζεται χρήση εκθεσιακών κέντρων, συνεδριακό κέντρο και τουρισμός. Στον Τομέα V ορίζεται ελεύθερος χώρος πράσινου και δευτερεύων δίκτυο κοινόχρηστου χώρου. Στον Τομέα VI ορίζεται ελεύθερος χώρος πράσινου και περιοχή που παραχωρήθηκε στη ΓΓΑ για το ΑΑΜΘ.

Στο 2^ο Εναλλακτικό Σενάριο ο κύριος εκθεσιακός χώρος συγκεντρώνεται σε 4 τομείς, καλύπτοντας περιμετρικά το ΑΑΜΘ από τις τρεις πλευρές Β,Ν,Δ. Η ξενοδοχειακή και συνεδριακή χρήση, χωροθετείται σε κτιριακό συγκρότημα στον τομέα 5, στο βόρειο τμήμα του Εκθεσιακού Κέντρου μεταξύ Εγνατίας Οδού και Αγγελάκη. Επιπλέον στον τομέα αυτό χωροθετείται και χρήση αναψυχής, εμπορικών και γραφειακών χώρων. Σε αντίθεση, στο 1^ο Εναλλακτικό Σενάριο, η ξενοδοχειακή και συνεδριακή χρήση προτείνονται στη νότια-ανατολική πλευρά του Εκθεσιακού Κέντρου. Επιπλέον και στο σενάριο αυτό προτείνεται ελεύθερος χώρος με επιτρεπόμενη ήπια δόμηση στην ίδια θέση με το 1^ο Εναλλακτικό Σενάριο καθώς και εσωτερικό οδικό δίκτυο και χώροι κίνησης πεζών.

Ως κριτήρια επιλογής του βέλτιστου σεναρίου θεωρούνται τα εξής:

1. Η συμβολή στην ενίσχυση του αστικού πράσινου.
2. Να διευκολύνονται οι οπτικές φυγές και η διεπαφή με όμορες λειτουργίες και εγκαταστάσεις.

3. Να δημιουργούνται περιθώρια για εύκολη πρόσβαση και για κίνηση πεζών και ποδηλάτων.
4. Να ενσωματώνονται κατά τον προσφορότερο τρόπο αρχές περιβαλλοντικού σχεδιασμού π.χ. για το σχεδιασμό των κτιρίων - ενεργειακό σχεδιασμό, τη διαχείριση των μεταφορών και της τροφοδοσίας, τη διαχείριση της κατανάλωσης ύδατος, τη διαχείριση απορριμμάτων και αποβλήτων, την προστασία από το θόρυβο.

Αξιολογώντας τη Μηδενική Λύση και τα Εναλλακτικά Σενάρια συμπεραίνεται καταρχήν ότι η μη-υλοποίηση του υπό μελέτη Σχεδίου επιδρά αρνητικά στο σύνολο των επιλεγμένων κριτηρίων αξιολόγησης και για το λόγο αυτό απορρίπτεται. Η επιλογή του 1^{ου} σεναρίου αξιολογείται θετικά ως προς τα προτεινόμενα κριτήρια και ειδικότερα σε ότι αφορά την ενσωμάτωση των αρχών του περιβαλλοντικού σχεδιασμού αλλά και την ενίσχυση του αστικού πρασίνου. Η επιλογή του 2^{ου} σεναρίου αξιολογείται μεν θετικά ως προς το σύνολο των κριτηρίων, υστερεί ωστόσο (σε σύγκριση με το 1^ο Σενάριο) ως προς την αποτελεσματική ενσωμάτωση ορισμένων παραμέτρων και αρχών του περιβαλλοντικού σχεδιασμού (π.χ. προστασία από το θόρυβο, επιβάρυνση κυκλοφοριακών συνθηκών), εξαιτίας της προτεινόμενης χωροθέτησης του συνόλου των μη εκθεσιακών χρήσεων, πλησιέστερα στον πυκνοδομημένο αστικό ιστό, στη βόρεια πλευρά. Για το λόγο αυτό το 2^ο Εναλλακτικό Σενάριο απορρίπτεται.

Περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης περιβάλλοντος

Η Θεσσαλονίκη σήμερα κάλλιστα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί σαν συρρικνούμενη πόλη, από πλευράς δημογραφικής, οικονομικής και απασχόλησης. Σε ότι αφορά τα πληθυσμιακά χαρακτηριστικά, στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Θεσσαλονίκης την δεκαετία 2001-2011 καταγράφηκε αρνητικό ποσοστό μεταβολής, με το σύνολο του Δήμου να χάνει το 18,12% του πληθυσμού του. Το 23,28% του ενεργού πληθυσμού είναι άνεργοι, ενώ περίπου το 27,5% αυτών καταγράφονται ως «νέοι» άνεργοι. Επίσης διαπιστώνεται ότι, τη διετία 2014 και 2015 τόσο ο αριθμός νομικών μονάδων όσο και ο κύκλος εργασιών και οι απασχολούμενοι καταγράφουν πτωτική τάση. Εξάιρεση αποτελεί ο κλάδος του τουρισμού όπου την περίοδο 2010 – 2016, καταγράφεται αύξηση των αφίξεων κατά περισσότερο από 56% και των διανυκτερεύσεων κατά 42%, με συνεχή αύξηση των μεγεθών μετά το 2010.

Στο πλαίσιο αυτό των δημογραφικών και οικονομικών συνθηκών της ευρύτερης περιοχής δραστηριοποιείται η ΔΕΘ–Helexpro η οποία διοργανώνει περισσότερες από 20 διεθνείς εμπορικές εκθέσεις ετησίως στην Ελλάδα. Επιπλέον, φιλοξενεί στις εγκαταστάσεις της ένα μεγάλο αριθμό εκθέσεων που διοργανώνονται από τρίτους. Μετά από μία περίοδο μείωσης συμμετοχών και επισκεψιμότητας, από το 2013 εμφανίζεται τάση ανάκαμψης των μεγεθών της εκθεσιακής δραστηριότητας, τόσο στη «γενική» ΔΕΘ (+100% αύξηση επισκεψιμότητας μεταξύ 2012 και 2016) όσο και σε «κλαδικές» εκθέσεις, όχι μόνο στην (αναμενόμενα και μονίμως ενδιαφέρουσα) AGROTICA και ZOOTECHNIA (+170% και +96%) αλλά και στις περισσότερο εξειδικευμένες (HOTELIA, FURNIDEC BUSINESS, KOSMIMA).

Ειδικότερα σε ότι αφορά τις χρήσεις γης, ο χώρος της ΔΕΘ σύμφωνα με το ΓΠΣ του 1993 διαιρείται σε δύο τμήματα από ανώνυμη οδό πλάτους 32m που με Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ του 1990 κατατάσσεται στο βασικό οδικό δίκτυο, παρά το ότι σε μεταγενέστερη τροποποίηση ρυμοτομίας καταργείται. Γενικά ο χώρος της ΔΕΘ, αναγνωρίζεται ότι χρήζει περαιτέρω μελέτης με σκοπό τον ορισμό χρήσεων γης και λουπών όρων και περιορισμών.

Σε σχέση με τα Δημόσια Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, οι ενδοαστικές μεταφορές στο ΠΣΘ εξυπηρετούνται αποκλειστικά από τη λειτουργία του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης. Το Μετρό Θεσσαλονίκης θα περιλαμβάνει έναν κύριο άξονα και θα διέρχεται από τη βόρεια πλευρά του Εκθεσιακού Κέντρου συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην εξυπηρέτηση του χώρου. Επιπλέον ο Επιβατικός Σιδηροδρομικός Σταθμός εκτιμάται ότι, σε συνδυασμό με την κατασκευή του Σταθμού του Μετρό, αποκτά ένα νέο ρόλο ως

Συγκοινωνιακό Κέντρο μέσω σταθερής τροχιάς και μπορεί να μετεξελιχθεί σε σημείο αναφοράς στο κέντρο της πόλης. Σε ότι αφορά τους χώρους στάθμευσης που υπάρχουν στην περιοχή άμεσης επιρροής αν και έχουν μεγάλη δυναμικότητα παρόλα αυτά η ζήτηση στην περιοχή αυτή είναι εξίσου αυξημένη με αποτέλεσμα να παρατηρείται έντονο πρόβλημα στάθμευσης κυρίως σε συγκεκριμένες ώρες και περιόδους αιχμής. Τα σημαντικότερα κυκλοφοριακά προβλήματα παρατηρούνται κυρίως κατά τη διάρκεια των δύο μεγάλων εκθεσιακών δραστηριοτήτων που είναι η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ και η AGROTICA όπου παρατηρούνται αυξημένοι κυκλοφοριακοί φόρτοι κυρίως στις οδούς περιμετρικά του Εκθεσιακού Κέντρου.

Σε ότι αφορά τα κυριότερα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά επισημαίνονται τα εξής:

- Η ευρύτερη περιοχή μελέτης δεν περιλαμβάνεται σε κάποια προστατευόμενη περιοχή. Οι χώροι με πράσινο εντός της ΔΕΘ γενικά είναι περιορισμένοι και βρίσκονται διάσπαρτοι σε διάφορα σημεία του χώρου.
- Σε ότι αφορά τις εκπομπές ατμοσφαιρικών ρύπων, διαχρονικά παρατηρείται καθοδική τάση (από το 2001 έως το 2013), ειδικότερα στις τιμές του SO₂, του CO, του NO₂ και των PM₁₀. Η διαχρονική εξέλιξη δείχνει ότι, παρόλο που υπάρχουν στις διάφορες θέσεις, αυξομειώσεις των μέσων ετήσιων τιμών ρύπανσης από χρόνο σε χρόνο, υπάρχει γενικά τάση πτωτική ή τάση σταθεροποίησης, ανάλογα με το ρύπο. Αντιθέτως, το O₃ που αποτελεί ένα δευτερογενή ρύπο, δεν εμφανίζει σαφή τάση.
- Η διαχείριση στερεών αποβλήτων του Εκθεσιακού Κέντρου πραγματοποιείται σήμερα από διαπιστευμένο εργολάβο που αναλαμβάνει την αποκομιδή. Στο χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου δεν πραγματοποιείται διαλογή των στερεών αποβλήτων στην πηγή και δράσεις για την ανακύκλωση. Εξαιτίας του γεγονότος αυτού θεωρείται σημαντική η επιβάρυνση του ΧΥΤΑ, εξαιτίας αποβλήτων που καταλήγουν στην ταφή.
- Ο χώρος της ΔΕΘ (όπως και το σύνολο της ευρύτερης περιοχής) εξυπηρετείται από το δίκτυο ύδρευσης της ΕΥΑΘ και γενικά δεν παρατηρούνται σημαντικά προβλήματα ως προς την κάλυψη των υδρευτικών αναγκών. Η συνολική κατανάλωση ύδατος ανέρχεται σύμφωνα με την πρόσφατη καταγραφή για το 2017 σε 44,7χιλ m³. Τα υγρά απόβλητα του Εκθεσιακού Κέντρου καταλήγουν στο δίκτυο αποχέτευσης της ΕΥΑΘ και στη συνέχεια στην ΕΕΛ Σίνδου.
- Η συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο Εκθεσιακό Κέντρο για το έτος 2016 ανήλθε σε 4,50 GWh. Η κάλυψη της περιοχής πραγματοποιείται κανονικά από το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας του ΔΕΔΔΗΕ. Η χρήση ηλεκτρικής ενέργειας αφορά σε μεγάλο βαθμό το φωτισμό των κτιρίων και τον κλιματισμό. Η κατανάλωση πετρελαίου εκτιμάται κατά μέσο όρο σε 120.000 λίτρα/έτος το έτος και χρησιμοποιείται για τη θέρμανση των κτιρίων ενώ η κατανάλωση φυσικού αερίου περιορίζεται σήμερα μόνο στο κτίριο διοίκησης ενώ υπάρχει αγωγός φυσικού αερίου που διασχίζει σήμερα το χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου. Συνολικά οι εκπομπές CO₂ εξαιτίας της λειτουργίας του Εκθεσιακού Κέντρου εκτιμώνται σε 5.490t.
- Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης διαπιστώνονται προβλήματα ηχορύπανσης, ιδιαίτερα στους κεντρικούς οδικούς άξονες και το κέντρο της Θεσσαλονίκης. Στο Εκθεσιακό Κέντρο παρατηρείται αύξηση της κίνησης των οχημάτων κατά τη διάρκεια των εκθεσιακών και συνεδριακών διοργανώσεων. Επιπλέον συνθήκες δημιουργίας υψηλής στάθμης θορύβου, καταγράφονται από συναυλιακές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια εκθεσιακών διοργανώσεων.
- Από μετρήσεις της έντασης ηλεκτρικού πεδίου (V/m) και της έντασης μαγνητικού πεδίου (A/m) που έχουν πραγματοποιηθεί διαπιστώθηκε ότι οι καταγεγραμμένες τιμές είναι χαμηλότερες από τα θεσμοθετημένα όρια.

Εκτίμηση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο περιβάλλον

Οι αναμενόμενες επιπτώσεις από την υλοποίηση του Σχεδίου στους διάφορους περιβαλλοντικούς τομείς, προσεγγίζονται με βάση τους καθορισμένους περιβαλλοντικούς στόχους. Ειδικότερα εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο θα επηρεαστούν οι περιβαλλοντικοί στόχοι-παράμετροι, λαμβάνοντας υπόψη τη σημερινή τους κατάσταση και τις πιέσεις που ενδέχεται να δεχτούν, από την εφαρμογή του Σχεδίου. Παρατηρείται γενικά θετική συμβολή στους περιβαλλοντικούς τομείς για τις περισσότερες παρεμβάσεις του Σχεδίου (ως προς τις πιθανές αρνητικές) ενώ σημαντικός είναι και ο αριθμός των περιβαλλοντικών στόχων με ουδέτερες ή περιορισμένες επιπτώσεις. Προκύπτουν οι εξής διαπιστώσεις για τη συνολική εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου, στις περιβαλλοντικές παραμέτρους:

Βιοποικιλότητα – Χλωρίδα – Πανίδα

Η διατήρηση της βιοποικιλότητας δεν επηρεάζεται από την εφαρμογή του Σχεδίου. Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχει προστατευόμενος ή άλλος φυσικός σχηματισμός που να διαταράσσεται από τις προτάσεις επανασχεδιασμού του χώρου. Περιορισμένες επιπτώσεις ενδεχομένως να υπάρξουν από την απομάκρυνση μεμονωμένων δέντρων και θάμνων σε διάφορες περιοχές, εξαιτίας των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων. Ωστόσο η επίπτωση αυτή είναι βραχυχρόνια, κατά την κατασκευή των έργων, δεδομένου ότι στη συνέχεια θα υπάρξει διαμόρφωση νέου χώρου πρασίνου, μεγαλύτερης έκτασης όπου με τις κατάλληλες φυτοτεχνικές παρεμβάσεις, αναμένεται να υπάρξει αναβάθμιση για τη χλωρίδα και ενδεχομένως την ορνιθοπανίδα της περιοχής. Γενικά, το σχέδιο προσαρμόζεται στις εθνικές και κοινοτικές δεσμεύσεις και στρατηγικές για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Δεν αναμένονται σωρευτικές επιπτώσεις στη χλωρίδα, την πανίδα και τη βιοποικιλότητα συνολικά, από την εφαρμογή των κατευθύνσεων του Σχεδίου. Αντίθετα αναμένεται αναβάθμιση του αστικού πρασίνου με την αύξηση των διαθέσιμων χώρων αλλά και τη δυνατότητα πρόσβασης σε αυτούς των πολιτών και επισκεπτών.

Πληθυσμός – Ανθρώπινη Υγεία – Υλικά Περιουσιακά Στοιχεία

Κατά τη φάση κατασκευής των έργων πιθανόν να υπάρξουν περιορισμένες αρνητικές συνθήκες εξαιτίας της όχλησης, π.χ. βραχυχρόνια μικρή αύξηση του θορύβου και επιδείνωση (τοπικά) των ατμοσφαιρικών συνθηκών. Ωστόσο μακροπρόθεσμα, ο κατάλληλος σχεδιασμός των χώρων καθώς και η δημιουργία (λειτουργικού) ενιαίου χώρου πρασίνου, θα συμβάλλει στη βελτίωση των συνθηκών θορύβου και της ατμόσφαιρας. Επιπλέον, η αύξηση της έκτασης πρασίνου συμβάλλει στη βελτίωση της δυνατότητας αναψυχής και έμμεσα της υγείας.

Οι ενδεχόμενες επιπτώσεις στις υφιστάμενες κυκλοφοριακές συνθήκες κατά τη Φάση κατασκευής δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθούν με ακρίβεια στην παρούσα Φάση. Οι επιπτώσεις εξαρτώνται από τα αναλυτικά τεχνικά χαρακτηριστικά των επιμέρους έργων, τα οποία δεν είναι στην παρούσα φάση διαθέσιμα. Η εκτίμηση των κυκλοφοριακών επιπτώσεων κατά τη Φάση της λειτουργίας του έργου, επίσης παρουσιάζει δυσκολίες, εξαιτίας της έλλειψης επαρκών στοιχείων. Για το λόγο αυτό προτείνεται η εκπόνηση Ειδικής Κυκλοφοριακής Μελέτης, στα πλαίσια λειτουργίας του Εκθεσιακού Κέντρου. Οι κυκλοφοριακές επιπτώσεις από το Εκθεσιακό Κέντρο συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με εξωγενείς παράγοντες που στοχεύουν γενικότερα στη βελτίωση του κυκλοφορικού περιβάλλοντος του Δήμου Θεσσαλονίκης και του ευρύτερου ΠΣΘ. Οι παράγοντες αυτοί είναι κυρίως η μελλοντική λειτουργία του ΜΕΤΡΟ και ο εκσυγχρονισμός της λειτουργίας των αστικών συγκοινωνιών, αλλά και η εφαρμογή του ΣΒΑΚ του Δήμου Θεσσαλονίκης που αναμένεται να συμβάλλουν θετικά ως προς τις γενικότερες κυκλοφοριακές συνθήκες της ευρύτερης περιοχής του Εκθεσιακού Κέντρου.

Θα υπάρξουν θετικές επιπτώσεις στην απασχόληση και το εισόδημα εξαιτίας της αναβάθμισης των εκθεσιακών και συνεδριακών υποδομών και παροχών και των έμμεσων επιπτώσεων που αυτή θα επιφέρει στην τοπική οικονομία. Ταυτόχρονα θα υπάρξουν νέες ευκαιρίες απασχόλησης εξαιτίας των νέων προτεινόμενων χρήσεων π.χ. ξενοδοχείο, εμπορικές χρήσεις. Επίσης, αναμένεται να υπάρξει θετική συμβολή μακροπρόθεσμα, κυρίως στην εξυπηρέτηση ΑΜΕΑ, εξαιτίας αναβάθμισης των απαιτούμενων υποδομών. Θετικές θα είναι και οι επιπτώσεις στην ασφάλεια των επισκεπτών αλλά και τις συνθήκες εργασίας.

Δεν αναμένονται σωρευτικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία και τα υλικά περιουσιακά στοιχεία από την εφαρμογή των κατευθύνσεων του Σχεδίου. Αντίθετα, αναμένεται μείωση της επιπρόσθετης κυκλοφοριακής επιβάρυνσης που παρατηρείται σήμερα κατά την περίοδο των διαφόρων δραστηριοτήτων στον Εκθεσιακό Χώρο, κυρίως εξαιτίας της μελλοντικής λειτουργίας του ΜΕΤΡΟ, αλλά και τη βελτίωση της διαχείρισης των κυκλοφοριακών συνθηκών.

Υδατικοί Πόροι – Υγρά Απόβλητα

Δεν αναμένεται επιβάρυνση στη «χημική, οικολογική κατάσταση και οικολογικό δυναμικό» σε επιφανειακά και υπόγεια υδάτινα συστήματα από τις προτεινόμενες παρεμβάσεις του Σχεδίου. Δεδομένου ότι για την άρδευση απαιτούνται σημαντικές ποσότητες ύδατος, ίσως υπάρξουν αυξημένες ανάγκες στην κατανάλωση ύδατος κατά τους θερινούς μήνες. Ωστόσο εξαιτίας των παρεμβάσεων και βελτιώσεων στο δίκτυο ύδρευσης, καθώς και την κατάλληλη επιλογή συστήματος άρδευσης και ειδών χλωρίδας, οι αρδευτικές ανάγκες αναμένεται να περιοριστούν.

Δεν αναμένεται σημαντική επιβάρυνση στην κατανάλωση ύδατος, εξαιτίας της κατασκευής αλλά και λειτουργίας των προτεινόμενων εγκαταστάσεων. Η κατασκευή των απαιτούμενων υποδομών (κυρίως δίκτυο ομβρίων) θα συμβάλει στην αντιμετώπιση πιθανού κινδύνου πλημμύρας. Επιπλέον, η δημιουργία ενός ενιαίου χώρου πρασίνου ενδεχομένως να συμβάλει στην αντιμετώπιση πλημμυρικών φαινομένων εξαιτίας της υψηλής βλάστησης και την αύξηση της διαπερατότητας του εδάφους.

Δεν αναμένονται σημαντικές σωρευτικές επιπτώσεις στη διαχείριση των υδατικών πόρων εξαιτίας των υφιστάμενων και νέων χρήσεων στο χώρο.

Έδαφος – Στερεά Απόβλητα

Δεν υπάρχουν αυξημένες πιθανότητες ρύπανσης των εδαφών εξαιτίας του προτεινόμενου σχεδιασμού του χώρου. Θα υπάρξουν ενδεχομένως περιορισμένες τοπικές επιπτώσεις από την απομάκρυνση της υφιστάμενης φυτοκάλυψης. Ωστόσο οι επιπτώσεις αυτές είναι βραχυχρόνιες και αναστρέψιμες εξαιτίας της αύξησης των εκτάσεων πρασίνου που θα δημιουργηθούν.

Αναμένεται μείωση των παραγόμενων αποβλήτων από τη λειτουργία των δραστηριοτήτων στις νέες προτεινόμενες χρήσεις, εξαιτίας της εφαρμογής του διαχωρισμού στην πηγή και ενίσχυσης των δράσεων ανακύκλωσης. Για τα ΑΕΚΚ που θα δημιουργηθούν είτε κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων, είτε σε άλλες περιπτώσεις κατά τη λειτουργία του χώρου, θα υπάρξει εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας. Οι δράσεις για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων θα συμβάλλουν θετικά στην εκπλήρωση των στόχων εφαρμογής του ΠΕ.Σ.Δ.Α. Κεντρικής Μακεδονίας.

Δεν αναμένονται σωρευτικές επιπτώσεις για τις εδαφικές συνθήκες. Για τα στερεά απόβλητα αναμένεται σημαντική βελτίωση της κατάστασης, με περιορισμό της ποσότητας που καταλήγει σε ΧΥΤΑ.

Ατμοσφαιρική Ρύπανση – Κλιματικοί Παράγοντες – Ενέργεια

Αναμένεται μείωση των μετακινήσεων με ΙΧ αυτοκίνητα μελλοντικά και αύξηση της χρήσης των ΜΜΜ κυρίως εξαιτίας της αναμενόμενης λειτουργίας του ΜΕΤΡΟ. Ωστόσο, οι ακριβείς επιπτώσεις στην παρούσα φάση θεωρούνται σε μεγάλο βαθμό απροσδιόριστες και απαιτείται η εκπόνηση σχετικής μελέτης.

Ενδεχομένως να υπάρξει μικρή επιβάρυνση των ατμοσφαιρικών συνθηκών κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων. Μελλοντικά ωστόσο αναμένεται περιορισμός της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, τόσο εξαιτίας της αποφυγής χρήσης του πετρελαίου θέρμανσης στα κτίρια (εξαιτίας χρήσης εναλλακτικών μεθόδων) όσο και εξαιτίας της περιορισμένης χρήσης των ΙΧ αυτοκινήτων, εξαιτίας εναλλακτικών μετακινήσεων. Επιπλέον, εξαιτίας της δημιουργίας των νέων χώρων πρασίνου ενδεχομένως να υπάρξει βελτίωση των ατμοσφαιρικών και μικροκλιματικών συνθηκών σε τοπικό επίπεδο, ειδικά σε περιπτώσεις έντονης επιβάρυνσης και ρύπανσης της ατμόσφαιρας. Αναμένεται περιορισμός στην κατανάλωση συμβατικών πηγών ενέργειας και ενίσχυση στη χρήση των ΑΠΕ ενώ σημαντικά οφέλη θα προκύψουν από το βιοκλιματικό σχεδιασμό του χώρου και ειδικότερα των κτιριακών εγκαταστάσεων. Εξαιτίας των παραπάνω αναμένεται και μείωση της παραγωγής αερίων θερμοκηπίου.

Δεν αναμένονται σημαντικές σωρευτικές επιπτώσεις στην ατμοσφαιρική ρύπανση, τους κλιματικούς παράγοντες και την ενέργεια, από την εφαρμογή των κατευθύνσεων του Σχεδίου.

Πολιτιστική Κληρονομιά – Τοπίο

Σε ότι αφορά την προστασία και ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών κτιρίων, δεν αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις ενώ σε κάθε περίπτωση κατά τη φάση της κατασκευής θα τηρηθούν οι νόμιμες διαδικασίες. Γενικά αναμένονται θετικές επιπτώσεις από τον επανασχεδιασμό του χώρου και των μελλοντικών εγκαταστάσεων στο τοπίο καθώς και στη δυνατότητα για τη δημιουργία νέων ελεύθερων χώρων και τη βελτίωση της πρόσβασης του κοινού σε αυτούς. Η θέση του σημαντικότερου χώρου πολιτισμικού ενδιαφέροντος, του ΜΜΣΤ, αναμένεται να αναβαθμιστεί εξαιτίας της άμεσης γειτνίασης με το νέο προτεινόμενο χώρο πρασίνου και του διαχωρισμού από τις εκθεσιακές και άλλες χρήσεις.

Δεν αναμένονται σωρευτικές επιπτώσεις στην πολιτιστική κληρονομιά και το τοπίο από την εφαρμογή των κατευθύνσεων του Σχεδίου.

Αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τις εργοταξιακές δραστηριότητες κατά τη διάρκεια κατασκευής

Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου, στο χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου απαιτείται η εγκατάσταση εργοταξίου για το οποίο, τα επιμέρους στοιχεία σχετικά με την έκταση, τη διάρκεια και τον τρόπο λειτουργίας του, θα καθοριστούν σε επόμενο στάδιο. Η λειτουργία του εργοταξίου κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου θα αποτελέσει ενδεχομένως την αιτία σημαντικής επιβάρυνσης του οικιστικού περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής συνυπολογίζοντας ότι ο χώρος του Εκθεσιακού Κέντρου περιβάλλεται από πυκνοδομημένη περιοχή. Οι επιπτώσεις αυτές ωστόσο θεωρούνται βραχυχρόνιες και αναστρέψιμες.

Οι σημαντικότερες επιπτώσεις όπως επισημάνθηκαν και κατά την αναλυτική εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου είναι κυρίως οι αυξημένες ποσότητες των παραγόμενων αποβλήτων, εξαιτίας των κατεδαφίσεων αλλά και η κυκλοφοριακή επιβάρυνση εξαιτίας μετακινήσεων των οχημάτων μεταφοράς των υλικών κατεδάφισης και των υλικών για την κατασκευή των νέων εγκαταστάσεων. Με σκοπό τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία του εργοταξίου καθώς και την αποτελεσματική διαχείριση των παραγόμενων αποβλήτων είναι απαραίτητο να υλοποιηθούν και να εφαρμοστούν:

- Εγχειρίδιο Ορθών Εργοταξιακών Πρακτικών, το οποίο θα εστιάζει αποκλειστικά στη Φάση Κατασκευής..
- Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων, που θα συνταχθεί στο πλαίσιο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων σε μεταγενέστερο στάδιο.

Σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Για την παρακολούθηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων του Σχεδίου προτείνονται (ενδεικτικά) οι εξής δείκτες:

- Κάλυψη πρασίνου: Αφορά το ποσοστό που υλοποιήθηκε επί της συνολικής έκτασης του Εκθεσιακού Κέντρου.
- Χρήση ύδατος: Ο δείκτης παρουσιάζει τη διαχρονική εξέλιξη των ετήσιων καταναλώσεων νερού.
- Απόβλητα: Αφορά την ετήσια παραγωγή αποβλήτων αναλυτικά κατά κατηγορία.
- Ενεργειακή Απόδοση: Αφορά τη συνολική ετήσια κατανάλωση ενέργειας.
- Εκπομπές: Αφορά τις συνολικές ετήσιες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου.

Τέλος για την εφαρμογή του Σχεδίου απαιτείται η εκπόνηση ενιαίας συνολικής μελέτης κτιριακών εγκαταστάσεων, μελέτες υποδομών, δικτύων και διαμόρφωσης των ελεύθερων και κοινόχρηστων χώρων, καθώς και κάθε άλλη απαραίτητη υποστηρικτική μελέτη. Για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των επιμέρους έργων, απαιτείται επιπλέον η εκπόνηση Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ενώ προτείνεται η εκπόνηση Ειδικής Κυκλοφοριακής Μελέτης για την εκτίμηση των κυκλοφοριακών επιπτώσεων από τη λειτουργία του Εκθεσιακού Κέντρου.

2. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τον Φεβρουάριο του 2018 από την Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης ΑΕ (ΔΕΘ-Helexpo ΑΕ) προκηρύχθηκε συνοπτικός διαγωνισμός για την επιλογή αναδόχου για την εκπόνηση μελετών με αντικείμενο το «Ειδικό Χωρικό Σχέδιο για το Εκθεσιακό Κέντρο Θεσσαλονίκης».

Σε συνέχεια του διαγωνισμού με την υπ αριθμ. 0688/12/04/2018 Απόφαση Οριστικής Κατακύρωσης και με την από 26.04.2018 Σύμβαση, ανατέθηκε από τη ΔΕΘ- Helexpo ΑΕ, η εκπόνηση της μελέτης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου για το Εκθεσιακό Κέντρο Θεσσαλονίκης στην Ένωση Οικονομικών Φορέων των γραφείων μελετών:

- ΔΙΚΤΥΟ - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΑΕ με δ.τ. ΔΙΚΤΥΟ Α.Ε.,
- ΑΝΔΡΕΑΣ Θ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ Μ. ΤΣΑΚΟΥΜΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε. με δ.τ. ΑΚΚΤ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ
- ΕΥΡΩΤΕΚ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ με δ.τ. ΕΥΡΩΤΕΚ Α.Ε.,

με Κοινό Εκπρόσωπο και Συντονιστή της Σύμπραξης τον Αρχιτέκτονα Μηχανικό – Πολεοδόμο Δούμα Δημήτριο, Πρόεδρο Δ.Σ. και Νόμιμο Εκπρόσωπο της εταιρείας ΔΙΚΤΥΟ Α.Ε. και Αναπληρωτή Εκπρόσωπο τον Χημικό Μηχανικό Χατζόπουλο Γεώργιο, Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας ΕΥΡΩΤΕΚ Α.Ε.

Συνολικά για τη σύνταξη της μελέτης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου συνεργάστηκαν οι ακόλουθοι επιστήμονες:

ΟΝΟΜΑ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ
Μελέτη Ειδικού Χωρικού Σχεδίου	
Δημήτρης Δούμας	Αρχιτέκτων Μηχανικός – Πολεοδόμος (Συντονιστής)
Ευαγγελία Μέρκου	Αρχιτέκτων Μηχανικός
Ειρήνη Δούμα	Αρχιτέκτων Μηχανικός
Κατερίνα Δουδούμη	Αρχιτέκτων Μηχανικός
Αθηνά Κωνσταντινίδου	Αρχιτέκτων Μηχανικός
Αναστασία Τασοπούλου	Δρ.Μηχανικός Χωροταξίας Πολεοδομίας & Περ. Ανάπτυξης
Χαρίκλεια Κυριακίδου	Αρχιτέκτων Μηχανικός
Βασίλης Παπακωνσταντίνου	Μηχανικός Χωροταξίας Πολεοδομίας & Περ. Ανάπτυξης
Δημήτρης Κοντομάρκος	Μηχανικός Χωροταξίας Πολεοδομίας & Περ. Ανάπτυξης
Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	
Χατζόπουλος Γεώργιος	Χημικός Μηχανικός
Τσιόκανος Κωνσταντίνος	Δρ Πολιτικών Μηχανικών, Περιβαλλοντολόγος, (Συντονιστής)
Χρήστος Τριγκώνης	Μηχανικός Χωροταξίας Πολεοδομίας & Περ. Ανάπτυξης

Η παρούσα μελέτη αποτελεί τη «**Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων**» (ΣΜΠΕ) και εκπονείται από την εταιρεία **ΕΥΡΩΤΕΚ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ Α.Ε.**

Η εκπόνηση της ΣΜΠΕ πραγματοποιείται σύμφωνα με την ΚΥΑ 107017/28.8.2006 (ΦΕΚ 1225/Β/5-9-2006) στα πλαίσια εναρμόνισης της Οδηγίας 2001/42/ΕΕ. Η διαδικασία της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) ακολουθείται υποχρεωτικά και περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

1. Εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ).
2. Διεξαγωγή διαβουλεύσεων.
3. Συνεκτίμηση της περιβαλλοντικής μελέτης και των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων κατά τη λήψη αποφάσεων.
4. Παροχή πληροφοριών σχετικά με την απόφαση.

Ειδικότερα για την εκπόνηση της ΣΜΠΕ ακολουθούνται οι προδιαγραφές που αναφέρονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ της ΚΥΑ 107017/28.8.2006.

Ο φάκελος του ΕΧΣ και της ΣΜΠΕ υποβάλλονται στη Διεύθυνση Σχεδιασμού Μητροπολιτικών, Αστικών και Περιαστικών Περιοχών/ΥΠΕΝ ενώ το Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Θεσσαλονίκης έχει την αρμοδιότητα για την έγκριση και παρακολούθηση της υλοποίησης του ΕΧΣ. Η ΣΜΠΕ διαβιβάζεται στην Αρμόδια Αρχή που είναι η Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ)/ΥΠΕΝ με αρμοδιότητα την αξιολόγηση, επεξεργασία και εισήγηση για έγκριση της ΣΜΠΕ.

Στοιχεία επικοινωνίας Φορέα Υλοποίηση του Έργου:

ΔΕΘ – Helexpo A.E.

Διεθνές Εκθεσιακό & Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλονίκης
Εγνατία 154, 546 36 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
τηλ: 2310 291128
fax: 2310 222322
e-mail: dta@helexpo.gr

Στοιχεία επικοινωνίας μελετητή:

ΕΥΡΩΤΕΚ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ Α.Ε.

Αντώνη Τρίτση 21, Πυλαία, ΤΚ: 57 001
E-mail: info@eurotec.com.gr
Τηλ.: 2310 804180.

3. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ

3.1 Σκοπιμότητα και στόχοι του σχεδίου

Στόχοι - Σκοπιμότητα Μελέτης

Στόχος της σύνταξης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου είναι να επιλυθούν τα πολεοδομικά προβλήματα και τα προβλήματα δόμησης στην υφιστάμενη έκταση του Εκθεσιακού Κέντρου και να μη δημιουργούνται κωλύματα στον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων της ΔΕΘ-Ηεlexρο με σκοπό να συνεχιστούν και ενισχυθούν οι επιχειρηματικές δραστηριότητες της εταιρείας και να οριστικοποιηθεί η λειτουργία του φορέα στον υφιστάμενο χώρο, καθόσον οι σχεδιασμοί χωροταξικού και πολεοδομικού επιπέδου σε επίπεδο πόλης χρονίζουν και είναι ακόμα ασαφείς.

Το Εκθεσιακό Κέντρο Θεσσαλονίκης, με τη διοργάνωση της Διεθνούς Έκθεσης και των υπόλοιπων εκθεσιακών και συνεδριακών γεγονότων, αποτελεί θεσμό για την πόλη, εντάσσεται στα δίκτυα εθνικής εμβέλειας και έχει διεθνή απήχηση και ενδιαφέρον. Είναι γενικά σκόπιμη – πολύ περισσότερο σήμερα, σε εποχή ύφεσης, – η ενίσχυση των υποδομών της, ο εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεών της, η βέλτιστη οργάνωση των δραστηριοτήτων της και η περαιτέρω ανάδειξη του διεθνούς της ρόλου.

Η ΔΕΘ – Ηεlexρο δεν είναι δυνατόν να είναι σε αναμονή επίλυσης των εκκρεμοτήτων στις επιλογές χωροταξικού - πολεοδομικού σχεδιασμού του Πολεοδομικού Συγκροτήματος. Δεν έχουν τελεσφορήσει ακόμα και δεν έχουν θεσπιστεί ούτε ο στρατηγικός σχεδιασμός για την μητρόπολη, (το Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης), ούτε ο στρατηγικός πολεοδομικός σχεδιασμός (αναθεώρηση του υπάρχοντος Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου), ούτε οι συνολικές επιλογές χωροταξικού σχεδιασμού (ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας). Όλες οι παραπάνω προσπάθειες σχεδιασμού συγκλίνουν στη θεώρηση ότι η έκτασή της ΔΕΘ – Ηεlexρο και οι εκθεσιακές – συνεδριακές δραστηριότητες που φιλοξενούνται σ' αυτήν, αποτελούν μέρος ενός ευρύτερου συνόλου που ορίζεται ως Ζώνη Μητροπολιτικών Λειτουργιών και οργανώνεται με την προοπτική τα στοιχεία της να συναποτελέσουν «Μητροπολιτικό Πάρκο». Η συνολική θεώρηση δεν έχει εξειδικευθεί στο σύνολο της περιοχής αυτής. Η μελέτη του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου θα λάβει υπόψη του αυτήν την προσέγγιση, στο βαθμό που επηρεάζει το χώρο της ΔΕΘ.

Σημειώνεται επίσης, ότι από το 1954 και εντεύθεν, μετά το πρώτο ΒΔ που τροποποιεί το ρυμοτομικό σχέδιο στην περιοχή της ΔΕΘ και έως σήμερα, έχουν εκδοθεί σειρά κανονιστικών πράξεων, με αποτέλεσμα σήμερα να μην είναι σαφή ούτε το καθεστώς δόμησης ούτε η ρυμοτομία ούτε οι συνολικοί όροι και περιορισμοί στην περιοχή του ακινήτου. Με το υφιστάμενο ανεπαρκές καθεστώς, η ΔΕΘ – Ηεlexρο αντιμετωπίζει σοβαρά ζητήματα όσον αφορά παρεμβάσεις δόμησης, κατασκευής ή ανακατασκευής κτιρίων και πλήρη αδυναμία εφαρμογής συνολικότερων παρεμβάσεων στο χώρο της.

Με τη σύνταξη του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου και των συμπληρωματικών μελετών που θα συνυποβληθούν, της Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και του Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής, θα παρουσιαστεί συνθετικά το πρότυπο ανάπτυξης της περιοχής ενώ θα διατυπωθούν και οι βασικές αρχές χωρικής και πολεοδομικής οργάνωσης της περιοχής σε σχέση και με το ευρύτερο περιβάλλον. Επιπλέον, θα καθοριστούν οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης και όροι δόμησης (συντελεστής δόμησης, μέγιστη επιτρεπόμενη κάλυψη, μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος), όπως αυτές προτείνονται από την Απόφαση Προέγκρισης, ενώ θα συνταχθεί και ο πολεοδομικός κανονισμός και τυχόν πρόσθετοι περιορισμοί, καθώς και όροι για την προστασία τυχόν υπάρχοντων κτιρίων.

Αντικείμενο και Φάσεις της Μελέτης του ΕΧΣ

Το αντικείμενο της μελέτης είναι η σύνταξη Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 του ν.4447/2016 (ΦΕΚ Α' 241/2016), για το Εκθεσιακό Κέντρο Θεσσαλονίκης, συμπεριλαμβανομένου του Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, και ολοκληρώνεται με την σύνταξη φακέλου για την έκδοση σχετικού Προεδρικού Διατάγματος προς υποβολή στην αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο, θα συνταχθεί σύμφωνα με τις «*Τεχνικές προδιαγραφές μελετών Ειδικών Χωρικών Σχεδίων (ΕΧΣ) του ν.4447/2016 (ΦΕΚ Α' 241/2016)*», υπ' αριθμ. 27022/06.06.2017 Απόφαση Υπουργού ΠΕΝ, (ΦΕΚ Β' 1976/2017) και υπόκειται σε Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), η οποία εκπονείται με βάση τα αναφερόμενα στην ΚΥΑ 107017/2006 (ΦΕΚ Β' 1225/2006) και εγκρίνεται με το ίδιο Προεδρικό Διάταγμα που θα εγκριθεί και το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο.

Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την υποβολή φακέλου στην αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και την έκδοση του διατάγματος που περιγράφεται στην παράγραφο γ του άρθρου 8 του ν.4447/2016 (ΦΕΚ Α' 241/2016).

Ειδικότερα η μελέτη αποτελείται από τις εξής επιμέρους μελέτες:

- Σύνταξη Ειδικού Χωρικού Σχεδίου
- Εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)
- Σύνταξη Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής

Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται στην παρ.5α του άρθρου 8 του ν.4447/2016 με τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια μπορεί να τροποποιούνται προγενέστερα Τοπικά Χωρικά Σχέδια, Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου και τυχόν ισχύουσες για την περιοχή του σχεδίου γενικές και ειδικές πολεοδομικές ρυθμίσεις, ιδίως όσον αφορά τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης και όρους και περιορισμούς δόμησης κατόπιν σχετικής προέγκρισης που χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, ύστερα από υποβολή αίτησης προέγκρισης από το φορέα υλοποίησης, εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας και σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων. Η απόφαση του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων τεκμηριώνει την αναγκαιότητα της τροποποίησης ενόψει του ειδικού χαρακτήρα της επιδιωκόμενης ανάπτυξης, της κάλυψης αναγκών παραγωγικής ή επιχειρηματικής ανάπτυξης και ανασυγκρότησης εντός της περιοχής του σχεδίου και πάντως τη μη ανατροπή της πολεοδομικής και χωροταξικής λειτουργίας της ευρύτερης περιοχής.

Στα πλαίσια της διαδικασίας για την εκπόνηση του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, για την προέγκριση του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, υποβλήθηκε αίτηση από τον φορέα και εκδόθηκε η υπ αριθμ' 48085/23.11.2017 απόφαση της Γ.Γ. Χωρικού Σχεδιασμού & Αστικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ, «Προέγκριση χωροθέτησης ΕΧΣ και επιτρεπόμενων χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης σύμφωνα με την παρ. 5α του άρθρου 8 του ν. 4447/2016 (Α 241) «Χωρικός σχεδιασμός – Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις», στο πλαίσιο της εκπόνησης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου (ΕΧΣ) για το Εκθεσιακό Κέντρο Θεσσαλονίκης» έπειτα από Τεχνική Έκθεση που συνέταξε η Τεχνική Διεύθυνση της ΔΕΘ- Ηεlexpo ΑΕ με την υποστήριξη του Τμήματος Χωροταξίας και Ανάπτυξης της Πολυτεχνικής Σχολής του ΑΠΘ.

Η μελέτη του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου που συμπεριλαμβάνει το Πολεοδομικό Σχέδιο Εφαρμογής και την Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, υλοποιείται σε (2) στάδια.

Το Α' Στάδιο περιλαμβάνει:

- την μελέτη του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου (Α΄ Φάση)
- την Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
- την Προμελέτη του Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής, με σκοπό την αποσαφήνιση των επιλογών της μελέτης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου.
- Το Β΄ Στάδιο, το οποίο αρχίζει μετά την λήξη της διαδικασίας διαβούλευσης της ΣΜΠΕ , περιλαμβάνει:
- την μελέτη του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου (Β΄ Φάση), η οποία θα ενσωματώνει τις διαφοροποιήσεις που θα επιβληθούν στο σχέδιο από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διαβούλευσης.
- την μελέτη του Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής με το οποίο καθορίζονται οι ρυμοτομικές και οικοδομικές γραμμές, οι κοινόχρηστοι, κοινωφελείς και οικοδομήσιμοι χώροι της περιοχής μελέτης.
- τον Τελικό Φάκελο Υποβολής της μελέτης προς την αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΝ για την έγκριση του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου.

3.2 Οι διεθνείς ή κοινοτικοί ή εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη

Για το σκοπό της μελέτης θα διερευνηθούν στην παρούσα Φάση οι διεθνείς ή κοινοτικοί ή εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, ώστε να καθοριστούν και οι βασικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για το Σχέδιο. Επίσης διερευνάται και η σχέση του έργου με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα.

Η ενσωμάτωση των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης στις επιμέρους πολιτικές σχεδιασμού του χώρου και η ισχυροποίηση της περιβαλλοντικής πολιτικής για την επίτευξη του σκοπού αυτού καθιστά αναγκαία την παρουσίαση κατ' αρχάς των βασικότερων σχετικών κατευθύνσεων.

Γενικά οι θεματικές στρατηγικές για το περιβάλλον υλοποιούνται μέσω της εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών, Στρατηγικών και Ανακοινώσεων που εκδίδονται από την ΕΕ και ενσωματώνονται στην ελληνική νομοθεσία. Επίσης, σε αρκετές περιπτώσεις, επιμέρους πολιτικές για το περιβάλλον αποτυπώνονται σε εθνικό επίπεδο με την ανάπτυξη σχετικών Εθνικών Σχεδίων Δράσης.

Οι σημαντικότεροι γενικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που αφορούν άμεσα ή έμμεσα το συγκεκριμένο Σχέδιο ανά περιβαλλοντικό τομέα παρουσιάζονται στα επόμενα κεφάλαια.

3.2.1 Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα

Η ισχύουσα **στρατηγική για τη βιοποικιλότητα** περιλαμβάνει έξι ειδικούς στόχους, οι οποίοι εξυπηρετούν τον πρωταρχικό στόχο για το 2020 που αφορά την¹:

«ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην ΕΕ μέχρι το 2020 και αποκατάστασή τους στο βαθμό του εφικτού, με παράλληλη ενίσχυση της συμβολής της ΕΕ στην αποτροπή της απώλειας βιοποικιλότητας παγκοσμίως».

Οι στόχοι της στρατηγικής αποσκοπούν στην προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, στην ενίσχυση της θετικής συμβολής στη γεωργία και τη δασοκομία με σκοπό τη μείωση της πίεσης προς τη βιοποικιλότητα καθώς και την αύξηση της συμβολής της ΕΕ στην παγκόσμια βιοποικιλότητα.

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011.

Η ΕΕ διαθέτει νομικό και θεσμικό πλαίσιο προστασίας της βιοποικιλότητας. Θεμελιώδεις είναι οι οδηγίες για τη συγκρότηση του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000:

- Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (L 206/ 22.7.1992) «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας».
- Οδηγία 2009/147/ΕΚ (πρώην 79/409/ΕΟΚ L 103/25.4.1979) «περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών».

Η έγκριση της εθνικής στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα για τα έτη 2014 - 2029 και του πενταετούς Σχεδίου Δράσης πραγματοποιήθηκε με την ΥΑ 40332/8-9-2014 (ΦΕΚ Β'2383/2014).

Η Στρατηγική απαρτίζεται από 13 Γενικούς Στόχους, οι οποίοι εξειδικεύονται περαιτέρω σε Ειδικούς Στόχους και εξειδικεύεται με το πρώτο πρόγραμμα Δράσης πενταετούς διάρκειας. Ειδικότερες κατευθύνσεις σε ότι αφορά τη βιοποικιλότητα και το χωρικό σχεδιασμό αναφέρονται στο Γενικό Στόχο 5 «Ενσωμάτωση των αναγκών διατήρησης της βιοποικιλότητας και προώθηση της αειφορικής διαχείρισης των οικοσυστημάτων σε όλες τις πολιτικές και σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού (αναπτυξιακού, χωροταξικού και πολεοδομικού) και θέσπιση κινήτρων για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας» ενώ για τις αστικές περιοχές ο Γενικός Στόχος εξειδικεύεται στον Ειδικό Στόχο 5.3 «Διασφάλιση συμβατότητας των δραστηριοτήτων οικιστικής και βιομηχανικής ανάπτυξης με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας».

Το εθνικό θεσμικό πλαίσιο σε σχέση με την προστασία και διαχείριση της φύσης και της βιοποικιλότητας αφορά κυρίως στις Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις (ΚΥΑ) με τις οποίες έγινε η εναρμόνιση των Οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ:

- ΚΥΑ Η.Π. 14849/853/Ε103/4-4-2008 (ΦΕΚ Β' 645/2008) «Τροποποίηση των υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'1289) και υπ' αριθμ. 29459/1510/2005 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'992), σε συμμόρφωση με διατάξεις της Οδηγίας 2006/105 του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2006 της Ευρωπαϊκής Ένωσης»
- ΚΥΑ 33318/3028/11-12-1998 (ΦΕΚ Β' 1289/1998) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας».
- ΥΑ 414985/29-11-85 (ΦΕΚ Β'757/1985) «Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας».
- ΚΥΑ Η.Π. 37338/1807/Ε.103/1-9-10 (ΦΕΚ Β' 1495/2010) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, «Περί διατηρήσεως των αγρίων πτηνών», του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ».
- ΚΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε103/17-2-2012 (ΦΕΚ Β' 415/2012) «Τροποποίηση και συμπλήρωση της υπ' αριθ. 37338/1807/2010 κοινής υπουργικής απόφασης «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ...» (Β' 1495), σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ «Για τη διατήρηση των αγρίων πτηνών» του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ».

Ο Νόμος (ν.3937/2011) για τη «Διατήρηση της Βιοποικιλότητας» στοχεύει στην επικαιροποίηση των κατευθύνσεων και του θεσμικού πλαισίου του ν.1650/1986 (όπως

ισχύει) για την προστασία του περιβάλλοντος. Η σημαντικότερη χωρική διάσταση του νόμου είναι η «θεσμική κατοχύρωση» των περιοχών Natura 2000, με την παρουσίαση του εθνικού καταλόγου περιοχών που έχουν ενταχθεί στο Κοινοτικό δίκτυο και τον καθορισμό ελάχιστων ρυθμίσεων για την προστασία και διαχείρισή τους. Ο εθνικός κατάλογος περιοχών του Δικτύου Natura 2000 αναθεωρήθηκε σύμφωνα με πρόσφατη ΚΥΑ (ΦΕΚ Β' 4432/2017). Σύμφωνα με το ν.4519/2018 (ΦΕΚ Α' 25/2018) καθορίζονται «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών» (ΦΔΠΠ) που περιλαμβάνουν 28 (υφιστάμενους) φορείς που μετονομάζονται και 8 νέους φορείς. Η χωρική αρμοδιότητα αυτών περιλαμβάνει το σύνολο των περιοχών Natura 2000.

Σύμφωνα με τα παραπάνω οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι που προσδιορίζονται για τη βιοποικιλότητα, γλωρίδα και πανίδα είναι οι:

- **Διασφάλιση συμβατότητας των δραστηριοτήτων οικιστικής ανάπτυξης με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας**
- **Αποφυγή του περιορισμού των φυσικών χώρων και των ειδών γλωρίδας και πανίδας**

3.2.2 Υδατικοί πόροι - Υγρά απόβλητα

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συμπεριλάβει στις άμεσες προτεραιότητες της την υψηλή ποιότητα των υπόγειων και επιφανειακών υδατικών πόρων. Η **περιβαλλοντική πολιτική των υδάτων** αφορά κυρίως την εφαρμογή δύο Οδηγιών, της 2000/60/ΕΚ «Οδηγία Πλαίσιο των Υδάτων» (ΟΠΥ) και της 2007/60/ΕΚ «Αξιολόγηση και διαχείριση κινδύνων πλημμύρας». Από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορίζονται οι κατάλληλες κατευθύνσεις για την εφαρμογή της πολιτικής των υδάτων την επόμενη περίοδο².

Με την Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ) και τις επιμέρους συμπληρωματικές Οδηγίες, τέθηκαν σε επίπεδο ΕΕ οι βάσεις για την ολοκληρωμένη προσέγγιση της προστασίας και διαχείρισης των υδάτων. Άμεσος στόχος είναι να σταματήσει η υποβάθμιση της ποιότητας των νερών. Μακροπρόθεσμος στόχος είναι να αποκτήσουν ως το 2015 όλα τα νερά στην Ευρωπαϊκή Ένωση «καλή ποιότητα» που θα ανταποκρίνεται σε αυστηρά οικολογικά και χημικά πρότυπα. Σε σύγκριση με προγενέστερες αντιλήψεις η νέα αυτή πολιτική εισάγει καινοτόμες θέσεις όπως μεταξύ άλλων είναι η ολοκληρωμένη διαχείριση, η διαχείριση σε επίπεδο υδρολογικής λεκάνης (και διασυνοριακής), η αναγνώριση των αναγκών σε νερό των οικοσυστημάτων και η σημασία της συμμετοχής του πολίτη στο σχεδιασμό, τη λήψη των αποφάσεων και την παρακολούθηση της εφαρμογής της πολιτικής για τα νερά. Κεντρική ιδέα αποτελεί η ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτων στη γεωγραφική κλίμακα των Λεκανών Απορροής Ποταμών, η έννοια των οποίων επαναπροσδιορίζεται ώστε να περιλάβει τα εσωτερικά επιφανειακά (ποταμοί, λίμνες), τα υπόγεια ύδατα, τα μεταβατικά (δέλτα, εκβολές ποταμών) και τα παράκτια οικοσυστήματα.

Η Οδηγία 2007/60/ΕΚ για την αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας αποσκοπεί στη θέσπιση πλαισίου για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, με στόχο τη μείωση των αρνητικών συνεπειών στην ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και τις οικονομικές δραστηριότητες.

Επιπλέον, για τα θαλάσσια ύδατα θεσπίστηκε η Οδηγία Πλαίσιο 2008/56/ΕΚ για τη Θαλάσσια Στρατηγική που στοχεύει στην προαγωγή της αειφόρου χρήσης των θαλασσών, τη διατήρηση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και την προστασία των βασικών πόρων από τους οποίους εξαρτώνται οι κοινωνικές και οικονομικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τη θάλασσα.

² European Commission, 2012.

Το 2008 υπεγράφη το πρωτόκολλο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών της Μεσογείου (2009/89/CE L34 4.2.2009), στη σύμβαση για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παράκτιων περιοχών της Μεσογείου, χωρίς να έχει γίνει ακόμη νομοθετική κύρωση του πρωτοκόλλου. Η ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών αποτελεί συνιστώσα της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής της ΕΕ, την οποία ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα, στις 13 και 14 Δεκεμβρίου 2007.

Η Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ) ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με το ν.3199/2003 (ΦΕΚ Α΄ 280/2003) «Προστασία και διαχείριση υδάτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Οκτωβρίου». Ακόμη, έχει εκδοθεί και το ΠΔ 51/2007 (ΦΕΚ Α΄ 54/2007) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000».

Σύμφωνα με το ΠΔ 51/2007, «κάθε Υδατικό Διαμέρισμα (ΥΔ) εκπονεί Σχέδιο Διαχείρισης κάθε 6 χρόνια (το πρώτο καταρτίζεται και εγκρίνεται μέχρι 22.12.2009, αναθεωρείται και ενημερώνεται το αργότερο μέχρι 22.12.2015 και στη συνέχεια κάθε 6 χρόνια). Το Σχέδιο Διαχείρισης περιλαμβάνει Πρόγραμμα Μέτρων και Πρόγραμμα Παρακολούθησης».

Η εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ για τη διαχείριση του πλημμυρικού κινδύνου, ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο το 2010 με την ΚΥΑ Η.Π 31822/1542/Ε103 (ΦΕΚ Β΄1108/21-7-2010). Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων Φορέων στη διαχείριση του κινδύνου των πλημμυρών περιγράφονται στη σχετική νομοθεσία, σύμφωνα με το υπ΄ αριθ. 7824/16-11-2011 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας - Δ/ση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.

Για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων εφαρμόζεται η Οδηγία 91/271/ΕΟΚ (τροποποιήθηκε με την Οδηγία 98/15/ΕΚ) που έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με την ΚΥΑ 5673/400/1997 (ΦΕΚ 192/Β/14-3-1997) με τίτλο «Μέτρα και Όροι για την επεξεργασία των Αστικών Λυμάτων».

Η Θαλάσσια Στρατηγική για την προστασία και διαχείριση των θαλάσσιων υδάτων, διατυπώνεται στο Ν.3983/2011, (ΦΕΚ Α΄ 144/2011) με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2008/56/ΕΚ

Η πολιτική για την προστασία των υδάτων σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με δύο άλλες βασικές κατευθύνσεις της περιβαλλοντικής πολιτικής, που είναι η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Σύμφωνα με τα παραπάνω οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι που προσδιορίζονται για τα ύδατα είναι:

- Διασφάλιση της καλής χημικής και οικολογικής κατάστασης των υδάτων
- Διασφάλιση επάρκειας ύδατος για ύδρευση, άρδευση και χρήση σε άλλες οικονομικές δραστηριότητες
- Περιορισμός της επικινδυνότητας σε Ζώνες Δυτικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ)

3.2.3 Έδαφος - Στερεά απόβλητα

Ο σημαντικότερος στόχος προστασίας των εδαφών είναι η προστασία από τον κίνδυνο που προκαλεί η διαδικασία της απερίθωσης. Η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις χώρες που πλήττονται από το φαινόμενο της ερημοποίησης ως συνδυασμένο αποτέλεσμα των βιογεωκλιματικών χαρακτηριστικών της και της υπερεκμετάλλευσης των φυσικών της πόρων. Με το ν.2468/1997 επικυρώθηκε από την Ελλάδα η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της ερημοποίησης.

Σημαντική παράμετρο που επηρεάζει την κατάσταση του εδαφικού παράγοντα αποτελούν επίσης τα απόβλητα. Η Οδηγία Πλαίσιο 2008/98/ΕΚ της 19ης Νοεμβρίου 2008 «για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων Οδηγιών», εκφράζει τη σύγχρονη ευρωπαϊκή πολιτική για τη διαχείριση των αποβλήτων. Κύριος στόχος της πολιτικής είναι η μείωση της παραγωγής αποβλήτων μέσω της πρόληψης και η μείωση της χρήσης φυσικών πόρων μέσω της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης των αποβλήτων ως πρώτες ή βοηθητικές ύλες. Η ενσωμάτωση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ στο εθνικό μας δίκαιο είναι υποχρεωτική και γίνεται προκειμένου:

- να αποσαφηνισθούν βασικές έννοιες, όπως οι ορισμοί των αποβλήτων, της ανάκτησης, της διάθεσης κλπ
- να ενισχυθούν τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων.

Με το ν.4042/2012, (ΦΕΚ Α΄ 24/2012) με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2008/98/ΕΚ, ρυθμίζεται συνολικά η διαχείριση των αποβλήτων, ώστε να προστατεύεται το περιβάλλον και η ανθρώπινη υγεία και να εξοικονομούνται οι φυσικοί πόροι, μέσω της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης, καθώς και της ανάκτησης υλικών ή/και ενέργειας από τα απόβλητα. Με το νέο νόμο θεσπίζονται ενιαίοι κανόνες διαχείρισης για όλα τα είδη αποβλήτων, με ενσωμάτωση ειδικών ρυθμίσεων για τα επικίνδυνα απόβλητα. Κύριος στόχος είναι η μετάβαση σε μια κοινωνία ανακύκλωσης, με υψηλό επίπεδο αποδοτικότητας των πόρων. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να προωθηθεί η επαναχρησιμοποίηση προϊόντων και οι δραστηριότητες προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, καθώς και η προώθηση της ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας. Σύμφωνα με τα παραπάνω, για την πρόληψη και τη διαχείριση των αποβλήτων εφαρμόζεται κατά προτεραιότητα η ακόλουθη ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης:

- α) πρόληψη
- β) προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση
- γ) ανακύκλωση
- δ) άλλου είδους ανάκτηση, π.χ. ανάκτηση ενέργειας, και

ε) διάθεση.

Για την επίτευξη των παραπάνω και τη βελτίωση της δυνατότητας ανάκτησης, τα απόβλητα πρέπει να συλλέγονται χωριστά εάν αυτό είναι τεχνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά εφικτό, πριν να τύχουν εργασιών ανάκτησης που θα έχουν τα καλύτερα συνολικά περιβαλλοντικά αποτελέσματα.

Στον τομέα της διαχείρισης στερεών αποβλήτων έχουν εκδοθεί επιπλέον και πλήθος αποφάσεων στην ελληνική νομοθεσία με σημαντικότερες τις:

- ΚΥΑ Οικ. 51373/4684/ 15-12-2015 (ΦΕΚ Β' 2706/2015) «Κύρωση του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων».
- ΚΥΑ 8668/2007 (ΦΕΚ Β' 287/2007) «Έγκριση Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων».
- ΚΥΑ Η.Π. 13588/725/06 (ΦΕΚ Β' 383/2006) «Μέτρα και όροι για την διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 91/689/ΕΟΚ 'για τα επικίνδυνα απόβλητα' του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991. Αντικατάσταση της υπ' αριθ. 19396/1546/1997 κοινής υπουργικής απόφασης «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων» (Β' 604).

Σύμφωνα με τα παραπάνω οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι που προσδιορίζονται για το έδαφος είναι:

- **Μείωση της ρύπανσης των εδαφών και διαφύλαξη της ποσότητας και ποιότητάς τους**
- **Αποφυγή απομάκρυνσης του εδάφους και της φυτοκάλυψης εξαιτίας ανθρωπογενών παρεμβάσεων**
- **Μείωση αποβλήτων στο ελάχιστο και επαναχρησιμοποίηση μέσω ανακύκλωσης, λιπασματοποίησης ή ανάκτησης ενέργειας**

3.2.4 Κλιματικοί παράγοντες - Ατμοσφαιρική ρύπανση - Ενέργεια

Κλιματική αλλαγή – ατμοσφαιρική ρύπανση

Η **κλιματική αλλαγή** αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά διάφορους τομείς των ανθρώπινων δραστηριοτήτων όπως η γεωργία, η ενέργεια και οι υποδομές. Οι μεταβολές στη διαθεσιμότητα ύδατος θα έχουν άμεσες επιπτώσεις στην εφαρμογή άλλων πολιτικών όπως π.χ. η αγροτική παραγωγή και η παραγωγή ενέργειας. Σχετικά με την υλοποίηση των στόχων της ΕΕ, οι κατευθύνσεις της Λευκής Βίβλου³ αφορούν κυρίως στην ενσωμάτωση σε υφιστάμενες πολιτικές, όπως των υδάτων και της βιοποικιλότητας, μέσα από τα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών καθώς και τα σχέδια διαχείρισης των περιοχών του δικτύου Natura 2000.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τον οδικό χάρτη για μια οικονομία χαμηλών εκπομπών CO₂ έως το 2050 (COM(2011) 112 τελικό¹), ο οποίος έχει ως στόχο να συνεισφέρει στην κεντρική πολιτική της ΕΕ για μια Ευρώπη με υψηλή αποδοτικότητα των πόρων που διαθέτει. Στο πλαίσιο αυτό προτείνει συγκεκριμένες στρατηγικές για την επίτευξη μιας οικονομίας χαμηλών εκπομπών CO₂ και αειφόρο ανάπτυξη έως το 2050.

³ Commission of the European Communities, 2009.

Στις 15 Δεκεμβρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την Ανακοίνωση «Ενεργειακός χάρτης 2050».⁴ Δεδομένου ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως στόχο τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου κατά 80-95% των επιπέδων του 1990 μέχρι το 2050, ο ενεργειακός αυτός χάρτης διερευνά τους τρόπους επίτευξης αυτού του στόχου, παράλληλα βέβαια με την εξασφάλιση ασφάλειας στην παροχή ενέργειας προς τους καταναλωτές και την ανταγωνιστικότητα σε αυτόν τον σημαντικό τομέα. Με βάση την ανακοίνωση αυτή, προωθείται μακροπρόθεσμο ευρωπαϊκό πλαίσιο σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους. Η πολιτική της ΕΕ για την ενέργεια μπορεί να συνοψιστεί ως '20/20/20', δηλαδή στην επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

- Μείωση της εκπομπής αερίων θερμοκηπίου κατά 20%.
- Παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές κατά 20%.
- Αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας (*energy efficiency*) κατά 20%.

Προκειμένου η Ελλάδα να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την κύρωση του Πρωτοκόλλου του Κυότο (ΦΕΚ Α' 117/2002) και την αντίστοιχη Κοινοτική συμφωνία, το Υ.Π.ΕΝ. προχώρησε στην εκπόνηση Εθνικού Προγράμματος μείωσης εκπομπών αερίων φαινομένου θερμοκηπίου για την περίοδο 2000-2010. Το Πρόγραμμα αυτό συντόνιζε τις δραστηριότητες του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα με στόχο τον περιορισμό των αερίων του θερμοκηπίου περιλαμβάνοντας επεμβάσεις μείωσης εκπομπών, με μέτρα στους παρακάτω τομείς: οικιακό και τριτογενή τομέα, μεταφορές, βιομηχανία, ηλεκτροπαραγωγή, διαχείριση απορριμμάτων, γεωργία, βιομηχανικές διεργασίες.

Επίσης με τον ν.3851/2010 τροποποιούνται ή/και καταργούνται διάφορες προγενέστερες διατάξεις που θεωρήθηκε ότι δυσχεραίνουν την ανάπτυξη έργων ΑΠΕ στον εθνικό χώρο, περιλαμβανομένων και ορισμένων περιορισμών του ίδιου του Ειδικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ.

Το 2016 εγκρίθηκε από το Υ.Π.ΕΝ. η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στη Κλιματική Αλλαγή που αφορά την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε επίπεδο χώρας με συγκεκριμένες δράσεις προσαρμογής σε όλους τους τομείς καθώς και την αξιοποίηση της εμπειρίας της Τράπεζας της Ελλάδος και της διεπιστημονικής Επιτροπής Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής, σε θέματα όπως οι οικονομικές και λοιπές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Βασικοί στόχοι της ΕΣΠΚΑ είναι⁵:

- η συστηματοποίηση και βελτίωση της διαδικασίας λήψης (βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων) αποφάσεων σχετικών με την προσαρμογή
- η σύνδεση της προσαρμογής με την προώθηση ενός βιώσιμου αναπτυξιακού προτύπου μέσα από περιφερειακά/τοπικά σχέδια δράσης
- η προώθηση δράσεων και πολιτικών προσαρμογής σε όλους τους τομείς της ελληνικής οικονομίας με έμφαση στους πλέον ευάλωτους
- η δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης, αξιολόγησης και επικαιροποίησης των δράσεων και πολιτικών προσαρμογής
- η ενδυνάμωση της προσαρμοστικής ικανότητας της ελληνικής κοινωνίας μέσα από δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Το 1996 η ΕΕ εξέδωσε την Οδηγία Πλαίσιο για την ποιότητα της ατμόσφαιρας (96/62) και στη συνέχεια Οδηγίες που θεσπίζουν τις οριακές τιμές για τις συγκεντρώσεις των ρύπων στην ατμόσφαιρα (1999/30, 2000/69). Η αναθεώρηση των ορίων για το όζον για το 2010 έγινε με βάση την Οδηγία 2002/3. Επίσης το 2001 εκδόθηκε Οδηγία για τα Εθνικά Ανώτατα Όρια Εκπομπών (2001/81). Οι στόχοι της Εθνικής Στρατηγικής για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης αναφέρονται κυρίως στην τήρηση των ορίων που θέτουν οι

⁴ EC Communication "Energy Roadmap 2050" [COM/2011/885].

⁵ ΥΠΕΝ, 2016

Οδηγίες για την ποιότητα της ατμόσφαιρας στο αστικό περιβάλλον, καθώς και στην επίτευξη των στόχων της Οδηγίας 2001/81.

Ενέργεια

Κύριος άξονας αναφοράς της Ευρωπαϊκής Ενεργειακής πολιτικής είναι η σταθερή προσήλωση στην ανάγκη αύξησης της ενεργειακής απόδοσης. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης θα συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων που τίθενται σε εθνικό επίπεδο και αφορούν μέτρα και επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης στον κτιριακό τομέα, τη βιομηχανία και τις μεταφορές⁶. Για το σκοπό αυτό έχουν θεσμοθετηθεί οι νόμοι:

- ν.3855/2010 (ΦΕΚ Α' 95/2010) «Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις» σύμφωνα με τον οποίο εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2006/32/ΕΚ και στον οποίο:
 - α) καθορίζονται εθνικοί στόχοι εξοικονόμησης ενέργειας, θεσπίζεται το απαραίτητο θεσμικό και νομικό πλαίσιο και προβλέπονται τα αντίστοιχα χρηματοοικονομικά μέσα για την επίτευξη των στόχων αυτών, παρέχονται τα κατάλληλα κίνητρα και προβλέπονται οι αναγκαίοι μηχανισμοί ενεργειακής απόδοσης για την άρση των φραγμών και των ατελειών της αγοράς που παρεμποδίζουν την αποδοτική τελική χρήση της ενέργειας
 - β) δημιουργούνται οι συνθήκες για την ανάπτυξη και την προώθηση της αγοράς ενεργειακών υπηρεσιών και άλλων μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στον τελικό καταναλωτή.
- ν.4122/2013 (ΦΕΚ Α' 42/2013) «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» σύμφωνα με τον οποίο εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ η οποία αντικαθιστά την προγενέστερη Οδηγία 2002/91/ΕΚ. Για το σκοπό αυτό έχουν εκδοθεί ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) (ΦΕΚ Β' 2367/2017) και οι Τεχνικές Οδηγίες ΤΕΕ για την ενεργειακή απόδοση κτιρίων (ΦΕΚ Β' 4003/2017).

Οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για την ατμοσφαιρική ρύπανση, το κλίμα και την ενέργεια είναι:

- **Περιορισμός της ανάγκης μετακινήσεων - Μείωση των περιβαλλοντικών συνεπειών του τομέα των μεταφορών**
- **Περιορισμός της ατμοσφαιρικής ρύπανσης**
- **Περιορισμός παραγωγής αερίων θερμοκηπίου (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)**
- **Ενίσχυση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)**

⁶ ΥΠΕΚΑ - ΚΑΠΕ, 2014

3.2.5 Πληθυσμός - Περιβαλλοντικές επιδράσεις στην ανθρώπινη υγεία

Η περιφερειακή πολιτική επικεντρώνεται στις περιφέρειες και τις πόλεις της ΕΕ, τονώνοντας την οικονομική τους ανάπτυξη και βελτιώνοντας την ποιότητα της ζωής των κατοίκων τους χάρη σε επενδύσεις στρατηγικού χαρακτήρα. Αποτελεί επίσης μια ουσιαστική ένδειξη αλληλεγγύης, καθώς εστιάζει την παρεχόμενη στήριξη στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες. Οι επιδιώξεις στον τομέα αυτόν είναι οι ακόλουθες:

- Απόλεια των οικονομικών, κοινωνικών και εδαφικών ανισοτήτων στον ευρωπαϊκό χώρο.
- Αναδόμηση των υποβαθμισμένων βιομηχανικών περιοχών.
- Διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων σε αγροτικές περιοχές με φθίνουσα παραγωγή.

Ειδικότερα για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών και οικονομικών προβλημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή υπέβαλε το Μάρτιο του 2010 την πρόταση Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η οποία έγινε αποδεκτή από τα κράτη-μέλη κατά το Συμβούλιο της 17ης Ιουνίου 2010. Στο πλαίσιο της στρατηγικής αυτής, προτεραιότητα αποτελεί και η «Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς», με την προώθηση απόκτησης νέων δεξιοτήτων από τους εργαζόμενους, καλλιέργεια της δημιουργικότητας και αύξηση των θέσεων απασχόλησης, συμβάλλοντας στην επίτευξη της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

Η ανθρώπινη υγεία προστατεύεται μέσω των εθνικών πολιτικών και σχετίζεται με τους στόχους της περιβαλλοντικής πολιτικής για την κλιματική αλλαγή, τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, του θορύβου, την προστασία από τα ηλεκτρομαγνητικά πεδία και τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων και των υδάτινων πόρων.

Σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές όσον αφορά στην προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλειά τους, οι οποίοι προκύπτουν ή ενδέχεται να προκύψουν λόγω της έκθεσης σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία κατά την εργασία τους έχει εκδοθεί το ΠΔ 120/2016 (ΦΕΚ Α΄ 203/2016) εναρμόνιση με την οδηγία 2013/35/ΕΕ «περί των ελαχίστων απαιτήσεων υγείας και ασφάλειας όσον αφορά την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (ηλεκτρομαγνητικά πεδία)».

Επίσης σχετικά με τις εκπομπές θορύβου έχει εκδοθεί η ΚΥΑ αρ.13586/724 (ΦΕΚ Β΄ 384/2006) Καθορισμός μέτρων, όρων και μεθόδων για την αξιολόγηση και τη διαχείριση του θορύβου στο περιβάλλον, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2002/49/ΕΚ «σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του περιβαλλοντικού θορύβου» του Συμβουλίου της 25.6.2002». Με την απόφαση αυτή αποσκοπείτε ο καθορισμός των αναγκαίων μέτρων, όρων και διαδικασιών ώστε να προλαμβάνονται και να περιορίζονται οι δυσμενείς επιπτώσεις, από την έκθεση στον περιβαλλοντικό θόρυβο. Για τον σκοπό αυτό εφαρμόζονται οι ακόλουθες δράσεις:

- α) προσδιορισμός της έκθεσης στον περιβάλλοντα θόρυβο με χαρτογράφηση θορύβου,
- β) μέριμνα ώστε να είναι διαθέσιμες στο κοινό πληροφορίες σχετικά με τον περιβαλλοντικό θόρυβο και τις επιδράσεις του·
- γ) θέσπιση σχεδίων δράσης, βασισμένων στα αποτελέσματα της χαρτογράφησης του θορύβου, με στόχο την πρόληψη και τον περιορισμό του περιβαλλοντικού θορύβου όπου χρειάζεται, και ιδίως όπου τα επίπεδα έκθεσης μπορούν να έχουν επιβλαβείς επιδράσεις στην υγεία.

Σύμφωνα με την παραπάνω Οδηγία εκπονείται «στρατηγικός χάρτης θορύβου» που ορίζεται ως ο χάρτης θορύβου που καταρτίζεται για τη σφαιρική αξιολόγηση μιας έκθεσης σε θόρυβο σε μια συγκεκριμένη περιοχή οφειλόμενης σε διάφορες πηγές θορύβου, ή για τη διατύπωση γενικότερων προβλέψεων για την περιοχή αυτή. Η εκπόνηση των στρατηγικών χαρτών είναι απαραίτητη για όλα τα πολεοδομικά συγκροτήματα με πληθυσμό άνω των 250.000 κατοίκων.

Επίσης έχει εκδοθεί και η ΚΥΑ 37393/2028 (ΦΕΚ Β' 1418/2003) «Μέτρα και όροι για τις εκπομπές θορύβου στο περιβάλλον από εξοπλισμό προς χρήση σε εξωτερικούς χώρους», όπως τροποποιήθηκε από την ΚΥΑ ΗΠ 9272/471/2007 (ΦΕΚ Β' 286/2007).

Επίσης σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία (2008 – 2012) η Εθνική Στρατηγική για τη Δημόσια Υγεία αποβλέπει στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του πληθυσμού και δεν περιορίζεται στις δράσεις προστασίας του πληθυσμού από παράγοντες κινδύνου. Καθορίζει τους μακροπρόθεσμους και βραχυπρόθεσμους στόχους της, περιγράφει τις δράσεις και τις παρεμβάσεις, προσδιορίζει τους φορείς, τους τομείς και τα επίπεδα της διοίκησης που έχουν την ευθύνη για την πολυτομεακή και διατομεακή εφαρμογή της.

Οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για τον πληθυσμό και την ανθρώπινη υγεία είναι:

- **Δημιουργία συνθηκών για τη βελτίωση της υγείας**
- **Μείωση θορύβου οικιστικών περιοχών**
- **Ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος και της απασχόλησης**

3.2.6 Πολιτιστική κληρονομιά - Τοπίο

Η προστασία της **πολιτιστικής κληρονομιάς**, συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς και των ιστορικών τόπων, διέπεται από τον ν.3028/2002 (ΦΕΚ Α' 153/2002) «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς». Το θεσμικό πλαίσιο προστασίας είναι επαρκές και υλοποιείται μέσω της κήρυξης ζωνών προστασίας σε όλες τις αναγνωρισμένες περιοχές ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, αλλά και με τη θεσμοθέτηση μέτρων και όρων κατά την αποκάλυψη νέων αρχαιολογικών ευρημάτων.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου (υπεγράφη στη Φλωρεντία, στις 20 Οκτωβρίου 2000) αντιμετωπίζει το τοπίο με ιδιαίτερη ευρύτητα. Έτσι, η έννοια του τοπίου επεκτείνεται πέρα από το «φυσικό» ή το «όμορφο» και περιλαμβάνει τόσο τις αστικές περιοχές όσο και την ύπαιθρο ενώ αναφέρεται εξίσου στις «υποβαθμισμένες» περιοχές, στις περιοχές «υψηλής ποιότητας» που ήδη αναγνωρίζονται ως εξαιρετικού κάλλους, αλλά και στη μεγάλη πλειονότητα των «καθημερινών» περιοχών. Επιπλέον, ο ορισμός της Σύμβασης υπερβαίνει την οπτική εμπειρία που συναρτάται με μια περιοχή, ώστε να περιλάβει το σύνολο των παραγόντων που γίνονται αντιληπτοί με ενιαίο τρόπο από τον άνθρωπο μέσω του συνόλου των αισθήσεων, της μνήμης, της ιστορίας κλπ. Παράλληλα η Σύμβαση αναγνωρίζει την αξία του τοπίου ως σημαντικού πόρου περιβαλλοντικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα και αποδίδει μεγάλη σημασία στο ρόλο της δημόσιας διαβούλευσης για τη λήψη των αποφάσεων σχετικά με την προστασία, τη διαχείριση και το σχεδιασμό του τοπίου.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου κυρώθηκε με το ν.3827/2010 «Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για το Τοπίο» (ΦΕΚ Α' 30/2010). Σε εφαρμογή των άρθρων 5 και 6 της Σύμβασης βρίσκονται σήμερα σε εξέλιξη οι διαδικασίες για την υιοθέτηση των διαδικασιών και για την ανάπτυξη των κατάλληλων μεθοδολογικών εργαλείων με στόχο την οριζόντια ενσωμάτωση του τοπίου στις πολιτικές ανάπτυξης και διαχείρισης του χώρου.

Οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου είναι:

- Προστασία, ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος
- Δημιουργία λειτουργικών χώρων και κτιρίων που δεν υποβαθμίζουν το τοπίο
- Βελτίωση ποσότητας και ποιότητας ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό

3.2.7 Σύνοψη περιβαλλοντικών στόχων

Συνοψίζοντας τα προηγούμενα, οι βασικοί περιβαλλοντικοί στόχοι με βάση τις κατευθύνσεις των ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών και στρατηγικών για την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο ανάπτυξη, είναι οι εξής:

Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα

- Διασφάλιση συμβατότητας των δραστηριοτήτων οικιστικής ανάπτυξης με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας
- Αποφυγή του περιορισμού των φυσικών χώρων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας

Υδατικοί πόροι - Υγρά απόβλητα

- Διασφάλιση της καλής χημικής και οικολογικής κατάστασης των υδάτων
- Διασφάλιση επάρκειας ύδατος για ύδρευση, άρδευση και χρήση σε άλλες οικονομικές δραστηριότητες
- Περιορισμός της επικινδυνότητας σε Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ)

Έδαφος - Στερεά απόβλητα

- Μείωση της ρύπανσης των εδαφών και διαφύλαξη της ποσότητας και ποιότητάς τους
- Αποφυγή απομάκρυνσης του εδάφους και της φυτοκάλυψης εξαιτίας ανθρωπογενών παρεμβάσεων
- Μείωση αποβλήτων στο ελάχιστο και επαναχρησιμοποίηση μέσω ανακύκλωσης, λιπασματοποίησης ή ανάκτησης ενέργειας

Ατμοσφαιρική ρύπανση - Κλιματικοί παράγοντες - Ενέργεια

- Περιορισμός της ανάγκης μετακινήσεων - Μείωση των περιβαλλοντικών συνεπειών του τομέα των μεταφορών
- Περιορισμός της ατμοσφαιρικής ρύπανσης
- Περιορισμός παραγωγής αερίων θερμοκηπίου (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)
- Ενίσχυση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)

Πληθυσμός - Ανθρώπινη υγεία

- Δημιουργία συνθηκών για τη βελτίωση της υγείας
- Μείωση θορύβου οικιστικών περιοχών

- *Ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος και της απασχόλησης*

Πολιτιστική Κληρονομιά - Τοπίο

- *Προστασία, ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος*
- *Δημιουργία λειτουργικών χώρων και κτιρίων που δεν υποβαθμίζουν το τοπίο*
- *Βελτίωση ποσότητας και ποιότητας ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό*

3.3 Η σχέση του έργου με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα

3.3.1 Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Κεντρικής Μακεδονίας

Ισχύον Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Το υφιστάμενο ΠΠΧΣΑΑ εγκρίθηκε το 2004 με την υπ' αριθμ. 674/12-1-2004 απόφαση Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (ΦΕΚ Β'218/2004). Το ΠΠΧΣΑΑ εκτιμά και καταγράφει τα χαρακτηριστικά της Περιφέρειας όσον αφορά τη θέση, το ρόλο, τους παράγοντες ανάπτυξης και τη διάθρωση τους στο χώρο εντός των ορίων της. Στοχεύει στην προώθηση της αειφόρου-βιώσιμης ανάπτυξης, στη συμμόρφωση με το Γενικό και τα Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού, κατευθύνει τα κατώτερα επίπεδα χωρικού σχεδιασμού (ΓΠΣ, ΣΧΟΑΠ, ΠΕΡΠΟ, ΖΟΕ) και προγραμματίζει τις δράσεις για την εφαρμογή των παραπάνω προτάσεων τα επόμενα 15 έτη.

Σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ η Θεσσαλονίκη αποτελεί *κέντρο πρώτου επιπέδου*. Τα παραγωγικά της μεγέθη και το λειτουργικό της βάρος της αποδίδουν χαρακτηριστικά αναπτυξιακού δυναμισμού και της επιτρέπουν να εντάσσεται στα εθνικά και διεθνή δίκτυα, καθιστώντας την ευρωπαϊκή μητροπολιτική περιοχή. Μαζί με την ευρύτερη περιοχή της αποτελούν ένα μεγάλο πόλο με πυκνό πλέγμα παραγωγικών δραστηριοτήτων ο οποίος, λόγω μεγέθους, παράγει ανάπτυξη. Λόγω της θέσης του, μπορεί να λειτουργήσει ως υποστηρικτικός και οργανωτικός πόλος διασυνοριακής συνεργασίας με προοπτική να αποκτήσει και τις αναγκαίες δομές πολιτικής και διοικητικής υποστήριξης για την ανάπτυξη του ανασυγκροτούμενου βαλκανικού χώρου. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η διεύρυνση του ρόλου της ως εκθεσιακού κέντρου διεθνούς εμβέλειας με την ανάπτυξη της ΔΕΘ. Για το στόχο αυτό, όπως αναφέρεται στο ΠΠΧΣΑΑ, απαιτούνται νέες υποδομές (οδικές, αναψυχής, διαμονής – φιλοξενίας κ.λ.π.)

Στις επόμενες αναφορές του Πλαισίου για την μελλοντική ανάπτυξη της πόλης της Θεσσαλονίκης, που επηρεάζουν την παρούσα μελέτη, παρατίθενται τα εξής:

Βασικές αναπτυξιακές κατευθύνσεις για το ΠΣΘ

- *Επέκταση του μητροπολιτικού του ρόλου στο ανώτερο κλιμακούμενο επίπεδο του Βαλκανικού οικονομικού χώρου*
- *Διαμόρφωσή του σε κεντρικό κόμβο διαπεριφερειακής κλίμακας*
- *Δημιουργία ενός αστερία υποδομών με αξιοποίηση των δικτύων προς το συνδυασμό διοικητικής – εμπορικής – εκθεσιακής δραστηριότητας*
- *Δικτύωση παραγωγικού συστήματος και της αγοράς Θεσσαλονίκης με το υπόλοιπο Βόρειο-Ελλαδικό Τόξο*

Δραστηριότητες προς προώθηση για την ανάπτυξη της Θεσσαλονίκης

- Ανώτατη εκπαίδευση – Τεχνολογική έρευνα και ανάπτυξη
- Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
- **Διεθνές εμπόριο – Διεθνείς μεταφορές**
- Βιομηχανία – βιοτεχνία
- Πολιτισμός – Τουρισμός

Η Θεσσαλονίκη Βαλκανικό Κέντρο Πολιτισμού και Επιστημών

- η ενίσχυση της ιστορικής και αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας της πόλης
- η ολοκλήρωση σύγχρονων υποδομών πολιτισμού
- σταθεροποίηση και ενίσχυση πολιτιστικών θεσμών
- **η ενίσχυση διεθνών συνεργασιών.**

Μελέτη αξιολόγησης, αναθεώρησης και εξειδίκευσης του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Κεντρικής Μακεδονίας

Η Μελέτη αξιολόγησης, αναθεώρησης και εξειδίκευσης του ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας⁷ που βρίσκεται σε διαδικασία έγκρισης την τρέχουσα περίοδο, θέτει ως έναν από τους γενικούς στόχους την «προώθηση της διεθνούς και διαπεριφερειακής ανταγωνιστικότητας της Κεντρικής Μακεδονίας, μέσω κατάλληλων χωρικών ρυθμίσεων και παρεμβάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, καθοριστική σημασία έχει η ενίσχυση του μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης».

Αναφορικά με τις «Παραγωγικές δραστηριότητες εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας – Δυνατότητες υποδοχής μεγάλων επενδύσεων», προκρίνεται η αξιοποίηση των πολεοδομικών και αναπτυξιακών εργαλείων (π.χ. ΣΟΑΠ, Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη, Επιχειρηματικά Πάρκα) για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης – επέκτασής τους κυρίως στη Λειτουργική Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης, όπου μπορούν να αξιοποιήσουν υφιστάμενες δικτυώσεις, κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό και υποδομές/ δίκτυα μεταφορών/ επικοινωνιών. Σε αυτές συγκαταλέγονται οι υπηρεσίες προς επιχειρήσεις και η **Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης**. Αναφορικά με τους «Φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους και δίκτυα εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας - Στρατηγική για το Τοπίο», δίνεται κατεύθυνση για ενίσχυση της δημιουργικότητας και την ενίσχυση δομών και σχετικών δραστηριοτήτων. Η ΠΚΜ διαθέτει έναν σημαντικό αριθμό θεσμών, γεγονότων και υποδομών με διεθνή απήχηση και ενδιαφέρον. Σε αυτά συμπεριλαμβάνεται η **Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης**.

Η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης συνδέεται ρητά με την προώθηση τουρισμού city break στην πόλη. Αναφέρεται συγκεκριμένα ότι βασικές συνιστώσες αυτού του μοντέλου είναι ο συνεδριακός τουρισμός και οι δραστηριότητες που συνδέονται με την υπό αναδιάρθρωση ΔΕΘ. Συνολικά για τον τουριστικό τομέα, η χωρική του οργάνωση σε κλίμακα Περιφέρειας ακολουθεί τη λογική: α) των τουριστικών προορισμών και β) των τουριστικών διαδρομών/ δικτύων. Ως τυπικές ζώνες τουριστικού προορισμού υποδεικνύονται συνολικά δέκα, μία εκ των οποίων ορίζεται ως εξής:

Κ9. Αστικό – μητροπολιτικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης: ζώνη εκθεσιακού-συνεδριακού τουρισμού και τουρισμού πόλης, με διακριτή πολιτιστική συνιστώσα.

Στις «κατευθύνσεις χωρικού σχεδιασμού για τη Λειτουργική Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης» αναφέρεται συγκεκριμένα:

«Ενιαίος φυσικός σχεδιασμός και ανασύνταξη των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου εντός της Λειτουργικής ΜΠΘ και σύνδεσή τους με τους χώρους προστασίας

⁷ ΥΠΕΚΑ, 2014

φυσικού περιβάλλοντος στις όμορες ζώνες. Στο πλαίσιο αυτό, προωθούνται επιμέρους παρεμβάσεις προς την κατεύθυνση α) της θεσμοθέτησης, προστασίας και διαχείρισης του περιαστικού δάσους (Σέιχ-Σου), β) της τοπιακής, περιβαλλοντικής εξυγίανσης και της διευθέτησης όλων των ρεμάτων, ως στοιχείου διατήρησης της αστικής οικολογίας, γ) του **σχεδιασμού – υλοποίησης Μητροπολιτικού Πάρκου πρασίνου και πολιτισμού στο χώρο της ΔΕΘ, σε συνδυασμό με τη διατήρηση και τον αναπροσανατολισμό της εκθεσιακής δραστηριότητας**. Γενικότερα, εφαρμογή πολιτικής πρασίνου ως πολιτική πρώτης προτεραιότητας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και του φαινομένου της αστικής νησίδας θερμότητας, από το τοπικό, έως το αστικό/ μητροπολιτικό/ περιφερειακό επίπεδο».

Ο «Σχεδιασμός – υλοποίηση Μητροπολιτικού Πάρκου πρασίνου και πολιτισμού στο χώρο της ΔΕΘ, σε συνδυασμό με τη διατήρηση και τον αναπροσανατολισμό της εκθεσιακής δραστηριότητας» περιλαμβάνεται στις μεσοπρόθεσμες «δράσεις ολοκλήρωσης ή/και αναθεώρησης του χωρικού και πολεοδομικού σχεδιασμού».

3.3.2 Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο και Πρόγραμμα Προστασίας Περιβάλλοντος ευρύτερης περιοχής Θεσσαλονίκης⁸ που θεσμοθετήθηκε με τον ν.1561/1985 (ΦΕΚ Α'148/1985) προέκρινε τη δημιουργία προϋποθέσεων για την τόνωση του ρόλου της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, ανοίγματος του χώρου της για άλλες δραστηριότητες καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου και μεταφοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της σε περιοχές που καθορίζονται για παρόμοιες χρήσεις, διατυπώνοντας με σχετικά ασαφή τρόπο τα δεδομένα της εποχής.

Η προσπάθεια σύνταξης και θέσπισης «νέου» Ρυθμιστικού Σχεδίου (ΡΣΘ) ξεκίνησε το 2006, μετά από ανασύνταξή του το 2012, τέθηκε αρκετές φορές σε διαβούλευση και τελικά δεν θεσπίστηκε, ενώ το 2014 καταργήθηκε και ο Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής Θεσσαλονίκης με την επωνυμία «Οργανισμός Θεσσαλονίκης» (ΟΡ.ΘΕ.). Μετά τις εξελίξεις αυτές, οι συνολικές κατευθύνσεις για το ρυθμιστικό χωρικό σχεδιασμό, επιπέδου πόλεων και μητροπόλεων, μεταφέρονται και περιλαμβάνονται πλέον στα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια. Υπό αυτό το πρίσμα, αξίζει να αναφερθούν εδώ οι κατευθύνσεις του «νέου» Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης (Σχέδιο Νόμου) για την περιοχή της ΔΕΘ.

Ός προς τη χωρική οργάνωση του τριτογενή τομέα, το «νέο» ΡΣΘ υποστηρίζει τη δημιουργία του νέου εκθεσιακού χώρου της ΔΕΘ. Ο χώρος της ΔΕΘ περιλαμβάνεται στο οριζόμενο ως «Μητροπολιτικό Πάρκο πολιτισμού και πρασίνου Θεσσαλονίκης (ΜΠΘ)», το οποίο εκτείνεται στις περιοχές Λευκού Πύργου, πάρκου ΧΑΝΘ – Θεάτρου Κήπου – Βασιλικού Θεάτρου, Αρχαιολογικού Μουσείου, χώρου ΔΕΘ, Πανεπιστημίων, Γ' Σώματος Στρατού, Πεδίου του Άρεως, με εκτόνωση στην περιοχή της Ευαγγελίστριας και τους Κήπους του Πασά. Όπως συγκεκριμένα αναφέρεται, «ο περιβαλλοντικός σχεδιασμός του ΜΠΘ στοχεύει στη διασφάλιση της συνέχειας μεταξύ της ακτής και του περιαστικού δάσους, μέσω διαδρόμων πρασίνου και αδόμητων ή αραιοδομημένων περιοχών, ώστε να εξασφαλίζεται ο αερισμός του κέντρου της Θεσσαλονίκης, να εκτονώνεται το φαινόμενο της αστικής νησίδας θερμότητας και να προστατεύεται η αστική οικολογία».

Όσον αφορά την ίδια τη ΔΕΘ, στο τελικό νομοσχέδιο προβλεπόταν τα εξής:

⁸ ΟΡΘΕ, 2009

« Εντός του μητροπολιτικού πάρκου και εντός του χώρου της ΔΕΘ είναι δυνατός ο ανασχεδιασμός των εκθεσιακών, συνεδριακών, επιχειρηματικών και άλλων συνοδευτικών χρήσεων κατά τρόπο τέτοιο, ώστε να διασφαλίζονται τα παραπάνω χαρακτηριστικά του προωθούμενου σχεδιασμού.»

Ειδικές αναφορές στο χώρο της ΔΕΘ γίνονται επίσης στο πλαίσιο της υλοποίησης των κατευθύνσεων της ενιαίας αστικής πολιτικής. Τίθενται συγκεκριμένες προτεραιότητες μεταξύ των οποίων ο σχεδιασμός και η υλοποίηση Μητροπολιτικού Πάρκου πρασίνου και πολιτισμού στον υφιστάμενο χώρο της ΔΕΘ, σε συνδυασμό με τη λειτουργία ενός σύγχρονου συνεδριακού και εκθεσιακού κέντρου και η σύνδεσή του με το δίκτυο αστικού – περιαστικού πρασίνου και τις λειτουργίες της πόλης.

Το «νέο» ΡΣΘ συντάχθηκε βεβαίως σε εποχή δυναμισμού και μεγάλων προσδοκιών, και σε γενικό κλίμα και προοπτική δημιουργίας νέου εκθεσιακού κέντρου της ΔΕΘ, σε τοποθεσία εκτός πόλης.

3.3.3 Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δήμου Θεσσαλονίκης

Οι πολεοδομικές ρυθμίσεις για την ευρύτερη περιοχή της περιοχής μελέτης προκύπτουν από το εν ισχύ Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ Δ' 420/1993), το οποίο τροποποιήθηκε μερικώς το 1995 (ΦΕΚ Δ' 288/1995) και το 1997 (ΦΕΚ Δ' 181/1997). Στις προβλέψεις του περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

- το προγραμματικό πληθυσμιακό μέγεθος 561.957 κατοίκων
- η οργάνωση σε 101 Πολεοδομικές Ενότητες (ΠΕ)
- η επέκταση του σχεδίου πόλης
- ο προσδιορισμός χρήσεων γης, σύμφωνα με το από 23-2-1987 ΠΔ (ΦΕΚ Δ' 166/1987)
- ο προσδιορισμός μέσων συντελεστών δόμησης κατά Π.Ε. και συνεπαγόμενες πυκνότητες
- ρυθμίσεις σημειακού χαρακτήρα για ειδικές χρήσεις και επιμέρους περιοχές (π.χ. Κρεαταγορά, Ιχθυαγορά, Βυρσοδεψία, ΔΕΘ, Παπάφειο κλπ.)
- ο καθορισμός ζωνών κινήτρων και πολεοδομικών μηχανισμών
- προβλέψεις για τη μεταφορική υποδομή
- προβλέψεις για τα λοιπά δίκτυα τεχνικής υποδομής (Πηγή: Α' Στάδιο μελέτης Αναθεώρησης ΓΠΣ Θεσσαλονίκης, Μάιος 2013).

Ο χώρος της ΔΕΘ, κατά το ισχύον ΓΠΣ, εντάσσεται σε μια ευρύτερη περιοχή που εκτείνεται από την παραλιακή οδό - Έντισσον – Καυταντζόγλου – Κονίτσης – Γ' Σεπτεμβρίου – Εγνατία – Αγγελάκη – Τοιμσική – Εθνικής Αμύνης, για την οποία ορίζεται ότι απαιτείται «...ειδική μελέτη για τη διερεύνηση των χρήσεων και τη δυνατότητα οργάνωσης εγκαταστάσεων για πολιτιστικές λειτουργίες στο διάστημα που δεν λειτουργεί η ΔΕΘ». Η συνολική ευρύτερη περιοχή επομένως αναγνωρίζεται ότι χρήζει περαιτέρω μελέτης με σκοπό τον ορισμό χρήσεων γης και λοιπών όρων και περιορισμών. Ως εκ τούτου και στους σχετικούς θεσμοθετημένους χάρτες, η περιοχή της ΔΕΘ (πλην του ΑΑΜΘ) παραμένει κενή, ενώ δεν υπολογίζεται μέση πληθυσμιακή πυκνότητα, καθώς δεν περιλαμβάνει κατοικία⁹.

Επί του παρόντος το ΓΠΣ του Δήμου βρίσκεται σε διαδικασία αναθεώρησης (έχει υποβληθεί το Β2 Στάδιο). Η έκταση της ΔΕΘ στο σύνολό της εντάσσεται σε μία ευρύτερη Ζώνη Μητροπολιτικών Λειτουργιών μεταξύ του Κεντροδυτικού και του Νοτιανατολικού Τομέα της πόλης (πάρκο ΧΑΝΘ – Θέατρα – Μουσεία, Δημαρχείο, Γ' ΣΣ, ΔΕΘ, Τελλόγγλειο, Κέδρινος Λόφος, Κήποι του Πασά, ανατολικά τείχη). Για τη συνολική αυτή ευρύτερη ζώνη δίνεται η

⁹ ΔΕΘ – Helexpo, 2017

κατεύθυνση οργάνωσής της με την προοπτική τα επιμέρους στοιχεία της να συναποτελέσουν «Μητροπολιτικό Πάρκο».

3.3.4 Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας

Σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/ΕΚ), αποτελεί υποχρέωση η εκπόνηση Σχεδίων Διαχείρισης σε επίπεδο «Περιοχής Λεκάνης Απορροής Ποταμού», που αντιστοιχεί στα Υδατικά Διαμερίσματα, με σκοπό την ενίσχυση των διαδικασιών προστασίας και διατήρησης των υδατικών πόρων και των οικοσυστημάτων που υποστηρίζουν. Στόχος της Οδηγίας είναι η επίτευξη της καλής κατάστασης όλων των υδάτινων σωμάτων και επιπλέον η διατήρηση της στα σώματα εκείνα στα οποία η κατάσταση χαρακτηρίζεται ήδη ως καλή. Η Οδηγία θέτει μια επαναληπτική διαδικασία ανά εξαετία (2009-2015, 2015-2021 και 2021-2027) για τη βελτίωση των υδατικών συστημάτων. Τα Σχέδια Διαχείρισης καταγράφουν την υφιστάμενη κατάσταση των υδάτων, θέτουν τους στόχους για την κατάστασή τους στο τέλος του εξαετούς κύκλου και καθορίζουν το Πρόγραμμα Μέτρων για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Σύμφωνα με την Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων «Καθορισμός των Λεκανών Απορροής Ποταμών της χώρας και ορισμός των αρμόδιων Περιφερειών για τη διαχείριση και προστασία τους», (ΦΕΚ Β΄ 1383/2010 και διόρθωση σφάλματος, ΦΕΚ Β΄ 1572/2010) καθορίστηκαν 45 Λεκάνες Απορροής Ποταμών, οι οποίες υπάγονται σε 14 Περιοχές Λεκανών Απορροής Ποταμών (που αντιστοιχούν στον όρο Υδατικά Διαμερίσματα του Άρθρου 3 του ΠΔ 51/2007). Η ευρύτερη περιοχή παρέμβασης εντάσσεται στο Υδατικό Διαμέρισμα GR 10 Κ.Μακεδονίας.

Το **Υδατικό Διαμέρισμα Κεντρικής Μακεδονίας (ΥΔ 10)**, με έκταση 10.146 km², οριοθετείται από τα όρη Κερδύλια, Βερτίσκο, Κρούσια και Μπέλες στα ανατολικά, το όρος Πάικο και την Περιφερειακή Τάφρο στα δυτικά και στα βόρεια από την οροσειρά Κερκίνη (Μπέλες) και τα σύνορα Ελλάδας – πΓΔΜ. Στα ανατολικά συνορεύει με το Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Μακεδονίας (ΥΔ 11) και στα δυτικά με το Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Μακεδονίας (ΥΔ 09). Περιλαμβάνει εκτεταμένες πεδιάδες, κυρίως στο δυτικό του τμήμα, οι σημαντικότερες εκ των οποίων είναι αυτές της Θεσσαλονίκης, των Γιαννιτσών και του Λαγκαδά, ενώ στο ανατολικό του τμήμα διακρίνεται η λεκάνη της Χαλκιδικής. Οι ακτές του, συνολικού μήκους 910 km, χαρακτηρίζονται από έντονο ανάγλυφο, με αποτέλεσμα το σχηματισμό πολυάριθμων βραχωδών κόλπων.

Το πρώτο Σχέδιο Διαχείρισης για το ΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας εγκρίθηκε το 2014 ενώ η «1η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας (ΕΛ10)» ολοκληρώθηκε το 2017 (ΦΕΚ Β΄4675/2017).

3.3.5 Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας

Η γεωγραφική μονάδα εφαρμογής της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ είναι οι Περιοχές Λεκάνης Απορροής Ποταμού (που αντιστοιχούν στα Υδατικά Διαμερίσματα του άρθρου 3 του ΠΔ 51/2007) και αποτελούν την ίδια γεωγραφική μονάδα εφαρμογής της Οδηγίας-Πλαισίου των Υδάτων (2000/60/ΕΚ). Το Σχέδιο Διαχείρισης των Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) καταρτίζεται σε επίπεδο Περιοχής Λεκάνης Απορροής Ποταμών για τις περιοχές που υπάρχουν δυνητικοί σοβαροί κίνδυνοι πλημμύρας ή είναι πιθανόν να σημειωθεί πλημμύρα σύμφωνα με την Οδηγία 2007/60/ΕΚ. Στο ΣΔΚΠ τίθενται οι στόχοι για την διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας εστιάζοντας στη μείωση των δυνητικών αρνητικών συνεπειών που οι πλημμύρες έχουν για την ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και την οικονομική

δραστηριότητα. Τα ΣΔΚΠ λαμβάνουν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των περιοχών που καλύπτουν και παρέχουν ενδεδειγμένες λύσεις, ανάλογα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες των περιοχών αυτών, εξασφαλίζοντας παράλληλα συναφή συντονισμό εντός των περιοχών λεκάνης απορροής ποταμών και προωθώντας την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που έχουν θεσπιστεί με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ για τα υπόγεια και επιφανειακά υδατικά συστήματα.

Για κάθε Υδατικό Διαμέρισμα ορίζονται Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ), συνδυάζοντας τα αποτελέσματα από τον προσδιορισμό των περιοχών όπου είναι πιθανόν να σημειωθεί πλημμύρα και των περιοχών με δυνητικές σημαντικές συνέπειες σε μελλοντικές πλημμύρες, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις αναφορές των περιφερειακών φορέων και τις σημαντικές ιστορικές πλημμύρες. Στο Υδατικό Διαμέρισμα Κεντρικής Μακεδονίας ορίστηκαν 9 περιοχές που χαρακτηρίζονται ως ΖΔΥΚΠ στις οποίες επικεντρώνεται ο καθορισμός των υδάτινων σωμάτων και των λεκανών απορροής καθώς και η ανάλυση των χαρακτηριστικών τους και των μηχανισμών πλημμύρας¹⁰.

Σε πρώτο Στάδιο εκπονήθηκε το 2012 από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΥΠΕΚΑ), για το σύνολο της χώρας, η «Προκαταρκτική Αξιολόγηση Κινδύνων Πλημμύρας σύμφωνα με την Οδηγία 2007/60/ΕΚ, κατ' εφαρμογή της ΚΥΑ ΗΠ 31822/1542/Ε103». Το 2017 εκπονήθηκε το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας.

3.3.6 Επικαιροποίηση Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Η Επικαιροποίηση του ΠΕ.Σ.Δ.Α. της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4042/2012 (ΦΕΚ Α' 24/2012) και της Οδηγίας 2008/98 για τα απόβλητα καθώς και τους στόχους και κατευθύνσεις του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και του Εθνικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων.

Το ΠΕ.Σ.Δ.Α. αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης των αποβλήτων που παράγονται στην Περιφέρεια, προσδιορίζει τις γενικές κατευθύνσεις για τη διαχείρισή τους, σε συμφωνία με τις κατευθύνσεις του Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων και του Εθνικού Σχεδίου για την Πρόληψη δημιουργίας Αποβλήτων και υποδεικνύει τα κατάλληλα μέτρα που προωθούν ιεραρχικά και συνδυασμένα: α) την πρόληψη, β) την επαναχρησιμοποίηση, γ) την ανακύκλωση, δ) άλλου είδους ανάκτηση, όπως ανάκτηση ενέργειας, και ε) την ασφαλή τελική διάθεση σε επίπεδο Περιφέρειας. Περιλαμβάνει το σύνολο των αποβλήτων που εμπίπτουν στο πεδίο του ν.4042/2012 (Άρθρο 10) και εκπονείται από το ΦΟΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας. Καλύπτει γεωγραφικά το σύνολο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, ήτοι των 7 Περιφερειακών Ενοτήτων.

Με την υπ.αρ.639/22.12.2005 Απόφαση Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είχε εγκριθεί το ΠΕ.Σ.Δ.Α. της Περιφέρειας. Η εκ νέου Αναθεώρηση του ΠΕ.Σ.Δ.Α. προέκυψε από την ανάγκη εναρμόνισης του σχεδιασμού με το σύνολο των θεσμικών εξελίξεων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, την ανάγκη αξιολόγησης της μέχρι σήμερα υλοποίησης των προβλεπόμενων έργων και δράσεων αλλά και διαμόρφωσης προτάσεων για την επίτευξη τόσο των υφιστάμενων όσο και των νέων στόχων στη διαχείριση των αποβλήτων.

Η Αναθεώρηση του ΠΕ.Σ.Δ.Α. Κεντρικής Μακεδονίας (2^η Αναθεώρηση) και η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ολοκληρώθηκαν το 2016 ενώ η κύρωση της Απόφασης έγκρισης του ΠΕ.Σ.Δ.Α. πραγματοποιήθηκε με σχετική ΚΥΑ (ΦΕΚ Β' 4010/2016).

¹⁰ ΕΓΥ, 2017α

3.3.7 Επιχειρησιακά Προγράμματα του νέου ΕΣΠΑ 2014 -2020

Ο στρατηγικός προγραμματισμός του νέου ΕΣΠΑ για την προγραμματική περίοδο 2014 - 2020, καθορίζει 11 θεματικούς στόχους που εξυπηρετούν την επίτευξη των στόχων της Κοινής Ευρωπαϊκής Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και τους στόχους των Εθνικών Προγραμμάτων Μεταρρυθμίσεων. Οι θεματικοί αυτοί στόχοι είναι:

1. ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
2. βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών
3. βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας)
4. υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς
5. προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων
6. προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
7. προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων
8. προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας της εργασίας
9. προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας
10. επένδυση στην εκπαίδευση, την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση
11. ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης.

Η αρχιτεκτονική του νέου ΕΣΠΑ για την προγραμματική περίοδο 2014 - 2020, μέσω της οποίας θα υλοποιηθεί η αναπτυξιακή στρατηγική στην ΠΚΜ, προβλέπει το αντίστοιχο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) ΚΜ και 7 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα που αφορούν τον εθνικό χώρο:

1. Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία
2. Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη
3. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση
4. Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα
5. Τεχνική Βοήθεια
6. Αγροτική Ανάπτυξη
7. Θάλασσα και Αλιεία.

Στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΕΠ ΚΜ), τίθενται πέντε προτεραιότητες: (1) Καινοτομία, ανταγωνιστικότητα, εξωστρέφεια, (2) Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και απασχόληση, (3), Προστασία του περιβάλλοντος και «έξυπνη» διαχείριση των πόρων, (4) Κοινωνική συνοχή, (5) Χωρική συνοχή.

Επισημαίνεται επίσης ότι η περιοχή παρέμβασης του ΕΧΣ δεν εμπίπτει στους οριζόμενους από την Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του ΠΕΠ ΚΜ «θύλακες επικέντρωσης», αλλά γειτνιάζει με περιοχές που ανήκουν στον οριζόμενο ως «θύλακα επικέντρωσης 1: Περιοχές έντασης προκλήσεων» (θύλακας αστικών προκλήσεων)» καθώς και στον οριζόμενο ως «θύλακα επικέντρωσης 3: Περιοχές τουριστικού – πολιτιστικού ενδιαφέροντος».

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται περιγραφή του σχεδίου ή προγράμματος με ιδιαίτερη αναφορά:

- α) στο γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του,
- β) στο περιεχόμενό του,
- γ) στα έργα και στις δραστηριότητες που ενδεχομένως να προκύψουν από την εφαρμογή του.

4.1 Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του Σχεδίου

Αναγνώριση περιοχής επέμβασης

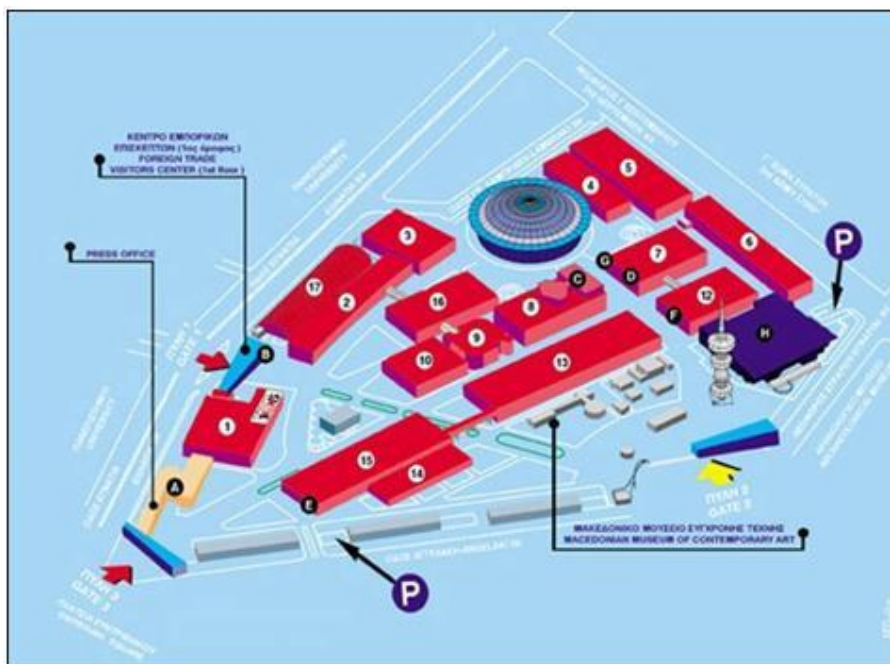
Η ΔΕΘ – Helexpro A.E. αποτελεί τον εθνικό φορέα διοργάνωσης εκθεσιακών και συνεδριακών εκδηλώσεων και τον επίσημο σύμβουλο της πολιτείας σε θέματα Εκθεσιακής και Συνεδριακής πολιτικής. Η εταιρεία ιδρύεται στη Θεσσαλονίκη το 1925 και το πρώτο εκθεσιακό γεγονός λαμβάνει χώρα το 1926. Για πολλές δεκαετίες, έχει δώσει την ευκαιρία σε επιχειρηματίες, κατασκευαστές, εμπόρους, αντιπροσώπους, πωλητές, εκθέτες, επισκέπτες και άλλους να επικοινωνούν μεταξύ τους, να συνεργάζονται, να ανταγωνίζονται ευγενώς και ταυτόχρονα να συνεισφέρουν στην ενδυνάμωση των μεταξύ τους δεσμών, όχι μόνο σε ατομικό επίπεδο αλλά και σε διακρατικό. Η «ΔΕΘ – Helexpro A.E.» της οποίας η επιχειρηματική δραστηριότητα παρουσιάζει άνοδο, είναι σήμερα η ιδιοκτήτρια εταιρεία της έκτασης 175.820 m² περίπου, στο οποίο βρίσκονται οι εγκαταστάσεις και τα γραφεία διοίκησης του Εκθεσιακού Κέντρου και της Εταιρείας.

Οι εγκαταστάσεις του Εκθεσιακού Κέντρου βρίσκονται σε κομβική θέση της Μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης, στην άμεση περιοχή εκτός των τειχών, δηλαδή στο κεντρικότερο σημείο της πόλης. Η περιοχή ανήκει στην ΔΕ Θεσσαλονίκης και πιο συγκεκριμένα στην Α' Δημοτική Κοινότητα, η οποία περιλαμβάνει το ιστορικό κέντρο και την περιοχή του Πεδίου του Άρεως (ΑΠΘ, ΔΕΘ) και αποτελείται από τις συνοικίες: Φραγκομαχαλάς, Άνω Λαδάδικα, Λαδάδικα, Βαρδάρης, Αριστοτέλους, Άγιος Δημήτριος, Αγία Σοφία, Καπάνι, Άθωνος, Διαγώνιος, Ναυαρίνου, Ροτόντα, Σαράντα Εκκλησιές, Ιπποδρόμιο, Λευκός Πύργος.

Ο πρώτος χώρος στον οποίο εγκαταστάθηκε η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης (ΔΕΘ) ήταν το τότε Πεδίο του Άρεως, μια έκταση 37.500 m², που παραχωρήθηκε στη ΔΕΘ από το Γ' Σώμα Στρατού. Στο χώρο αυτό έγιναν 14 από τις 15 προπολεμικές Εκθέσεις, ενώ η 15η πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις όπου βρίσκεται μέχρι και σήμερα.

Ο υφιστάμενος χώρος του Εκθεσιακού Κέντρου αναπτύσσεται σε χώρο 175.820 m² στην ανατολική πλευρά του κέντρου της πόλης, μεταξύ των οδών Αγγελάκη, Λεωφ. Στρατού (Πλατεία ΧΑΝΘ), 3ης Σεπτεμβρίου και Εγνατίας. Περικλείει τα Διεθνή Συνεδριακά Κέντρα «Ιωάννης Βελίδης» και «Νικόλαος Γερμανός», το Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, το Μουσείο Ραδιοφωνίας Θεσσαλονίκης, εγκαταστάσεις της ΕΡΤ και άλλων φορέων, καθώς και το Παλαί ντε Σπορ και τον Πύργο του ΟΤΕ.

Εικόνα 4.1.α: Οι Εγκαταστάσεις της ΔΕΘ

Ευρύτερη περιοχή και Ζώνη Άμεσης Επιρροής ΕΧΣ

Καθώς ο υφιστάμενος χώρος του Εκθεσιακού Κέντρου βρίσκεται σε κεντρική θέση της μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης, υπόκειται σε επιδιώξεις και κατευθύνσεις στρατηγικής της μητροπολιτικής - αστικής ανάπτυξης καθώς και σε ρυθμίσεις πολεοδομικού σχεδιασμού. Αυτές οι παραπάνω επιδιώξεις και συνολικές και ειδικότερες ρυθμίσεις θα έπρεπε, θεωρητικά, να απορρέουν από το χωροταξικό σχεδιασμό, το Ρυθμιστικό Σχέδιο για τη Θεσσαλονίκη και την ευρύτερη περιοχή της καθώς και από το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της πόλης της Θεσσαλονίκης. Ωστόσο, όλοι οι σχεδιασμοί που έχουν επιχειρηθεί έως σήμερα παραμένουν, την τελευταία τουλάχιστον πενταετία, σε εκκρεμότητα. Η πιο σταθερή γραμμή κατεύθυνσης όσον αφορά στο χώρο ανάπτυξης των δραστηριοτήτων της ΔΕΘ – Helexpro, όπως προκύπτει από τις έως σήμερα διατυπωμένες απόψεις και προγραμματικά κείμενα, είναι η ένταξη του υφιστάμενου σημερινού γηπέδου της ΔΕΘ σε μια αστική περιοχή που ορίζεται είτε ως **Μητροπολιτικό Πάρκο** είτε ως **Μητροπολιτικό Κέντρο** πόλης είτε ως **Ζώνη Μητροπολιτικών Λειτουργιών**. Η άποψη αυτή είναι η επικρατούσα και από πλευράς Δήμου και από πλευράς των φορέων της πόλης. Τη ζώνη αυτή υιοθετεί και η παρούσα προσέγγιση ως **Ζώνη Άμεσης Επιρροής της περιοχής παρέμβασης για το ΕΧΣ** στο χώρο της ΔΕΘ – Helexpro. Πρόκειται για κεντρική περιοχή της Θεσσαλονίκης, η οποία χαρακτηρίζεται από την παρουσία δημόσιων χώρων και η οποία φιλοξενεί λειτουργίες και χρήσεις υπερτοπικού ενδιαφέροντος. Σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές μελετών Ειδικών Χωρικών Σχεδίων, ως **ευρύτερη περιοχή** της περιοχής επέμβασης ορίζεται το όριο του ΓΠΣ, δηλαδή ο **Δήμος Θεσσαλονίκης**.

Είναι αδιαμφισβήτητο, ότι η δραστηριότητα που φιλοξενεί η περιοχή παρέμβασης είναι μητροπολιτικής εμβέλειας και ευρύτερων χωρικών επιπτώσεων, καθώς τα οφέλη που προκύπτουν από τις εκθεσιακές – συνεδριακές δραστηριότητες και τις εκδηλώσεις, διαχέονται στο σύνολο της αστικής μητροπολιτικής περιοχής. Σε μια πιο ευρεία θεώρηση, το Εκθεσιακό Κέντρο Θεσσαλονίκης και το σύνολο των εκθέσεων, γεγονότων και συνεδρίων που διοργανώνει, διαθέτουν περιφερειακή ακτινοβολία και εντάσσονται στα δίκτυα εθνικής εμβέλειας και διεθνούς απήχησης.

Άμεση ζώνη επιρροής και περιοχή παρέμβασης

Ο χώρος της ΔΕΘ βρίσκεται σε κομβική θέση της Μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης, εντός της ΔΕ Θεσσαλονίκης του ομώνυμου Δήμου. Το γήπεδο του Εκθεσιακού και Συνεδριακού Κέντρου συνορεύει¹¹:

- βόρεια (ένθεν της οδού Εγνατίας) με τα κτίρια του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου,
- βορειοανατολικά (ένθεν της οδού Γρ. Λαμπράκη) με χρήσεις του Δήμου και των ΤΕΦΑΑ (εστίες),
- ανατολικά (ένθεν της οδού 3ης Σεπτεμβρίου) με το στρατόπεδο του 3ου Σώματος Στρατού,
- νότια (ένθεν της Λεωφόρου Στρατού) με το Αρχαιολογικό και το Βυζαντινό Μουσείο,
- δυτικά (ένθεν της οδού Αγγελάκη) με αστικές περιοχές κατοικίας, καταστημάτων και υπηρεσιών.

Η Ζώνη Άμεσης Επιρροής της περιοχής παρέμβασης αποτελεί μια κεντρική περιοχή της πόλης, η οποία οριοθετείται μεταξύ των κεντρικών-δυτικών και νότιων-ανατολικών περιοχών εξάπλωσης της Θεσσαλονίκης, και η οποία εκτείνεται από το θαλάσσιο μέτωπο έως την περιοχή του Σέιχ Σου προς βορρά, ενώνοντας τους χώρους χαμηλής δόμησης, πρασίνου και αερισμού έως τα όρια της πόλης. Η κατοικία απουσιάζει, ενώ φιλοξενούνται λειτουργίες και χρήσεις υπερτοπικού ενδιαφέροντος. Η κομβική της θέση και οι λειτουργίες που φιλοξενεί επιτρέπουν προσεγγίσεις για τη θεώρηση του συνόλου της Ζώνης ως ρυθμιστικού στοιχείου για τη λειτουργία της πόλης.

Μέχρι στιγμής δεν έχουν εξειδικευθεί κατευθύνσεις για την ενιαία λειτουργία ή την ανάπλαση της Ζώνης αυτής, πολύ δε περισσότερο δεν έχει συνταχθεί κάποια συνολική μελέτη οργάνωσής της ως ενιαίας λειτουργικής περιοχής. Λογική συνέπεια, επομένως, λόγω της ύπαρξης δημόσιας γης και της απουσίας της κατοικίας, ήταν να διευκολυνθεί η διάνοιξη κεντρικών οδικών αρτηριών που εντάσσονται στο κύριο οδικό δίκτυο της πόλης, και μάλιστα αποκλειστικά για τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας των οχημάτων και της αστικής συγκοινωνίας.

Συγκεκριμένα τη Ζώνη διασχίζουν «οριζόντιοι» οδικοί άξονες (Β. Γεωργίου – Μ. Ανδρόνικου, Λεωφόρου Στρατού, Εγνατίας, Αγίου Δημητρίου) που συνδέονται με τον κεντρικό «κάθετο» οδικό άξονα της Γ' Σεπτεμβρίου. Το κύριο οδικό δίκτυο, όπως έχει υλοποιηθεί, επιφέρει κατάτμηση της ευρύτερης αυτής Ζώνης, δημιουργώντας σημαντικές ασυνέχειες και αποτρέποντας την κίνηση πεζών και ποδηλάτων.

Μέχρι στιγμής η συνολική αυτή περιοχή λειτουργεί συνδεδετικά, μόνον ως προς τη διοχέτευση της κυκλοφορίας οχημάτων, ενώ είναι μη ελκυστική έως και αποτρεπτική για την κίνηση πεζών και ποδηλάτων. Οι δημόσιες εκτάσεις, οι κοινωφελείς εγκαταστάσεις, οι ελεύθεροι χώροι και το πράσινο, θα μπορούσαν να της προσδώσουν ιδιαίτερο συνδεδετικό χαρακτήρα, απομένει όμως να ρυθμιστούν και να επανασχεδιαστούν ζητήματα κυκλοφορίας, χρήσεων και λειτουργιών, προσβασιμότητας, συνδεδεσιμότητας. Η Ζώνη Άμεσης Επιρροής του έργου προσδιορίζεται στην εικόνα που ακολουθεί:

¹¹ ΔΕΘ–Helexpo, 2017

Εικόνα 4.1.β: Η Ζώνη Άμεσης Επιρροής του έργου

Πηγή: ΔΕΘ–Helexpo, 2017

Η Ζώνη Άμεσης Επιρροής οριοθετείται δυτικά από το παραλιακό μέτωπο και μέσω των οδών Αγγελάκη και Πανεπιστημίου εκτονώνεται στα κοιμητήρια της Ευαγγελίστριας και τους κήπους του Πασά, ενώ ανατολικά ξεκινά πάλι από το παραλιακό μέτωπο και μέσω της οδού Καυτανζόγλου φθάνει έως και το Εθνικό Καυτανζόγλειο Στάδιο. Περιλαμβάνει πλην της Πανεπιστημιούπολης, δύο σημαντικά μουσεία, δύο θέατρα, το Γ' Σώμα Στρατού, χώρους πρασίνου και μέρος του κεντρικότερου μετώπου της πόλης νοτιοανατολικά του Λευκού Πύργου προς τον Θερμαϊκό.

Εντός της Ζώνης Άμεσης Επιρροής, το γήπεδο της ΔΕΘ – Helexpo περικλείεται από τις οδούς Εγνατίας, 3ης Σεπτεμβρίου, Λεωφόρο Στρατού και Αγγελάκη. Ειδικά οι οδοί Εγνατία και 3ης Σεπτεμβρίου, στα βόρεια και ανατολικά του γηπέδου, μετά τη διάνοιξη και την τελική διαμόρφωσή τους αποτελούν κεντρικές οδικές αρτηρίες της πόλης.

Στην ουσία, οι οδοί από τις οποίες περικλείεται το γήπεδο ορίζουν το ένα εκ των τεσσάρων μεγάλων οικοδομικών τετραγώνων στα οποία κατακερματίζεται η Ζώνη Επιρροής, αν θεωρηθεί ότι κάτωθεν της Λ. Στρατού και προς το παραλιακό μέτωπο, ο αστικός χώρος είναι εν πολλοίς διαμορφωμένος. Προς τα ανατολικά υπάρχει το οικοδομικό τετράγωνο όπου βρίσκονται οι εγκαταστάσεις του Γ' Σώματος Στρατού και το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (και ορίζεται μεταξύ Λ. Στρατού, Εγνατίας, 3ης Σεπτεμβρίου), και προς βορρά βρίσκεται η Πανεπιστημιούπολη (και ορίζεται από τις οδούς Πανεπιστημίου, Αγίου Δημητρίου και 3ης Σεπτεμβρίου).

Ο χώρος της ΔΕΘ «ακουμπά» στις κατοικημένες περιοχές της πόλης προς τα ανατολικά διαμέσου της οδού Αγγελάκη, ενώ προς τα νότια έχει πρόσβαση διαμέσου του κόμβου της ΧΑΝΘ και επικοινωνεί με τη διαμορφωμένη περιοχή του πάρκου ΧΑΝΘ και με το αρχαιολογικό μουσείο. Προς βορρά, λόγω της διαμόρφωσης της Εγνατίας οδού, η σχέση με την Πανεπιστημιούπολη δεν είναι ελκυστική για τους πεζούς, το ίδιο και πολύ περισσότερο προς τα ανατολικά, όπου η διαμόρφωση της 3ης Σεπτεμβρίου έχει αποκόψει την κίνηση πεζών από και προς τις ανατολικές συνοικίες της πόλης, κίνηση η οποία παλαιότερα γινότανε

μέσω της παλαιάς οδού Κονίτσης. Συγκεκριμένα, επί 760m μήκους της αστικής αρτηρίας της Εγνατίας υπάρχει μόνο μία ενδιάμεση διάβαση για πεζούς (στο σημείο της κεντρικής, εμπορικής, πύλης της ΔΕΘ, ενώ καμία διάβαση δεν υπάρχει επί των 430m μήκους της οδού 3ης Σεπτεμβρίου στο ανατολικό όριο του γηπέδου της ΔΕΘ. Επιπλέον, η τελική διαμόρφωση της 3ης Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε με υπερύψωση, καθώς στο μέσον περίπου του μήκους της οδού ανακαλύφθηκε παλαιοχριστιανική Βασιλική. Είναι ο πρώτος ναός που περιβάλλεται από νεκροταφείο οργανωμένο σε συστάδες τάφων, και που αποκαλύφθηκε έξω από τα τείχη της βυζαντινής Θεσσαλονίκης, στη διάρκεια των εκτεταμένων ανασκαφών που έγιναν το 1980 για τη διάνοιξη της νέας οδού 3ης Σεπτεμβρίου (Δέσποινα Μακροπούλου, «Ο παλαιοχριστιανικός ναός έξω από τα ανατολικά τείχη της Θεσσαλονίκης», Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Θεσσαλονίκης).

Σε ορισμένα σημεία του βόρειου και ανατολικού οδικού δικτύου περί τη ΔΕΘ, δημιουργούνται και συνθήκες επικινδυνότητας για την κυκλοφορία των πεζών. Πρόσφατα για παράδειγμα ανακοινώθηκε από το δήμο Θεσσαλονίκης η ανακατασκευή του κόμβου Εγνατίας – 3ης Σεπτεμβρίου και του τμήματος της Εγνατίας, μεταξύ 3ης Σεπτεμβρίου και Καυτατζόγλου, με τοποθέτηση διαχωριστικής νησίδας ασφαλείας και διευθέτηση της χάραξης των υφιστάμενων λωρίδων κυκλοφορίας, με στόχο την ασφάλεια πεζών και οχημάτων.

Η ιδιοκτησία της ΔΕΘ – Ηεlexpo δεν καλύπτει το σύνολο της έκτασης του τετραγώνου. Ένα μικρό τμήμα αυτού, που ορίζεται από την οδό Γρ. Λαμπράκη (πρώην Κονίτσης) και την Εγνατία οδό είναι ιδιοκτησίας ΚΕΔ και στεγάζει προσωρινά λειτουργίες του Δήμου και του ΤΕΦΑΑ Θεσσαλονίκης. Σήμερα, η πρώην Κονίτσης εξυπηρετεί αυτές τις χρήσεις αλλά κυρίως την πρόσβαση στο ΑΑΜΘ (Αλεξάνδρειο Αθλητικό Μέγαθρο Θεσσαλονίκης), το οποίο είναι εγκατεστημένο εντός της ιδιοκτησίας ΔΕΘ.

4.2 Ανάλυση κατάστασης οικιστικού αποθέματος περιοχής μελέτης

Η ανάπτυξη - αξιοποίηση - διαμόρφωση του χώρου της ΔΕΘ στη σημερινή του μορφή συντελέστηκε σταδιακά, κατά τη διάρκεια του δεύτερου μισού του 20ου αιώνα.

Η ανάπτυξη των εγκαταστάσεων της ΔΕΘ τα τελευταία 60 χρόνια τόσο εντός του περιφραγμένου χώρου της όσο και εκτός αυτού έχει γίνει σε τέσσερις διαδοχικές φάσεις, με αρχή τα μέσα της δεκαετίας του '50, στη συνέχεια στα τέλη της δεκαετίας του '60 και αρχές της δεκαετίας του '70, κατόπιν στα τέλη της δεκαετίας του '70 έως τα τέλη της δεκαετίας του '80 και τέλος από τα μέσα της δεκαετίας του '90 έως τις αρχές του νέου αιώνα. κατασκευής.

Εικόνα 4.2: Κατάσταση δομημένου περιβάλλοντος - ελεύθερων χώρων

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στην 1η περίοδο κατασκευάζονται το κτίριο γραφείων και τα περίπτερα 1, 2, 5, 6 και η πύλη εισόδου από την πλατεία ΧΑΝΘ, που αναπτύσσονται στα μέτωπα των οδών Εγνατία και 3ης Σεπτεμβρίου δημιουργώντας ελεύθερους χώρους προς την οδό Αγγελάκη και την πλατεία της ΧΑΝΘ προσδιορίζοντας ένα καταρχάς εσωστρεφές περιβάλλον ανάπτυξης εκθεσιακών χώρων.

Με την 2η περίοδο κατασκευάζονται τα περίπτερα 7, 8, 9, 11, ο πύργος του ΟΤΕ και το ΑΑΜΘ. Το σύνολο των κτιρίων είναι από σκυρόδεμα ακολουθώντας μορφολογικές και σχεδιαστικές επιλογές επώνυμων αρχιτεκτόνων της εποχής εκφραστών του μοντέρνου κινήματος. Έως την εποχή του τέλους της δεκαετίας του '60 η εντύπωση που δημιουργεί το συγκρότημα της «Εκθεσης της Θεσσαλονίκης» είναι συμβατή με την προσπάθεια ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού της χώρας με νέες αισθητικές αξίες και τεκμηριώσεις αποπνέοντας παράλληλα ένα αισιόδοξο κλίμα παρά τις δυσκολίες της εποχής εκείνης.

Με την αρχή της διοργάνωσης κλαδικών εκθέσεων και αναγκών για μεγάλους εκθεσιακούς χώρους στην 3η περίοδο κατασκευάζονται τα ανώνυμα μεταλλικά βιοτεχνικά κτίρια καθώς και τα κτίρια που αποκόπτουν την οδό Αγγελάκη από τις υπόλοιπες εγκαταστάσεις με κτίρια ανώνυμης, ακαλαίσθητης και τυχαίας τυπολογίας και μορφολογίας.

Στην τελευταία περίοδο κατασκευάζεται με προφανή προβλήματα προσαρμογής στον περιβάλλοντα χώρο του το Βελλίδιο Συνεδριακό Κέντρο, οι 3 νέες πύλες εισόδου, το ΜΜΣΤ και η εξωτερική ανάπλαση στην πλατεία ΧΑΝΘ, συμπληρώνοντας σε 38 τον αριθμό των κτιρίων, με μεγάλη πυκνότητα δόμησης, απροσδιόριστη αισθητική και συνολικά αντίθετη εικόνα από αυτή που υπήρχε στο τέλος της 2ης περιόδου.

Σήμερα υπάρχουν τριάντα οκτώ (38) κτίρια που μπορούν να ομαδοποιηθούν σύμφωνα με την κύρια χρήση τους¹².

- Είκοσι τρία (23) φιλοξενούν εκθεσιακές χρήσεις, εκ των οποίων δέκα επτά (17) είναι Εκθεσιακά Περίπτερα, ενώ τα έξι (6) είναι μεμονωμένα – αυτόνομα κτίρια εκθετών 50 ως 260m². Τρία (3) κτίρια (ένα (1) αποκλειστικά, δύο (2) συμπληρωματικά με εκθεσιακή) έχουν συνεδριακές χρήσεις,
- Πέντε (5) λειτουργούν ως καταστήματα – γραφεία,
- Ένα (1) ως Μουσείο (ΜΜΣΤ),
- Ένα (1) ως αθλητικό κέντρο (ΑΑΜΘ),
- Επτά (7) φιλοξενούν συμπληρωματικές χρήσεις (Πύλες, υποσταθμοί, συνδέσεις).
- και ο Πύργος ΟΤΕ.

Από τα 38 κτίρια, 23 διαθέτουν τουλάχιστον δύο (υπέργεια) επίπεδα για πρωτεύουσες ή δευτερεύουσες χρήσεις. Οι χώροι, τα γενικά κατασκευαστικά στοιχεία και οι δευτερεύουσες – συμπληρωματικές χρήσεις των περιπτέρων παρουσιάζονται παρακάτω.

Ένας υπολογισμός της αποδοτικότητας χρήσης των χώρων δείχνει ότι τόσο συνολικά, όσο και ανά κτίριο οι υφιστάμενες εκθεσιακές εγκαταστάσεις της ΔΕΘ δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι εκμεταλλεύονται αποδοτικά το χώρο καθώς είτε έχουν σημαντικούς περιορισμούς στην εκμετάλλευση της επιφάνειας (υποστυλώματα, κλιμακοστάσια), είτε λόγω μικρού μεγέθους δεν δημιουργούν αποδόσεις «κλίμακας». Μετρώντας βάσει κατόψεων Περιπτέρων από διάφορες εκθέσεις, προκύπτει ότι ο εκμεταλλεύσιμος χώρος για την εγκατάσταση εκθετών κατά μέσο όρο ανέρχεται στο 47 – 48%.

Άλλα κτίρια («μικρά περίπτερα») διατηρούν την ονομασία του πρώτου κατόχου ή φορέα κατασκευής τους και αξιοποιούνται κατά κύριο λόγο μόνο στη διάρκεια της διεθνούς έκθεσης κατά την οποία στεγάζονται συνήθως δημόσιοι οργανισμοί και εταιρίες. Εξάιρεση αποτελεί ο Πύργος του ΟΤΕ, ο οποίος λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με χρήσεις αναψυχής - ενημέρωσης. Ορισμένα από τα μικρά περίπτερα διαθέτουν ενδιαφέροντα αρχιτεκτονικά στοιχεία, ενώ ο Πύργος αποτελεί το κύριο εμβληματικό στοιχείο για τη ΔΕΘ και μία από τις πλέον αναγνωρισμένες διεθνώς εικόνες της πόλης της Θεσσαλονίκης.

Το Συνεδριακό Κέντρο «Ι.Βελλίδης» κατασκευάστηκε το 1994 στο νότιο άκρο της ιδιοκτησίας της ΔΕΘ και έχει δυνατότητα φιλοξενίας ως και 2.400 συνέδρων ενιαία ή σε πέντε αίθουσες στις οποίες μπορεί να διαιρεθεί η μεγάλη αίθουσα. Λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου φιλοξενώντας ποικίλες χρήσεις πέρα των επιστημονικών ή εμπορικών συνεδρίων. Διατάσσεται σε δύο επίπεδα (1ο και 2ο, καθώς το ισόγειο του είναι το επίπεδο 0 του κλειστού πάρκινγκ). Έχει συνολικό εμβαδόν 6.345 m², εκ των οποίων 4.525 m² στο επίπεδο 1

¹² ΔΕΘ–Helexpo, 2017.

καταλαμβάνουν οι συνεδριακές αίθουσες, το λόμπι και οι βοηθητικοί χώροι. Τα υπόλοιπα 1.820 m² καταλαμβάνονται από χώρους γραφείων, το κέντρο τύπου κ.α.

Επιπλέον, στο χώρο της ΔΕΘ περιλαμβάνονται:

- Το Συνεργατικό Κέντρο. «Ν. Γερμανός» στον 2ο όροφο του Περιπτέρου 8. Το «Ν. Γερμανός» διαθέτει τέσσερις αίθουσες (Α,Β,Γ,Δ) που μπορούν να φιλοξενήσουν 400, 100, 120 και 80 άτομα. Διαθέτει ακόμα χώρο υποδοχής, αίθουσα VIP και δύο αίθουσες τύπου. Έχει οκτώ (8) αίθουσες διερμηνείας και εμβαδόν 2.000 m².
- Η αίθουσα εκδηλώσεων ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΡΙΑΔΗΣ που βρίσκεται πάνω από το Περίπτερο 11 και έχει εμβαδόν 620 m².

Κτίρια γραφείων – καταστημάτων αποτελούν το κτίριο Γραφείων της ΔΕΘ επί της Οδού Εγνατίας και τα τρία κτίρια της οδού Αγγελάκη. Το κτίριο γραφείων της Δ.Ε.Θ. έχει εμβαδόν 2.550 m² και έχει κατασκευαστεί το 1959. Προκειμένου να εξυπηρετηθεί η λειτουργία της ΔΕΘ - Helixpro Α.Ε., χρησιμοποιείται και ο όροφος του Περιπτέρου 1, ο οποίος ενώνεται με το κτίριο διοίκησης. Ως χώροι γραφείων, εντός των εκθεσιακών περιπτέρων λογίζονται επίσης όροφοι και πατάκια στα Περίπτερα 12,15 και 16. Τα κτίρια επί της Οδού Αγγελάκη (Α, Β, Γ) κατασκευάστηκαν το 1986 με σκοπό την εξυπηρέτηση κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών (ΦΕΚ Δ' 526/1986) και έχουν εμβαδόν 1.020, 1.070 και 1.150 m² αντίστοιχα. Τα κτίρια αυτά βρίσκονται στο όριο της ιδιοκτησίας της ΔΕΘ και αξιοποιούνται από αυτή με την εκμίσθωση τους σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς. Είναι προσανατολισμένα κατά τέτοιο τρόπο ώστε να δημιουργούν έναν τεχνητό φράκτη μεταξύ της ΔΕΘ και της πόλης. Διαθέτουν μία μόνο αξιοποιήσιμη πρόσοψη προς το δρόμο και «έχουν πλάτη» τον υπόλοιπο χώρο καθώς δεν επικοινωνούν εσωτερικά με το Εκθεσιακό Κέντρο.

Το Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (συστάθηκε και ιδρύθηκε ως κοινωφελές ίδρυμα το 1994), στεγάζεται στο παλαιό περίπτερο της ΔΕΘ που του παραχωρήθηκε το 1991 από την ΔΕΘ. Το 1995 και το 2001 το μουσείο επεκτάθηκε και καταλαμβάνει 4.000m², διαμορφωμένα σε τρία επίπεδα (ένα υπόγειο). Ενδιαφέρον στοιχείο στον αρχιτεκτονικό του σχεδιασμό είναι η ενσωμάτωση των αρχαιοτήτων που βρέθηκαν κατά τις εργασίες κατασκευής της πτέρυγας.

Το Αλεξάνδρειο Μέλαθρο Θεσσαλονίκης αποτελεί το δεύτερο μεγαλύτερο κλειστό γυμναστήριο της πόλης, με χωρητικότητα περίπου 5.100 άτομα. Κατασκευάστηκε το 1965 και η κεντρική του αίθουσα χρησιμοποιείται ως γήπεδο μπάσκετ. Σε άλλους ισόγειους ή υπόγειους χώρους φιλοξενούνται εγκαταστάσεις – προπονητήρια και για άλλα αθλήματα, όπως βόλεϊ, κλειστός στίβος, ενόργανη και ρυθμική γυμναστική, άρση βαρών, πάλη, πυγμαχία, μπάντμιντον κ.α. Στο ΑΑΜΘ στεγάζονται επίσης τα γραφεία διαφόρων αθλητικών ομοσπονδιών. Συνολικά, η δομημένη επιφάνεια του ΑΑΜΘ καταλαμβάνει 16.512 m², εκ των οποίων τα 7.195 m² είναι υπόγεια αλλά χρησιμοποιούνται σε μεγάλο ποσοστό από τις παραπάνω κύριες χρήσεις. Το ΑΑΜΘ έχει παραχωρηθεί κατά χρήση στην ΓΓΑ από το 1981 και για 99 έτη. Σύμφωνα με την πράξη παραχώρησης, στην ΓΓΑ έχει παραχωρηθεί και ο περίβολος του Σταδίου, με την υποχρέωση να παραδίδεται πίσω στην ΔΕΘ ως εκθεσιακός χώρος κατά τη διάρκεια της Γενικής Έκθεσης και για δέκα μέρες πριν και μετά απ' αυτή. Το ίδιο ισχύει για τους ισόγειους χώρους του κτιρίου τους οποίους η ΔΕΘ κατά τις ίδιες μέρες μπορεί να αξιοποιεί για τη διοργάνωση συνεδρίων και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.

Στα λοιπά κτίρια περιλαμβάνονται επίσης οι τρεις Πύλες της ΔΕΘ, η εναέρια σύνδεση των περιπτέρων 13-15 και οι τρεις υποσταθμοί ρεύματος. Οι πύλες κατασκευάστηκαν το 1999, ταυτόχρονα με την ανάπλαση των πλατειών στις εισόδους της ΔΕΘ (Πλατεία ΧΑΝΘ, Συντριβανίου). Εκτός από τον έλεγχο της πρόσβασης στο χώρο διαθέτουν και χώρους γραφείων οι οποίοι ωστόσο δεν χρησιμοποιούνται σε μόνιμη βάση. Οι δύο πύλες είναι οι πύλες κοινού και η τρίτη είναι η πύλη οχημάτων και βρίσκεται επί της Εγνατίας οδού.

Στον πίνακα που ακολουθεί αναγράφεται το εμβαδό κάθε κτιρίου, τόσο στο σύνολο (τυχόν υπόγειοι χώροι δεν υπολογίζονται στο συνολικό εμβαδό) του όσο και ανά όροφο, καθώς και βασικά χαρακτηριστικά αυτών.

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Πίνακας 4.2.α: Εμβαδόν κτιρίων και βασικά χαρακτηριστικά

α/ α:	Κτίριο	Έτος Κατασκευής	Εμβαδό Κτιρίου (m ²)	Εμβαδόν ανά Όροφο (m ²)				Οικοδομικές και Ηλεκτρομηχανολογικές Εγκαταστάσεις															
				υπόγειο	ισόγειο	1ος όροφος	2ος όροφος	Φέρων Οργανισμός	Επικάλυψη	Πλινθοκάλυψη	Εσωτερικά Υποστυλώματα	Δάπεδο	Ψευδοροφή	Φωτισμός	Ηλ-Κίνηση	WC	Θέρμανση	Ψύξη	Ανεκυστήρες	Κυλικείο	Λεβητοστάσιο	Εξαρτήματα	Πυρόσβεση
1	Περίπτερο 1	1954	8.720	1.500	4.360	4.360	0	Μπετόν	Μπετόν	Πλινθοδομή	Μπετόν	Μωσαϊκό - Μπετόν	Αλουμίνιο - Μελαμίνη	X	X	X	X	X	X	-	X	X	X
2	Περίπτερο 2	1956	6.245	0	3245	3000	0	Μπετόν	Μπετόν	Πλινθοδομή	Μπετόν	Μωσαϊκό	Αλουμίνιο	X	X	X	X	X	X	-	-	X	X
3	Περίπτερο 3	1988	2.220	0	2.220	0	0	Σίδηρος	Αερονυξ	Αερονυξ	-	Μωσαϊκό	-	X	X	X	X	X	-	-	X	X	X
4	Περίπτερο 4	1983	1.850	0	1.850	0	0	Σίδηρος	Αερονυξ	Αερονυξ	-	Μωσαϊκό	-	X	X	X	X	X	-	-	X	X	X
5	Περίπτερο 5	1960	3.400	1.270	3.400	0	0	Μπετόν - Σίδηρος	Αερονυξ	Πλινθοδομή	Σίδηρος	Μωσαϊκό - Μπετόν	-	X	X	X	X	X	-	-	-	X	X
6	Περίπτερο 6	1955	3.880	3.170	2.800	1.080	0	Μπετόν	Μπετόν	Πλινθοδομή	Μπετόν	Μωσαϊκό - Μπετόν	Γυψοσανίδα - Ξύλο	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
7	Περίπτερο 7	1970	5.120	800	1.800	1.800	1.520	Μπετόν	Μπετόν - Σίδηρος	Πλινθοδομή	Μπετόν	Μωσαϊκό - Μπετόν	Νερβομετάλλ	X	X	X	X	X	X	X	-	X	X

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Πίνακας 4.2.α: Εμβαδόν κτιρίων και βασικά χαρακτηριστικά

α/ α:	Κτίριο	Έτος Κατασκευής	Εμβαδό Κτιρίου (m ²)	Εμβαδόν ανά Όροφο (m ²)				Οικοδομικές και Ηλεκτρομηχανολογικές Εγκαταστάσεις															
				υπόγειο	ισόγειο	1ος όροφος	2ος όροφος	Φέρων Οργανισμός	Επικάλυψη	Πλινθοκάλυψη	Εσωτερικά Υποστυλώματα	Δάπεδο	Ψευδοροφή	Φωτισμός	Ηλ-Κίνηση	WC	Θέρμανση	Ψύξη	Ανεκυστήρες	Κυλίκιο	Λεβητοστάσιο	Εξαρτισμός	Πυρόσβεση
8	Περίπτερο 8	1968	7.760	500	2.880	2.880	2.000	Μπετόν - Σίδηρος	Μπετόν - Σίδηρος	Πλινθοδομή - Μπετόν	Μπετόν	Μωσαϊκό - Μπετόν	Αλουμίνιο	X	X	X	X	X	X		X	X	X
9	Περίπτερο 9	1971	2.800	0	1.400	1.400	0	Μπετόν	Μπετόν	Πλινθοδομή	Μπετόν	Μπετόν	-	X	X	-	X	X	-	-	-	X	X
10	Περίπτερο 10	1980	1.950	60	1.950	0	0	Σίδηρος	Σίδηρος	Πλινθοδομή	-	Μωσαϊκό	Αλουμίνιο	X	X	X	X	X	-	-	X	X	X
11	Περίπτερο 11	1972	1.810	50	1.190	620	0	Μπετόν	Μπετόν	Πλινθοδομή	-	Μάρμαρο - Μωσαϊκό	Ορυκτές Ίνες	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X
12	Περίπτερο 12	1981	3.630	0	2.500	1.130	0	Σίδηρος	Σίδηρος	Πλινθοδομή	Σίδηρος	Μωσαϊκό - Ξύλο	Αλουμίνιο	X	X	X	X	X	-	-	-	X	X
13	Περίπτερο 13	1978	6.000	450	6.000	0	0	Σίδηρος	Σίδηρος	Πλινθοδομή	-	Μωσαϊκό	Αλουμίνιο	X	X	X	X	X	-	X	X	X	X
14	Περίπτερο 14	1985	2.000	0	2.000	0	0	Σίδηρος	Αερονυξ	Αερονυξ	Σίδηρος	Μωσαϊκό	Αλουμίνιο	X	X	-	X	X	-	-	X	X	X
15	Περίπτερο 15	1985	7.110	600	5.150	1.960	0	Σίδηρος	Σίδηρος	Αερονυξ	Σίδηρος	Βιομηχανικό - Μωσαϊκό	Αλουμίνιο	X	X	X	X	X	-	X	X	X	X

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Πίνακας 4.2.α: Εμβαδόν κτιρίων και βασικά χαρακτηριστικά

α/ α:	Κτίριο	Έτος Κατασκευής	Εμβαδό Κτιρίου (m ²)	Εμβαδόν ανά Όροφο (m ²)				Οικοδομικές και Ηλεκτρομηχανολογικές Εγκαταστάσεις															
				υπόγειο	ισόγειο	1ος όροφος	2ος όροφος	Φέρων Οργανισμός	Επικάλυψη	Πλαγιοκάλυψη	Εσωτερικά Υποστυλώματα	Δάπεδο	Ψευδοροφή	Φωτισμός	Ηλ-Κίνηση	WC	Θέρμανση	Ψύξη	Ανεκυστήρες	Κυλίκιο	Λεβητοστάσιο	Εξαρτισμός	Πυρόσβεση
16	Περίπτερο 16	1984	4.200	60	3.000	1.200	0	Σιδηρος	Σιδηρος	Πλινθοδομή	Σιδηρος	Μωσαϊκό - Ξύλο	Υαλοβαμβαξ - Ξύλο	X	X	X	X	X	X	-	X	X	X
17	Περίπτερο 17	1988	4.000	0	4.000	0	0	Σιδηρος	Πλαστική Τέντα	Πλαστική Τέντα	-	Μωσαϊκό	-	X	X	X	X	X	-	-	X	X	X
18	Συνεδριακό Κέντρο "Ιωάννης Βελλίδης"	1992	6.345	6.955	4.525	1.820	0	Μπετόν - Σιδηρος	Αερονυξ	Πλινθοδομή - Δικτύωμα	Μπετόν	Μάρμαρο - Βιομηχανικό	Ορυκτές Ίνες	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
19	Πύλη ΧΑΝΘ	1998	1.080	0	1.080	0	0	Σιδηρος	Αερονυξ	Σιδηρος - Χαλκός	Σιδηρος	Μάρμαρο	-	X	X	X	X	X	X	-	-	X	X
20	Πύλη Εκθεμάτων	1998	985	0	985	0	0	Σιδηρος	Αερονυξ	Σιδηρος - Χαλκός	Σιδηρος	Μάρμαρο	-	X	X	X	X	X	X	-	-	X	X
21	Πύλη Συντριβανίου	1998	1.095	0	1.095	0	0	Σιδηρος	Αερονυξ	Σιδηρος - Χαλκός	Σιδηρος	Μάρμαρο	-	X	X	X	X	X	X	-	-	X	X
22	Σύνδεση Περιπτέρων 13 - 15	1995	350	0	0	350	0	Σιδηρος	Σιδηρος	Υαλοπίνακες	-	Ξύλο - Λαμαρίνα	Γυψοσανίδα	X	X	-	X	X	4	-	-	X	X
23	Κτίριο Γραφείων	1957	2.550	60	1.450	1.100	0	Μπετόν - Σιδηρος	Μπετόν - Αερονυξ	Πλινθοδομή	Μπετόν - Σιδηρος	Μωσαϊκό - Μπετόν	Αλουμίνιο - Γυψοσανίδα	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Πίνακας 4.2.α: Εμβαδόν κτιρίων και βασικά χαρακτηριστικά

α/ α:	Κτίριο	Έτος Κατασκευής	Εμβαδό Κτιρίου (m ²)	Εμβαδόν ανά Όροφο (m ²)				Οικοδομικές και Ηλεκτρομηχανολογικές Εγκαταστάσεις															
				υπόγειο	ισόγειο	1ος όροφος	2ος όροφος	Φέρων Οργανισμός	Επικάλυψη	Πλαγιοκάλυψη	Εσωτερικά Υποστυλώματα	Δάπεδο	Ψευδοροφή	Φωτισμός	Ηλ-Κίνηση	WC	Θέρμανση	Ψύξη	Ανεκυστήρες	Κυλίκιο	Λεβητοστάσιο	Εξαρτισμός	Πυρόσβεση
24	Καταστήματα Αγγελάκη Α	1986	1.020	0	1.020	0	0	Μπετόν	Μπετόν	Πλινθοδομή	Μπετόν	Μωσαϊκό - Μπετόν - Ξύλο	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-
25	Καταστήματα Αγγελάκη Β	1986	1.070	40	1.070	0	0	Μπετόν	Μπετόν	Πλινθοδομή	Μπετόν	Μωσαϊκό - Μπετόν - Ξύλο	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-
26	Καταστήματα Αγγελάκη Γ	1986	1.150	0	1.150	0	0	Μπετόν	Μπετόν	Πλινθοδομή	Μπετόν	Μωσαϊκό - Μπετόν - Ξύλο	-	X	X	X	X	X	X	-	-	-	-
27	Εθνική Τράπεζα	1979	300	0	300	0	0	Χωροδικτύωμα	Χωροδικτύωμα	Χωροδικτύωμα	-	Μωσαϊκό	Γυψοσανίδα	X	X	X	X	X	-	-	-	X	-
28	Πύργος ΟΤΕ	1970	300	60	100	100	100	Μπετόν	Μπετόν	Σίδηρος	Μπετόν - Ξύλο	Ορυκτές Ίνες		X	X	X	X	X	X	X	-	X	X
29	Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο	1966	260	20	80	180	0	Μπετόν	Μπετόν	Σίδηρος - Πλινθοδομή	-	Μάρμαρο	Ορυκτές Ίνες	X	X	-	X	X	-	-	-	-	-
30	Γενική Τράπεζα	1968	50	0	50	0	0	Μπετόν	Μπετόν	Σίδηρος - Πλινθοδομή	-	Μάρμαρο	Ορυκτές Ίνες	X	X	-	X	X	-	-	-	-	-
31	Εθνική Ασφαλιστική	1979	100	0	100	0	0	Μπετόν	Μπετόν	Σίδηρος	-	Μάρμαρο	Ορυκτές Ίνες	X	X	-	X	X	-	-	-	-	-

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Πίνακας 4.2.α: Εμβαδόν κτιρίων και βασικά χαρακτηριστικά

α/ α:	Κτίριο	Έτος Κατασκευής	Εμβαδό Κτιρίου (m ²)	Εμβαδόν ανά Όροφο (m ²)				Οικοδομικές και Ηλεκτρομηχανολογικές Εγκαταστάσεις																			
				υπόγειο	ισόγειο	1ος όροφος	2ος όροφος	Φέρων Οργανισμός	Επικάλυψη	Πλαγιοκάλυψη	Εσωτερικά Υποστυλώματα	Δάπεδο	Ψευδοροφή	Φωτισμός	Ηλ-Κίνηση	WC	Θέρμανση	Ψύξη	Ανεκυστήρες	Κυλίκιο	Λεβητοστάσιο	Εξαρτισμός	Πυρόσβεση				
32	Αγροτική Τράπεζα	1968	210	0	30	180	0	Μπετόν	Μπετόν	Σίδηρος	-	Μάρμαρο	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	Κτίριο Α	1984	1.100	0	1.100	0	0	Μπετόν - Σίδηρος	Σίδηρος	Πλινθοδομή	Σίδηρος	Μπετόν	-	X	X	X	X	X	-	X	X	X	X	X	X	X	
34	Υποσταθμός Α	1956	89	0	89	0	0	Μπετόν	Μπετόν	Πλινθοδομή	-	Μπετόν	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-		
35	Υποσταθμός Β	1958	250	0	250	0	0	Μπετόν	Μπετόν	Πλινθοδομή	Μπετόν	Μπετόν	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-		
36	Υποσταθμός Γ	1960	180	0	180	0	0	Μπετόν	Μπετόν	Πλινθοδομή	Μπετόν	Μπετόν	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-		
37	ΜΜΣΤ	2001	3.665	335	1.830	1.835	0	Μπετόν	Μπετόν	Πλινθοδομή	Μπετόν	Μάρμαρο - Ξύλο	-	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
ΣΥΝΟΛΟ ΔΟΜΗΣΗΣ			94.844	15.930	66.229	24.995	3.620																				

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία, στοιχεία ΔΕΘ - Ηεlexpo

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η υφιστάμενη δόμηση εντός του χώρου του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου:

Πίνακας 4.2.β: Πίνακας υφιστάμενης δόμησης κτιρίων

α/α	Περιγραφή	Αριθμός ορόφων	Εμβαδό κτιρίου	Εμβαδό υπογείου εντός Σ.Δ.	Ετος Κατασκευής	Οικοδομική Άδεια
1	Περίπτερο 1	2	8.720		1954	ΌΧΙ
2	Περίπτερο 2	2	6.245		1956	ΌΧΙ
3	Περίπτερο 3	1	2.220		1988	ΝΑΙ
4	Περίπτερο 4	1	1.850		1983	ΝΑΙ
5	Περίπτερο 5	1	3.400		1960	ΌΧΙ
6	Περίπτερο 6	2	3.880	595	1955	ΝΑΙ
7	Περίπτερο 7	3	5.120		1970	ΌΧΙ
8	Περίπτερο 8	3	7.760		1968	ΌΧΙ
9	Περίπτερο 9	2	2.800		1971	ΌΧΙ
10	Περίπτερο 10	1	1.950	60	1980	ΌΧΙ
11	Περίπτερο 11	2	1.810		1972	ΌΧΙ
12	Περίπτερο 12	2	3.630		1981	ΌΧΙ
13	Περίπτερο 13	1	6.000		1978	ΌΧΙ
14	Περίπτερο 14	1	2.000		1985	ΌΧΙ
15	Περίπτερο 15	2	7.110	85	1985	ΌΧΙ
16	Περίπτερο 16	2	4.200	81	1984	ΝΑΙ
17	Περίπτερο 17	1	4.000		1988	ΝΑΙ
18	Σ.Κ. "Ι.Βελλίδης"	2	6.345		1992	ΝΑΙ
19	Πύλη ΧΑΝΘ	2	1.080		1998	ΝΑΙ
20	Πύλη Εκθεμάτων	2	985		1998	ΝΑΙ
21	Πύλη Συντριβανίου	2	1.095		1998	ΝΑΙ
22	Σύνδεση Π13-Π15	1	350		1995	ΝΑΙ
23	Κτίριο Γραφείων	2	2.550		1957	ΌΧΙ
24	Κατάστημα 1	2	1.020		1986	ΝΑΙ
25	Κατάστημα 2	2	1.070		1986	ΝΑΙ
26	Κατάστημα 3	2	1.150		1986	ΝΑΙ
27	Εθνική Τράπεζα	1	300		1979	ΌΧΙ
28	Πύργος ΟΤΕ	3	300		1970	ΝΑΙ
29	Ταχ. Ταμειυτήριο	2	260		1966	ΌΧΙ
30	Γενική Τράπεζα	1	50		1968	ΌΧΙ
31	Εθνική Ασφαλιστική	1	100		1979	ΌΧΙ
32	Αγροτική Τράπεζα	2	210		1968	ΌΧΙ
33	Κτίριο Α	1	1.100		1984	ΌΧΙ
34	Υποσταθμός Α	1	89		1956	ΌΧΙ
35	Υποσταθμός Β	1	250		1958	ΌΧΙ
36	Υποσταθμός Γ	1	180		1960	ΌΧΙ
37	ΜΜΣΤ	2	3.665	335	2001	ΝΑΙ
ΣΥΝΟΛΟ			94.844	1.156	96.000	
38	ΑΑΜΘ		9.317	7.195	1965	ΝΑΙ

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία, στοιχεία ΔΕΘ - Helexpro

Το εκθεσιακό κέντρο αναπτύσσεται σε χώρο 175.820,41 m² περίπου. Η συνολική δόμηση εντός της περιφράξης του γηπέδου ανέρχεται σε 96.000 m², μη συμπεριλαμβανομένου της δόμησης του ΑΑΜΘ.

Ο υλοποιημένος Συντελεστής δόμησης σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα είναι 0,58 (της δόμησης του ΑΑΜΘ μη συμπεριλαμβανομένου).

Η υφιστάμενη κάλυψη των κτιριακών εγκαταστάσεων είναι 42%. Οι χώροι κυκλοφορίας για την εξυπηρέτηση των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων, οι οποίοι βρίσκονται διάσπαρτα διατεταγμένοι στο σύνολο της περιοχής μελέτης προσεγγίζουν το ποσοστό της τάξεως του 50% αφήνοντας ως «ελεύθερο» χώρο δημόσια προσβάσιμο το υπόλοιπο 8% το οποίο είναι διαμορφωμένο ως υπαίθριο Parking.

Σημειώνεται ότι κατά χρονικές περιόδους αυξάνεται ο χώρος υπαίθριας στάθμευσης καταλαμβάνοντας χώρους των χώρων κυκλοφορίας για την εξυπηρέτηση των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων.

Η κύρια εκθεσιακή χρήση καταλαμβάνει περίπου 70% του κτιριακού αποθέματος της ΔΕΘ. Το 10% καταλαμβάνει η συνεδριακή χρήση (Σ.Κ. Ι.Βελλίδης + εγκαταστάσεις περιπτέρων 8 και 11), το 4% καταλαμβάνει η χρήση του πολιτισμού (ΜΜΣΤ), και το υπόλοιπο 16% καταλαμβάνει η χρήση των γραφείων και καταστημάτων.

Τα παραπάνω αφορούν το σύνολο της περιοχής εκπόνησης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου μη συμπεριλαμβανομένου του χώρου που έχει παραχωρηθεί κατά χρήση στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού και αφορά την εγκατάσταση του στο ΑΑΜΘ.

4.3 Τεκμηρίωση και πρόταση χωρικού προορισμού

Για την περιοχή επέμβασης έχει ήδη ολοκληρωθεί ο χωρικός προσδιορισμός και οι χρήσεις γης που θα προβλέπονται μετά την έγκριση της παρούσας μελέτης. Κατά τη φάση της προέγκρισης έχει ελεγχθεί η βιωσιμότητα, οι σχέσεις με τις χρήσεις της υπόλοιπης ζώνης άμεσης επιρροής και την πόλη συνολικότερα, η επάρκεια δικτύων και υποδομών για τις επιλεγμένες χρήσεις, τη δυναμικότητα τους αλλά και τα βασικά χαρακτηριστικά του δομημένου περιβάλλοντος που θα προκύψει.

4.3.1 Διατύπωση βασικών αρχών προτεινόμενης λύσης

Η Δ/ση Σχεδιασμού Μητροπολιτικών, αστικών και περιφερειακών περιοχών, της Γενικής Γραμματείας Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και συγκεκριμένα το Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού έχοντας υπόψη:

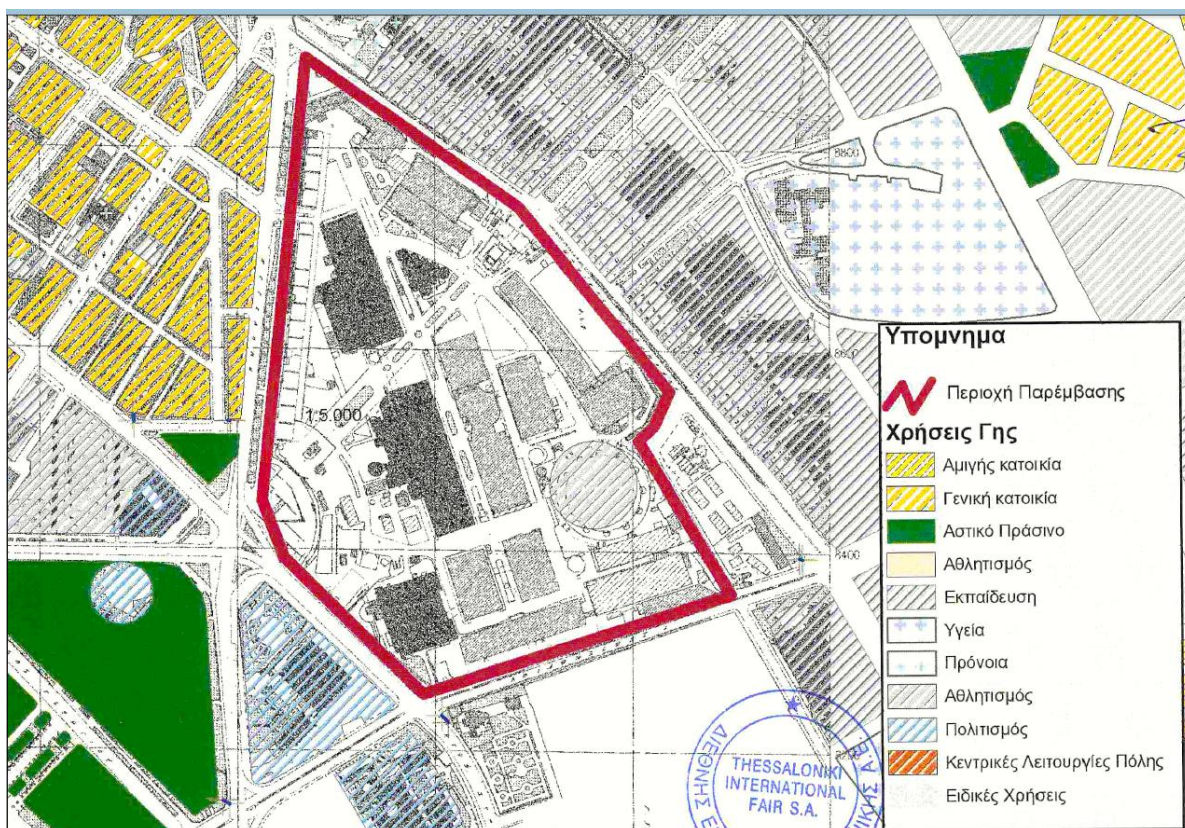
1. Το άρθρο 8 παρ. 5α του ν. 4447/2016 (Α 241) «Χωρικός Σχεδιασμός – Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις».
2. Τις διατάξεις του Π.Δ/τος 132/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας» (Α 160).
3. Το με αρ.πρ. 2035/24.7.2017 έγγραφο της ΔΕΘ- Helexpro ΑΕ (αρ.πρ. ΥΠΕΝ 33599/26.7.2017) με συνημμένη Τεχνική Έκθεση από Ιούλιο 2017 για την εκπόνηση προέγκρισης ΕΧΣ για το Εκθεσιακό Κέντρο Θεσσαλονίκης.
4. Η με αρ. 66/10/23.6.2017 απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας ΔΕΘ- Helexpro ΑΕ με θέμα «Έγκριση Σύνταξης Ειδικού Χωρικού Σχεδίου για το Εκθεσιακό Κέντρο της ΔΕΘ- Helexpro».

5. Το με αρ.πρ. 2615/19.9.2017 έγγραφο της εταιρείας ΔΕΘ- Helexpro ΑΕ με συνημμένα συμπληρωματικά στοιχεία.
6. Την από 12.10.2017 εισήγηση της Δ/σης Σχεδιασμού Μητροπολιτικών, Αστικών και Περιαστικών Περιοχών του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας προς το Κεντρικό Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων & Αμφισβητήσεων.
7. Την αρ. 75/17.10.2017 Πράξη της 11ης Συνεδρίασης, γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων & Αμφισβητήσεων.
8. Τις διατάξεις του άρθρου 90 ΠΔ 63/2005 και το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Αποφάσισε (σύμφωνα με την υπ' αριθμ πρωτ. 48085/23-11-2017 Απόφαση) **να προεγκρίνει την καταρχήν χωροθέτηση ΕΧΣ, καθώς και τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης και τους όρους και περιορισμούς δόμησης στο χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου Θεσσαλονίκης Δήμου Θεσσαλονίκης στο πλαίσιο της εκπόνησης ΕΧΣ από την ΔΕΘ ΑΕ**, όπως ο χώρος ενδεικτικά αποτυπώθηκε στον χάρτη κλ. 1:5000 που συνόδευε την εν λόγω απόφαση, με τις εξής ειδικότερα κατευθύνσεις:

- «1. Ο Συντελεστής Δόμησης στην υπόψη έκταση, εξαιρουμένου του τμήματος αυτής που έχει παραχωρηθεί στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (χώρος Αλεξάνδρειου Αθλητικού Μελάθρου Θεσσαλονίκης), δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τον υλοποιημένο σε αυτήν Συντελεστή Δόμησης και σε κάθε περίπτωση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 0,6.
2. Στο χώρο του Αλεξάνδρειου Αθλητικού Μελάθρου δεν θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα πρόσθετης δόμησης πέραν της ήδη υφισταμένης.
3. Οι χρήσεις που θα προβλεφθούν μπορεί να περιλαμβάνουν:
 - Εκθεσιακά κέντρα
 - Συνεδριακό κέντρο
 - Εμπορικά καταστήματα εξαιρουμένων υπεραγορών, εμπορικών κέντρων και πολυκαταστημάτων
 - Γραφεία, τράπεζες
 - Τουρισμό / Αναψυχή
 - Πολιτιστικά κτίρια
 - Αθλητισμό
 - Κοινόχρηστο πράσινο
 - Χώρους στάθμευσης
4. Να προβλεφθεί ικανή έκταση κοινοχρήστου χώρου της πόλης στο δυτικό τμήμα του χώρου (μητροπολιτικό πάρκο) η οποία θα αποτελέσει συνέχεια των ήδη υφισταμένων χώρων υψηλού πρασίνου νοτιοδυτικά της ΔΕΘ (από τη Λεωφ. Στρατού και μέχρι την παραλία).
5. Τα υφιστάμενα στην έκταση κτίρια που τυχόν προταθούν για κατεδάφιση, θα πρέπει να αξιολογηθούν προηγουμένως κατά τα προβλεπόμενα στις παρ. 3 και 8 του άρθρου 6 του ν. 4067/2012.»¹³

Εικόνα 4.3.1: Απόσπασμα Χάρτη που συνοδεύει την προέγκριση χωροθέτησης του Εκθεσιακού Κέντρου

Πηγή: Υπ' αριθμ. πρωτ. 48085/23-11-2017 Απόφαση προέγκρισης χωροθέτησης του Εκθεσιακού Κέντρου

Ως συνολικές αρχές οργάνωσης και σχεδιασμού του χώρου, προτείνονται οι ακόλουθες¹⁴:

1. Ενιαίος μορφολογικά φυσικός σχεδιασμός, στο σύνολο της διαθέσιμης έκτασης.
2. Διαμόρφωση διακριτών ζωνών για τις επιμέρους κατηγορίες χρήσεων και ιδίως για την εκθεσιακή.
3. Ενιαίος λειτουργικός σχεδιασμός των προτεινόμενων προς χωροθέτηση κτιρίων με παράλληλη διάσπαση των όγκων (χωρίς διάσπαση λειτουργιών)
4. Διατήρηση και ει δυνατόν διεύρυνση των αξόνων «οπτικής σύνδεσης / φυγής» μέσω του συγκροτήματος και δημιουργία εντός της έκτασης της ΔΕΘ ενός ισχυρού σημείου εστίασης που μπορεί να προσδιορίζεται από άξονες όπως:
 - Θαλάσσιο μέτωπο – πλατεία ΧΑΝΘ - Πανεπιστήμιο– Σέιχ Σου
 - Ροτόντα-πλατεία Συντριβανίου- – Γ' ΣΣ
 - Αλ. Σβώλου - Παλαί ντε Σπορ
5. Χαμηλή δόμηση (διώροφα – μονώροφα) κτίσματα, με εξαίρεση το ξενοδοχείο.
6. Διατήρηση των λειτουργικά κατάλληλων και αρχιτεκτονικά ενδιαφερόντων κτισμάτων ή (κατά περίπτωση) προσόψεων

¹⁴ ΔΕΘ–Helexpo, 2017
ΕΥΡΩΤΕΚ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ Α.Ε.
ΔΕΘ – HELEXPO Α.Ε. V1.1

7. Οπτική διαφοροποίηση των εκθεσιακών κτιρίων από τα υπόλοιπα κτίρια.
8. Διαμόρφωση των ζωνών και τοποθέτηση των κτιρίων κατά τρόπον ώστε:
 - να περιορίζεται σε συγκεκριμένη περιοχή περιορισμένου μεγέθους η κυκλοφορία των οχημάτων για την εξυπηρέτηση της εκθεσιακής δραστηριότητας
 - να οριοθετείται η εκθεσιακή ζώνη
 - να λαμβάνονται υπόψη η χάραξη του Μετρό και οι σταθμοί Συντριβανίου, Πανεπιστημίου Μακεδονίας καθώς και η ύπαρξη ή η σχεδιαζόμενη κατασκευή περιμετρικά (εκτός συγκροτήματος) υπόγειων χώρων στάθμευσης
 - να επιτρέπεται η δημιουργία ενός δικτύου π.χ. ποδηλατοδρόμων σε συνέχεια των υφιστάμενων και προγραμματιζόμενων δικτύων της πόλης.

4.3.2 Πρόταση Χωρικής Ανάπτυξης Περιοχής Επέμβασης

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 48085/23-11-2017 Απόφαση προέγκρισης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι ολοκληρώθηκε ο προβληματισμός και ο διάλογος της πόλης σχετικά με την αναγκαιότητα της μετεγκατάστασης του Εκθεσιακού Κέντρου εκτός του αστικού ιστού. Παραμένει απλά ως μια στόχευση διαφορετική αλλά πάντοτε μακροπρόθεσμη στα πλαίσια εκθεσιακών δραστηριοτήτων που θα εξυπηρετούνται καλύτερα σε άλλες, εκτός αστικού περιβάλλοντος περιοχές.

Ο ανασχεδιασμός του Εκθεσιακού Κέντρου αποτελεί μοναδική επιλογή όχι μόνο διότι οι άλλες λύσεις δεν μπορούν να υποστηριχθούν οικονομικά από τις παρούσες οικονομικές θέσεις και δεδομένα αλλά διότι θα συμβάλλει στην ενίσχυση της μονοκεντρικότητας της Θεσσαλονίκης.

Η επιχειρησιακή επιλογή όπως διατυπώνεται στον τεχνικό φάκελο που κατατέθηκε από την ΔΕΘ για την προέγκριση, για αναπροσανατολισμό της βασικής δραστηριότητας σε περισσότερο καινοτόμες μορφές διοργάνωσης εκθέσεων με ταυτόχρονο άνοιγμα σε εκδηλώσεις και δραστηριότητες που θα απευθύνονται στο ευρύ κοινό της πόλης, πρέπει να πλαισιωθεί από πολεοδομικές αντίστοιχες επιλογές που θα εντάσσουν την περιοχή παρέμβασης (περιοχή ΕΧΣ) στην περιοχή άμεσης επιρροής, όπως αυτή ορίζεται ως περιοχή μητροπολιτικού κέντρου και χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη δημόσιου χώρου με χρήσεις υπερτοπικού ενδιαφέροντος που περιλαμβάνουν το campus του ΑΠΘ, το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, το Γ' Σώμα Στρατού, το Αρχαιολογικό Μουσείο, το Βυζαντινό Μουσείο, το Δημαρχείο Θεσσαλονίκης, το Καυτατζόγλειο Στάδιο, το Τελλόγλειο Πολιτιστικό Ίδρυμα, τις εγκαταστάσεις της ΧΑΝΘ, του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος και του Μητροπολιτικού Πάρκου εντός της παραλιακής ζώνης της Θεσσαλονίκης.

Η πολεοδομική αναγνώριση του θέματος εντοπίζει τους άξονες και τα σημεία αναφοράς του αστικού ιστού, όπως διαμορφώθηκε από τον σχεδιασμό της πόλης σε βάθος χρόνου λιγότερο των 100 τελευταίων ετών, την ασυνέχεια του αστικού ιστού με την πυκνή και έντονη δόμηση, μεταξύ παλιάς και νέας προς ανατολικά πόλης, τα υφιστάμενα διαχρονικά τοπόσημα, τα υπερτοπικά κτίρια πολιτισμού και διοίκησης και τις αναπτύξεις των ελεύθερων διαμορφωμένων χώρων.

Η πολεοδομική πρόταση στοχεύει στην αποκατάσταση της συνέχειας του αστικού ιστού προς τη δυτική πλευρά της περιοχής παρέμβασης με τον αστικό ιστό με και την ενίσχυση των ελεύθερων διαμορφωμένων χώρων με τη διάχυσή τους εντός αυτής.

Οι άξονες που αναδεικνύονται είναι οι εξής:

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

- ο άξονας των Μουσείων που διασχίζει την περιοχή παρέμβασης από την παραλιακή περιοχή έως το Τελλόγλειο στη βόρεια πλευρά της περιοχής άμεσης επιρροής,
- ο άξονας που ενώνει ως προέκταση της οδού Αλ. Σβώλου το ναό της Αγ. Σοφίας με το Αλεξάνδρειο Αθλητικό Μέγαθρο Θεσσαλονίκης (ΑΑΜΘ),
- ο άξονας Ροτόντα – πλατεία Συντριβανίου και την επιρροή του και αναφορές στη βορειοδυτική πλευρά της περιοχής παρέμβασης,
- ο άξονας πλατείας ΧΑΝΘ – Αλεξάνδρειο Αθλητικό Μέγαθρο Θεσσαλονίκης (ΑΑΜΘ) και της αντίστοιχης επιρροής και αναφορές στη νότια πλευρά της περιοχής παρέμβασης.

Λαμβάνοντας υπόψη και τις αρχές σχεδιασμού όπως διατυπώθηκαν στην Τεχνική έκθεση της ΔΕΘ για την Προέγκριση του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου προτείνεται:

- η οργάνωση περιοχών δόμησης για τις επιτρεπόμενες χρήσεις με τις αντίστοιχες ζώνες εσωτερικής κυκλοφορίας,
- την περιοχή ελεύθερου χώρου σε συνέχεια των ελεύθερων διαμορφωμένων χώρων του αστικού ιστού που περιβάλλει την περιοχή παρέμβασης στη νότια και δυτική πλευρά της,
- περιοχή ελεύθερου χώρου γύρω από την περιοχή παραχώρησης χρήσης στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού για το Αλεξάνδρειο Αθλητικό Μέγαθρο Θεσσαλονίκης (ΑΑΜΘ).

Στο Σχέδιο Γενικής Διάταξης Χωρικής Οργάνωσης φαίνονται οι περιοχές δόμησης του εκθεσιακού χώρου (περιοχές I και II), στις οποίες θα αναπτυχθούν οι εκθεσιακές εγκαταστάσεις με ενιαία μορφολογικά και αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά, η περιοχή δόμησης III που θα περιλαμβάνει τις αναπτύξεις αναψυχής, εμπορικού, γραφειακών και εκθεσιακών χώρων και η περιοχή δόμησης IV που θα περιλαμβάνει τις αναπτύξεις Ξενοδοχείου, Συνεδριακού κέντρου και εκθεσιακών χώρων.

Στις περιοχές δόμησης III και IV προτείνεται να επιδιωχθεί ο σχεδιασμός κτιριακών εγκαταστάσεων υψηλού αρχιτεκτονικού προσήμου ώστε να αποτελέσουν τα νέα τοπίο του αστικού ιστού της μητροπολιτικής περιοχής της Θεσσαλονίκης που σηματοδοτούν την πόλη του 2020-2030.

Προτείνεται παράλληλα δημιουργία δευτερεύοντα κοινόχρηστου χώρου, ο οποίος σε συνδυασμό με τον καθοριζόμενο ελεύθερο χώρο και τους μη καλυπτόμενους χώρους των περιοχών δόμησης και ειδικά αυτού της περιοχής δόμησης III, θα αποτελέσουν τον ενιαίο ελεύθερο διαμορφωμένο χώρο εντός της περιοχής παρέμβασης, που θα ενισχύσει τον αντίστοιχο ελεύθερο διαμορφωμένο χώρο του αστικού ιστού εκτός της περιοχής παρέμβασης με ενιαίες αρχές σχεδιασμού.

Εντός του ελεύθερου χώρου προτείνεται η διατήρηση των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης (ΜΜΣΤ), του πύργου του ΟΤΕ, της πύλης εισόδου της ΔΕΘ, κατασκευής δεκαετίας 1960 (χιαστί είσοδος), του παρακείμενου στεγάστρου της πλατείας ΧΑΝΘ καθώς και του Αλεξάνδρειου Αθλητικού Μέγαθρου Θεσσαλονίκης (ΑΑΜΘ).

Προτείνεται η οργάνωση υπόγειων χώρων στάθμευσης τόσο στη ζώνη III όσο και στη ζώνη IV με εισόδους – εξόδους στην οδό Εγνατία και Γ' Σεπτεμβρίου αντίστοιχα.

Προτείνονται δύο είσοδοι – έξοδοι οχημάτων για την εσωτερική κυκλοφορία και εξυπηρέτηση εντός των περιοχών I και II των εγκαταστάσεων του Εκθεσιακού Κέντρου στην οδό Εγνατία και προέκταση οδού Λαμπράκη ταυτόχρονα.

4.3.3. Οργάνωση πολεοδομικών ενοτήτων – πολεοδομικές υποενότητες

Σύμφωνα με την πρόσφατη μελέτη Αναθεώρησης του ΓΠΣ Δήμου Θεσσαλονίκης, ο δήμος προτείνεται να οργανωθεί σε δύο περιοχές/συνοικίες, και συνολικά 24 Πολεοδομικές Ενότητες (10 και 14 αντίστοιχα για κάθε περιοχή/συνοικία. Σημειώνεται ότι, η ζώνη μητροπολιτικών λειτουργιών στην κεντρική περιοχή του Δήμου με Πανεπιστήμια, ΔΕΘ, Μουσεία, ΓΣΣ, Δημαρχείο κλπ (ζώνη άμεσης επιρροής του ΕΧΣ) εξαιρείται της προτεινόμενης οργάνωσης.

Με το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο, η περιοχή επέμβασης προτείνεται να οργανωθεί σε ένα (1) οικοδομικό τετράγωνο, ενοποιώντας τα δύο προηγούμενα οικοδομικά τετράγωνα, με 6 τομείς όρων δόμησης εντός αυτού.

Τα παραπάνω φαίνονται στο Χάρτη Χ.1: Πρόταση Χωρικού Προορισμού (βλ. Παράρτημα).

4.3.4 Καθορισμός χρήσεων γης και τυχόν πρόσθετων περιορισμών

Με το Π.Δ. 59/2018 «Κατηγορίες και περιεχόμενο χρήσεων γης» (ΦΕΚ Α' 114/2018) καθορίστηκαν οι χρήσεις γης που αφορούν τον ρυθμιστικό σχεδιασμό και αντικατέστησε στην ουσία το από 23.2.1987 ΠΔ «Κατηγορίες και περιεχόμενο χρήσεων γης» (ΦΕΚ Δ' 166/1987).

Σύμφωνα με το άρθρο 1 “κατηγορίες χρήσεων γης” του Π.Δ. 59/2018 οι χρήσεις γης που ρυθμίζονται από τον ρυθμιστικό σχεδιασμό, καθορίζονται σύμφωνα με τη γενική και ειδική χωρική τους λειτουργία σε:

- Γενικές κατηγορίες χρήσεων
- Ειδικές κατηγορίες χρήσεων

Στις ειδικές κατηγορίες χρήσεων ως περιεχόμενο των γενικών κατηγοριών χρήσεων κατατάσσονται, σύμφωνα με την ειδική χωρική τους λειτουργία, δραστηριότητες, λειτουργίες, εγκαταστάσεις και υποδομές.

Επιπλέον σύμφωνα με το άρθρο 17 “Γενικές και Μεταβατικές Διατάξεις” του ίδιου ΠΔ κατά τον πολεοδομικό σχεδιασμό και τον καθορισμό των γενικών κατηγοριών χρήσεων γης είναι δυνατόν να απαγορεύονται ή να επιτρέπονται μόνο υπό όρους, περιορισμούς ή προϋποθέσεις ορισμένες από τις ειδικές κατηγορίες χρήσεων που κατ' αρχήν επιτρέπονται σε αυτές σύμφωνα με τις διατάξεις του ως άνω διατάγματος. Η απαγόρευση ή οι όροι, οι περιορισμοί ή οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να αφορούν και τμήματα οικοδομικών τετραγώνων ή οικοπέδων ή και ορόφους κτιρίων

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, καθώς και τα οριζόμενα στην υπ' αριθμ πρωτ. 48085/23-11-2017 Απόφαση Προέγκρισης, όπου αναφέρονται χρήσεις γης που θα μπορεί να προβλεφθούν και να περιληφθούν στην περιοχή εκπόνησης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, οι χρήσεις γης που προτείνονται σύμφωνα με τις γενικές κατηγορίες χρήσεων είναι:

- Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης του άρθρου 4 του ΠΔ 59/2018 (Τομείς Όρων Δόμησης I – V)
- Ειδικές Χρήσεις του άρθρου 13 του ΠΔ 59/2018 – Αθλητικές Εγκαταστάσεις (Τομέας Όρων Δόμησης VI – Περιοχή ΑΑΜΘ)

Οι παραπάνω γενικές κατηγορίες χρήσεων εξειδικεύονται σύμφωνα με την ειδική χωρική τους λειτουργία ανά τομέα όρων δόμησης ως εξής και πάντοτε σύμφωνα με την απόφαση προέγκρισης του ΕΧΣ:

Τομέας I (Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης) επιτρέπονται:

ΕΥΡΩΤΕΚ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ Α.Ε.

ΔΕΘ – HELEXPO Α.Ε. V1.1

- Εκθεσιακά Κέντρα
- Αναψυχή
- Πολιτιστικά κτίρια, υπαίθριοι χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων – εκθέσεων και συνάθροισης κοινού
- Υπόγειοι χώροι στάθμευσης

Τομέας II (Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης) επιτρέπονται:

- Εκθεσιακά Κέντρα
- Αναψυχή
- Πολιτιστικά κτίρια, υπαίθριοι χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων – εκθέσεων και συνάθροισης κοινού
- Υπόγειοι χώροι στάθμευσης

Τομέας III (Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης) επιτρέπονται:

- Εκθεσιακά Κέντρα
- Συνεδριακά Κέντρα
- Εμπορικά καταστήματα εξαιρουμένων υπεραγορών εμπορικών κέντρων και πολυκαταστημάτων
- Γραφεία, τράπεζες
- Αναψυχή
- Πολιτιστικά κτίρια, υπαίθριοι χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων – εκθέσεων και συνάθροισης κοινού
- Πράσινο ελεύθεροι χώροι
- Υπόγειοι χώροι στάθμευσης
- Κτίρια στάθμευσης

Τομέας IV (Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης) επιτρέπονται:

- Εκθεσιακά Κέντρα
- Συνεδριακά Κέντρα
- Τουρισμός
- Αναψυχή
- Πολιτιστικά κτίρια, υπαίθριοι χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων – εκθέσεων και συνάθροισης κοινού
- Υπόγειοι χώροι στάθμευσης

Τομέας V (Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης) επιτρέπονται:

- Αναψυχή
- Πολιτιστικά κτίρια, υπαίθριοι χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων– εκθέσεων και συνάθροισης κοινού
- Πράσινο ελεύθεροι χώροι
- Υπόγειοι χώροι στάθμευσης

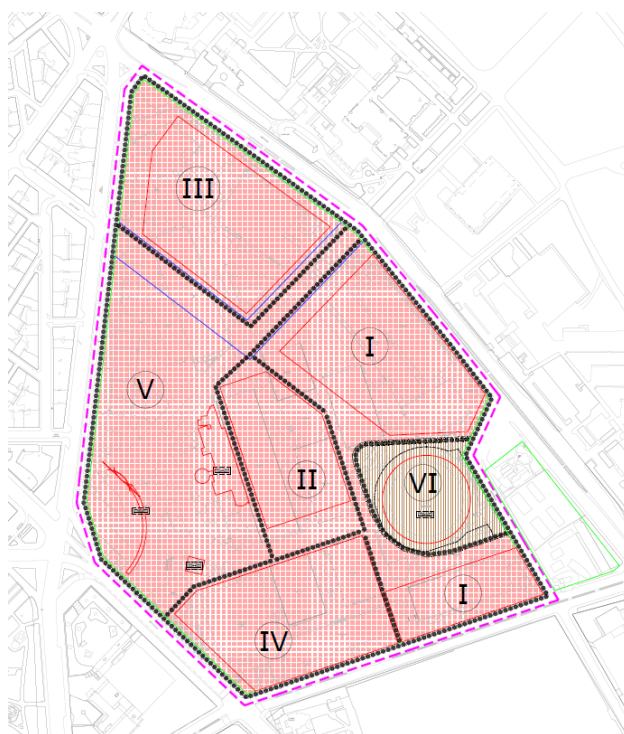
**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Τομέας VI (Ειδικές Χρήσεις – Αθλητικές Εγκαταστάσεις) επιτρέπονται:

- Αθλητικές Εγκαταστάσεις (άρθρο 56Α του ν.2725/1999 και κοινή υπουργική απόφαση ΥΠΠΟΑ/ΓΔΥΑ/ΔΤΥ/ΤΠΑΑΕ/ 408113/21902/2725/603/2017, ΦΕΚ Β' 3568/2017). Επιτρέπονται μόνο Μεγάλες και Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις
- Αναψυχή
- Χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων – εκθέσεων και συνάθροισης κοινού (Η αδειοδότηση της χρήσης επιτρέπεται σύμφωνα με το άρθρο 19 της Υ.Α. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΥΑ/ΔΤΥ/ΤΠΑ ΑΕ/408113/21902/2725/603/04-10-2017 (ΦΕΚ Β' 3568/2017)
- Πράσινο ελεύθεροι χώροι
- Επιτρέπεται επίσης στις ανωτέρω περιοχές να καθορίζονται επιπλέον, οι απαραίτητες σύνοδες χρήσεις (κυλικεία – αναψυκτήρια, χώροι εστίασης, μικρά καταστήματα αθλητικών ειδών, μουσειακοί αθλητικοί χώροι) για την εξυπηρέτησή τους.

Τα παραπάνω φαίνονται αναλυτικά στο Χάρτη Χ.1: Πρόταση Χωρικού Προορισμού (βλ. Παράρτημα) και ειδικότερα στον πίνακα 1 αυτού.

Εικόνα 4.3.4: Πρόταση Χωρικού Προορισμού

4.3.5 Καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης – Πολεοδομικός Κανονισμός

Οι όροι και περιορισμοί δόμησης ανά τομέα, πέραν των αναφερομένων στο προηγούμενο κεφαλαίο χρήσεων γης αφορούν τον Συντελεστή Δόμησης, το Ποσοστό Κάλυψης και το Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων ανά τομέα και χρήση, την επιβολή προκηπίων, τον ορισμό κοινόχρηστου χώρου και περιοχών δόμησης και είναι οι εξής:

- **Συντελεστής Δόμησης (Σ.Δ.)** = Η μέγιστη επιτρεπόμενη συνολική δόμηση περιοχής ΕΧΣ, ορίζεται σε 96.000,00 m², της Δόμησης του ΑΑΜΘ μη συμπεριλαμβανομένης.
- **Ποσοστό Κάλυψης** = Το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης στο σύνολο της περιοχής ΕΧΣ ορίζεται σε 50%.
- **Ορίζονται τομείς όρων δόμησης I, II, III, IV, V, VI.**
- **Επιβάλλονται προκήπια:** 25m, 50m επί τμήματος του προσώπου επί της οδού Αγγελάκη. 10m επί τμήματος του προσώπου της οδού Εγνατίας, 5m επί τμήματος του προσώπου της οδού προέκτασης Γ.Λαμπράκη και 8m επί τμήματος του προσώπου της Λεωφόρου Στρατού
- **Ορίζεται ελεύθερος κοινόχρηστος χώρος (δευτερεύων δίκτυο κοινόχρηστου χώρου)** με μπλέ γραμμή.
- **Ορίζονται Περιοχές Δόμησης** εντός των ορίων των τομέων δόμησης I, II, III, IV με κόκκινη γραμμή.

Ειδικότερα στον Τομέα I ορίζονται 2 περιοχές δόμησης I.1 και I.2, στον Τομέα II ορίζεται 1 περιοχή δόμησης II.1, στον Τομέα III ορίζεται 1 περιοχή δόμησης III.1 και στον Τομέα IV ορίζεται 1 περιοχή δόμησης IV.1.

Στον Τομέα V (ελεύθερος χώρος πράσινου και δευτερεύων δίκτυο κοινόχρηστου χώρου), **επιτρέπεται η κατασκευή έως 2 κτιρίων αναψυχής, με μέγιστη δόμηση 250 m² έκαστο, και με καταλαμβανομένη πρόσθετη μέγιστη συνολική επιφάνεια για την εξυπηρέτηση των χρηστών του ελεύθερου χώρου τα 250 m² έκαστο.**

Στον Τομέα VI (ελεύθερος χώρος πράσινου και περιοχή που παραχωρήθηκε στη ΓΓΑ για το ΑΑΜΘ) δεν επιτρέπεται επιπλέον δόμηση πέραν της υφιστάμενης. Επιτρέπονται μόνο κατασκευές για την στέγαση ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού για την εξυπηρέτηση - εκσυγχρονισμό των ΗΛ/Μ εγκαταστάσεων του ΑΑΜΘ, εντός των ορίων του χώρου παραχώρησης στη ΓΓΑ, καθώς και 2 ισόγειες κατασκευές μέγιστης δόμησης 16 m² έκαστης, ως απολήξεις κατακόρυφων εξόδων κινδύνου του υπόγειου χώρου.

Επιτρέπεται η υπέργεια σύνδεση των κτηρίων των τομέων όρων δόμησης I, II, III και IV με ελάχιστο ελεύθερο ύψος μεταξύ αυτής και του τελικά διαμορφωμένου εδάφους 5m και μέγιστου ύψους 4m.

- **Ορίζεται Περίγραμμα Δόμησης** που αφορά τα προτεινόμενα προς διατήρηση κτίρια ΜΜΜΣΤ, πύργου του ΟΤΕ, πύλη – τόξο και στέγαστρο της πλατείας ΧΑΝΘ και ΑΑΜΘ με κόκκινη γραμμή.
- **Μέγιστο ύψος κτιρίων**

Στον Τομέα I και ειδικότερα στις περιοχές δόμησης I.1 και I.2, **ορίζεται μέγιστο ύψος κτιρίων τα 20m.**

Στον Τομέα II, **στην περιοχή δόμησης II.1 ορίζεται μέγιστο ύψος κτιρίων τα 12m.**

Στον Τομέα III στην περιοχή δόμησης III.1 ορίζεται μέγιστο ύψος κτιρίων τα 12m. για τα κτίρια με χρήση εκθεσιακών κέντρων, συνεδριακό κέντρο και εμπορικών καταστημάτων, αναψυχής και τα 16m για κτίρια γραφείων, τραπεζών.

Στον Τομέα IV στην περιοχή δόμησης IV.1 ορίζεται μέγιστο ύψος κτιρίων τα 12m για τα κτίρια με χρήση εκθεσιακών κέντρων και συνεδριακό κέντρο και τα 34m για τα κτίρια τουρισμού.

Στον Τομέα V ορίζεται μέγιστο ύψος των 2 κτιρίων αναψυχής τα 4m.

▪ **Επιτρεπόμενες Συνοδές Χρήσεις**

Σε κάθε περιοχή δόμησης οι επιτρεπόμενες συνοδές χρήσεις είναι ενσωματωμένες στον κύριο όγκο των κτιρίων των εκθεσιακών και των συνεδριακών κέντρων αντίστοιχα.

▪ **Περίφραξη Περιοχής ΕΧΣ**

Η περίφραξη του ελεύθερου χώρου του Τομέα V κατά μήκος της επαφής του με τον δευτερεύοντα κοινόχρηστο χώρο, του μετώπου επί της οδού Αγγελάκη, της πύλης – τόξου και του στεγάστρου της πλατείας ΧΑΝΘ και του μετώπου επί της οδού Λεωφόρος Στρατού γίνεται με συμπαγές τμήμα μέχρι 0,5m και μέγιστο ύψος μέχρι 2m και με πολλαπλές εισόδους που θα διασφαλίζουν την απρόσκοπτη πρόσβαση στον ελεύθερο χώρο.

Απαγορεύεται η περίφραξη επί του προσώπου της ρυμοτομικής γραμμής της οδού Αγγελάκη και οδό Εγνατίας των τμημάτων αυτής που αντιστοιχεί στον οριζόμενο ελεύθερο κοινόχρηστο χώρο (δευτερεύων δίκτυο κοινόχρηστου χώρου).

▪ **Διαμόρφωση (ΤομέαV)**

Επιβάλλεται η ενιαία και συνολική διαμόρφωση του ελεύθερου χώρου ως συνέχεια των υφιστάμενων ελεύθερων χώρων της πόλης που τον περιβάλλουν, με έμφαση στην ανάδειξη των προαναφερθέντων αξόνων και σημείων αναφοράς για την αποκατάσταση της συνέχειας του αστικού ιστού και τον αντίστοιχο καθορισμό εισόδων προσπέλασης στο χώρο αυτό.

Οι διαμορφώσεις επιτρέπεται να περιλαμβάνουν ροές κίνησης και στάσης πεζών, ποδηλάτου, τεχνητές διαμορφώσεις για τη δημιουργία νέου φυσικού ανάγλυφου σε τμήματα του χώρου με επιχώσεις έως 2m, χώρους νερού, δενδροφυτεύσεις, χώρους πράσινου και χώρους υπαιθρίων εκδηλώσεων και εκθέσεων μεγέθους ανάλογου με τη φέρουσα ικανότητα του ελεύθερου χώρου.

Η κυκλοφορία οχημάτων απαγορεύεται παρά μόνο για τα οχήματα άμεσης ανάγκης και εξυπηρέτησης (ασθενοφόρο, πυροσβεστική κλπ) σε ειδικά διαμορφωμένες ροές και θέσεις από την παραπάνω μελέτη διαμόρφωσης.

Ο ελεύθερος χώρος των Τομέων V και VI θα μπορεί να χρησιμοποιείται κατ' αποκλειστικότητα από τον εκθεσιακό φορέα για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Το παραπάνω δεδομένο πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τον σχεδιασμό της αντίστοιχης της μελέτης. Οι όροι για την παραπάνω αποκλειστική χρήση θα πρέπει να περιγραφούν σε κανονισμό λειτουργίας ο οποίος θα πρέπει να ενσωματωθεί στην απαιτούμενη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) που θα κατατεθεί κατά την αδειοδότηση των έργων διαμόρφωσης του ελεύθερου χώρου των Τομέων V και VI.

- Επιτρέπεται η σύνδεση της στάσης ΜΕΤΡΟ (σταθμός Σιντριβάνι/Εκθεση) με ελαφριά αναστρέψιμη κατασκευή με την περιοχή δόμησης III1.

- **Χώροι Στάθμευσης – Κτίρια Στάθμευσης**

Επιτρέπεται υπόγειος χώρος και κτίριο στάθμευσης στον Τομέα III χωρητικότητας 1.000 θέσεων με είσοδο από την οδό Εγνατία (στο ύψος του υφιστάμενου κόμβου Εγνατίας με την οδό που διασχίζει το ΑΠΘ). Σε περίπτωση αδυναμίας υλοποίησης του παραπάνω αριθμού θέσεων στάθμευσης στον υπόγειο χώρο του Τομέα III, επιτρέπεται η επέκτασή του σε υπόγειο χώρο του Τομέα V.

Επιτρέπεται υπόγειος χώρος στάθμευσης στον Τομέα IV χωρητικότητας 600 θέσεων με είσοδο από την οδό Γ' Σεπτεμβρίου.

Επιτρέπεται υπόγειος χώρος στάθμευσης στον Τομέα I χωρητικότητας 500 θέσεων με είσοδο από την οδό επέκτασης Λαμπράκη η 1000 θέσεων ως εναλλακτική σε περίπτωση αδυναμίας υλοποίησης του ανάλογου αριθμού θέσεων στάθμευσης στον υπόγειο χώρο του Τομέα III .

Επιτρέπεται υπόγειος χώρος στάθμευσης στον Τομέα II για την εξυπηρέτηση του Εκθεσιακού Κέντρου με πρόσβαση από το εσωτερικό δίκτυο.

4.3.6 Κατάσταση δομημένου περιβάλλοντος (δομή, μορφολογία συνόλων, κατάσταση δημόσιων – ιδιωτικών ελεύθερων χώρων, υλοποιημένος Σ.Δ.)

Η περιοχή μελέτης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου αναπτύσσεται σε χώρο 175.820,41 m². Η μεγίστη επιτρεπόμενη συνολική δόμηση περιοχής ΕΧΣ ορίζεται σε 96.000,00 m², της Δόμησης του ΑΑΜΘ μη συμπεριλαμβανομένης. Η δόμηση αυτή μεταφράζεται σε Συντελεστή Δόμησης 0,58 περίπου, ο οποίος δεν υπερβαίνει τον υλοποιημένο συντελεστή δόμησης (δες κεφάλαιο 3.10) ούτε υπερβαίνει τον συντελεστή δόμησης 0,6, δεδομένα που ορίστηκαν με την Απόφαση Προέγκρισης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου.

Οι κτιριακές εγκαταστάσεις που προτείνεται να διατηρηθούν με τα υφιστάμενα δεδομένα δόμησης, όγκου και μορφολογίας τους εντός της περιοχής του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου είναι:

- Το κτίριο του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης (ΜΜΣΤ)
- Ο Πύργος του ΟΤΕ
- Η πύλη – τόξο και στέγαστρο της πλατείας ΧΑΝΘ που συνολικά λειτουργεί ως τοπόσημο
- Το Αλεξάνδρειο Αθλητικό Μέγαθρο Θεσσαλονίκης (ΑΑΜΘ).

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται τα δεδομένα δόμησης των προς διατήρηση κτιρίων, των οποίων η συνολική δόμηση είναι 3.965 m², μη συμπεριλαμβανομένης της δόμησης του ΑΑΜΘ:

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Πίνακας 4.3.6.α: Πίνακας Δόμησης Κτιρίων προς Διατήρηση

α/α	Περιγραφή	Έτος κατασκευής	Αριθμός ορόφων	Δόμηση ανά όροφο			Συνολική Δόμηση
				Ισόγειο	1ος Όροφος	2ος Όροφος	
1	ΜΜΣΤ	2001	2	1.830	1.835		3.665
2	Πύργος ΟΤΕ	1970	3	100	100	100	300
3	Πύλες Εισόδου & Τμήμα παρακείμενης Περιφράξης	1960	-	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ				1.930	1.935	100	3.965
4	ΑΑΜΘ	1965	1				9.317

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Σύμφωνα με τα παραπάνω από την συνολική επιτρεπόμενη δόμηση των 96.000 m², η μέγιστη δόμηση των νέων κτιριακών εγκαταστάσεων, εξαιρουμένης της δόμησης των κτιρίων που προτείνονται για διατήρηση (3.965 m²), θα είναι 92.000 m² περίπου.

Στην περιοχή μελέτης του ΕΧΣ στους 6 τομείς όρων δόμησης ορίστηκαν 5 περιοχές δόμησης συνολικού εμβαδού 82.800 m² περίπου ως εξής:

- στον Τομέα Ι, 2 περιοχές δόμησης Ι.1 και Ι.2 εμβαδού 20.600 m² και 7.900 m² περίπου
- στον Τομέα ΙΙ, 1 περιοχή δόμησης ΙΙ.1 εμβαδού 12.600 m² περίπου
- στον Τομέα ΙΙΙ, 1 περιοχή δόμησης ΙΙΙ.1 εμβαδού 20.600 m² περίπου
- στον Τομέα ΙV, 1 περιοχή δόμησης ΙV.1 εμβαδού 21.100 m² περίπου.

Στο σύνολο της περιοχής των 166.503,44 m² (175.820,41 m² περιοχής μελέτης ΕΧΣ από τα οποία αφαιρείται η παραχωρηθείσα έκταση στη ΓΓΑ για το ΑΑΜΘ), οι παραπάνω περιοχές δόμησης αποτελούν το 50% περίπου. Το υπόλοιπο ποσοστό της τάξης του 10% περίπου καταλαμβάνουν οι χώροι εξυπηρέτησης της κυκλοφορίας των νέων κτιριακών εκθεσιακών εγκαταστάσεων και το υπόλοιπο ποσοστό του 40% απομένει ως τον ελεύθερος χώρος, δηλαδή τόσο αυτός του τομέας V και ο αντίστοιχος του Τομέα VI, όσο και οι χώροι που προκύπτουν από τα επιβαλλόμενα προκήπια επί της οδού Αγγελάκη και Εγνατίας.

Όσον αφορά τις νέες κτιριακές εγκαταστάσεις, σύμφωνα με τις δυνατότητες δόμησης που προσφέρονται στις συγκεκριμένες περιοχές δόμησης και λαμβάνοντας υπόψη τα αντίστοιχα στοιχεία του τεχνικού φακέλου που κατατέθηκαν κατά τη διαδικασία της προέγκρισης, μπορεί να είναι ενδεικτικά ανά χρήση ως εξής:

- Σύνολο κτιρίων Εκθεσιακού Κέντρου με εμβαδόν περί τις 60.000 m², δηλαδή ποσοστό 60 % επί της συνολικής επιτρεπόμενης δόμησης
- Οι επιτρεπόμενες υπόλοιπες χρήσεις, δηλαδή Πολιτιστικά κτίρια (ΜΜΣΤ), Συνεδριακά Κέντρα, Εμπορικά Καταστήματα, Τράπεζες, Γραφεία, Χώροι Τουρισμού και Αναψυχής κλπ, με εμβαδόν 36.000 m² δηλαδή ποσοστό 40% επί της συνολικής επιτρεπόμενης δόμησης.

Το σύνολο των κτιρίων του Εκθεσιακού Κέντρου ενδεικτικά μπορεί να καταλαμβάνει επιφάνεια περί τις 40.000 m² και τα κτίρια των υπόλοιπων επιτρεπόμενων χρήσεων μπορεί να καταλαμβάνουν ενδεικτικά περί τα 18.000 m² που σημαίνει ότι το σύνολο των κτιριακών εγκαταστάσεων θα αναπτύσσεται με ποσοστό κάλυψης 35- 40%, στο σύνολο της περιοχής των 166.503,44 m².

Σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση δόμησης και κάλυψης των κτιριακών εγκαταστάσεων και την ενδεικτική νέα ανάπτυξη, προκύπτει μείωση κατά 2-7% του υλοποιούμενου ποσοστού κάλυψης και έτσι εμμέσως αυξάνεται ο ελεύθερος χώρος, όπως προηγουμένως περιγράφηκε, διαμορφούμενος σε ποσοστό περί το 55%. Στο ποσοστό αυτό περιλαμβάνεται ο ελεύθερος χώρος από τη μείωση της κάλυψης των περιοχών III και IV.

Σύμφωνα με τα παραπάνω προκύπτει ότι εξασφαλίζεται ελεύθερος χώρος μεγέθους 70 έως 75 στρ.

Όλες οι κτιριακές εγκαταστάσεις προτείνεται να σχεδιαστούν με τα δεδομένα βιοκλιματικού σχεδιασμού με σκοπό τον περιορισμό και την αναστροφή αρνητικών επιπτώσεων, με την παράλληλη δημιουργία ευνοϊκών μικροκλιματικών συνθηκών.

Ο βιοκλιματικός σχεδιασμός δεν αφορά μόνο τις τεχνικές και τις επεμβάσεις στα νέα κτίρια της περιοχής αλλά και τις παρεμβάσεις στον αστικό χώρο της, στοχεύοντας:

- Στην ανάδειξη της ταυτότητας και του χαρακτήρα του χώρου
- Στην δημιουργία συνδέσεων περιβαλλοντικά φιλικών με το σύνολο της πόλης, εξυπηρετώντας ταυτόχρονα ένα εύκολο σύστημα μετακινήσεων (πεζών, ποδηλάτων, τροχοφόρων)
- Στην εξασφάλιση της βιωσιμότητας και της ισορροπίας των φυσικών πόρων, στην αποδοτικότητα της ενέργειας και των ενεργειακών πηγών.

Ειδικότερα στις περιοχές δόμησης III και IV οι μελέτες των κτιριακές εγκαταστάσεως ως στόχο θα πρέπει να έχουν την δημιουργία αρχιτεκτονημάτων υψηλής αισθητικής λειτουργικότητας και προβολής, ώστε να αποτελέσουν τα νέα τοπόσημα του αστικού ιστού της μητροπολιτικής περιοχής της Θεσσαλονίκης.

4.3.7 Δίκτυο ελεύθερων κοινοχρήστων χώρων και κοινωφελών εγκαταστάσεων και δίκτυο πεζοδρόμων (κατάσταση – δομή – ροές)

Στις ειδικότερες κατευθύνσεις της υπ' αριθμ πρωτ. 48085/23-11-2017 Απόφαση Προέγκρισης Χωροθέτησης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου και ειδικότερα στην παρ.4 αυτής, αναφέρεται ότι στα πλαίσια εκπόνησης του ΕΧΣ στο χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου Θεσσαλονίκης θα πρέπει:

4. «Να προβλεφθεί ικανή έκταση κοινοχρήστου χώρου της πόλης στο δυτικό τμήμα του χώρου (μητροπολιτικό πάρκο) η οποία θα αποτελέσει συνέχεια των ήδη υφισταμένων χώρων υψηλού πρασίνου νοτιοδυτικά της ΔΕΘ (από τη Λεωφ. Στρατού και μέχρι την παραλία)».

Η μελέτη την συγκεκριμένη κατεύθυνση την εφαρμόζει ορίζοντας τόσο περιοχές ελεύθερου χώρου πράσινου στον Τομέα V και VI όσο και ελεύθερο δημόσια κοινόχρηστο χώρο (δευτερεύων δίκτυο κοινόχρηστου χώρου) στον τομέα V.

Το δευτερεύων δίκτυο κοινόχρηστων χώρων αποτελεί μέρος και συνέχεια των κοινόχρηστων χώρων όπως αυτοί ορίζονται σε κάθε ρυμοτομικό σχέδιο και χρησιμοποιούνται ελεύθερα από τους χρήστες του αστικού δικτύου. Καθορίζονται με τη σύνταξη ρυμοτομικού σχεδίου με μπλε γραμμή ως χώροι παραχωρούμενοι από τον αρχικό ιδιοκτήτη τους κατά χρήση και όχι κατά κυριότητα.

Σημειώνεται ότι στον Τομέα V επιτρέπεται η κατασκευή έως 2 κτιρίων αναψυχής, με μέγιστη συνολική δόμηση 250 m² έκαστο, και με καταλαμβανομένη πρόσθετη μέγιστη συνολική επιφάνεια εξυπηρέτησης τους, τα 250 m² έκαστο στον Τομέα V, με σκοπό την εξυπηρέτηση των χρηστών του ελεύθερου χώρου. Επισημαίνεται ότι στον ίδιο χώρο

προτείνονται για διατήρηση το κτίριο του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης (ΜΜΣΤ), ο πύργου του ΟΤΕ, καθώς και η πύλη – τόξο και στέγαστρο της πλατείας ΧΑΝΘ.

Για τον ελεύθερο χώρο προτείνεται η ενιαία και συνολική διαμόρφωση του, ως συνέχεια των υφιστάμενων ελεύθερων χώρων της πόλης που τον περιβάλλουν με έμφαση στην ανάδειξη των αξόνων και σημείων αναφοράς για την αποκατάσταση της συνέχειας του αστικού ιστού και τον αντίστοιχο καθορισμό εισόδων προσπέλασης στο χώρο αυτό.

Οι διαμορφώσεις του ελεύθερου χώρου προτείνεται να περιλαμβάνουν:

- ροές κίνησης και στάσης πεζών
- ροές κίνησης ποδηλάτου
- πιθανές τεχνητές διαμορφώσεις για τη δημιουργία νέου φυσικού ανάγλυφου έως 2m
- χώρους υδάτινων επιφανειών
- χώρους υπαιθρίων εκδηλώσεων και εκθέσεων μεγέθους ανάλογου με τη φέρουσα ικανότητα του κοινόχρηστου χώρου
- δενδροφυτεύσεις - χώρους πράσινου.

Όσον αφορά ειδικότερα τους χώρους πρασίνου μπορεί να διακρίνονται σε:

- Χώρους με χαμηλή φύτευση, οι οποίοι περιλαμβάνουν χαμηλή φύτευση, τμήματα ανθοκήπων και εποχιακά φυτά.
- Χώρους με φυτά εδαφοκάλυψης και φυτοφράχτες.
- Χώρους υψηλής φύτευσης με δενδροστοιχίες, καταλλήλων με το τοπικό κλίμα μη υδροβόρων δένδρων, με σκοπό την ενίσχυση του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής

Στους παραπάνω χώρους η παρουσία του νερού μπορεί να είναι είτε σημειακή, είτε με την μορφή πιδάκων, είτε γραμμική προσδιορίζοντας συμβολικά υδάτινες πορείες.

Το σύνολο των υλικών επίστρωσης, πέρα από τα βιοκλιματικά χαρακτηριστικά τους, καθώς και τα στοιχεία του ηλεκτροφωτισμού, του αστικού εξοπλισμού κλπ, θα πρέπει να εντάσσονται στη έννοια αντίληψη και αρχές του σχεδιασμού όπως αυτές προηγουμένως ορίστηκαν.

Σημειώνεται ότι στον ελεύθερο κοινόχρηστο χώρο η κυκλοφορία των οχημάτων επιτρέπεται μόνο για τα οχήματα άμεσης ανάγκης και εξυπηρέτησης (ασθενοφόρο, πυροσβεστική κλπ) σε ειδικά διαμορφωμένες ροές και θέσεις που θα προτείνει η παραπάνω μελέτη διαμόρφωσης.

Ο ελεύθερος χώρος των τομέων V και VI θα μπορεί να χρησιμοποιείται κατ' αποκλειστικότητα από τον εκθεσιακό φορέα για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Το παραπάνω δεδομένο θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την ενιαία και συνολική μελέτη διαμόρφωσης του χώρου.

Οι όροι για την παραπάνω αποκλειστική χρήση θα πρέπει να περιγραφούν σε κανονισμό λειτουργίας ο οποίος θα πρέπει να ενσωματωθεί στην απαιτούμενη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) που θα κατατεθεί κατά την αδειοδότηση των έργων διαμόρφωσης του ελεύθερου χώρου των Τομέων V και VI.

4.3.8 Καθορισμός βασικού οδικού δικτύου

Το κύριο οδικό δίκτυο της Θεσσαλονίκης στην ζώνη άμεσης επιρροής έχει διαμορφωθεί, σχεδόν στο σύνολό του, εδώ και 30 χρόνια περίπου. Η επέκταση του δικτύου των λωρίδων

ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

για τα λεωφορεία καθώς και η βελτίωση του αποτελούν προτάσεις του Συμβουλίου Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης ΣΑΣΘ κατά την εκπόνηση του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ).

Σε σχέση με την ιεράρχηση του οδικού δικτύου η μελέτη Αναθεώρησης του ΓΠΣ κάνει αναφορά στην αντίστοιχη ιεράρχηση που είχε γίνει κατά την εκπόνηση του νέου ΡΣΘ, όπου προτείνεται η οργάνωση το Αστικού οδικού δικτύου σε:

- A1. Αστικούς αυτοκινητόδρομους
- A2. Αστικές πρωτεύουσες οδικές αρτηρίες
- A3. Αστικές δευτερεύουσες οδικές αρτηρίες
- A4. Αστικές πρωτεύουσες συλλεκτήριες οδούς
- A5. Αστικές δευτερεύουσες συλλεκτήριες οδούς
- A6. Αστικές τοπικές οδούς
- A7. Οδούς ήπιας κυκλοφορίας

Από τις παραπάνω κατηγορίες οδών από τη ζώνη άμεσης επιρροής διέρχονται οι οδοί Εγνατία, Αγίου Δημητρίου, Μεγ. Αλεξάνδρου που χαρακτηρίζονται οδοί κατηγοριών A2 και A3 (που απαρτίζουν στην ουσία το δευτερεύον αστικό οδικό δίκτυο). Οι υπόλοιποι δρόμοι ανήκουν στις κατηγορίες A4 και A5.

Όσον αφορά το **εσωτερικό οδικό δίκτυο** του Εκθεσιακού Κέντρου προτείνονται 2 εισοδοί – έξοδοι οχημάτων:

- Ένας επί της οδού Εγνατίας στο ύψος του υφιστάμενου κόμβου Εγνατίας με την οδό που διασχίζει το ΑΠΘ.
- Ένας επί της προέκτασης της οδού Λαμπράκη.

Το εσωτερικό οδικό δίκτυο διαμορφώνεται με οδόστρωμα πλάτους 8m (4m ανά λωρίδα κυκλοφορίας) και πεζοδρόμια κυμαινόμενου πλάτους από 3,5 έως 6,5m εκατέρωθεν αυτού. Δημιουργούνται επίσης χώροι στάσης, εκφόρτωσης και μεταφόρτωσης προϊόντων των εκθεσιακών χώρων, με δημιουργία ταυτόχρονα κυκλικών κόμβων κυκλοφορίας.

Προτείνεται η αλλαγή ροής της κυκλοφορίας επί της οδού Γρ.Λαμπράκη σε αντίθετη κατεύθυνση από τη σημερινή ώστε να επιτυγχάνεται η άμεση σύνδεση της εισόδου – εξόδου οχημάτων επί αυτής με τη Περιφερειακή οδό.

4.4 Πρόγραμμα ενεργοποίησης του ΕΧΣ

Φορέας εφαρμογής του ΕΧΣ

Ο φορέας εφαρμογής του ΕΧΣ είναι η ΔΕΘ – Helexpro ΑΕ.

Απαιτούμενα έργα, μελέτες, θεσμικές παρεμβάσεις / Αναπλάσεις.

Οι απαιτούμενες μελέτες και έργα προσδιορίζονται σε αυτές που αφορούν την εκτός περιοχή του ΕΧΣ και αυτές που αφορούν την εντός περιοχή τους:

Μελέτες και έργα που αφορούν την εκτός περιοχή του ΕΧΣ

Δεν απαιτείται καμία υποστηρικτική μελέτη ή έργο που αφορά την εκτός περιοχή του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου.

Μελέτες και έργα που αφορούν την εντός περιοχή του ΕΧΣ

Οι μελέτες και τα έργα που αφορούν την εντός περιοχής του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου είναι:

- Ενιαία συνολική μελέτη κτιριακών εγκαταστάσεων του νέου Εκθεσιακού Κέντρου, οι μελέτες υποδομών, δικτύων και διαμόρφωσης των ελεύθερων και κοινόχρηστων χώρων, καθώς και κάθε άλλη απαραίτητη υποστηρικτική τους μελέτη.
- Όλα τα έργα που θα προκύψουν από τις παραπάνω μελέτες.

Εμπλεκόμενοι φορείς – Χρονοδιαγράμματα.

Εμπλεκόμενοι Φορείς

Εμπλεκόμενος φορέας για την υλοποίηση της παραπάνω ενιαίας μελέτης και έργων είναι η ΔΕΘ – Helexpro ΑΕ.

Χρονοδιαγράμματα

Με τα παρόντα δεδομένα δεν μπορεί να υπολογιστεί η χρονική διάρκεια των παραπάνω μελετών και έργων.

Προϋπολογισμός.

Με τα παρόντα δεδομένα δεν μπορεί να υπολογιστεί ο προϋπολογισμός των παραπάνω μελετών και έργων.

5. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Η διατύπωση των εναλλακτικών λύσεων απαιτείται σύμφωνα με τις προδιαγραφές εκπόνησης της ΣΜΠΕ όπου ζητείται η διερεύνηση:

- α) της μηδενικής λύσης,
- β) των λόγων επιλογής των εναλλακτικών δυνατοτήτων που εξετάστηκαν,
- γ) των περιβαλλοντικά τεκμηριωμένων λόγων επιλογής του προτεινόμενου σχεδίου ή προγράμματος έναντι των άλλων εναλλακτικών δυνατοτήτων.

5.1 Παλαιότερες μελέτες και προτάσεις

Από τα τέλη της δεκαετίας του 1970, υπήρξαν προβληματισμοί ως προς τη λειτουργία της ΔΕΘ στο κέντρο της πόλης, προβληματισμοί που σχετίζονται τόσο με ζητήματα εύρυθμης αστικής λειτουργίας όσο και με ζητήματα ανάπτυξης της εκθεσιακής δραστηριότητας. Το 2001-2004, με την ευκαιρία της υποψηφιότητας για την παγκόσμια Έκθεση EXPO 2008, φάνηκε να προκύπτει μια «ευκαιρία»: η διοργάνωση της EXPO θα αποτελούσε «όχημα» για τη μετεγκατάσταση της ΔΕΘ σε ένα νέο, σύγχρονο και ανταγωνιστικό εκθεσιακό κέντρο στη Σίνδο και θα απελευθέρωνε ζωτικό χώρο στο κέντρο της πόλης. Έκτοτε μεσολάβησαν και άλλοι σχεδιασμοί, η πολυετής όμως αναζήτηση χωροθέτησης είχε παράπλευρες συνέπειες:

- Σπαταλήθηκε πολύτιμος χρόνος σε περιόδους κατά τις οποίες υπήρχαν διαθέσιμοι πόροι (δημόσιοι για την υλοποίηση των αναγκαίων συνοδευτικών υποδομών αλλά και ιδιωτικοί προς μόχλευση).
- Επικράτησε στη δημόσια συζήτηση η αντίληψη ότι πρόκειται για έργο «οραματικό», με βέβαιη σκοπιμότητα και βιωσιμότητα, και συντηρήθηκαν υψηλές προσδοκίες την ίδια στιγμή που σειρά αναγκαίων προϋποθέσεων για την ίδια τη ΔΕΘ έπαυαν να υφίστανται και το εκθεσιακό κέντρο απαξιωνόταν.
- Μειώθηκε ο ρόλος της εκθεσιακής δραστηριότητας στην πόλη λόγω του ανταγωνισμού αλλά και μεταβλήθηκαν μορφή, όροι, απαιτήσεις και φυσικά χαρακτηριστικά της εκθεσιακής δραστηριότητας παγκοσμίως.

Η Μελέτη «Έργα ανάπτυξης των εκθεσιακών και συνεδριακών υποδομών της ΔΕΘ ΑΕ στη Θεσσαλονίκη»¹⁵ ανέλυσε και τις δύο πιθανές εναλλακτικές λύσεις, της μετεγκατάστασης στη Σίνδο και της συνέχισης της εκθεσιακής δραστηριότητας στον υφιστάμενο χώρο.

Ειδικότερα η ανάλυση της εναλλακτικής «Σίνδος» κατέληξε στα ακόλουθα πορίσματα:

- Πρόσβαση και υποδομές παρέμειναν στάσιμες και σε χαμηλό επίπεδο εξυπηρέτησης και χρειάζονται μεγάλες δαπάνες ώστε να δημιουργηθούν προϋποθέσεις προσβασιμότητας και διαμόρφωσης του χώρου.
- Το κόστος κατασκευής προέκυπε υψηλό υπό τις τρέχουσες συνθήκες.
- Η βιωσιμότητα της επένδυσης θεωρήθηκε αρνητική και δεν φάνηκε ότι θα εξασφαλιζόταν η χρηματοδότησή της.

Κατά συνέπεια, θεωρήθηκε ενδεδειγμένο, η εναλλακτική «Σίνδος» να παραμείνει ως προοπτική για εκείνη τη μελλοντική συγκυρία κατά την οποία η γενικότερη οικονομική κατάσταση, οι επιχειρηματικές προοπτικές του «συνόλου» ΔΕΘ - Helexpo, η εκθεσιακή δραστηριότητα γενικώς, το επενδυτικό ενδιαφέρον και η ανάπτυξη της πόλης, θα

¹⁵ ΔΕΘ - Helexpo, 2013

επιτρέψουν (ή και θα επιβάλουν) την ανάληψη ενός project τόσο σημαντικών στόχων, κόστους και απαιτήσεων σε συνοδευτικές υποδομές.

Αντιθέτως, στον υφιστάμενο χώρο, λόγω της στενότητας χώρου και των ισχυρών δεσμεύσεων και περιμετρικών χρήσεων και λειτουργιών, ως κύρια ζητήματα προκύπτουν όχι μόνον η οικονομική βιωσιμότητα του με κριτήρια αυστηρώς ιδιωτικο-οικονομικά και η ελκυστικότητά του ως επένδυση αλλά και η αξιοποίηση του χώρου για προσφορά γης σε ελλειμματικές κεντρικές δραστηριότητες και χρήσεις. Κύριο ζήτημα αποτελεί και η ένταξη του χώρου σε ένα συνεκτικό σύνολο χρήσεων, κατάλληλα οργανωμένων πολεοδομικά, σε μια σαφή στρατηγική οικονομικής αναβάθμισης (τουλάχιστον του κέντρου) της πόλης.

Η ανάλυση της μελέτης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, εάν η ΔΕΘ - Helexpo βρισκόταν σε φάση είτε σταθερής είτε αναπτυσσόμενης δραστηριότητας, οι δεσμεύσεις του υφιστάμενου χώρου θα ήταν εξαιρετικά περιοριστικές για την ανάπτυξη ενός μεγάλου, επεκτάσιμου εκθεσιακού κέντρου. Έτσι πιθανότατα η ανάπτυξη του υφιστάμενου Εκθεσιακού Κέντρου όχι μόνον αποτελεί μονόδρομο σε βραχυ- και μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα αλλά ίσως και ευκαιρία για νέο επιχειρηματικό ξεκίνημα της ΔΕΘ -Helexpo προσαρμοσμένο στις νέες απαιτήσεις και στις πολύ διαφορετικές από το παρελθόν προοπτικές της. Τέλος, ο σχεδιασμός της ανάπτυξης οφείλει να λαμβάνει υπόψη του συγκεκριμένα κριτήρια που θεωρούνται τα εξής:

- 1ο κριτήριο: Ένταξη στην εκθεσιακή στρατηγική και στον ανταγωνισμό
- 2ο κριτήριο: Εξασφάλιση αποδοτικότητας και ελκυστικότητας της επένδυσης
- 3ο κριτήριο: Σεβασμός στον αστικό σχεδιασμό, συμβολή στην αναβάθμιση του κέντρου και πολεοδομική ένταξη της εκθεσιακής δραστηριότητας
- 4ο κριτήριο: Ευελιξία στα τεχνικά χαρακτηριστικά και στη χωροθέτηση των εγκαταστάσεων
- 5ο κριτήριο: Συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη της πόλης.

Άλλες μελέτες – προτάσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά το παρελθόν, με σκοπό τη διατύπωση διαφόρων εναλλακτικών λύσεων για τη διαμόρφωση του σημερινού χώρου του Εκθεσιακού Κέντρου είναι οι εξής:

- HELEXPO - ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΕ, 1998. Έρευνα εναλλακτικών δυνατοτήτων αναδιάρθρωσης λειτουργιών και χώρου της HELEXPO. ΑΠΘ, Ερευνητικό Πρόγραμμα. Επιστημονικός Υπεύθυνος: Γιώργος Κύρου. Θεσσαλονίκη.
- Santiago Calatrava S.A., 2005. City of Thessaloniki, International Fair World EXPO.
- Γραφείο Δοξιάδη, 2005. Μελέτη Ανάπτυξης Έκτασης Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης.
- ΔΕΘ HELEXPO, 2017. Διερεύνηση Εναλλακτικών Σεναρίων Ανάπτυξης Εκθεσιακού Κέντρου Θεσσαλονίκης. ΑΠΘ, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης. Θεσσαλονίκη.

5.2 Μηδενική λύση και εναλλακτικά σενάρια

Για τη διατύπωση εναλλακτικών λύσεων στα πλαίσια εκπόνησης του ΕΧΣ θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι κατευθύνσεις και περιορισμοί που τίθενται στην Απόφαση Προέγκρισης Χωροθέτησης του ΕΧΣ σε ότι αφορά τις χρήσεις γης και τη δόμηση και διατυπώνονται στο κεφ 4. Για το λόγο αυτό δεν τίθενται ως σενάρια προς διερεύνηση, περιπτώσεις οι οποίες είναι ασύμβατες προς τις κατευθύνσεις αυτές. Τα προτεινόμενα σενάρια διαφοροποιούνται ως προς το είδος και το μέγεθος των προτεινόμενων παρεμβάσεων, στον οριοθετημένο

χώρο. Στην συνέχεια εξετάζονται η μηδενική λύση και δύο εναλλακτικά σενάρια τα οποία κρίθηκε σκόπιμο να διερευνηθούν.

Μηδενική Λύση

Η μηδενική λύση διερευνά την εξέλιξη της περιβαλλοντικής κατάστασης στην περίπτωση που δεν πρόκειται να εφαρμοστούν οι προτάσεις του ΕΧΣ για το εκθεσιακό Κέντρο Θεσσαλονίκης.

Σήμερα, στο χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου δεν είναι σαφές ούτε το καθεστώς δόμησης ούτε η ρυμοτομία ούτε οι συνολικοί όροι και περιορισμοί στην περιοχή του ακινήτου. Με το υφιστάμενο ανεπαρκές καθεστώς, η ΔΕΘ – Ηεlexpro αντιμετωπίζει σοβαρά ζητήματα όσον αφορά παρεμβάσεις δόμησης, κατασκευής ή ανακατασκευής κτιρίων και πλήρη αδυναμία εφαρμογής συνολικότερων παρεμβάσεων στο χώρο της. Η κατάσταση αυτή θα συνεχίσει να υπάρχει με την εφαρμογή της μηδενικής λύσης.

Ειδικότερα θα διατηρηθούν τα κτίρια και οι εγκαταστάσεις του χώρου στην υφιστάμενη τους μορφή και θέση καθώς και τα υπόλοιπα δομικά στοιχεία. Το εσωτερικό οδικό δίκτυο και το πράσινο επίσης δεν θα μεταβληθούν. Δεν θα πραγματοποιηθούν οποιεσδήποτε παρεμβάσεις και υποδομές που να μεταβάλλουν την υπάρχουσα κατάσταση π.χ. σε θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων, πόσιμου ύδατος και ενεργειακής εξοικονόμησης.

Εναλλακτικά Σενάρια

Τα προτεινόμενα εναλλακτικά σενάρια θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να συμβαδίζουν με την Απόφαση Προέγκρισης Χωροθέτησης ΕΧΣ του ΥΠΕΝ (α.π. 48085/23-11-2017). Στην Απόφαση αυτή καθορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης, το ανώτατο όριο του συντελεστή δόμησης, και η πρόβλεψη για ικανή έκταση κοινόχρηστου χώρου στο δυτικό τμήμα του Εκθεσιακού Κέντρου. Στο πλαίσιο αυτό προτείνονται δύο εναλλακτικά σενάρια:

Στο **1^ο Εναλλακτικό Σενάριο**, ορίζονται 6 Τομείς Όρων Δόμησης όπου περιλαμβάνονται το σύνολο των επιτρεπόμενων χρήσεων που αναφέρονται στη σχετική Απόφαση του ΥΠΕΝ. Το σύνολο των κτιρίων του Εκθεσιακού Κέντρου μπορεί να καταλαμβάνει (ενδεικτικά), επιφάνεια περί τα 40.000 m² και τα κτίρια των υπόλοιπων επιτρεπόμενων χρήσεων περί τα 18.000 m² που σημαίνει ότι το σύνολο των κτιριακών εγκαταστάσεων θα αναπτύσσεται με ποσοστό κάλυψης 35-40% στο σύνολο της περιοχής των 166.503,44 m². Σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση δόμησης και κάλυψης προκύπτει μείωση κατά 2-7% του υλοποιούμενου ποσοστού κάλυψης και έτσι εμμέσως, αυξάνεται ο ελεύθερος χώρος. Σύμφωνα με το σενάριο αυτό, εξασφαλίζεται ελεύθερος χώρος μεγέθους 70 έως 75 στρ. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις που προτείνεται να διατηρηθούν εντός της περιοχής του ΕΧΣ είναι το ΜΜΣΤ, ο πύργος του ΟΤΕ, οι πύλες εισόδου και τμήμα της παρακείμενης υφιστάμενης περιφράξης, καθώς και το ΑΑΜΘ.

Στο **2^ο Εναλλακτικό Σενάριο** (Σχήμα 5.2), ο κύριος εκθεσιακός χώρος συγκεντρώνεται σε 4 τομείς καλύπτοντας περιμετρικά το ΑΑΜΘ από τις τρεις πλευρές Β,Ν,Δ. Η συνολική έκταση των τεσσάρων τομέων υπολογίζεται σε 53.082,24 m². Η ξενοδοχειακή και συνεδριακή χρήση, χωροθετείται σε κτιριακό συγκρότημα στον τομέα 5, στο βόρειο τμήμα του Εκθεσιακού Κέντρου, μεταξύ Εγνατίας οδού και Αγγελάκη. Επιπλέον στον τομέα αυτό χωροθετείται και χρήση αναψυχής, εμπορικών και γραφειακών χώρων. Σε αντίθεση, στο 1^ο Εναλλακτικό Σενάριο, η ξενοδοχειακή και συνεδριακή χρήση προτείνονται στη νότια-ανατολική πλευρά του Εκθεσιακού Κέντρου. Επιπλέον και στο σενάριο αυτό προτείνεται ελεύθερος χώρος, στην ίδια θέση με το 1^ο Εναλλακτικό Σενάριο καθώς και εσωτερικό οδικό δίκτυο και χώροι κίνησης πεζών.

5.3 Κριτήρια επιλογής βέλτιστου σεναρίου

Ως κριτήρια επιλογής του βέλτιστου σεναρίου τίθενται οι προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούνται για κάθε ανάπλαση ή πολεοδομική διευθέτηση εντός της ζώνης άμεσης επιρροής του Εκθεσιακού –Συνεδριακού Κέντρου, όπως περιγράφονται στην «Τεχνική Έκθεση για την Προέγκριση Εκπόνησης Ειδικού Χωρικού Σχεδίου»¹⁶. Οι προϋποθέσεις αυτές είναι:

- Η συμβολή στην ενίσχυση του αστικού πράσινου.
- Να διευκολύνονται οι οπτικές φυγές και η διεπαφή με όμορες λειτουργίες και εγκαταστάσεις.
- Να δημιουργούνται περιθώρια για εύκολη πρόσβαση και για κίνηση πεζών και ποδηλάτων.
- Να ενσωματώνονται κατά τον προσφορότερο τρόπο, βασικές αρχές περιβαλλοντικού σχεδιασμού: για το σχεδιασμό των κτιρίων - ενεργειακό σχεδιασμό, τη διαχείριση των μεταφορών και της τροφοδοσίας, τη διαχείριση της κατανάλωσης ύδατος, τη διαχείριση απορριμμάτων και αποβλήτων, την προστασία από το θόρυβο, κλπ.

Μηδενική Λύση

Η κατάσταση που αναμένεται να διαμορφωθεί από την εφαρμογή της μηδενικής λύσης περιγράφεται ως εξής:

1. Δεν προβλέπεται η ενίσχυση των χώρων πρασίνου. Η υφιστάμενη κατάσταση περιλαμβάνει ελάχιστες μικρές συστάδες ή μεμονωμένα δέντρα και θάμνους σε διάφορες θέσεις, με πολύ περιορισμένη λειτουργική αξία. Η εξέλιξη της κατάστασης αυτής περιλαμβάνει συντήρηση της υφιστάμενης βλάστησης με κοπή και επαναφύτευση δέντρων στις ίδιες θέσεις, όταν απαιτείται.
2. Η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης δεν διευκολύνει τις οπτικές φυγές και τη διεπαφή με όμορες λειτουργίες και εγκαταστάσεις ενώ δεν υπάρχουν πολλά περιθώρια βελτίωσης της κατάστασης, στα πλαίσια λειτουργίας του χώρου.
3. Δεν υπάρχει ουσιαστική πρόσβαση στην κίνηση πεζών και ειδικά ποδηλάτων, για το σύνολο του χώρου ενώ δεν αναμένεται μεταβολή της κατάστασης αυτής μελλοντικά στα πλαίσια της υφιστάμενης λειτουργίας του χώρου.
4. Υπάρχει σοβαρό έλλειμμα στην ενσωμάτωση βασικών αρχών του περιβαλλοντικού σχεδιασμού, στο σχεδιασμό των κτιρίων - ενεργειακό σχεδιασμό, στη διαχείριση απορριμμάτων και αποβλήτων, στη διαχείριση της κατανάλωσης ύδατος κλπ. Η κατάσταση δεν αναμένεται να βελτιωθεί μελλοντικά, χωρίς την τροποποίηση πολλών στοιχείων λειτουργίας του χώρου και των κατάλληλων παρεμβάσεων για την κάλυψη των ελλείψεων.

1° Σενάριο

Η κατάσταση που αναμένεται να διαμορφωθεί από την εφαρμογή του πρώτου σεναρίου περιγράφεται ως εξής:

1. Σύμφωνα με το 1° σενάριο αναμένεται σημαντική ενίσχυση των χώρων πρασίνου. Η διακριτή οριοθέτηση ενιαίου ελεύθερου χώρου στη δυτική πλευρά, προσφέρει τη δυνατότητα για τη δημιουργία λειτουργικού χώρου πρασίνου για την εξυπηρέτηση των πολιτών και των επισκεπτών του Εκθεσιακού Κέντρου. Οι αυξημένοι ελεύθεροι χώροι που προκύπτουν από το σενάριο αυτό, προσφέρουν και τη δυνατότητα για επιπλέον

¹⁶ ΔΕΘ – Helexpo, 2017

φυτεύσεις δέντρων και θάμνων σε διάφορες θέσεις, δημιουργώντας λειτουργικούς χώρους πρασίνου. Συνολικά οι χώροι πρασίνου αναμένεται να υπερκαλύπτουν σε μεγάλο βαθμό τις υφιστάμενες φυτεύσεις πρασίνου.

2. Η εφαρμογή του σεναρίου, αναμένεται να διευκολύνει καθοριστικά τις οπτικές φυγές και τη διεπαφή με όμορες λειτουργίες και εγκαταστάσεις που θα προκύψουν ως αποτέλεσμα του σχεδιασμού νέων κτιριακών εγκαταστάσεων και υποδομών καθώς και των ελεύθερων χώρων που θα ανταποκρίνονται στην ικανοποίηση του κριτηρίου αυτού.
3. Θα υπάρξει ελεύθερη πρόσβαση στην κίνηση πεζών και ποδηλάτων, τουλάχιστον στον ενιαίο ελεύθερο χώρο στο δυτικό τμήμα που θα αποτελεί συνέχεια των ήδη υφιστάμενων χώρων υψηλού πρασίνου νοτιοδυτικά της ΔΕΘ.
4. Αναμένεται σημαντική βελτίωση στην ενσωμάτωση βασικών αρχών του περιβαλλοντικού σχεδιασμού με σημαντικότερες το σχεδιασμό των νέων κτιρίων σύμφωνα με τους σκοπούς της εξοικονόμησης ενέργειας και της χρήσης ΑΠΕ, τη διαχείριση απορριμμάτων και την εφαρμογή της ανακύκλωσης, τη διαχείριση της κατανάλωσης ύδατος, τον εκσυγχρονισμό των υποδομών κλπ.

2^ο Σενάριο

1. Σύμφωνα με το 2ο Σενάριο αναμένεται ενίσχυση των χώρων πρασίνου. Η οριοθέτηση ενιαίου ελεύθερου χώρου στη δυτική πλευρά, προσφέρει τη δυνατότητα για τη δημιουργία λειτουργικού χώρου πρασίνου για την εξυπηρέτηση των πολιτών και των επισκεπτών του Εκθεσιακού Κέντρου. Οι χώροι πρασίνου που θα δημιουργηθούν αναμένεται να υπερκαλύψουν τις υφιστάμενες φυτεύσεις πρασίνου.
2. Η εφαρμογή του Σεναρίου αναμένεται να διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό τις οπτικές φυγές και τη διεπαφή με όμορες λειτουργίες και εγκαταστάσεις που θα προκύψουν ως αποτέλεσμα της απομάκρυνσης κτιρίων που δεν εξυπηρετούν σήμερα το σκοπό αυτό καθώς και της δημιουργίας του ενιαίου ελεύθερου χώρου.
3. Θα υπάρξει ελεύθερη πρόσβαση στην κίνηση πεζών και ποδηλάτων, τουλάχιστον στον ενιαίο ελεύθερο χώρο στο δυτικό τμήμα που θα αποτελεί συνέχεια των ήδη υφιστάμενων χώρων υψηλού πρασίνου, νοτιοδυτικά της ΔΕΘ.
4. Αναμένεται βελτίωση στην ενσωμάτωση βασικών αρχών του περιβαλλοντικού σχεδιασμού όπως π.χ. οι δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια και η διαχείριση στερεών αποβλήτων και δράσεων ανακύκλωσης που θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εφαρμοστούν. Ωστόσο ενδέχεται να υπάρξει αυξημένη επιβάρυνση του αστικού ιστού εξαιτίας της επιλογής χωροθέτησης όλων των μη εκθεσιακών χρήσεων (ξενοδοχειακή, συνεδριακή, εμπορική, αναψυχής, γραφείων), στον τομέα 5 που βρίσκεται στη συμβολή των οδών Εγνατίας και Αγγελάκη και σε άμεση επαφή με κεντρικούς οδικούς άξονες και περιοχή με πυκνή δόμηση. Ενδεχομένως να υπάρξουν συνθήκες αυξημένου θορύβου και επιβάρυνσης των κυκλοφοριακών συνθηκών.

Συνοψίζοντας, η περιβαλλοντική αξιολόγηση της **μηδενικής λύσης** οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η μη-υλοποίηση του υπό μελέτη έργου επιδρά αρνητικά στο σύνολο των επιλεγμένων κριτηρίων αξιολόγησης και για το λόγο αυτό απορρίπτεται. Η επιλογή του **1^{ου} σεναρίου** αξιολογείται θετικά ως προς τα προτεινόμενα κριτήρια και ειδικότερα σε ότι αφορά την ενσωμάτωση των αρχών του περιβαλλοντικού σχεδιασμού αλλά και την ενίσχυση του αστικού πρασίνου. Η επιλογή του **2^{ου} σεναρίου** αξιολογείται μεν θετικά ως προς το σύνολο των κριτηρίων, υστερεί ωστόσο (σε σύγκριση με το 1^ο Σενάριο) ως προς την αποτελεσματική ενσωμάτωση ορισμένων παραμέτρων και αρχών του περιβαλλοντικού σχεδιασμού (π.χ. προστασία από το θόρυβο, επιβάρυνση κυκλοφοριακών συνθηκών) εξαιτίας της

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

προτεινόμενης χωροθέτησης του συνόλου των μη εκθεσιακών χρήσεων, πλησιέστερα στον πυκνοδομημένο αστικό ιστό, στη βόρεια πλευρά. Τα συμπεράσματα της αξιολόγησης φαίνονται συνοπτικά στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 5.3: Εναλλακτικά σενάρια και κριτήρια αξιολόγησης

Κριτήρια αξιολόγησης	Μηδενική Λύση	1 ^ο Σενάριο	2 ^ο Σενάριο
Ενίσχυση αστικού πρασίνου	(-)	(++)	(++)
Παράμετροι τοπίου	(-)	(+)	(+)
Πρόσβαση για κίνηση πεζών και ποδηλάτων	(-)	(+)	(+)
Ενσωμάτωση αρχών περιβαλλοντικού σχεδιασμού	(- -)	(++)	(+)

Επεξήγηση:

+ θετική επίδραση

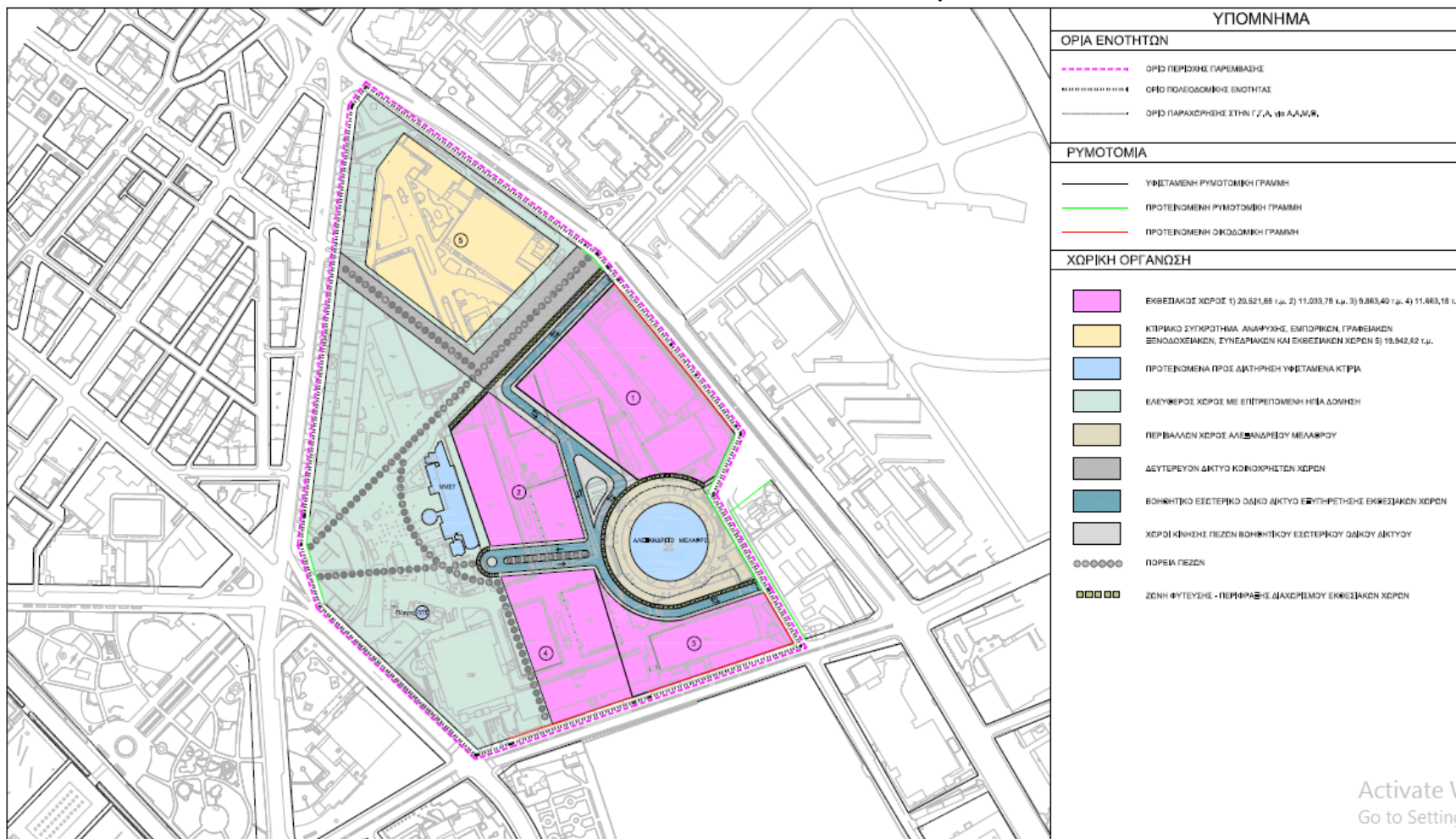
- αρνητική επίδραση

++ ισχυρά θετική επίδραση

-- ισχυρά αρνητική επίδραση

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Εικόνα 5.3: 2^ο Εναλλακτικό Σενάριο

Activate Windows
Go to Settings

6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

6.1 Αντικείμενο διερεύνησης και ορισμός περιοχής μελέτης

Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση της περιοχής μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη τα εξής:

- Τα στοιχεία της τρέχουσας κατάστασης του περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης και η πιθανή εξέλιξη εάν δεν πραγματοποιηθεί το Σχέδιο.
- Τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά εντός της περιοχής μελέτης.

Επισημαίνεται ότι η περιοχή μελέτης δεν περιλαμβάνει περιοχές του δικτύου Natura 2000 ή άλλες περιοχές ιδιαίτερης περιβαλλοντικής σημασίας.

Οι περιβαλλοντικοί τομείς που διερευνώνται είναι οι εξής:

1. Βιοποικιλότητα, χλωρίδα, πανίδα.
2. Πληθυσμός, χρήσεις γης, τεχνικές υποδομές.
3. Έδαφος, στερεά απόβλητα.
4. Ύδατα, υγρά απόβλητα.
5. Αέρας, κλιματικοί παράγοντες, ενέργεια.
6. Πολιτιστική κληρονομιά, τοπίο.

Κατά την περιγραφή δίδεται έμφαση σε στοιχεία της τρέχουσας κατάστασης του περιβάλλοντος στην ευρύτερη περιοχή μελέτης ενώ τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης που ενδέχεται να επηρεαστούν διερευνώνται στο επόμενο κεφάλαιο (7).

Ο υφιστάμενος χώρος του Εκθεσιακού Κέντρου βρίσκεται σε κεντρική θέση της μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης. Η πιο σταθερή γραμμή κατεύθυνσης όσον αφορά στο χώρο ανάπτυξης των δραστηριοτήτων της ΔΕΘ – Helexpro, όπως προκύπτει από τις έως σήμερα διατυπωμένες απόψεις και προγραμματικά κείμενα, είναι η ένταξη του υφιστάμενου σημερινού γηπέδου της ΔΕΘ σε μια αστική περιοχή που ορίζεται ως **Μητροπολιτικό Κέντρο Πόλης** ή **Ζώνη Μητροπολιτικών Λειτουργιών**. Η άποψη αυτή είναι η επικρατούσα και από πλευράς Δήμου και από πλευράς των φορέων της πόλης. Η ζώνη αυτή αποτελεί και τη **Ζώνη Άμεσης Επιρροής** της περιοχής παρέμβασης για το ΕΧΣ και περιγράφεται στο κεφ.4.1. Επίσης, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές μελετών Ειδικών Χωρικών Σχεδίων, ως **Ευρύτερη Περιοχή** της περιοχής επέμβασης ορίζεται το όριο του ΓΠΣ, δηλαδή ο **Δήμος Θεσσαλονίκης** που αποτελεί και την ευρύτερη περιοχή μελέτης για τη ΣΜΠΕ .

6.2 Βιοποικιλότητα, Χλωρίδα, Πανίδα

6.2.1 Στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος ευρύτερης περιοχής

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης εντάσσεται στην παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης (*Quercetalia rubescentis*) που καταλαμβάνει το σημαντικότερο τμήμα του νομού Θεσσαλονίκης. Αποτελεί αστική περιοχή, όπου έχουν περιοριστεί οι φυσικές διαπλάσεις καθώς και η χλωρίδα και πανίδα. Γενικά οι σημαντικότερες περιοχές με πράσινο περιλαμβάνουν το δάσος Σείχ Σου, διάφορα ρέματα, άλση, μεγάλα πάρκα κλπ.

Το Περιαστικό Δάσος Θεσσαλονίκης (Σείχ Σου), αποτελεί το σημαντικότερο οικοσύστημα της ευρύτερης περιοχής μελέτης, εφάπτεται στην ανατολική παρυφή του οικιστικού ιστού του Πολεοδομικού Συγκροτήματος και εκτείνεται στους υπερκείμενους λόφους. Στα όρια του Δήμου Θεσσαλονίκης, περιλαμβάνεται ένα μικρό τμήμα του δάσους (κυρίως στην περιοχή της ΔΕ Τριανδρίας). Ο οικιστικός ιστός του Δήμου εφάπτεται στο δάσος σε μήκος περίπου 5 km. Αν και πρόκειται για τεχνητό δάσος, με την πάροδο του χρόνου έχει αναπτύξει σημαντική ορνιθοπανίδα (τουλάχιστον 34 είδη) ενώ έχουν εκδοθεί διάφορες Αποφάσεις με σκοπό την προστασία του¹⁷.

Πτηνά

Στην ευρύτερη περιοχή του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης έχουν καταγραφεί πάνω από 140 είδη πουλιών (μόνιμη παρουσία ή διερχόμενα) με περισσότερα από 60, να είναι τακτικά παρατηρούμενα είδη και περισσότερα από 40 είδη, να φωλιάζουν κάθε χρόνο. Στην περιοχή του Δήμου Θεσσαλονίκης, τα περισσότερα πουλιά που παρατηρούνται προέρχονται κυρίως από τις φυσικές περιοχές πολύ κοντά και γύρω από την πόλη.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις καταγραφές που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία 30 χρόνια από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, ο κατάλογος των πουλιών που παρατηρούνται στο Πολεοδομικό Συγκρότημα της Θεσσαλονίκης (από την εκβολή του Δενδροποτάμου ως την εκβολή του ρέματος Πυλαίας) περιλαμβάνει 144 είδη. Τα είδη που έχουν παρατηρηθεί κυρίως σε πάρκα και ανοικτούς χώρους, όπως π.χ. διάφορες περιοχές στην άμεση περιοχή παρέμβασης αλλά και ενδεχομένως στο χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου (με εξαίρεση όσων καταγράφονται με σποραδική εμφάνιση), είναι τα εξής¹⁸:

Accipiter nisus (Ξεφτέρι)	Turdus merula (Κότσυφας)
Buteo buteo (Γερακίνα)	Acrocephalus palustris (Βαλτοποταμίδα)
Falco tinnunculus (Βραχοκιρκίνεζο)	Iduna pallida (Ωχροστριτίσιδα)
Perdix perdix (Καμπίσια Πέρδικα)	Sylvia melanocephala (Μαυροτσιροβάκος)
Larus ridibundus (Καστανοκέφαλος γλάρος)	Sylvia atricapilla (Μαυροσκούφης)
Larus michahellis (Ασημόγλαρος)	Phylloscopus sibilatrix (Δασοφυλλοσκοπός)
Streptopelia turtur (Τρυγόνι)	Phylloscopus collybita (Δεντροφυλλοσκοπός)
Psittacula krameri (Πράσινος Παπαγάλος)	Phylloscopus trochilus (Θαμνοφυλλοσκοπός)
Cuculus canorus (Κούκος)	Regulus regulus (Χρυσοβασιλίσκος)
Tyto alba (Τυτώ)	Regulus ignicapilla (Πυρροβασιλίσκος)
Otus scops (Γκιώνης)	Muscicapa striata (Σταχτομυγοχάφτης)
Bubo bubo (Μπούφος)	Cyanistes caeruleus (Γαλαζοπαπαδίτσα)
Athene noctua (Κουκουβάγια)	Parus major (Καλόγερος)
Caprimulgus europaeus (Γιδοβύζι)	Garrulus glandarius (Κίσσα)
Arus arus (Σταχτάρα)	Pica pica (Καρακάξα)
Arus pallidus (Ωχροσταχτάρα)	Corvus monedula (Κάργια)
Alcedo atthis (Αλκυόνη)	Corvus frugilegus (Χαβαρόνι)

¹⁷ Δήμος Θεσσαλονίκης, 2013

¹⁸ Οικονομίδης, Κ. & Μπούσμπουρας, Δ., 2014

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Urupa erops (Τσαλαπετεινός)	Corvus corone cornix (Κουρούνα)
Dendrocopos syriacus (Βαλκανικός Δρυκολάπτης)	Sturnus vulgaris (Ψαρόνι)
Galerida cristata (Κατσουλιέρης)	Passer domesticus (Σπιτοσπουργίτης)
Hirundo rustica (Σταυλοχελίδονο)	Passer hispaniolensis (Χωραφοσπουργίτης)
Cecropis daurica (Μιλτοχελίδονο)	Passer montanus (Δενδροσπουργίτης)
Delichon urbicum (Σπιτοχελίδονο)	Fringillia coelebs (Σπίνος)
Motacilla cinerea (Σταχτοσουσουράδα)	Serinus serinus (Σκαρθάκι)
Motacilla alba (Λευκοσουσουράδα)	Carduelis chloris (Φλώρος)
Troglodytes troglodytes (Τρυποφράχτης)	Carduelis carduelis (Καρδερίνα)
Erithacus rubecula (Κοκκινολαίμης)	Carduelis cannabina (Φανέτο)
Luscinia megarhynchos (Αηδόνι)	Coccothraustes coccothraustes
Phoenicurus ochruros (Καρβουνιάρης)	(Κοκκοθραύστης)
	Emberiza cirrus (Σιρλοτσιχλονο)
	Miliaria calandra (Τσιφτάς)

Οι σημαντικότερες περιοχές όπου παρατηρούνται πτηνά, στην άμεση περιοχή της ΔΕΘ, είναι η Πανεπιστημιούπολη, το πάρκο του Δημοτικού Θεάτρου Κήπου, το πάρκο της Ανθοκομικής, η παραλία και τα κοιμητήρια της Ευαγγελίστριας. Άλλες σχετικές περιοχές στην ευρύτερη περιοχή είναι η Πλατεία δικαστηρίων, το βυζαντινό τείχος στην Άνω Πόλη και ανατολικά, η αποστραγγιστική τάφρος και η Αλάνα Τούμπας καθώς και το Πάρκο Νέας Ελβετίας.

Προστατευόμενες Περιοχές

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης δεν περιλαμβάνεται σε κάποια προστατευόμενη περιοχή στα πλαίσια του ν.3937/2011 (ΦΕΚ Α΄ 60/2011) «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» και του άρθρου 19 του ν.1650/1986 (ΦΕΚ Α΄160/1986). Το πλησιέστερο Εθνικό Πάρκο βρίσκεται δυτικά της περιοχής μελέτης και χαρακτηρίστηκε σύμφωνα με την ΚΥΑ 12966/2009 (ΦΕΚ ΑΠΠ 220/2009). Περιλαμβάνει τις χερσαίες, υδάτινες και θαλάσσιες περιοχές των εκβολών των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, της Αλυκής Κίτρου και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου και της ευρύτερης περιοχής τους, όπου καθορίστηκαν χρήσεις, όροι και περιορισμοί δόμησης.

Σύμφωνα με το ν.4519/2018 (ΦΕΚ Α΄ 25/2018), καθορίζονται «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών» (ΦΔΠΠ) που περιλαμβάνουν 28 (υφιστάμενους) Φορείς που μετονομάζονται και 8 νέους Φορείς. Ο πλησιέστερος ΦΔΠΠ στην περιοχή μελέτης, αποτελεί ο «Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Θερμαϊκού Κόλπου», με έδρα τη Χαλάστρα της ΠΕ Θεσσαλονίκης (αντικαθιστώντας το «Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα» που είχε συσταθεί στα πλαίσια του ν.2742/1999). Η χωρική αρμοδιότητα του (νέου) Φορέα περιλαμβάνει πλέον 15 περιοχές NATURA. Οι δύο πλησιέστερες περιοχές NATURA (μία Ειδική Ζώνη Διατήρησης και μία Ζώνη Ειδικής Προστασίας), βρίσκονται δυτικά της ευρύτερης περιοχής μελέτης, στις εκβολές των ποταμών Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα:

Πίνακας 6.2.1: Πλησιέστερες περιοχές NATURA στην περιοχή μελέτης

Κωδικός	Ονομασία	Κατηγορία	Έκταση (σε Ηα)
GR1220002	ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ-ΛΟΥΔΙΑ-ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ-ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ-ΑΞΙΟΥΠΟΛΗ	ΕΖΔ	33.676,35
GR1220010	ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ-ΛΟΥΔΙΑ-ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ-ΑΛΥΚΗ ΚΙΤΡΟΥΣ	ΖΕΠ	29.647,09

Πηγή: ν.3937/2011

Στη χωρική αρμοδιότητα του «Φορέα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Θερμαϊκού Κόλπου» περιλαμβάνεται επίσης η θαλάσσια περιοχή (μη ενταγμένη στο δίκτυο NATURA 2000) που περιλαμβάνει τον Θερμαϊκό κόλπο (από τη γραμμή αιγιαλού) και ορίζεται προς νότο, από την ευθεία που ενώνει το νοτιότερο άκρο της περιοχής NATURA με κωδικό GR1250004 (Αλυκή Κίτρους- Ευρύτερη περιοχή) με το νοτιότερο άκρο της περιοχής με κωδικό GR1220012 (Λιμνοθάλασσα Επανομής και Θαλάσσια Παράκτια Ζώνη). Παλαιότερα οριοθετήθηκε και χαρακτηρίστηκε ως ευαίσθητη περιοχή η Ζώνη Προστασίας Θερμαϊκού Κόλπου, με στόχο την ολοκληρωμένη και αποτελεσματική προστασία του Θερμαϊκού Κόλπου, από απορρίψεις αστικών λυμάτων σύμφωνα με την ΚΥΑ 19661/1982/1999 και επεκτάθηκε με βάση την ΚΥΑ 48392/939/2002 στον υπόλοιπο Θερμαϊκό Κόλπο (νοητή γραμμή Παλιομάνας και ακρωτήριο Μικρό Έμβολο).

6.2.2 Χώροι Πρασίνου ευρύτερης περιοχής και περιοχής μελέτης

Ευρύτερη περιοχή μελέτης

Οι χώροι πρασίνου στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Θεσσαλονίκης και οι λοιποί ελεύθεροι χώροι διακρίνονται στις εξής κύριες κατηγορίες¹⁹:

- Πάρκα Πόλης που αποτελούν εκτεταμένους χώρους πρασίνου (άνω των 15 στρ.) που εξυπηρετούν ευρύτατα τμήματα του Δήμου.
- Πάρκα Συνοικίας που περιλαμβάνουν μεγάλους, διαμορφωμένους, κοινόχρηστους χώρους (5-15 στρ.) και εξυπηρετούν ολόκληρες συνοικίες.
- Πλατείες που αποτελούν κοινόχρηστους ανοιχτούς χώρους με περιορισμένο πράσινο.
- Γραμμικοί χώροι κατά μήκος των Βυζαντινών τειχών και των ρεμάτων (ανοιχτών και μη) όπως π.χ. η Περιφερειακή Τάφρος.
- Παιδικές χαρές και μικροί χώροι ανάπαυσης.
- Νησίδες πρασίνου οδικού δικτύου.

Ειδικότερα τα Πάρκα Πόλης τα οποία λειτουργούν είναι τα εξής:

- Το πάρκο της ΧΑΝΘ.
- Το γραμμικό πάρκο της νέας παραλίας.
- Το Πεδίο του Άρεως.
- Το Άλσος της Νέας Ελβετίας.
- Οι Κήποι του Πασά (εν δυνάμει).

Στο παραλιακό μέτωπο οι διαμορφωμένοι χώροι πρασίνου εκτείνονται σε 4,5km (παλιά και νέα παραλία) στο σύνολο των 7,7km ακτής που περιλαμβάνονται στο Δήμο. Στην άμεση περιοχή παρέμβασης περιλαμβάνονται εξολοκλήρου το πάρκο της ΧΑΝΘ και το Πεδίο του Άρεως καθώς και το Άλσος Πανεπιστημίου και Τμήμα του Γραμμικού Πάρκου Νέας Παραλίας, τα οποία περιγράφονται στη συνέχεια:

Πάρκο της ΧΑΝΘ

Πρόκειται για το παλαιότερο μεγάλο πάρκο της πόλης και βρίσκεται σε κεντροβαρική θέση, στη Ζώνη Μητροπολιτικών Χρήσεων, μεταξύ της Διεθνούς Εκθέσεως και της παραλίας. Έχει έκταση 38 στρέμματα περίπου (η οποία δεν είναι περιφραγμένη) με χαρακτηριστικό τριγωνικό σχήμα. Διαθέτει ψηλή βλάστηση, και διάφορες υποδομές αναψυχής. Μέρος του χώρου διατέθηκε για τις εγκαταστάσεις του ανοιχτού «Θεάτρου Κήπου». Για μεγάλο

¹⁹ Δήμος Θεσσαλονίκης, 2013

διάστημα φιλοξένησε το ζωολογικό κήπο του Δήμου Θεσσαλονίκης, μέχρι τη μεταφορά του σε έκταση της σημερινής ΔΕ Αγίου Παύλου. Η συνολική του κατάσταση μπορεί να θεωρηθεί μέτρια προς καλή. Λόγω της κεντρικής του θέσης και της εύκολης προσπελασιμότητας, η ακτίνα εξυπηρέτησής του καλύπτει σχεδόν ολόκληρο το Δήμο.

Πεδίο του Άρεως

Εντοπίζεται επί της Λεωφόρου Στρατού, στη νοτιοανατολική πλευρά της άμεσης περιοχής μελέτης. Έχει έκταση 23 στρέμματα περίπου, η οποία είναι περιφραγμένη με τρεις εισόδους. Διαθέτει ψηλή βλάστηση και διάφορες υποδομές αναψυχής. Κατά καιρούς φιλοξενεί εκδηλώσεις του Δήμου ή άλλων φορέων, καθώς και υπαίθριες εκθέσεις. Ο χώρος του (και γενικότερα η ευρύτερη περιοχή), αποτελούσε πεδίο ασκήσεων του παρακείμενου στρατοπέδου (Γ' Σώμα Στρατού) ενώ στη δεκαετία του 1920 φιλοξένησε τις πρώτες διοργανώσεις της νεοϊδρυθείσας τότε Διεθνούς Εκθέσεως Θεσσαλονίκης. Η κατάσταση του από άποψη διαμόρφωσης και βλάστησης κρίνεται καλή αλλά από άποψη συντήρησης μέτρια.

Άλσος Πανεπιστημίου:

Στο χώρο του ΑΠΘ έχουν φυτευθεί κωνοφόρα δένδρα με φροντίδα των πανεπιστημιακών αρχών για τη δημιουργία μιας ζώνης ανάπαυσης στον πυρήνα της Πανεπιστημιούπολης. Η μικρή του έκταση, σε συνδυασμό με τον πολύ μεγάλο αριθμό φοιτητών, δρα ανασταλτικά στην ανάπτυξή του, ώστε τελικά η πυκνότητα και ποιότητα του μικρού χώρου να μην ανταποκρίνονται στις προθέσεις των δημιουργών του.

Τμήμα του Γραμμικού Πάρκου Νέας Παραλίας

Το τμήμα με το χώρο πρασίνου της νέας παραλίας που περιλαμβάνεται στην άμεση περιοχή παρέμβασης διαμορφώθηκε στη δεκαετία του 1970, όταν απομακρύνθηκαν εγκαταστημένες ιδιωτικές χρήσεις πολιτισμού-αναψυχής και διατηρήθηκε (ανακατασκευασμένο στις αρχές της δεκαετίας του 1990) μόνο το «Βασιλικό Θέατρο».

Χώροι με πράσινο στο Εκθεσιακό Κέντρο

Οι χώροι με πράσινο στο Εκθεσιακό Κέντρο είναι γενικά περιορισμένοι και βρίσκονται διάσπαρτοι σε διάφορα σημεία του χώρου. Οι επιμέρους περιοχές με πράσινο είναι οι εξής (εικόνα 6.2.2):

- Ο διαμορφωμένος χώρος στη νότια πλευρά του κτιρίου διοίκησης και το Περίπτερο 1, αποτελούμενο από καλλωπιστικούς θάμνους, δενδρώδη βλάστηση και χλοοτάπητα. Φυτεύσεις δένδρων και θάμνων έχουν πραγματοποιηθεί και στη βόρεια πλευρά του κτιρίου διοίκησης, κατά μήκος της Εγνατίας οδού.
- Ο χώρος στην περιοχή του ΜΜΣΤ και μεταξύ του πύργου του ΟΤΕ και του Βελλίδειου Συνεδριακού Κέντρου που περιλαμβάνει διάφορα δένδρα.
- Διάφοροι άλλοι χώροι κατά μήκος της εξωτερικής περιφράξης όπως π.χ. στο παρκινγκ της οδού Αγγελάκη, σε τμήμα της Γρηγορίου Λαμπράκη καθώς και στη βόρεια πλευρά του ΑΑΜΘ.
- Φυτεύσεις κατά μήκος του εσωτερικού οδικού δικτύου του Εκθεσιακού Κέντρου. Ειδικότερα στο ενδιάμεσο διαχωριστικό της ανωνύμου οδού που διασχίζει την έκθεση με κατεύθυνση ΒΑ προς ΝΔ έχουν πραγματοποιηθεί διάφορες φυτεύσεις

ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

φαρμακευτικών φυτών με ειδικές σημάσεις, κατόπιν συνεννόησης με την εταιρία ΑΡΙΒΙΤΑ, με σκοπό την ενημέρωση των επισκεπτών του Εκθεσιακού Κέντρου.

Επίσης εντοπίζονται διάσπαρτα δέντρα και θάμνοι σε διάφορες θέσεις του Εκθεσιακού Κέντρου. Μία εκτίμηση για τα είδη και τον αριθμό των δέντρων, στο σύνολο της περιοχής μελέτης, παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 6.2.2: Δέντρα και θάμνοι στο χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου

Είδος	Αριθμός
Αγγελική (<i>Pittosporum tobira</i>)	40
Δάφνη (<i>Laurus nobilis</i>)	15
Κέδρος (<i>Cedrus deodara</i>)	10
Κυπαρίσι (<i>Cupressocyparis leylandii</i>)	12
Λεμονοκυπάρισσο (<i>Cupressus macrocarpa</i>)	30
Λεύκα (<i>Populus x Canadensis</i>)	65
Λιγούστρο (<i>Ligustrum japonicum</i>)	15
Λιριόδενδρο (<i>Liriodendron tulipifera</i>)	10
Μανόλια (<i>Magnolia grandiflora</i>)	15
Ροδιά (<i>Punica granatum</i>)	6
Φλαμουριά (<i>Tilia platyphyllos</i>)	20
Φοίνικας (<i>Phoenix canariensis</i>)	15
<i>Διάφοροι θάμνοι</i>	200

Πηγή: ΔΕΘ – Helexpro

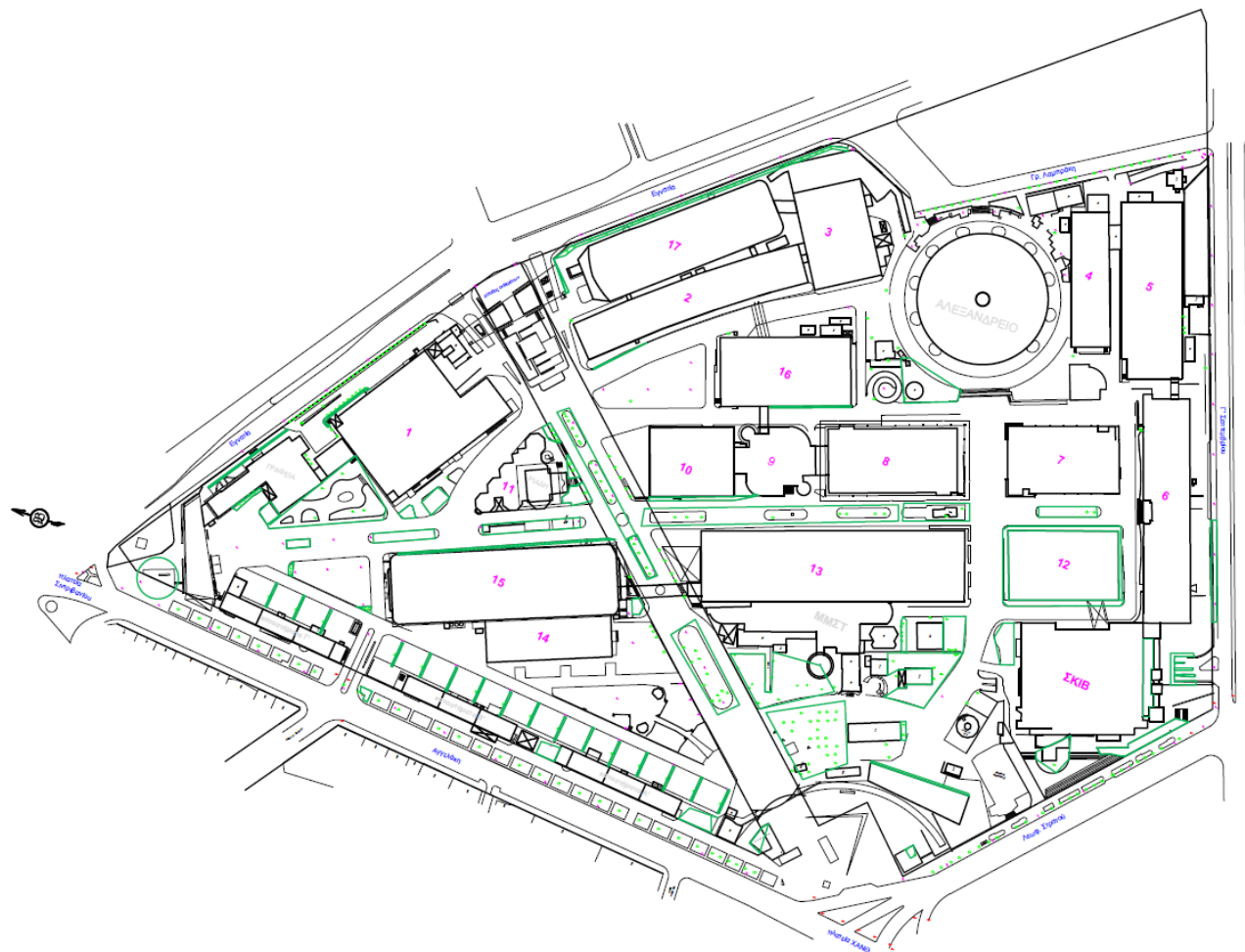
Οι χώροι με πράσινο δημιουργήθηκαν σταδιακά, παράλληλα με την εξέλιξη των εγκαταστάσεων του Εκθεσιακού Κέντρου από τη δεκαετία του '60 μέχρι και τη δεκαετία '80 (π.χ. χώρος πρασίνου κτιρίου διοίκησης).

Την περίοδο 2000-2015 η διαχείριση των χώρων πρασίνου είχε ανατεθεί σε ειδικό εξωτερικό εργολάβο. Μετά το 2015 ανατέθηκε στην εταιρεία που έχει αναλάβει την τεχνική υποστήριξη και συντήρηση του συνόλου των εγκαταστάσεων. Σήμερα πραγματοποιείται συντήρηση των χώρων αυτών, περιλαμβάνοντας, κλάδεμα και κοπή δένδρων, απομάκρυνση των κομμένων υλικών και φυτεύσεις νέων. Η άρδευση πραγματοποιείται κατά 90% περίπου με ειδικό σύστημα άρδευσης και το υπόλοιπο 10% με κοινό λάστιχο άρδευσης.

Γενικά οι εργασίες συντήρησης που πραγματοποιούνται, διατηρούν σε ικανοποιητική κατάσταση τους υφιστάμενους χώρους πρασίνου ενώ εάν υπάρξουν ιδιαίτερες ανάγκες, υπάρχει η σχετική μέριμνα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων. Ωστόσο οι χώροι με πράσινο, σήμερα δεν εξυπηρετούν λειτουργικούς σκοπούς (π.χ. αναψυχή) κυρίως εξαιτίας της διάσπαρτης διάταξής τους στο χώρο.

Περιμετρικά του χώρου της ΔΕΘ, (στην εξωτερική πλευρά) υπάρχουν φυτεύσεις κατά μήκος του πεζοδρομίου της οδού Αγγελάκη, κατά μήκος της Εγνατίας οδού και στο τμήμα της οδού Γρηγορίου Λαμπράκη, στην περιοχή του ΑΑΜΘ. Κατά μήκος της Λεωφόρου Στρατού, από 3^{ης} Σεπτεμβρίου μέχρι Αγγελάκη, υπάρχουν επίσης φυτεύσεις χαμηλών δέντρων.

Εικόνα 6.2.2: Χώροι με πράσινο στο Εκθεσιακό Κέντρο

Πηγή: ΔΕΘ – Helexpo

6.3 Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά, οικονομική φυσιολογία και εκθεσιακές δραστηριότητες της ΔΕΘ

6.3.1 Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά και οικονομική φυσιολογία ευρύτερης περιοχής

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης (πρώην Νομός Θεσσαλονίκης), αποτελώντας έναν από τους 14 «Καλλικρατικούς» Δήμους της και διοικητικά εντάσσεται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Αποτελείται από δύο ΔΕ: Θεσσαλονίκης και Τριανδρίας. Η συνολική έκταση του Δήμου ανέρχεται σε 19,7km² και ο μόνιμος πληθυσμός βάσει της Απογραφής 2011 είναι ίσος με 325.182.

Σύμφωνα με την Απογραφή του 2011 (ΕΛΣΤΑΤ), ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου Θεσσαλονίκης ανέρχεται σε 325.182. Ποσοστό της τάξης του 97% αντιστοιχεί στη ΔΕ Θεσσαλονίκης και το υπόλοιπο 3% στη ΔΕ Τριανδρίας. Την δεκαετία 2001-2011 και οι δύο ΔΕ κατέγραψαν αρνητικά ποσοστά μεταβολής του πληθυσμού, με το σύνολο του Δήμου να χάνει το 18,12% του πληθυσμού του (Πίνακας 6.3.1).

Πίνακας 6.3.1: Μεταβολή μόνιμου πληθυσμού Δήμου Θεσσαλονίκης και επιμέρους ΔΕ, 2001-2011

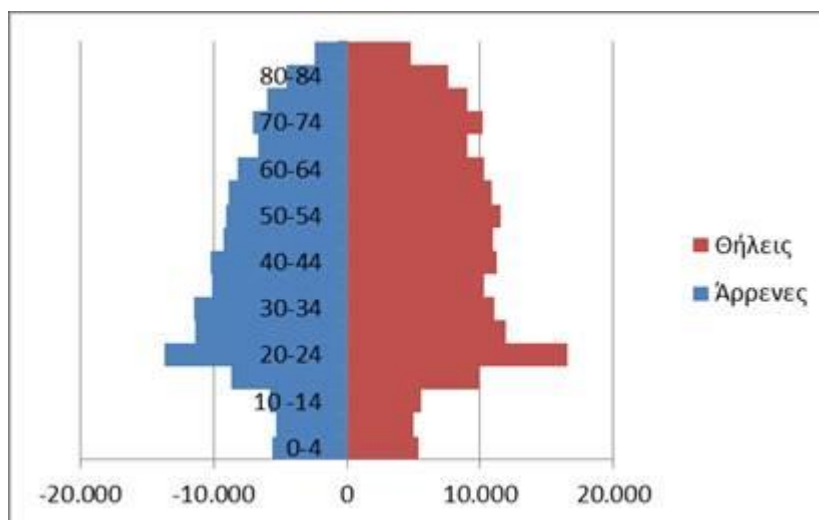
Δήμος / ΔΕ	2001	2011	Μεταβολή 2001-2011
ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Έδρα: Θεσσαλονίκη)	397.156	325.182	-18,12%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	385.406	315.196	-18,22%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΑΝΔΡΙΑΣ	11.750	9.986	-15,01%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Στη σύνθεση του πληθυσμού του Δήμου κατά φύλο, παρατηρείται υπεροχή των γυναικών έναντι των αντρών. Συγκεκριμένα, οι γυναίκες αποτελούν το 54,34% του πληθυσμού, ενώ οι άντρες το 45,66%. Όσον αφορά την κατανομή του πληθυσμού κατά ομάδες ηλικιών, φαίνεται ότι οι πολυπληθέστερες ηλικιακές ομάδες είναι κατά σειρά οι: 20-24, 25-29 και 30-34 ετών. Η πυραμίδα ηλικιών για το Δήμο Θεσσαλονίκης (Σχήμα 6.3.1) εμφανίζεται «προβληματική», καθώς είναι εμφανές το «στένεμα» της πυραμίδας στη βάση της (ηλικίες 0 έως 19 ετών).

Όσον αφορά στο επίπεδο εκπαίδευσης 30,52% είναι απόφοιτοι Λυκείου, ενώ ιδιαίτερα σημαντικό είναι το ποσοστό όσων κατ' ελάχιστο ολοκλήρωσαν σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, που ανέρχεται σε 25,19%. Σημειώνεται ότι σε επίπεδο Χώρας το ποσοστό αυτό δεν υπερβαίνει το 17%. Οι απόφοιτοι δημοτικού ανέρχονται σε 16,55%, ενώ ένα ποσοστό 7,19% κατατάσσεται στην κατηγορία «Εγκατέλειψαν το Δημοτικό, αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση/ Ολοκλήρωσαν την προσχολική αγωγή/ Δε γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση».

Σχήμα 6.3.1: Πυραμίδα ηλικιών ΔΕ Θεσσαλονίκης 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, επεξεργασία στοιχείων

Ποσοστό 92,22% του πληθυσμού του Δήμου Θεσσαλονίκης είναι Έλληνες υπήκοοι, ενώ το 7,78% έχει ξένη υπηκοότητα. Από αυτούς, μόνο το 15,41% προέρχεται από Χώρες της ΕΕ, ενώ το υπόλοιπο 84,59% από λοιπές χώρες ή δεν έχουν υπηκοότητα κλπ.

Το 41,38% του πληθυσμού του Δήμου Θεσσαλονίκης αποτελεί οικονομικά ενεργούς και το υπόλοιπο 58,62% οικονομικά μη ενεργούς. Το 23,28% του ενεργού πληθυσμού είναι άνεργοι, ενώ περίπου το 27,5% αυτών καταγράφονται ως «νέοι» άνεργοι. Από τους οικονομικά μη ενεργούς, μεγαλύτερο ποσοστό συγκεντρώνουν οι συνταξιούχοι (37,55%), ακολουθούμενοι από τους μαθητές-σπουδαστές (33,97%).

Σε σχέση με τους επιμέρους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, το 64,65% των οικονομικά ενεργών, απασχολείται στον τριτογενή τομέα. Το ποσοστό αυτό μεταφράζεται σε 84,27% επί των απασχολούμενων. Το μερίδιο των απασχολούμενων στον δευτερογενή τομέα ανέρχεται σε 14,88%, ενώ αμελητέο είναι το αντίστοιχο ποσοστό για τον πρωτογενή τομέα (0,85%).

Επίσης διαπιστώνεται ότι, τη διετία 2014 και 2015 τόσο ο αριθμός νομικών μονάδων όσο και ο κύκλος εργασιών και οι απασχολούμενοι καταγράφουν πτωτική τάση. Συγκεκριμένα, ο αριθμός επιχειρήσεων μειώθηκε κατά περίπου 6%, ο κύκλος εργασιών κατά -0,66% και ο αριθμός απασχολούμενων κατά -8,41%.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον διαπιστώνεται για τον κλάδο του τουρισμού την περίοδο 2010 – 2016, όπου καταγράφεται αύξηση των αφίξεων κατά περισσότερο από 56% και των διανυκτερεύσεων κατά 42% με σημαντικότερη διαπίστωση τη συνεχή αύξηση, από το 2010 και έπειτα (εξαίρεση σε αυτό αποτελεί η μείωση των διανυκτερεύσεων το 2012 σε σχέση με το 2011). Αξίζει επίσης να αναφερθεί ότι στο σύνολο της εξεταζόμενης περιόδου, η μέση διαμονή στην περιοχή είναι ίση με δύο μόλις διανυκτερεύσεις. Όσον αφορά στο ποσοστό πληρότητας, καταγράφει επίσης συνεχείς ανοδικές τάσεις, ξεκινώντας από 43,50% το 2010 και φτάνοντας το 62% το 2016.

Η Θεσσαλονίκη σήμερα κάλλιστα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί σαν συρρικνούμενη πόλη, από διάφορες απόψεις:

(α) Δημογραφική: ο πληθυσμός του κεντρικού δήμου βαίνει συνεχώς μειούμενος, με κίνδυνο υποδιπλασιασμού του μέσα σε 30 χρόνια, αν προβάλλουμε τις τάσεις αυτές στην επόμενη δεκαετία

(β) Οικονομική: οι εμπορικές δραστηριότητες που συγκρατούσαν και έδιναν το στίγμα του κέντρου της πόλης έχουν είτε μεταλλαχτεί σε ευκαιριακές επιχειρήσεις εστίασης είτε έχουν μεταφερθεί στα malls της ανατολικής αλλά και δυτικής περιμέτρου και μόνον η αύξηση της τουριστικής κίνησης συγκρατεί την αγορά και τη δραστηριότητα στο κέντρο

(γ) Εισοδηματική και απασχόλησης.

Το ζητούμενο για τη Θεσσαλονίκη, υπό αυτήν τη θεώρηση, είναι η αύξηση της «ελκυστικότητάς» της, σε κάθε επίπεδο: ανάκαμψης της οικονομικής δραστηριότητας, κατάκτησης ποιότητας ζωής και ποιότητας περιβάλλοντος, δημογραφικής αναζωογόνησης (και μέριμνας), κοινωνικής συνοχής δια της απασχόλησης²⁰.

6.3.2 Εκθεσιακές δραστηριότητες της ΔΕΘ – Helexpro

Εκθεσιακές δραστηριότητες και οικονομικά στοιχεία

Η ΔΕΘ – Helexpro είναι μέλος των μεγαλύτερων οργανισμών του εκθεσιακού κλάδου και διοργανώνει, συνδιοργανώνει ή φιλοξενεί στις εγκαταστάσεις της σειρά εμπορικών κλαδικών εκθέσεων και συνεδρίων, ενώ έχει ανοιχθεί σε εκδηλώσεις για το ευρύ κοινό στους τομείς της επιστήμης, της τέχνης και της τεχνολογίας, και συμβάλλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη του εκθεσιακού – συνεδριακού τουρισμού της πόλης. Το Εκθεσιακό Κέντρο Θεσσαλονίκης, με τη διοργάνωση της Διεθνούς Έκθεσης και των υπόλοιπων εκθεσιακών και συνεδριακών γεγονότων και εκδηλώσεων, συνιστά επιχειρηματική δραστηριότητα - θεσμό για την πόλη, εντάσσεται στα δίκτυα εθνικής εμβέλειας και έχει διεθνή απήχηση και ενδιαφέρον. Είναι γενικά σκόπιμη –πολύ περισσότερο σήμερα, σε εποχή ύφεσης– η ενίσχυση των υποδομών της, ο εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεών της, η βέλτιστη οργάνωση των δραστηριοτήτων της και η περαιτέρω ανάδειξη του διεθνούς της ρόλου. Η ΔΕΘ αποτελεί δυναμικό παράγοντα για την οικονομία τόσο της πόλης της Θεσσαλονίκης όσο και της ευρύτερης μητροπολιτικής περιοχής της. Η στρατηγική της μητροπολιτικής ανάπτυξης των αστικών παρεμβάσεων και των πολεοδομικών ρυθμίσεων έχει άμεση αναφορά στην περιοχή αυτή, καθώς και η έννοια της ενίσχυσης της μονοκεντρικότητας στην πόλη ή όχι²¹.

Η ίδρυση και η πορεία της ΔΕΘ είναι άμεσα συνυφασμένη με τη νεότερη ιστορία της Χώρας. Τόσο ο χαρακτήρας όσο και το επίπεδο ανάπτυξης της ΔΕΘ αντανακλούσαν την παραγωγική διάρθρωση και το επίπεδο ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Στην πρώτη περίοδο της λειτουργίας της ΔΕΘ, οπότε η ελληνική οικονομία ήταν κυρίως γεωργική και βιοτεχνική, οι ετήσιες επιδείξεις της Έκθεσης είχαν παρόμοιο χαρακτήρα. Στην περίοδο αυτή, η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης ήταν κυρίως εισαγωγική, γιατί ο βαθμός της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας καθιστούσε αναγκαία την εισαγωγή της ξένης τεχνολογίας και των προϊόντων των βιομηχανικών χωρών. Καθώς συντελούνταν η βαθμιαία μεταβολή στη δομή της ελληνικής οικονομίας, άλλαζε και ο χαρακτήρας της Έκθεσης. Την περίοδο πριν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, είχε πλέον αποκτήσει κύρος και διεθνή ακτινοβολία και βοηθούσε όχι μόνο στην εισαγωγή κεφαλαιουχικών αγαθών και τεχνολογίας, αλλά και στην προβολή της ελληνικής παραγωγής και στην προώθηση των εξαγωγών. Ανάλογη υπήρξε η πορεία του θεσμού μεταπολεμικά.

Ακόμα πιο στενή, από όσο είναι με την οικονομία της χώρας, υπήρξε η σύνδεση της ΔΕΘ με τη Θεσσαλονίκη, την οικονομία και την ιστορία της. Το γεγονός ότι η Θεσσαλονίκη κατείχε για χρόνια τα σκήπτρα της βιομηχανικής παραγωγής, είχε σημαντική επίπτωση στο

²⁰ ΔΕΘ – Helexpro, 2017

²¹ ο.π.

χαρακτήρα και τον προσανατολισμό της Έκθεσης. Σήμερα, που η πόλη διανύει μια περίοδο αναδιάρθρωσης της παραγωγικής της δομής υπάρχει αντίκτυπος και στη ΔΕΘ.

Η ΔΕΘ – Helexpro A.E. αποτελεί τον εθνικό φορέα διοργάνωσης εκθεσιακών και συνεδριακών εκδηλώσεων και τον επίσημο σύμβουλο της πολιτείας σε θέματα Εκθεσιακής και Συνεδριακής πολιτικής. Η εταιρεία ιδρύεται στη Θεσσαλονίκη το 1925 και το πρώτο εκθεσιακό γεγονός λαμβάνει χώρα το 1926. Για πολλές δεκαετίες, έχει δώσει την ευκαιρία σε επιχειρηματίες, κατασκευαστές, εμπόρους, αντιπροσώπους, πωλητές, εκθέτες, επισκέπτες και άλλους να επικοινωνούν μεταξύ τους, να συνεργάζονται, να ανταγωνίζονται ευγενώς και ταυτόχρονα να συνεισφέρουν στην ενδυνάμωση των μεταξύ τους δεσμών, όχι μόνο σε ατομικό επίπεδο αλλά και σε διακρατικό.

Το 1999 η μέχρι τότε εταιρία «Δ.Ε.Θ. Α.Ε.» διασπάται σε δύο ξεχωριστές εταιρίες, τη «Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης Α.Ε.» και την «ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ-HELEXPRO Α.Ε.». Η ΔΕΘ Α.Ε. ήταν η ιδιοκτήτρια εταιρία των εκθεσιακών κέντρων και εγκαταστάσεων και η HELEXPRO η διοργανώτρια εταιρεία. Από το 2012 και μετά, οι δύο εταιρείες ενώνονται πάλι και η «ΔΕΘ – Helexpro Α.Ε.» είναι σήμερα η ιδιοκτήτρια εταιρεία του γηπέδου, των εκθεσιακών κέντρων και εγκαταστάσεων και ταυτόχρονα η διοργανώτρια εταιρεία, ενώ και η επιχειρηματική της δραστηριότητα παρουσιάζει άνοδο.

Η ΔΕΘ–Helexpro διοργανώνει περισσότερες από 20 διεθνείς εμπορικές εκθέσεις ετησίως στην Ελλάδα και συντονίζει την εθνική συμμετοχή σε εκθέσεις του εξωτερικού. Επιπλέον, φιλοξενεί στις εγκαταστάσεις της ένα μεγάλο αριθμό εκθέσεων που διοργανώνονται από τρίτους. Μετά από μία περίοδο μείωσης συμμετοχών και επισκεψιμότητας, από το 2013 εμφανίζεται τάση ανάκαμψης των μεγεθών της εκθεσιακής δραστηριότητας, τόσο στη «γενική» ΔΕΘ (+100% αύξηση επισκεψιμότητας μεταξύ 2012 και 2016) όσο και σε «κλαδικές» εκθέσεις, όχι μόνο στην (αναμενόμενα και μονίμως ενδιαφέρουσα) AGROTICA και ZOOTECHNIA (+170% και +96%) αλλά και στις περισσότερο εξειδικευμένες (HOTELIA, FURNIDEC BUSINESS, KOSMIMA). Αρνητική μεταβολή, προφανώς λόγω της οικονομικής κρίσης, εμφανίζουν οι συνδεδεμένες με την οικοδομική δραστηριότητα εκθέσεις.

Η εταιρία βρίσκεται σε φάση επαναπροσδιορισμού της στρατηγικής της, αναγνωρίζοντας τις προκλήσεις και ευκαιρίες και διαμορφώνοντας σταδιακά, τις στρατηγικές της επιλογές με βάση τα αξιοποιήσιμα στοιχεία της. Για την υλοποίηση του πλάνου είναι αναγκαία η πραγματοποίηση επενδύσεων και αυτό αποτελεί επιπρόσθετο σοβαρό λόγο τακτοποίησης του πολεοδομικού καθεστώτος της ιδιοκτησίας της ΔΕΘ.

Τα οικονομικά στοιχεία της ΔΕΘ εξαρτώνται από την αποδοτικότητα των διαφόρων Εκθέσεων της και από τα αποτελέσματα των συνοδευτικών δραστηριοτήτων (συνέδρια και εκδηλώσεις, εκμίσθωση χώρων και κτιρίων, κ.α.). Εμφανίζουν πρόσφατα σημαντική βελτίωση, οφειλόμενη στον εξορθολογισμό της διοικητικής της δομής, στην αποτελεσματικότερη διαχείριση και στην ανάκαμψη της εκθεσιακής δραστηριότητας που προαναφέρθηκε.

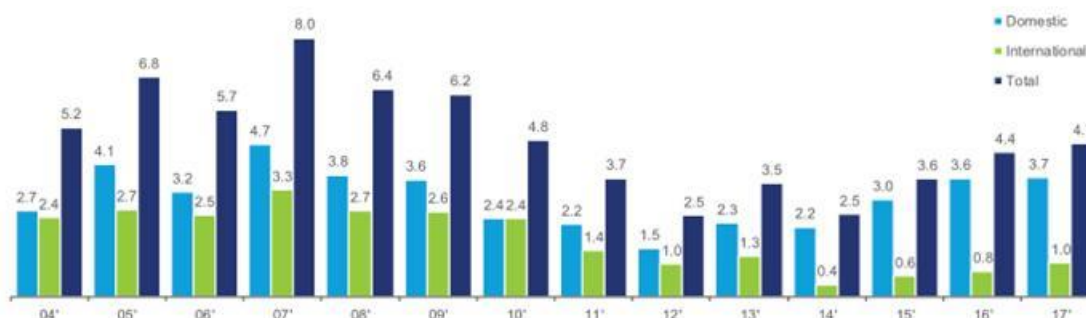
Κύρια στοιχεία θετικού οικονομικού αποτελέσματος όσον αφορά στις εκθέσεις αποτελούν η γενική ΔΕΘ και η AGROTICA. Ενδιαφέρον είναι το γεγονός ότι σημαντική συμβολή παρουσιάζουν και ορισμένες «μικρές» κλαδικές εκθέσεις, γεγονός που πρέπει να ληφθεί υπόψη σε ενδεχόμενο επανασχεδιασμό των εγκαταστάσεων.

Στο Σχήμα 6.3.2.α παρουσιάζεται η εξέλιξη του αριθμού των εκθετών για την περίοδο 2004-2017 και στο Σχήμα 6.3.2.β οι εκθέσεις με τον υψηλότερο αριθμό εκθετών ανά έτος για τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Σχήμα 6.3.2.α: Εξέλιξη του αριθμού των εκθετών για την περίοδο 2004-2017

TIF – HELEXPO: Total Number of Exhibitors (2004-2017) - (in '000)

Πηγή: TIF Helexpo S.A. / Corporate profile, February 2018

Η εταιρία έχει υγιή χρηματοοικονομική βάση, καθώς το σύνολο των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων περιορίζεται σε 3% περίπου του παθητικού, το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων περιορίζεται επίσης σε 3% περίπου του παθητικού και τα ταμειακά διαθέσιμα είναι θετικά²². Η συνολική οικονομική πορεία της ΔΕΘ – Helexpo A.E. παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 6.3.2.α: Συνολικά έσοδα και έξοδα 2014-2015 (χιλ. €)

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ 2014-2015 (χιλ. €)		
	2014	2015
ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	5.918	5.494
ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ	1.019	1.079
ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΥΠΟΛΟΙΠΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	23	89
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	2.600	2.359
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	2.680	2.456
ΣΥΝΟΛΟ	12.240	11.477
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΞΟΔΑ 2014-2015 (χιλ. €)		
	2014	2015
ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	2.868	2.291
ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ	1.428	1.081
ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΥΠΟΛΟΙΠΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	0	67
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	1.400	2.034
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	183	196
ΛΟΙΠΑ ΈΞΟΔΑ ΦΟΡΕΑ	9.091	8.681
ΣΥΝΟΛΟ	14.970	14.350

Πηγή: ΔΕΘ – Helexpo, 2017

²² ΔΕΘ–Helexpo, 2017
ΕΥΡΩΤΕΚ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ Α.Ε.
ΔΕΘ – HELEXPO Α.Ε. V1.1

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Σχήμα 6.3.2.β: Εκθέσεις με τον υψηλότερο αριθμό εκθετών ανά έτος για την περίοδο 2004-2017

TIF – HELEXPO: Top 4 Exhibitions & Events by Number of Visitors (2004-2017) - (in '000)

Notes:
Infosystem was an international Exhibition of Information Systems that was last held in 2010.
Star World ("Asterocosmos") was last organized by the TIF-Helexpo in 2014. Since then (2015 onwards), although the event is still hosted in the Company's premises, it is held by a 3rd-party organizer, that rents Helexpo's facilities.

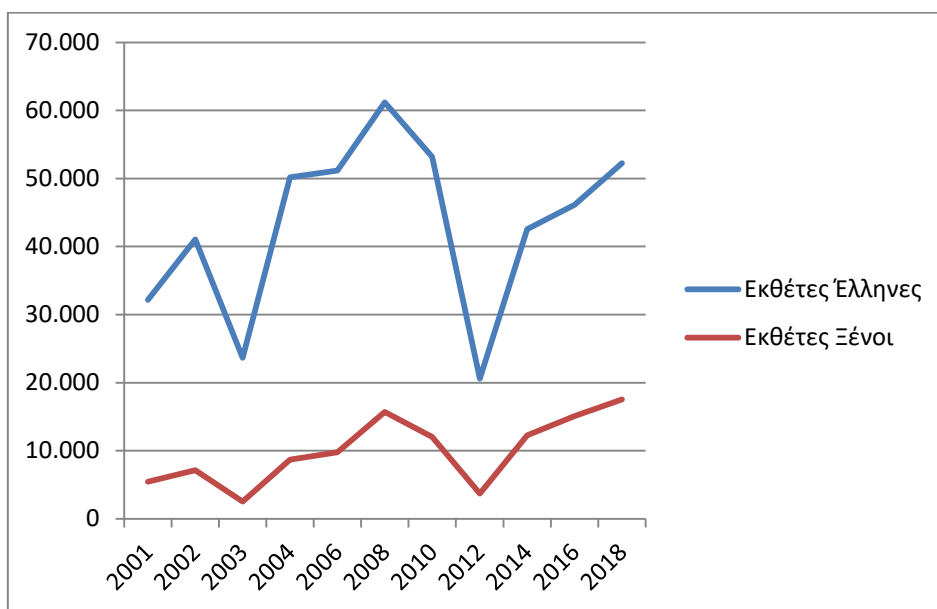
Πηγή: TIF Helexpo S.A. / Corporate profile, February 2018

Ανάγκες σε εκθεσιακούς χώρους και επισκεψιμότητα

Σχετικά με τις ανάγκες σε εκθεσιακούς χώρους λαμβάνοντας υπόψη την AGROTICA και τη ΔΙΕΘΝΗ ΕΚΘΕΣΗ που αποτελούν τις διοργανώσεις με τις μεγαλύτερες απαιτήσεις σε εκθεσιακούς χώρους, παρατηρούνται τα εξής:

Για την AGROTICA οι ανάγκες για εκθεσιακούς χώρους στην τελευταία διοργάνωση (2018) ανήλθαν σε 17,5 χιλ. m² για τους Ξένους Εκθέτες και 52 χιλ. m² για τους Εκθέτες από την Ελλάδα. Συνολικά αποτελεί τη μεγαλύτερη κάλυψη σε εκθεσιακούς χώρους για την περίοδο 2001-2018. Η κάλυψη σε εκθεσιακούς χώρους παρουσίασε ανοδική τάση μετά το 2003, με αποκορύφωμα το 2008, με 16 χιλ. m² για Ξένους Εκθέτες και 60 χιλ. m² για τους Εκθέτες από την Ελλάδα. Στη συνέχεια παρατηρήθηκε κάμψη μέχρι το 2012 όπου καταγράφονται οι χαμηλότερες τιμές, μετά το 2003. Η πορεία μετά το 2012 εμφανίζεται σταθερά ανοδική με μεγαλύτερη αύξηση στους εκθεσιακούς χώρους από Ξένους Εκθέτες.

Σχήμα 6.3.2.γ: Επιφάνεια εκθεσιακού χώρου AGROTICA, περίοδος 2001- 2018

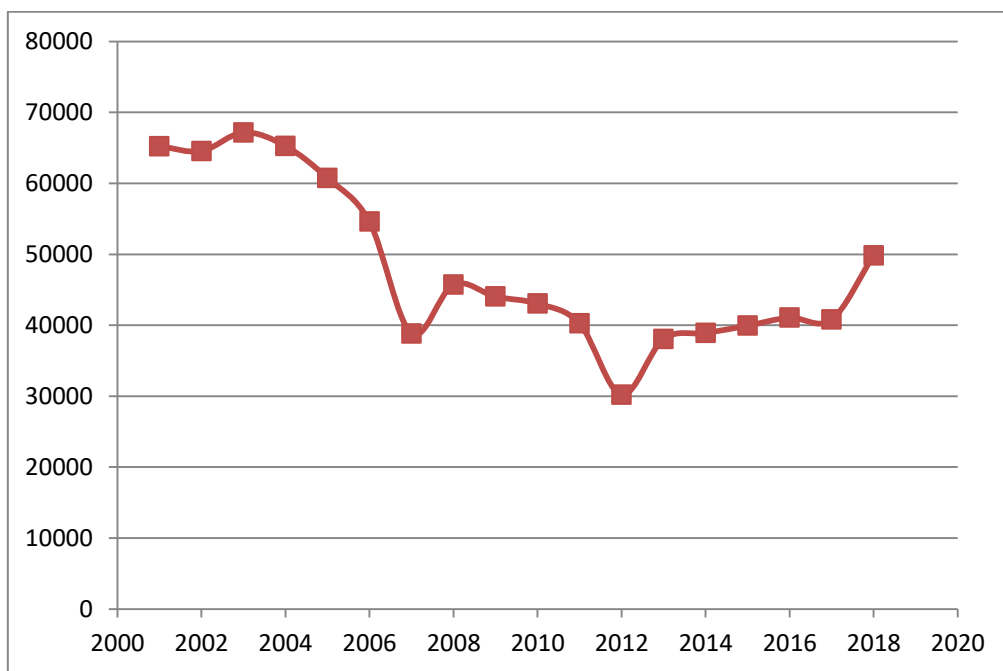

Επιφάνεια σε m²

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΔΕΘ – Helexpro

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ παρουσίασε τη μέγιστη κάλυψη σε εκθεσιακούς χώρους το 2003, τόσο από Ξένους Εκθέτες όσο και Εκθέτες από την Ελλάδα (67 χιλ. m² μικτού εκθεσιακού χώρου συνολικά). Έκτοτε παρατηρείται φθίνουσα τάση με ενδιάμεσες αυξομειώσεις μέχρι το 2012, όπου καταγράφονται μόλις 30 χιλ. m² μικτού εκθεσιακού χώρου συνολικά. Από το 2012 μέχρι σήμερα παρουσιάζονται αυξητικές τάσεις, με εξαίρεση το 2017. Στην ΔΙΕΘΝΗ ΕΚΘΕΣΗ του 2018 καταγράφονται 50 χιλ. m² μικτού εκθεσιακού χώρου συνολικά, από τα οποία τα 14 χιλ. m² καλύπτονται από Ξένους Εκθέτες.

Σχήμα 6.3.2.δ: Επιφάνεια μικτού εκθεσιακού χώρου ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ, 2001- 2017

Επιφάνεια σε m²

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΔΕΘ – Helexpo

Σε ότι αφορά την επισκεψιμότητα, η μεγαλύτερη διοργάνωση είναι η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ με 265.000 επισκέπτες το 2017. Γενικά, μεταξύ των ετών 2015-2017 παρατηρούνται αυξητικές τάσεις στις σημαντικότερες εκθέσεις από πλευράς επισκεπτών καθώς και στο σύνολο των επισκεπτών όλων των εκθεσιακών δραστηριοτήτων (από 396.900 το 2015 σε 553.243 το 2017). Οι αυξητικές τάσεις αναμένεται να διατηρηθούν, συνυπολογίζοντας εξωγενείς παράγοντες όπως η (αναμενόμενη) βελτίωση των οικονομικών συνθηκών στην Ελλάδα αλλά και η τάση αύξησης του αριθμού των εκθέσεων (που παρατηρείται στην Ευρώπη) και των επισκεπτών, μετά το 2010.

Πίνακας 6.3.2.β: Εκθέσεις με τη μεγαλύτερη επισκεψιμότητα και σύνολο επισκεπτών (2015 – 2018)

Επισκέπτες Εκθέσεων	2015	2016	2017	2018
TIF	215.000	210.000	265.000	-
AGROTICA	-	123.723	-	145.000
ΖΟΟΤΕΧΝΙΑ	50.000	-	58.743	-
BOOK	50.000	54.000	70.000	-
Σύνολο Επισκεπτών	396.900	517.073	553.243	-

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΔΕΘ – Helexpo

Σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχέδιο της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας ΑΕ (2018), θεωρείται ότι στο Εκθεσιακό Κέντρο διοργανώνονται λιγότερες εκθέσεις σε σχέση με τον ανταγωνισμό ενώ σημαντικό μειονέκτημα αποτελεί ο περιορισμένος αριθμός χώρων στάθμευσης αναλογικά με το μέγεθος του συγκροτήματος. Επιπλέον θεωρείται ως ευκαιρία, η ενίσχυση εσόδων από λοιπές δραστηριότητες όπως συνέργειες για παροχή

υπηρεσιών εστίασης, ξενοδοχείων, τουρισμού κ.α., καθώς και η δημιουργία οικονομιών κλίμακας και συνέργειες σε όλα τα επίπεδα.

Εξυπηρέτηση επισκεπτών, ασφάλεια χώρου

Οι μόνιμοι εργαζόμενοι της Εταιρείας ανέρχονται σε 65 ενώ ο μέσος όρος των ατόμων με ημερήσια περιστασιακή παρουσία στο χώρο εκτιμάται σε 100-150 (εκτός εκθεσιακής περιόδου).

Σε ότι αφορά την εξυπηρέτηση ΑΜΕΑ υπάρχουν οι απαιτούμενες από την νομοθεσία υποδομές στα διάφορα Περίπτερα (ειδικές τουαλέτες, ασανσέρ, ράμπες κλπ). Ωστόσο εκτιμάται ότι υπάρχουν και ανάγκες για επιπλέον υποδομές με στόχο τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι υπάρχει ζήτηση για την επίσκεψη συγκεκριμένων εκθέσεων από ΑΜΕΑ, όπως η Philoxenia και η Έκθεση Βιβλίου.

Η ασφάλεια του προσωπικού και των επισκεπτών, δηλαδή η φύλαξη-παρακολούθηση έχει ανατεθεί σε εταιρεία security ενώ κατά τη διάρκεια ειδικών εκθέσεων υπάρχει στο χώρο και αστυνομική παρουσία. Γενικά δεν αναφέρονται περιστατικά σοβαρών ατυχημάτων ή φυσικών καταστροφών που να έθεσαν σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία, του προσωπικού ή των επισκεπτών του χώρου.

6.4 Χρήσεις γης, συγκοινωνιακές υποδομές, περιβαλλοντικός θόρυβος

6.4.1 Χρήσεις γης στο σύνολο της ζώνης άμεσης επιρροής

Υφιστάμενες χρήσεις

Η περιοχή άμεσης επιρροής περιλαμβάνει τις εξής χρήσεις και υποδομές (εκτός του Εκθεσιακού Κέντρου):

Πολιτισμός:

- Βασιλικό Θέατρο Θεσσαλονίκης, επιφάνειας 2000 m² και 683 θέσεων.
- Θέατρο Κήπου, με εμβαδόν περίπου 3400 m² και 630 θέσεις.
- Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών, σε έκταση 6.5 στρ.
- Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης, επιφάνειας 15439 m²
- Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, επιφάνειας 17000 m²
- Ολυμπιακό Μουσείο Θεσσαλονίκης, επιφάνειας 4500 m²

Υγεία – Πρόνοια:

«ΑΧΕΠΑ» Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης, σε έκταση 50 στρ.

Εκπαίδευση:

- Εγκαταστάσεις Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης²³ (με χρήσεις εκτός από αυτήν της εκπαίδευσης και αυτές του αθλητισμού στο Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο ΑΠΘ, του πολιτισμού στις Αίθουσες Τελετών του ΑΠΘ, της εστίασης με τη φοιτητική λέσχη, της πρόνοιας με το παιδικό Κέντρο Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ.α. , που απευθύνονται κυρίως στους χρήστες του πανεπιστημίου αλλά και στους πολίτες της πόλης), σε έκταση 430 στρ.

²³ <http://auth.gr/uni>

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

- Εγκαταστάσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας²⁴ (περιλαμβάνει εκτός από χώρους διδασκαλίας και γραφεία, εστιατόριο για τη σίτιση των φοιτητών και κλειστό γυμναστήριο για την άθλησή τους) σε έκταση 12 στρ.

Κοινόχρηστοι Χώροι – Χώροι Πρασίνου:

- Τμήμα Πάρκου Παραλίας²⁵ (Κήπος του Αλεξάνδρου) έκτασης περίπου 44 στρ.
- Πάρκο της ΧΑΝΘ²⁶ με έκταση περίπου 45.000 m².
- Πεδίο του Άρεως (Πάρκο Ηρακλειώτη) έκτασης περίπου 23 στρ.

Στρατιωτικές Εγκαταστάσεις:

- Εθνικό Καυτανζόγλειο Στάδιο²⁷, έκτασης 106 στρ με 27.770 θέσεις.
- Περιοχή Γ' Σώματος Στρατού²⁸, σε έκταση περίπου 18 στρ.
- Στρατιωτική Σχολή Αξιωματικών²⁹, σε έκταση περίπου 38 στρ.
- Πρώην 424 Στρατιωτικό Νοσοκομείο³⁰ (έχει σταματήσει τη λειτουργία του από το 2007), σε εμβαδόν περίπου 14.000 m².

Διοίκηση:

Δημαρχείο Θεσσαλονίκης³¹, επιφάνειας 15.300 m².

Αθλητισμός:

- Εθνικό Κολυμβητήριο Θεσσαλονίκης³², με περίπου 16 στρ. έκταση
- Ιβανώφειο Κλειστό Γυμναστήριο³³ με εμβαδόν περίπου 6.500 m² και 2.443 θέσεις.

Αναψυχή:

«Ελληνίς» Θερινός Κινηματογράφος, περίπου 1.800 m².

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί ότι, στην περιοχή άμεσης επιρροής καταγράφεται και σημαντικός αριθμός χώρων αναψυχής. Οι χώροι αυτοί είναι πολλές φορές ενταγμένοι σε υποδομές πολιτισμού (π.χ. μουσεία και θέατρα), αθλητισμού ακόμα και σε κοινόχρηστους χώρους όπως το πάρκο της ΧΑΝΘ (γνωστό και ως Πάρκο Ξαρχάκου) ή στην πλευρά της ΔΕΘ επί της οδού Αγγελάκη και παρουσιάζουν μεγάλη επισκεψιμότητα.

Θεσμοθετημένες χρήσεις, όροι και περιορισμοί δόμησης

Έως σήμερα (λόγω μη έγκρισης του νέου ΓΠΣ), ως θεσμικό καθεστώς όσον αφορά στις χρήσεις γης παραμένει το ασαφές περιβάλλον που έδωσε ως κατεύθυνση το ΓΠΣ του 1993. Σημειώνεται ότι ο χώρος της ΔΕΘ σύμφωνα με το ΓΠΣ του 1993 διαιρείται σε δύο τμήματα από ανώνυμη οδό πλάτους 32m που με Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ του 1990 κατατάσσεται στο βασικό οδικό δίκτυο, παρά το ότι σε μεταγενέστερη τροποποίηση της ρυμοτομίας καταργείται.

²⁴ <http://www.it.uom.gr/project/special/macedonia/history.htm>

²⁵ <http://gis.ktimanet.gr/wms/ktbasemap/default.aspx>

²⁶ <http://gis.ktimanet.gr/wms/ktbasemap/default.aspx>

²⁷ <http://www.kaftanzoglio.gr/>

²⁸ <http://gis.ktimanet.gr/wms/ktbasemap/default.aspx>

²⁹ <http://gis.ktimanet.gr/wms/ktbasemap/default.aspx>

³⁰ <http://gis.ktimanet.gr/wms/ktbasemap/default.aspx>

³¹ <https://www.greekarchitects.gr/gr/αρχιτεκτονικες-ματιες/νέο-δημαρχείο-της-θεσσαλονίκης-id3282>

³² <http://gis.ktimanet.gr/wms/ktbasemap/default.aspx>

³³ <http://gis.ktimanet.gr/wms/ktbasemap/default.aspx/>

https://el.wikipedia.org/wiki/Ιβανώφειο_Κλειστό_Γυμναστήριο

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Επισημαίνεται ότι στο ισχύον Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Θεσσαλονίκης ορίζονται μεν ως χρήσεις γης αυτές της «Έκθεσης» και του «Αθλητισμού» αλλά αναγνωρίζεται επίσης ότι απαιτείται «...ειδική μελέτη για τη διερεύνηση των χρήσεων και τη δυνατότητα οργάνωσης εγκαταστάσεων για πολιτιστικές λειτουργίες στο διάστημα που δεν λειτουργεί η ΔΕΘ» και, ως εκ τούτου, στους σχετικούς θεσμοθετημένους χάρτες, η περιοχή της ΔΕΘ (πλην του ΑΑΜΘ) παραμένει κενή.

Γενικότερα στο κεφάλαιο Π.3.4.3 (της πρότασης των μελετητών κατά το Β1 Στάδιο αναθεώρησης του ΓΠΣ), σε σχέση με τις προτεινόμενες χρήσεις, αναφέρονται τα εξής:

Εντός του χώρου της ΔΕΘ:

α) καθορίζεται ειδικό πλαίσιο επιτρεπόμενων χρήσεων γης, για διατήρηση των εκθεσιακών συνεδριακών δραστηριοτήτων και εμπλουτισμό με συνοδές χρήσεις, εξ' ολοκλήρου στο τμήμα νοτιοανατολικό της Ι Βελλίδη ("κεντρική οδός"),

β) καθορίζεται ως χώρος πρασίνου το σύνολο του χώρου βορειοδυτικά της Ι Βελλίδη και σημαντικό τμήματα της υπόλοιπης έκτασης, προκειμένου να αποτελέσουν τον πυρήνα του Μητροπολιτικού Πάρκου,

γ) Διατηρούνται οι υφιστάμενες δραστηριότητες αθλητισμού και πολιτισμού και ενισχύεται η δυνατότητα χωροθέτησης κοινωνικών εξυπηρετήσεων.

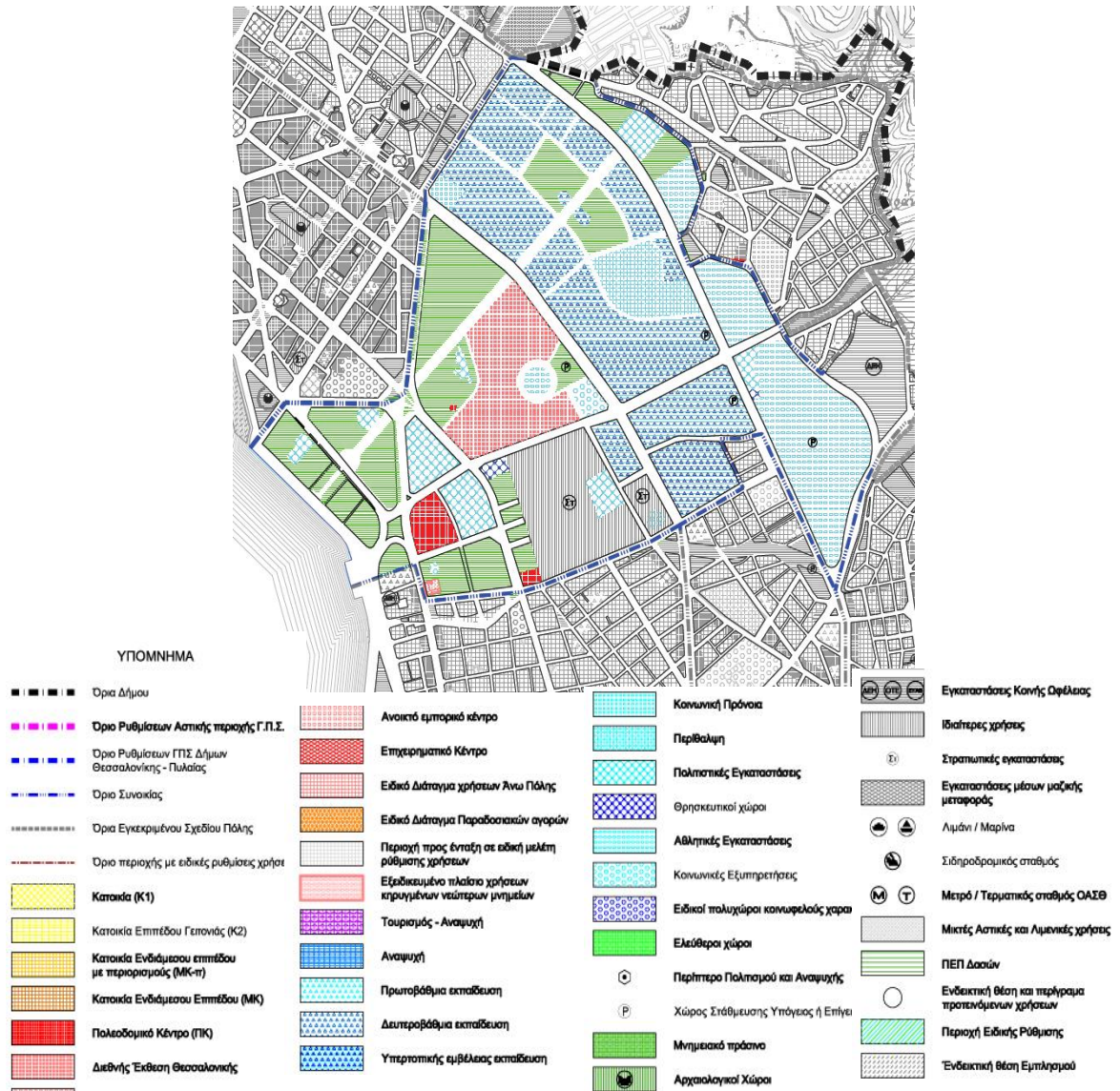
δ) Διευρύνεται ο δημόσιος χώρος στο πρόσωπο του Αλεξανδρείου Αθλητικού Κέντρου

ε) Αναγνωρίζεται η παρουσία του Πύργου του ΟΤΕ και η λειτουργία του ως εν δυνάμει τοπόσημου της πόλης.

- *Διατηρούνται οι στρατιωτικές εγκαταστάσεις στη ζώνη μεταξύ Εγνατίας και Λ. Στρατού.*
- *Διατηρούνται ως έχουν τα μουσεία κατάντη, της Λεωφόρου Στρατού και το Δημαρχείο, με εν δυνάμει συμβολή των ακαλύπτων χώρων τους στο "Μητροπολιτικό Πάρκο", στο οποίο επίσης εντάσσονται και τα υφιστάμενα πάρκα της ζώνης μεταξύ Λ. Στρατού και Παραλίας.*
- *Αναγνωρίζεται πολεοδομικά και αναβαθμίζεται λειτουργικά ο κάθετος άξονας από το Τελλόγλειο Ίδρυμα μέχρι το άγαλμα του Μ.Αλέξανδρου (ως άξονας εξυπηρέτησης της μη μηχανοκίνητης μετακίνησης), ενώ παράλληλα αναβαθμίζεται συγκοινωνιακά η οδός Γ' Σεπτεμβρίου (ως ο κυριότερος κάθετος άξονας κίνησης οχημάτων), με στόχο τη βελτίωση της σύνδεσης και προσπελασιμότητας των επιμέρους περιοχών και την άμβλυση της αυθόρμητης ζωνοποίησης που προκαλούν οι πέντε μεγάλοι διαμήκεις άξονες που διασχίζουν την περιοχή».*

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Εικόνα 6.4.1: Απόσπασμα και υπόμνημα από Χάρτη Π.3.1.α. «Πρόταση Πολεοδομικής Οργάνωσης Μελέτης Αναθεώρησης ΓΠΣ Θεσσαλονίκης»

Αξίζει να αναφερθεί ότι συγκεκριμένα για το χώρο της ΔΕΘ, στην πρόταση της μελέτης Αναθεώρησης του ΓΠΣ Θεσσαλονίκης υπάρχει ξεχωριστό κεφάλαιο (Π.3.6.2) με αναλύσεις και προτάσεις για την περιοχή, για την οποία εισάγεται η διάσταση του Μητροπολιτικού Πάρκου ή του Μητροπολιτικού Πάρκου Πρασίνου και Πολιτισμού σε τμήμα της ιδιοκτησίας της ΔΕΘ, επαναφέροντας την ανώνυμη οδό και συρρικνώνοντας ουσιαστικά τον διαθέσιμο χώρο για το Εκθεσιακό Κέντρο. Οι προτάσεις αυτές λήφθηκαν υπόψη από τη μελέτη που έγινε για την προέγκριση της εκπόνησης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου. Η πρόταση αυτή συνοψίζεται στην λειτουργική ενοποίηση των χώρων της μητροπολιτικής ζώνης ενώ αναφορικά με τη ΔΕΘ, προτείνεται ο μετασχηματισμός της σε μικρότερης έκτασης εκθεσιακό–συνεδριακό κέντρο και η απόδοση τμήματος της έκτασης της, για την υλοποίηση μητροπολιτικού πάρκου.

Επίσης στη μελέτη Αναθεώρησης του ΓΠΣ, γίνεται ειδική μνεία στις στρατιωτικές εγκαταστάσεις της πόλης, πολλές από τις οποίες εντάσσονται στη ζώνη άμεσης επιρροής. Αναφέρεται ότι «οι διάσπαρτες εκτάσεις των (εναπομενόντων) απενεργοποιημένων (τυπικά η στην πράξη) στρατοπέδων, λόγω έκτασης και σχέσης με βασικούς άξονες της πόλης, αποτελούν προφανή σημεία ειδικού ενδιαφέροντος και ενίοτε εξαιρετικά ευτυχείς συγκυρίες στην προσπάθεια βελτίωσης τοπικών η ευρύτερων πολεοδομικών συνθηκών»³⁴.

Οι προτάσεις ανά χώρο συνοψίζονται ως εξής:

Γ' Σώμα Στρατού: Προτείνεται η ένταξη του χώρου στις ιδιαίτερες στρατιωτικές χρήσεις για τη διατήρηση των λειτουργιών στην υφιστάμενη θέση τους, ως αναγνώριση του πολυεπίπεδου ρόλου της εγκατάστασης για την προβολή, την ιστορική μνήμη και τη λειτουργία της πόλης. Προτείνεται επίσης, η διερεύνηση μόνιμων μέτρων περιορισμού της απομόνωσης, αλλά και βραχυχρόνιων δράσεων προσέλκυσης του κοινού και προβολής του έργου του στρατού, ώστε να γίνει φιλικότερη η παρουσία της εγκατάστασης εντός του αστικού ιστού και αναγνώριση της ζώνης πρασίνου παρά τη Λεωφόρο Στρατού ως περιοχής ελεύθερων χώρων.

Πάρκο Ανθοκομικής: Προτείνεται η διατήρηση του κοινόχρηστου χαρακτήρα του.

Πρώην Στρατιωτικό Νοσοκομείο 424: Προτείνεται μεταστέγαση εκεί των Στρατιωτικών Οικημάτων Αξιωματικών (ΣΟΑ) και η διάθεση τμήματος του κτιρίου για στέγαση και κοινωφελών λειτουργιών.

6.4.2 Συγκοινωνιακές υποδομές και στάθμευση

Μεταφορικά δίκτυα υποδομής

Την ευρύτερη περιοχή παρακάμπτει η Εσωτερική και η Ανατολική Περιφερειακή Οδός που αρχίζει από τον ΠΑΘΕ στον κόμβο της Λαχαναγοράς και τερματίζει στον κόμβο Κ13 με την οδό Εθν.Αντίστασης στην περιοχή του Φοίνικα Καλαμαριάς³⁵. Εδώ και μερικά έτη, έχει κατασκευασθεί τμήμα της Εξωτερικής Περιφερειακής Οδού από τον ΠΑΘΕ μέχρι την ΕΟ Θεσσαλονίκης Καβάλας, που αποτελεί τμήμα της Εγνατίας Οδού. Ωστόσο καταγράφεται μια αδυναμία της εσωτερικής περιφερειακής να εξυπηρετήσει όλο τον όγκο της διαμπερούς κυκλοφορίας, με αποτέλεσμα ένα σημαντικό μέρος των μετακινήσεων από τους ανατολικούς προς τους δυτικούς δήμους και αντίστροφα και προς περιφερειακούς προορισμούς, να γίνεται μέσα από το κέντρο και έτσι να επιτείνεται η κατάσταση της κυκλοφοριακής συμφόρησης.

³⁴ Δήμος Θεσσαλονίκης, 2013

³⁵ ο.π.

ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Για την πόλη της Θεσσαλονίκης ισχύει το Βασικό Οδικό Δίκτυο (ΒΟΔ), που αποτελεί το σχέδιο των κύριων οδικών αξόνων και χρησιμοποιείται ως θεσμικό εργαλείο ελέγχου των χρήσεων και των πολεοδομικών ρυθμίσεων εκατέρωθεν των κύριων οδικών αξόνων που περιλαμβάνονται σ' αυτό. Καθορίστηκε με τον ν.1892/1990 και έχει ισχύ για περιοχές με μεγάλες αστικές πυκνότητες όπως η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη. Το ΒΟΔ σήμερα ταυτίζεται με το σύνολο των οδικών αξόνων του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης. Μετά τις τροποποιήσεις του ν.3852/2010 αρθ.280 παρ.11.19, οι συγκεκριμένες ρυθμίσεις, εγκρίνονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και έχουν την δυνατότητα να τροποποιούνται ανά 5ετία, σύμφωνα με το άρθρο 29 του ν.2508/1997.

Οι βασικοί οδικοί άξονες της πόλης, οι οποίοι περιλαμβάνονται στην παραπάνω κατηγοριοποίηση, όπως παρουσιάζεται στην Μελέτη Επικαιροποίησης του ΡΣΘ είναι οι εξής:

Από Ανατολικά

- Δυτική Είσοδος - Κουντουριώτη - Λ. Νίκης - Μ.Αλεξάνδρου - Ανθέων - Αδριανουπόλεως
- Μοναστηρίου - Εγνατία - Ν. Εγνατία
- Αγίου Δημητρίου.

Από Δυτικά

- Εθν. Αντίστασης - Β. Όλγας - Β. Γεωργίου - Τσιμισκή - Πολυτεχνείου - Δυτική Είσοδος
- Ν. Εγνατία - Εγνατία - Μοναστηρίου
- Αγ. Δημητρίου - Κασσάνδρου - Αγ. Δημητρίου.

Από Β.Δ. και αντίστροφα

- Λαγκαδά – Κωνσταντινουπόλεως.

Σε σχέση με τα *Δημόσια Μέσα Μαζικής Μεταφοράς*, οι ενδοαστικές μεταφορές στο ΠΣΘ εξυπηρετούνται αποκλειστικά από τη λειτουργία του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης. Σε σχέση με τις *υπεραστικές οδικές μεταφορές*, η Θεσσαλονίκη συνδέεται μέσω των ΚΤΕΛ με το σύνολο σχεδόν της ηπειρωτικής χώρας αλλά και με την Τουρκία και την Αλβανία, ενώ πραγματοποιούνται και συγκεκριμένα δρομολόγια προς νησιά.

Ο *Επιβατικός Σιδηροδρομικός Σταθμός* βρίσκεται επί της οδού Μοναστηρίου. Εκτιμάται ότι, σε συνδυασμό με την κατασκευή του Σταθμού του Μετρό, αποκτά ένα νέο ρόλο ως Συγκοινωνιακό Κέντρο μέσω σταθερής τροχιάς και μπορεί να μετεξελιχθεί σε σημείο αναφοράς στο κέντρο της πόλης.

Τέλος, το Μετρό Θεσσαλονίκης αποτελεί αναμφισβήτητα ένα από τα σημαντικά έργα της πόλης, η σύμβαση για την κατασκευή του οποίου υπογράφηκε το 2006. Οι εργασίες κατασκευής του βασικού άξονα αναμενόταν να ολοκληρωθούν έως το 2012, ωστόσο έπειτα από διαρκείς καθυστερήσεις δεν έχει ολοκληρωθεί. Στον σχεδιασμό του περιλαμβάνει έναν κύριο άξονα, ακολουθώντας τις οδούς Μοναστηρίου, Ν.Εγνατία, Κατσιμίδα, Δελφών, Σόλωνος, Παπαδάκη και συνεχίζοντας (μελλοντικά) προς Καλαμαριά. Ειδικότερα σύμφωνα με την ΑΕΠΟ για την «Ανανέωση και τροποποίηση των περιβαλλοντικών όρων της βασικής γραμμής του Μετρό Θεσσαλονίκης» (αρ.πρωτ. 145075/ 07.01.2015/ΔΙΠΑ) αναφέρονται τα εξής:

Η βασική γραμμή του Μετρό Θεσσαλονίκης έχει συνολικό μήκος περίπου 9,6km, ξεκινάει από τον Επίσταθμο που χωροθετείται στην περιοχή του Σιδηροδρομικού Σταθμού του ΟΣΕ στη δυτική πλευρά της πόλης της Θεσσαλονίκης και καταλήγει στην περιοχή της Πυλαίας στην ανατολική πλευρά της πόλης όπου προβλέπεται να κατασκευαστεί το Αμαξοστάσιο.

ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Η βασική γραμμή του Μετρό Θεσσαλονίκης στο μεγαλύτερο τμήμα της αποτελείται από δυο ανεξάρτητες σήραγγες μονής τροχιάς, που διανοίγονται με υπόγεια μηχανική διάνοιξη (TBM), κατά τμήματα (1ο τμήμα: από την αρχή του έργου στο Νέο Σιδηροδρομικό Σταθμό μέχρι το σταθμό Ανάληψη - 2° τμήμα: Από τον σταθμό Νέα Ελβετία έως το σταθμό Ανάληψη). Το τελευταίο τμήμα του έργου, δηλαδή το τμήμα μεταξύ του Σταθμού Νέας Ελβετίας και του Αμαξοστάσιου Πυλαίας θα κατασκευασθεί με την μέθοδο ανοικτού ορύγματος.

Το έργο περιλαμβάνει δεκατρείς σταθμούς (Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός, Δημοκρατίας, Βενιζέλου, Αγία Σοφία, Συντριβάνι, Πανεπιστήμιο, Παπάφη, Ευκλείδης, Φλέμινγκ, Ανάληψη, Πατρίκιος, Βούλγαρη και Νέα Ελβετία) με κεντρική αποβάθρα και με συστήματα αυτόματων θυρών στις αποβάθρες. Επιπλέον, στο έργο περιλαμβάνονται ο επίσταθμος στην περιοχή του Νέου Σιδηροδρομικού Σταθμού και το αμαξοστάσιο στην Πυλαία, όπου θα πραγματοποιείται η κατάλυση των συρμών και του τροχαίου υλικού και η συντήρηση και επισκευή του ηλεκτρικού και μηχανικού εξοπλισμού.

Μελλοντικά, προβλέπονται επεκτάσεις προς Αμπελόκηπους/Εύοσμο και Σταυρούπολη/Ευκαρπία, καθώς και από την Καλαμαριά προς το αεροδρόμιο για να εξυπηρετήσει και όλη την ενδιάμεση περιοχή.

Υποδομές Στάθμευσης

Σε πολλές από τις κοινωφελείς και κοινόχρηστες εγκαταστάσεις, υπάρχουν οργανωμένες θέσεις στάθμευσης σε υπόγειους ή υπέργειους σταθμούς. Εντός του Εκθεσιακού Κέντρου λειτουργούν οι εξής χώροι:

- Στην οδό Αγγελάκη και στο σημείο που αυτή διασταυρώνεται με την Αλεξάνδρου Σβώλου, το υπαίθριο parking έχει χωρητικότητα τριακοσίων (300) αυτοκινήτων.
- Στο υπόγειο του Συνεδριακού Κέντρου «Ιωάννης Βελλίδης» με δύο εισόδους, από την οδό 3ης Σεπτεμβρίου στη διασταύρωση με τη Λεωφόρο Στρατού και από την Λεωφόρο Στρατού. Ο στεγασμένος χώρος στάθμευσης έχει χωρητικότητα τετρακοσίων σαράντα (440) οχημάτων³⁶.

Σε άλλες περιοχές της Ζώνης Άμεσης Επιρροής:

- Στο Δημαρχείο Θεσσαλονίκης λειτουργεί το δημοτικό υπόγειο parking με 1000 θέσεις.
- Ανάμεσα στο Καυτανζόγλειο Στάδιο και το βοηθητικό γήπεδο, υπάρχει χώρος στάθμευσης 200 θέσεων³⁷.
- Ελεύθεροι χώροι που προορίζονται και χρησιμοποιούνται για στάθμευση υπάρχουν και στην είσοδο του Αλεξάνδρειου Μελάθρου επί της οδού Γρ.Λαμπράκη.

Επίσης, στην ευρύτερη περιοχή της πανεπιστημιούπολης υπάρχουν ελεύθεροι χώροι στάθμευσης για τους επισκέπτες και τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας. Συγκεκριμένα, θέσεις υπάρχουν στο χώρο μπροστά από την Αίθουσα Τελετών και προς την Θεολογική Σχολή (είσοδος από οδό Εγνατία), στο χώρο στάθμευσης του Πολυτεχνείου (αριστερά από την κεντρική του είσοδο και δεξιά της Κεντρικής Βιβλιοθήκης με είσοδο από την οδό Εγνατία), στα πεζοδρόμια μπροστά από το κτίριο Β της Ιατρικής (είσοδος από οδό Αγ. Δημητρίου), στο κτίριο Παραπληγικών, (είσοδος από Αγ. Δημητρίου).

Όπως είναι εμφανές, από την παραπάνω καταγραφή οι χώροι στάθμευσης που υπάρχουν στην περιοχή άμεσης επιρροής έχουν μεγάλη δυναμικότητα. Παρ' όλα αυτά η ζήτηση στην

³⁶ <https://www.helexpo.gr/el/thessaloniki%20parking>

³⁷ <http://www.kaftanzoglio.gr/access1.html>

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

περιοχή αυτή είναι εξίσου αυξημένη, με αποτέλεσμα να παρατηρείται έντονο πρόβλημα στάθμευσης κυρίως σε συγκεκριμένες ώρες και περιόδους αιχμής.

Συνολικά δεδομένα σχετικά με τη στάθμευση στο Δήμο Θεσσαλονίκης υπάρχουν στη μελέτη που ανέθεσε ο Δήμος Θεσσαλονίκης στο Ινστιτούτο Βιώσιμης Κινητικότητας και Δικτύων Μεταφορών (Ι.ΜΕΤ), το 2013. Σύμφωνα με τη μελέτη αυτή, το ισοζύγιο ζήτησης και προσφοράς για στάθμευση στις 6 κοινότητες του Δήμου Θεσσαλονίκης και ο αριθμός των θέσεων που πρέπει να προσφερθούν σε κάθε περιοχή, παρουσιάζονται στους παρακάτω δύο πίνακες³⁸:

Πίνακας.6.4.2.α: Ζήτηση και προσφορά θέσεων στάθμευσης στις έξι κοινότητες του Δήμου Θεσσαλονίκης

	Α ΕΛΚΟΜΕΝΕΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΜΕ Ι.Χ. (χιλιάδες)	Β ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	Γ ΖΗΤΗΣΗ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ (Α*Β)	Δ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΕΚΤΟΣ ΟΔΟΥ	Ε ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟ	ΣΤ' ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ (Δ+Ε)	Ζ ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΓΗΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΟΔΟΥ	Η ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΓΗΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟ	Θ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ 2012 (Δ*Ζ)+(Ε*Η)	Ι ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΖΗΤΗΣΗΣ/ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ 2012 (Ι/Θ)
Α' ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	131.510	1,2	109592	8580	9250	17830	2,5	2	39950	2,74
Β' ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	76.026		63355	5260	6896	12156	2	2	24312	2,61
Γ' ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	41.486		34572	2312	2949	5261	2	2	10522	3,29
Δ' ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	102.132		85110	3181	11468	14649	2	2	29298	2,90
Ε' ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	155.817		129848	7227	22906	30133	2	2	60266	2,15
ΤΡΙΑΝΦΑΡΙΑ	10.758		8965	1500	1450	2950	2	2	5900	1,52
ΣΥΝΟΛΟ	517.729		431441	72419	54919	127338			170248	

Πηγή: Μελέτη στάθμευσης για τον Δήμο Θεσσαλονίκης, Ι.ΜΕΤ, 2013

Πίνακας.6.4.2.β: Αριθμός προτεινόμενων θέσεων του Συστήματος Ελεγχόμενης Στάθμευσης

Συνολικός αριθμός θέσεων του προτεινόμενου Συστήματος Ελεγχόμενης Στάθμευσης	Βραχυχρόνιες Θέσεις	
	Επισκεπτών	Αποκλειστικές Κατοίκων
Α' Δημοτική Κοινότητα	1186	5474
Β' Δημοτική Κοινότητα	-	-
Γ' Δημοτική Κοινότητα	269	580
Δ' Δημοτική Κοινότητα	603	-
Ε' Δημοτική Κοινότητα	532	-
Σύνολο	2590	6054

Πηγή: Μελέτη στάθμευσης για τον Δήμο Θεσσαλονίκης, Ι.ΜΕΤ, 2013

Ποδηλατόδρομοι

Στην Ζώνης Άμεσης Επιρροής, αλλά και στο σύνολο της πόλης, παρατηρείται έλλειψη ολοκληρωμένου δικτύου ποδηλατοδρόμων. Αποσπασματικά υπάρχουν (από το 2009) ποδηλατόδρομοι στην οδό Αγ. Δημητρίου, ανάμεσα στα πανεπιστήμια και τους χώρους αθλητισμού, στην οδό Καυταντζόγλου από το παλιό «424 Στρατιωτικό Νοσοκομείο» έως τη Λεωφόρο Στρατού, στη Λεωφόρο Στρατού και στην οδό Αρχαιολογικού Μουσείου μέχρι την Πλατεία της ΧΑΝΘ και στην οδό Αγγελάκη επί του πεζοδρομίου.

³⁸ <http://parallaximag.gr/parallax-view/anazitontas-tis-chamenes-theseis-stathmefsis-sto-kentro>

Τα σημαντικότερα κυκλοφοριακά προβλήματα παρατηρούνται κυρίως κατά τη διάρκεια των δύο μεγάλων εκθεσιακών δραστηριοτήτων που είναι η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ και η AGROTICA και ειδικότερα για τις μέρες Δευτέρα – Σάββατο , όπου οι κυκλοφοριακοί φόρτοι είναι αυξημένοι εξαιτίας και άλλων δραστηριοτήτων ταυτόχρονα, στην ευρύτερη περιοχή (λειτουργία εμπορικών καταστημάτων, ΑΠΘ, Δημόσιες Υπηρεσίες κλπ). Παρατηρούνται αυξημένοι κυκλοφοριακοί φόρτοι κυρίως στις οδούς περιμετρικά του Εκθεσιακού Κέντρου που είναι: η Εγνατία (Β), η 3ης Σεπτεμβρίου (Α), η Λεωφόρος Στρατού (Ν) και Αγγελάκη (Δ) καθώς και στις διασταυρώσεις των οδών αυτών. Ειδικά οι οδοί Εγνατία και 3ης Σεπτεμβρίου, στα βόρεια και ανατολικά του γηπέδου, αποτελούν κεντρικές οδικές αρτηρίες της πόλης και οι αυξημένοι κυκλοφοριακοί φόρτοι δημιουργούν επιπρόσθετη επιβάρυνση. Επίσης, παρατηρείται αυξημένη κίνηση στις εισόδους – εξόδους οχημάτων, στη βόρεια – κεντρική είσοδο της ΔΕΘ επί της Εγνατίας Οδού, καθώς και στην Αγγελάκη και 3ης Σεπτεμβρίου που είναι οι εισοδοί των δύο parking. Κυκλοφοριακή επιβάρυνση ενδεχομένως να παρατηρείται και κατά την είσοδο – έξοδο μεγάλων φορτηγών οχημάτων για τη μεταφορά υλικών, πριν και μετά το πέρας των εκθεσιακών δραστηριοτήτων.

Σε ότι αφορά την κυκλοφορία των πεζών, δεν θεωρείται ικανοποιητική η πρόσβαση μέσω διαβάσεων. Συγκεκριμένα, επί 760m μήκους της αστικής αρτηρίας της Εγνατίας, υπάρχει μόνο μία ενδιάμεση διάβαση για πεζούς (στο σημείο της κεντρικής εμπορικής πύλης της ΔΕΘ), ενώ καμία διάβαση δεν υπάρχει επί των 430m μήκους της οδού 3ης Σεπτεμβρίου στο ανατολικό όριο του γηπέδου της ΔΕΘ. Σε ορισμένα σημεία του βόρειου και ανατολικού οδικού δικτύου περί τη ΔΕΘ, δημιουργούνται και συνθήκες επικινδυνότητας για την κυκλοφορία των πεζών.

Άλλα προβλήματα που παρατηρούνται είναι, η δυσκολία εξεύρεσης χώρων στάθμευσης στην ευρύτερη περιοχή καθώς και η παράνομη στάθμευση, ενώ μεγάλη επιβάρυνση παρατηρείται και στις αστικές συγκοινωνίες, ειδικά κατά τη διάρκεια των δύο μεγάλων εκθέσεων που προαναφέρθηκαν.

Επισημαίνεται πως από το Δήμο Θεσσαλονίκης εκπονείται Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ), με την επιστημονική και τεχνική στήριξη του Ι.ΜΕΤ. που ανήκει στο Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ). Δεν έγινε δυνατό να αντληθούν από αυτό πρόσφατα στοιχεία ώστε να είναι πληρέστερη και επικαιροποιημένη η καταγραφή και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης των κυκλοφοριακών συνθηκών και μετακινήσεων. Βασικός σκοπός του ΣΒΑΚ είναι η διευκόλυνση μετακινήσεων των κατοίκων, επισκεπτών και αγαθών ώστε να εξασφαλιστεί η εύκολη και ελεύθερη πρόσβαση σε όλες τις καθημερινές δραστηριότητες. Μέσω του ΣΒΑΚ προωθούνται τα εναλλακτικά μέσα μετακίνησης (Δημοσίων Συγκοινωνιών, πεζή μετακίνηση και μετακίνηση με ποδήλατο), που οδηγούν σε αύξηση των παρεχόμενων επιπέδων ασφάλειας όλων των μετακινούμενων, σε μείωση περιβαλλοντικών ρύπων και σε ολική αναβάθμιση της ποιότητας του αστικού ιστού (<http://www.svakthess.imet.gr>).

6.4.3 Περιβαλλοντικός θόρυβος

Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης διαπιστώνεται σημαντικό πρόβλημα ηχορύπανσης, ιδιαίτερα στους κεντρικούς οδικούς άξονες και το κέντρο της Θεσσαλονίκης. Η κύρια πηγή θορύβου, αποτελεί η κυκλοφορία των οχημάτων. Στο Εκθεσιακό Κέντρο παρατηρείται αύξηση της κίνησης των οχημάτων κατά τη διάρκεια των εκθεσιακών και συνεδριακών διοργανώσεων, επιδεινώνοντας ενδεχομένως την κατάσταση ηχορύπανσης.

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Σχετικά με τη χαρτογράφηση του περιβαλλοντικού θορύβου για την ευρύτερη περιοχή μελέτης έχει πραγματοποιηθεί το έργο³⁹ «Αξιολόγηση περιβαλλοντικού θορύβου στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας 2002/49/ΕΚ για τα Πολεοδομικά Συγκροτήματα Αθήνας - Θεσσαλονίκης & Σερρών». Στην προκειμένη περίπτωση ως περιοχή μελέτης ορίστηκαν οι Δήμοι Θεσσαλονίκης και Νεάπολης. Για τη σύνταξη της μελέτης χρησιμοποιήθηκαν οι δείκτες αξιολόγησης περιβαλλοντικού θορύβου, σύμφωνα με την Οδηγία 2002/49/ΕΚ (Lden, Lday, Levening και Lnight σε dB(A)), σε θέματα αξιολόγησης περιβαλλοντικού θορύβου.

Στα πλαίσια της μελέτης πραγματοποιήθηκε η «χαρτογράφηση θορύβου» και ο «στρατηγικός χάρτης θορύβου» δηλαδή η παρουσίαση δεδομένων σχετικά με την υπάρχουσα ή προβλεπόμενη ηχητική κατάσταση, βάσει δεικτών θορύβου, ο αριθμός ατόμων που θίγονται σε μια συγκεκριμένη περιοχή και ο αριθμός κατοικιών που εκτίθενται σε ορισμένες τιμές δεικτών θορύβου.

Στην εικόνα 6.4.2 παρουσιάζεται απόσπασμα του Στρατηγικού Χάρτη Περιβαλλοντικού θορύβου ΠΣ Θεσσαλονίκης – Νεάπολης, όπου φαίνεται η Ζώνη Άμεσης Επιρροής της ΔΕΘ για τους δείκτες Lden και Lnight⁴⁰. Γενικά παρατηρείται σημαντική επιβάρυνση κυκλοφοριακού θορύβου στους κεντρικούς οδικούς άξονες της περιοχής (Εγνατία, Αγ. Δημητρίου, Λ. Στρατού, Τσιμισκή, Λ. Νίκης, Λ. Μεγάλου Αλεξάνδρου, 3^{ης} Σεπτεμβρίου).

Επιπλέον, συνθήκες υψηλής στάθμης θορύβου καταγράφονται από συναυλιακές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια των εκθεσιακών διοργανώσεων κυρίως τη ΔΙΕΘΝΗ ΕΚΘΕΣΗ.

Εικόνα 6.4.2: Στρατηγικός Χάρτης Περιβαλλοντικού Θορύβου ΠΣ Θεσσαλονίκης – Νεάπολης, Ζώνη Άμεσης Επιρροής ΔΕΘ (απόσπασμα). Δείκτες Lden (1) και Lnight (2)

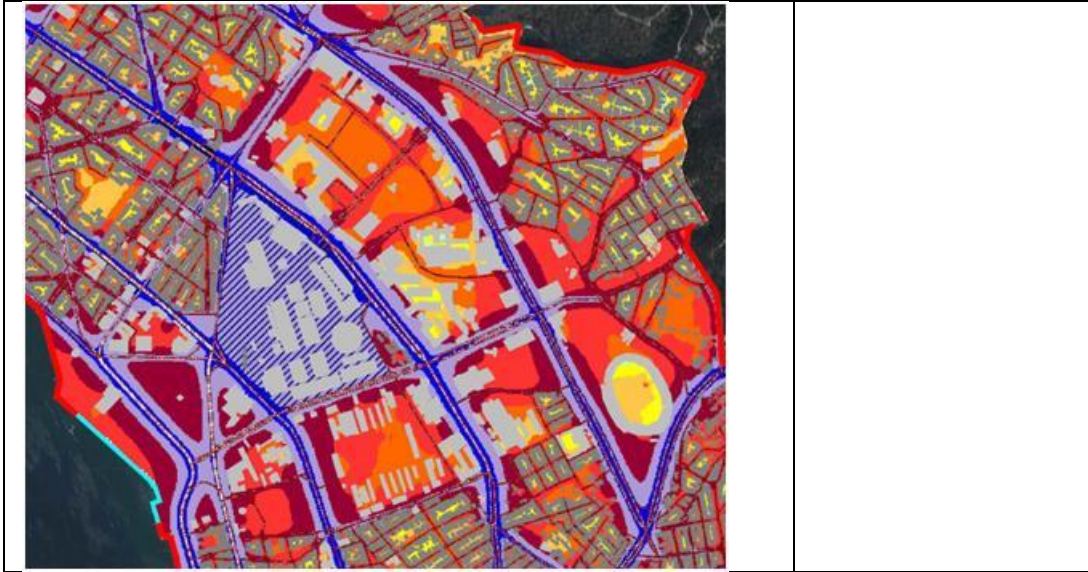
³⁹ Υ.Π.Α.Π.Ε.Ν., 2015.

⁴⁰ Σύμφωνα με την 2002/49/ΕΚ:

Lden: είναι σταθμισμένος 24ωρος δείκτης αξιολόγησης θορύβου. Είναι ο δείκτης θορύβου για τη συνολική ενόχληση,

Lnight: είναι δείκτης αξιολόγησης νυκτερινού θορύβου (ο δείκτης θορύβου για τις διαταραχές του ύπνου). Είναι η Α-σταθμισμένη μακροπρόθεσμη μέση ηχοστάθμη, όπως ορίζεται στο πρότυπο ISO 1996-2: 1987, προσδιορισμένη επί του συνόλου των νυκτερινών περιόδων ενός έτους.

ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Πηγή: Υ.Π.Α.Π.ΕΝ., 2015

6.5 Υδατικοί πόροι

6.5.1 Προσδιορισμός και κατάσταση Υδατικών Συστημάτων

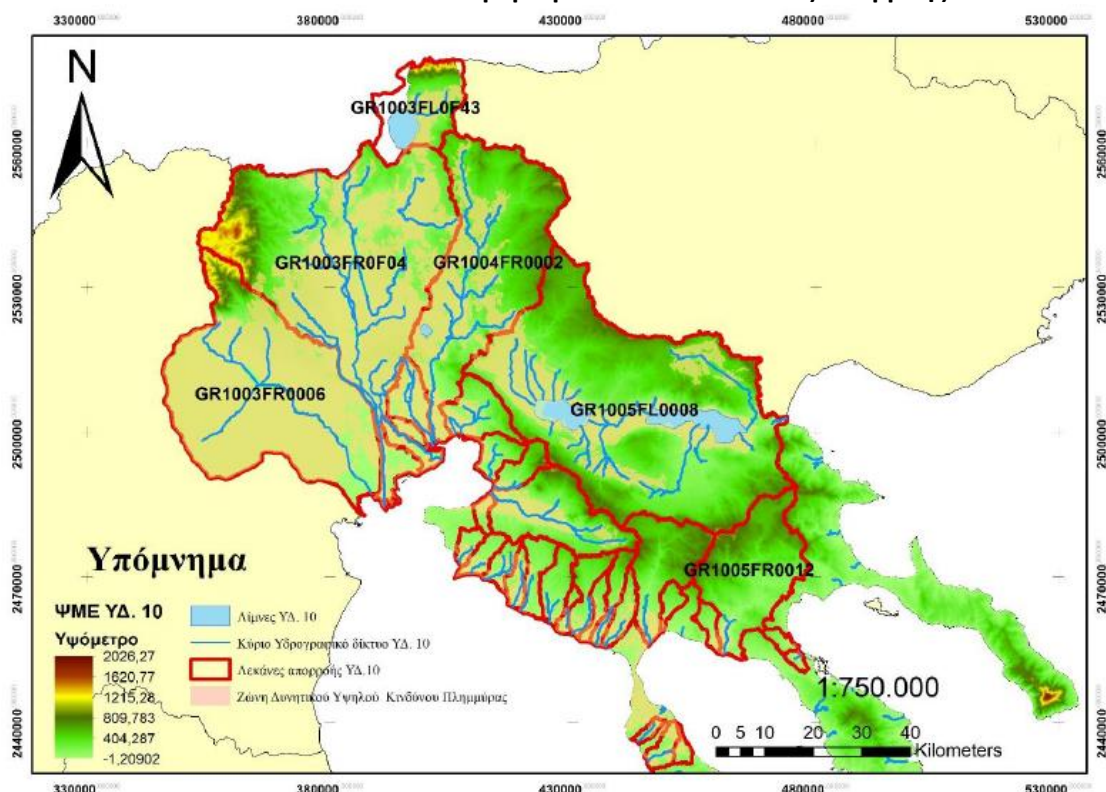
Η ευρύτερη περιοχή παρέμβασης, εντάσσεται στο Υδατικό Διαμέρισμα(ΥΔ) GR 10 της Κεντρικής Μακεδονίας και ειδικότερα στη Λεκάνη Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ)GR05 «Χαλκιδικής» σύμφωνα με τον καθορισμό που προβλέπεται στη σχετική ΥΑ του ΥΠΕΚΑ «Καθορισμός των λεκανών απορροής ποταμών της χώρας...» (ΦΕΚ Β΄ 1383/2010).

Η **ΛΑΠ Χαλκιδικής**, η οποία διοικητικά υπάγεται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, είναι η μεγαλύτερη ΛΑΠ του ΥΔ 10, αποτελείται από τις λεκάνες απορροής των λιμνών Βόλβη και Λαγκαδά (Κορώνεια), την τεχνητή λίμνη Μαυρούδας, τους ποταμούς Ανθεμούντα και Χαβρία, τις υδρολογικές λεκάνες του ΠΣΘ και περί αυτού, καθώς και άλλες μικρότερες υπολεκάνες της ΠΕ Χαλκιδικής. Εκτείνεται από το κέντρο σχεδόν του ΥΔ έως το νότιο-ανατολικό τμήμα του, στο δυτικό και κεντρικό ακρωτήριο της Χαλκιδικής⁴¹.

Σχετικά με την υδροδότηση γενικότερα του ΠΣΘ, καταγράφεται μία υδροληψία από επιφανειακό ΥΣ για την παραγωγή πόσιμου ύδατος, η οποία αφορά στην απόληψη νερού του ποταμού Αλιάκμονα από τη θέση Βαρβάρες και υπάγεται στο ΥΔ 09 Δυτικής Μακεδονίας. Το νερό μεταφέρεται στο ΥΔ10, μέσω της Ενωτικής Διώρυγας Αλιάκμονα-Αξιού. Από την υδροληψία αυτή επιφανειακού νερού καθώς και άλλες πηγές υπόγειου νερού, εξυπηρετείται η περιοχή αρμοδιότητας της Εταιρείας Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης ΑΕ (ΕΥΑΘ). Σημαντική υδρολογική μονάδα είναι και οι πηγές Αραβησσού που βρίσκονται σε μικρή απόσταση από τον ομώνυμο οικισμό, 6 km δυτικά των Γιαννιτσών, στους πρόποδες του όρους Πάικου. Οι πηγές αποτελούν σημαντικό τροφοδότη νερού ύδρευσης της πόλης τη Θεσσαλονίκης.

⁴¹ ΕΓΥ, 2017β

Εικόνα 6.5.1: Υδατικό Διαμέρισμα GR10 και λεκάνες απορροής

Πηγή: ΕΓΥ, 2017α

Από την ευρύτερη περιοχή μελέτης δεν διέρχεται επιφανειακό ΥΣ που να καταγράφεται στο ΣΔΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας. Σε ότι αφορά τα Υπόγεια Υδατικά Συστήματα (ΥΥΣ) η περιοχή μελέτης ανήκει στο Υποσύστημα Χολομώντα – Ωραιοκάστρου (ΕΛ1000193), έκτασης 1.597,41 km² το οποίο χαρακτηρίζεται από καλή χημική και ποσοτική κατάσταση⁴².

Η περιοχή μελέτης γειτνιάζει με το παράκτιο ΥΣ με κωδικό ΕΛ1005C0011Η, «Κόλπος Θεσσαλονίκης» (με έκταση 179,94km²). Η οικολογική κατάσταση του ΥΣ είναι μέτρια, η χημική του κατάσταση καλή και η συνολική κατάσταση μέτρια. Επίσης, σύμφωνα με το Μητρώο Ταυτοτήτων Υδάτων Κολύμβησης στον Κόλπο Θεσσαλονίκης καταγράφονται οι εξής θέσεις:

- Αγγελοχώρι GRBW109029025
- Αγία Τριάδα 1 GRBW109029022
- Αγία Τριάδα 2 GRBW109029027
- Αγία Τριάδα 3 GRBW109029028
- Αρετσού GRBW109032026.

Τα λιμενικά έργα του λιμένα Θεσσαλονίκης, σε συνδυασμό με άλλες δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στον Κόλπο Θεσσαλονίκης, έχουν ως αποτέλεσμα τον χαρακτηρισμό του ως Ιδιαίτερος Τροποποιημένο Υδατικό Σύστημα (ΙΤΥΣ).

Κατά καιρούς έχουν παρατηρηθεί έκτακτα περιστατικά επιφανειακής ρύπανσης του Θερμαϊκού Κόλπου από παρασυρόμενα υλικά, τα οποία αφενός επιβαρύνουν αισθητικά την εικόνα του παραλιακού μετώπου της Θεσσαλονίκης, αφετέρου δε αποτελούν απειλή για τη θαλάσσια πανίδα. Η προέλευση των υλικών αυτών αποδίδεται σε ανθρωπογενείς

⁴² Ειδική Γραμματεία Υδάτων, 2017β.

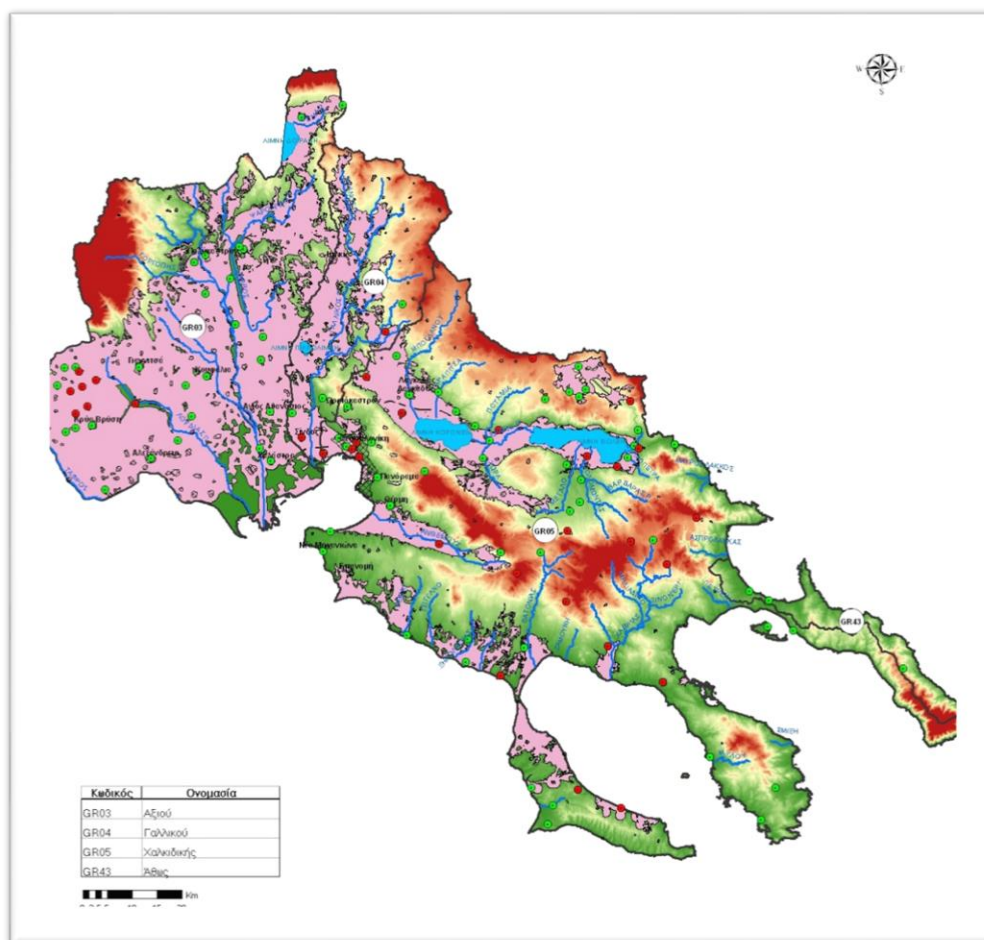
ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

δραστηριότητες στην παράκτια περιοχή και σε απομακρυσμένες πηγές απορριμμάτων που μεταφέρονται στον Κόλπο Θεσσαλονίκης, σε περιόδους επικράτησης νοτίων ανέμων. Για την αντιμετώπιση του οικολογικού προβλήματος του Κόλπου Θεσσαλονίκης, από το 2007 μέχρι το 2011 ναυλώθηκαν σκάφη απορρύπανσης από τη Διεύθυνση Προστασίας και Ανάπτυξης Θερμαϊκού του Υπουργείου Μακεδονίας Θράκης (Υ.ΜΑ.ΘΡΑ.)⁴³

6.5.2 Περιοχές με κίνδυνο πλημμύρας Αντιπλημμυρική προστασία

Η περιοχή μελέτης περιλαμβάνεται στην εκτεταμένη **Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΣΔΥΚΠ)** «Χαμηλή ζώνη λεκανών περιφερειακής τάφρου Τ66, ποταμών Λουδία, Αξιού, συμπεριλαμβανομένης της περιοχής της πρώην λίμνης Αρτζάν, και Γαλλικού, παραλίμνιες εκτάσεις λίμνης Δοϊράνης, χαμηλή ζώνη λεκάνης λιμνών Κορώνειας-Βόλβης, χαμηλή ζώνη Πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και ρέματος Ανθεμούνας (GR10RAK0008)». Η έκταση αυτής υπολογίζεται σε 3.297 km².

6.5.2.α: Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας ΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας

Πηγή: ΕΓΥ, 2012

Ειδικότερα η περιοχή του ΠΣΘ περιλαμβάνεται στην «Υποζώνη Πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης» της παραπάνω ΣΔΥΚΠ. Βασικοί αποδέκτες των ομβρίων υδάτων είναι ο Δενδροπόταμος με τους κλάδους του και η περιφερειακή τάφρος που καταλήγει στον Φοίνικα. Αποδέκτες των ομβρίων είναι το σύνολο του συστήματος

⁴³ Ειδική Γραμματεία Υδάτων, 2014

απορροής ομβρίων και παντοροϊκού που ανήκει στην αρμοδιότητα της ΕΥΑΘ, καθώς και τα έργα αποχέτευσης ομβρίων που κατασκευάζουν οι Δήμοι που συνορεύουν με το Πολεοδομικό Συγκρότημα και ανήκουν στην αρμοδιότητα Δήμων, της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της ΕΥΔΕ Θεσσαλονίκης. Δημιουργούνται τρία βασικά συστήματα απορροής: Δενδροποτάμου, περιφερειακής τάφρου και κεντρικού τμήματος του Πολεοδομικού Συγκροτήματος. Στο τελευταίο τμήμα, η απορροή οδηγείται από μικρές αστικές υπολεκάνες, μέσω του συστήματος ομβρίων, προς το Θερμαϊκό. Άλλοι μικρότεροι χείμαρροι που υπήρχαν παλαιότερα στα κεντρικά και ανατολικά της Θεσσαλονίκης, έχουν διευθετηθεί και καλυφθεί σε σημαντικό μήκος της κοίτης. Από τα ρέματα αυτά, σήμερα άλλα απορρέουν στον Δενδροπόταμο και άλλα απορρέουν στον Θερμαϊκό μέσω κλειστών αγωγών⁴⁴.

Σημαντικότερη υποδομή αντιπλημμυρικής προστασίας της ευρύτερης περιοχής αποτελεί η Περιφερειακή Τάφρος. Κατασκευάστηκε τη δεκαετία του 1950, ως τεχνητός αποδέκτης των ομβρίων υδάτων όλων των ρεμάτων της νοτιοανατολικής ζώνης της Θεσσαλονίκης, για την εκτροπή τους εκτός των κατοικημένων (τότε) περιοχών, με σκοπό την αντιπλημμυρική προστασία. Εκτείνεται σε μήκος 9km περίπου, συνδέοντας το δάσος του Σείχ Σου με το Θερμαϊκό Κόλπο ενώ συντηρεί και ενδιαφέρον φυσικό οικοσύστημα. Τα ρέματα αυτά, σε μεγάλο ποσοστό έχουν καλυφθεί και λειτουργούν ως κεντρικοί αγωγοί αποχέτευσης ομβρίων, οι δε καλυμμένες κοίτες τους έχουν διατεθεί κατά την κρίση της ΕΥΑΘ, στην ιδιοκτησία της οποίας ανήκουν και επομένως έπαυσαν να αποτελούν φυσικά στοιχεία του αστικού περιβάλλοντος. Άλλα ρέματα της ευρύτερης περιοχής είναι⁴⁵ :

- ο χείμαρρος ΥΦΑΝΕΤ.
- το ρέμα Κρουονερίου
- το ρέμα Ντεπώ
- το Μεγάλο Ρέμα (ή ρέμα Κυβερνείου).

Ειδικότερα για την **άμεση περιοχή μελέτης**, σε μικρή απόσταση διέρχεται ο χείμαρρος Πεδίου του Άρεως όπου διατηρούνται ανοικτά, σχετικά μικρά τμήματα κλάδων του, ανάντη της περιοχής του Καυταντζογλείου (περιοχές «Νησάκι Τριανδρίας», «Στρωμνιτσιωτών»). Ο χείμαρρος διέρχεται από ζώνη αυθαιρέτων και συντηρεί σημαντική χλωρίδα (λεύκες).

Σύμφωνα με την έκθεση «Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας σύμφωνα με την Οδηγία 2007/60/ΕΚ» για το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, αποτυπώνεται η κατάσταση κινδύνων από πλημμύρες και καταγράφονται παλαιότερα συμβάντα σε όλα τα Υδατικά Διαμερίσματα της Χώρας⁴⁶. Σύμφωνα με την έκθεση, εντός του πολεοδομικού ιστού της Θεσσαλονίκης καταγράφονται από τους Δήμους του Πολεοδομικού Συγκροτήματος και από την ΕΥΑΘ διάφορα προβλήματα πλημμυρών. Τα προβλήματα σημειώνονται σε συνθήκες έντονων βροχοπτώσεων και οφείλονται κυρίως στην άναρχη αστικοποίηση των περιοχών και σε έλλειψη έργων αποχέτευσης ομβρίων. Σημειώνεται ότι η πόλη δυσκολεύεται να ανταποκριθεί στις εμφανιζόμενες πλημμυρικές παροχές, δεδομένου ότι το δίκτυο των ομβρίων είναι δομημένο κυρίως στην ανατολική πλευρά του συγκροτήματος της πόλης ενώ το ιστορικό κέντρο της πόλης εξυπηρετείται από το παντοροϊκό δίκτυο.

Οι αγωγοί ομβρίων που διέρχονται από την περιοχή του Εκθεσιακού Κέντρου φαίνονται στην εικόνα 6.5.2.β

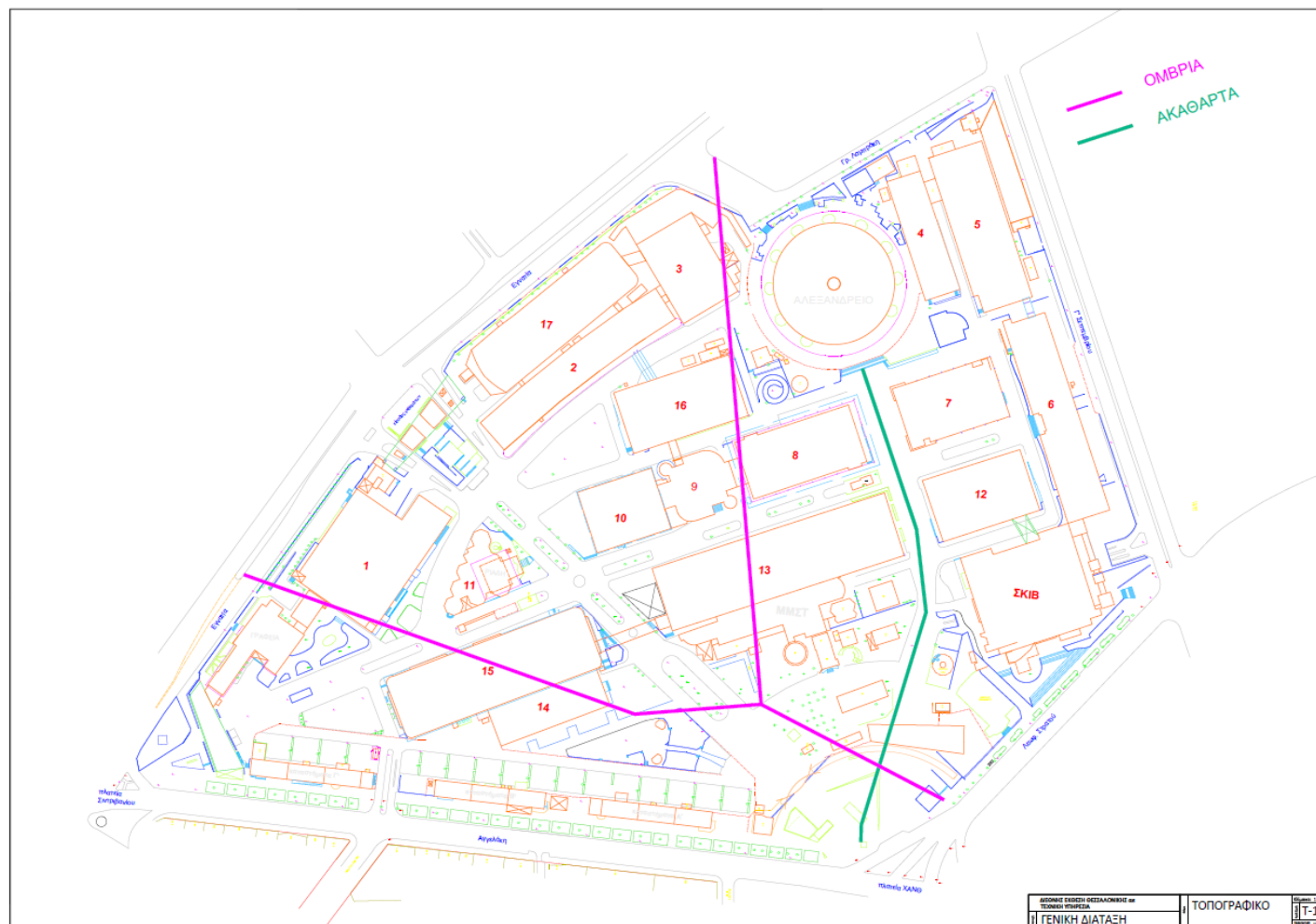
⁴⁴ ΕΓΥ, 2017α

⁴⁵ Δήμος Θεσσαλονίκης, 2013

⁴⁶ Ειδική Γραμματεία Υδάτων, 2012

ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Εικόνα 6.5.2.β: Δίκτυο ομβρίων και Κεντρικός Αποχετευτικός Αγωγός στο Εκθεσιακό Κέντρο Θεσσαλονίκης

Πηγή: ΔΕΘ – Helexpro

6.5.3 Ύδρευση - Αποχέτευση

Ύδρευση ευρύτερης περιοχής

Η ύδρευση της ευρύτερης περιοχής πραγματοποιείται από το υδραγωγείο του Αλιάκμονα. Ο κεντρικός αγωγός ύδρευσης εντός του Δήμου Θεσσαλονίκης διέρχεται από τις οδούς Αγ.Δημητρίου, Βιζυηνού, Σκουφά, Χαριλάου Τρικούπη, Ορτανσίας, Διαγόρα, Πυλαίας, Περιφερειακής Τάφρου, Βεργίνας, Αλλατίνη. Επιπλέον έχει κατασκευαστεί αγωγός σύνδεσης με την δεξαμενή Βλατάδων ο οποίος διέρχεται από τις οδούς Σοφοκλέους, Ακροπόλεως και Η.Τιμοθέου. Οι κύριες δεξαμενές του κέντρου της πόλης είναι η δεξαμενή και το αντλιοστάσιο της Καυκάσου, η δεξαμενή Βλατάδων, το αντλιοστάσιο Κασσάνδρου, η δεξαμενή 40 Εκκλησιών και η δεξαμενή της Τούμπας. Το υδραγωγείο του Αλιάκμονα, λειτουργεί με φυσική ροή και μεταφέρει νερό στο αντλιοστάσιο της Σίνδου. Από εκεί, το νερό προωθείται στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Νερού όπου πραγματοποιείται διαδικασία καθαρισμού (με βασικά στάδια τις κλίνες καθίζησης, τα φίλτρα άμμου και άνθρακα, την οζόνωση και χλωρίωση)⁴⁷.

Κατανάλωση ύδατος στο χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου

Το εσωτερικό δίκτυο ύδρευσης του Εκθεσιακού Κέντρου θεωρείται παλιό και τμήματα αυτού έχουν κατασκευαστεί προ της 30ετίας. Κατά καιρούς διαπιστώνονται διαρροές, με αποτέλεσμα να απαιτούνται συχνά επισκευές σε διάφορα σημεία του δικτύου.

Η εξυπηρέτηση του Εκθεσιακού Κέντρου με πόσιμο νερό πραγματοποιείται με 4 παροχές - συνδέσεις με το δίκτυο ύδρευσης της ΕΥΑΘ. Σε κάθε μία παροχή υπάρχει υδρόμετρο για την καταγραφή της κατανάλωσης ύδατος. Οι παροχές αυτές εξυπηρετούν τις εξής περιοχές (εικόνα 6.5.3):

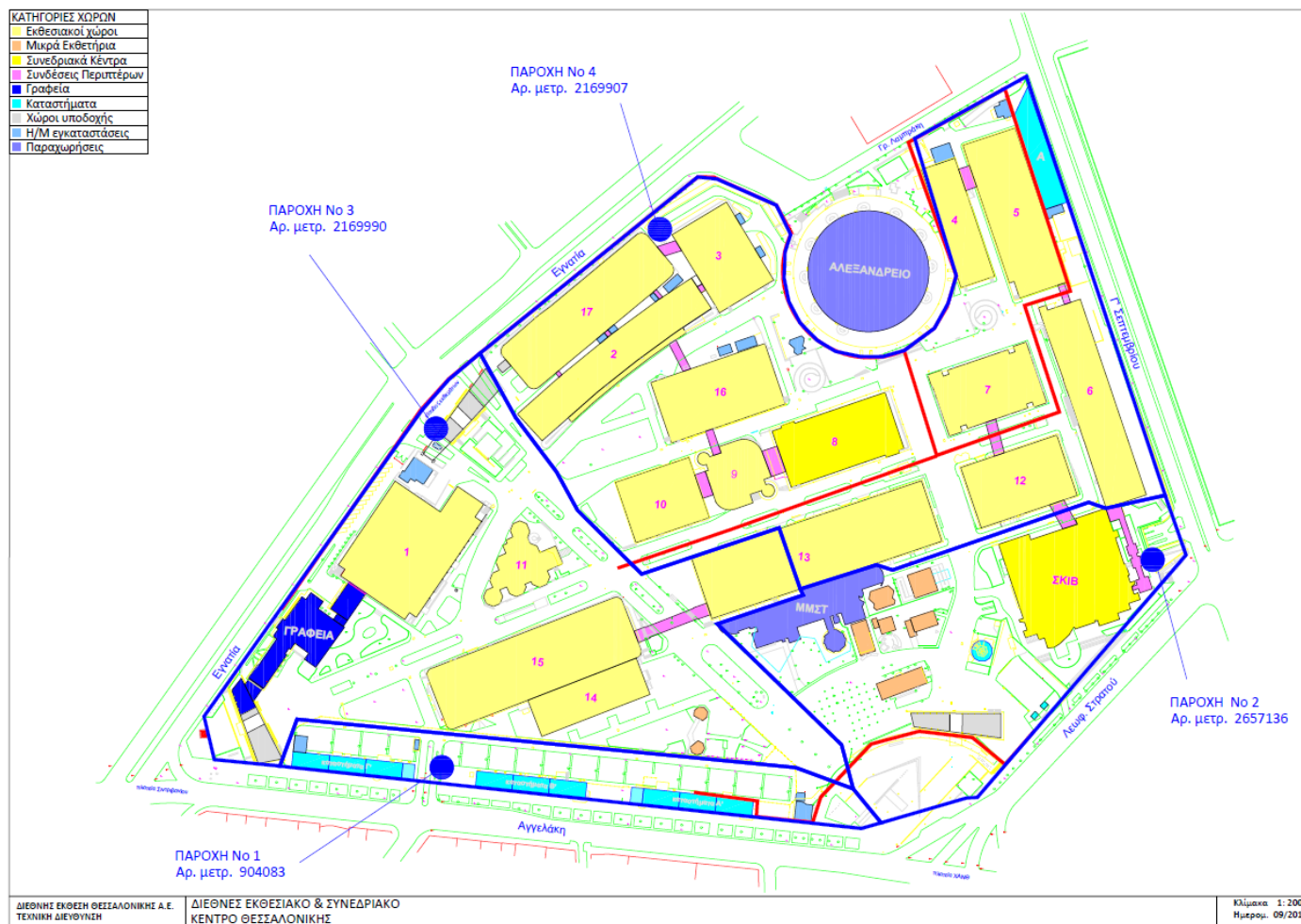
- Παροχή Νο1: τα κτίρια στην οδό Αγγελάκη
- Παροχή Νο2: το ΣΚΙΒ και το ΜΜΣΤ
- Παροχή Νο3: τα γραφεία διοίκησης και τα περίπτερα 1, 11, 14, 15 και τμήμα του 13
- Παροχή Νο4: τα περίπτερα 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 16, 17 και τμήμα του 13.

Σύμφωνα με τα στοιχεία καταναλώσεων (σχήμα 6.5.3), για τα έτη 2014-2017 καταγράφηκαν μειωμένες τιμές το 2017 (44,7 χιλ.μ³) ως προς τα έτη 2014 (88,4 χιλ.μ³) και 2015 (55,7χιλ.μ³). Το 2016 καταγράφηκαν επίσης χαμηλές τιμές (42,7χιλ.μ³). Η μεγαλύτερη μείωση καταγράφηκε, τα έτη 2014 και 2017, στην Παροχή 4 (από 27χιλ.μ³ σε 3 χιλ.μ³) και την Παροχή 2 (από 29,4χιλ.μ³ σε 6χιλ.μ³). Αντίθετα, στην Παροχή 1 (κτίρια οδού Αγγελάκη) καταγράφηκε αύξηση της τιμής από 8χιλ.μ³ σε 11χιλ.μ³. Βασική αίτια της παρατηρούμενης μείωσης στις καταγεγραμμένες τιμές, είναι ο εντοπισμός και επισκευή διαρροών στο εσωτερικό δίκτυο ύδρευσης του Εκθεσιακού Κέντρου (κυρίως στην Παροχή 4).

⁴⁷ Δήμος Θεσσαλονίκης, 2013

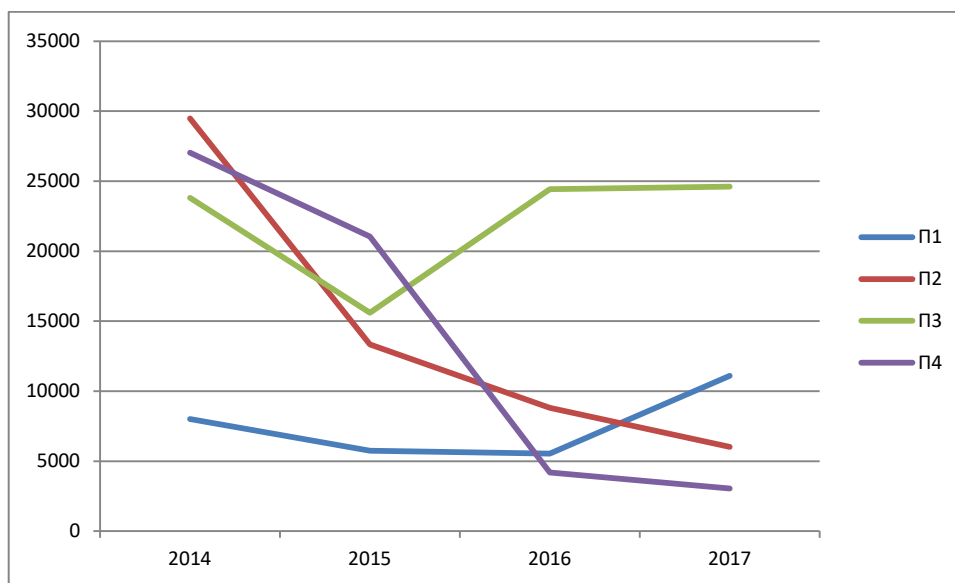
**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Εικόνα 6.5.3: Παροχές υδροδότησης του Εκθεσιακού Κέντρου και τομείς εξυπηρέτησης

Πηγή: ΔΕΘ – Helexpo

Σχήμα 6.5.3: Κατανάλωση ύδατος στο Εκθεσιακό Κέντρο για τα έτη 2014 -2017 (σε m³)

Πηγή: ΔΕΘ – Ηεlexpro, επεξεργασία στοιχείων

Δίκτυα αποχέτευσης και επεξεργασία λυμάτων

Το δίκτυο αποχέτευσης Θεσσαλονίκης αποτελείται από κύριους συλλεκτήριους αγωγούς, στους οποίους συμβάλλουν πολλές ζώνες αποχέτευσης. Ο Κεντρικός Αποχετευτικός Αγωγός Θεσσαλονίκης (ΚΑΑ) αποτελεί τον κυριότερο αγωγό του δικτύου αποχέτευσης, στον οποίο εκβάλλουν όλοι οι δευτερεύοντες συλλεκτήριοι αγωγοί ακαθάρτων. Έχει μήκος 15.800m περίπου και είναι μεταβλητής διαμέτρου. Ο ΚΑΑ ξεκινά από την οδό Σόλωνος και Μ.Μπότσαρη, διασχίζει το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης και μέσω της οδού Πόντου καταλήγει στην ΕΕΛ Θεσσαλονίκης στη Σίνδο. Όλες οι περιοχές της Θεσσαλονίκης που βρίσκονται ψηλότερα από τον ΚΑΑ Θεσσαλονίκης (π.χ. Τούμπα, Τριανδρία, βόρεια της Εγνατίας) αποχετεύονται στον ΚΑΑ μέσω κεντρικών συλλεκτήρων. Οι εν λόγω κυριότεροι συλλεκτήρες είναι ο αγωγός 28ης Οκτωβρίου, Παπαναστασίου και ο αγωγός της οδού Εγνατίας που καταλήγει στην οδό Εθν. Αμύνης. Η περιοχή μεταξύ του ΚΑΑ Θεσσαλονίκης και της θάλασσας έως το λιμάνι, αποχετεύεται με τη βοήθεια τοπικών αντλιοστασίων. Η περιοχή κάτω από τον ΚΑΑ Θεσσαλονίκης, μεταξύ του κόμβου Βαρδαρίου έως την Εσωτερική Περιφερειακή οδό, αποχετεύεται μέσω συστήματος αντλιοστασίων εν σειρά, στον ΚΑΑ Θεσσαλονίκης στην οδό Πόντου.⁴⁸

Η Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσ/νίκης (ΕΕΛΘ) όπου καταλήγει ο ΚΑΑ, έχει κατασκευασθεί στην περιοχή της Σίνδου, σε απόσταση 12km από την Θεσ/νίκη και σε χώρο έκτασης 400 στρεμμάτων. Στην ΕΕΛΘ οδηγούνται τα λύματα και τα βοθρολύματα οικισμών του Δήμου Θεσσαλονίκης και της ευρύτερης περιοχής που καλύπτεται από τα δίκτυα ακαθάρτων της περιοχής δραστηριότητας της ΕΥΑΘ ΑΕ. Ο εξυπηρετούμενος πληθυσμός είναι 1,3 εκ., στην τελική φάση. Τα λύματα οδηγούνται στην ΕΕΛΘ μέσω δικτύου κεντρικών αποχετευτικών αγωγών (ΚΑΑ), που διέρχονται από νόμιμα υφιστάμενη οδοποιία, στο μεγαλύτερο μήκος τους κεντρικών αντλιοστασίων (ΚΑ) και συλλεκτήρων.

⁴⁸ Απόφαση ΕΥΠΕ/ΥΠΕΚΑ α.π.οικ.171602/20-3-2014. Ανανέωση και τροποποίηση περιβαλλοντικών όρων για το έργο Εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων Θεσσαλονίκης

Στο χώρο της ΔΕΘ παράγονται αποκλειστικά αστικά λύματα, τα οποία οδηγούνται μέσω του εσωτερικού δικτύου αποχέτευσης, στον κεντρικό αποχετευτικό αγωγό που διασχίζει το χώρο της ΔΕΘ. Ο αγωγός αυτός συνδέεται με αποχετευτικό αγωγό της ΕΥΑΘ.

6.6 Έδαφος - Στερεά απόβλητα

6.6.1 Γεωλογικά στοιχεία - Σεισμικότητα

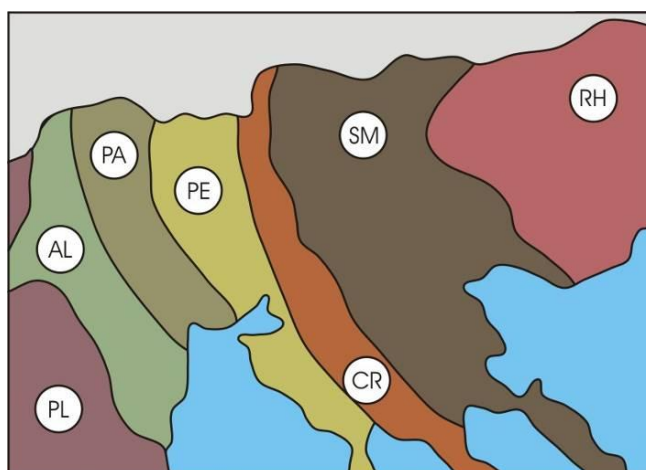
Γεωλογικά στοιχεία

Η περιοχή μελέτης ανήκει στην γεωτεκτονική ζώνη Αξιού και γεωλογικά δομείται από πετρώματα της υποζώνης Παιονίας. Μέσα στη ζώνη Αξιού διακρίνονται τρεις επί μέρους ζώνες που αντίστοιχα, από τα ανατολικά προς τα δυτικά είναι: η αύλακα της Παιονίας, το ύβωμα (ράχη) του Πάικου και η αύλακα της Αλμωπίας και εκτείνονται με κατεύθυνση ΒΔ-ΝΑ. Η ζώνη Παιονίας αποτελείται από τους λιθολογικούς σχηματισμούς: ασβεστόλιθους, ψαμμίτες, μαρμαρυγιακούς και ασβεστιτικούς σχιστολίθους, φυλλίτες και ηφαιστειο-ιζηματογενείς αποθέσεις. Κατά θέσεις εμφανίζονται βασικά και υπερβασικά μαγματικά πετρώματα σε μεγάλες μάζες καθώς και μαγματικά πετρώματα σε μικρότερες μάζες. Τα πετρώματα της Παιονίας, σχεδόν εξ' ολοκλήρου καλύπτονται από Νεογενείς και Τεταρτογενείς αποθέσεις.

Ανατολικά της υποζώνης Παιονίας, στα όρια της περιοχής μελέτης, εκτείνεται η Περιοδοπική ζώνη πλάτους 10-20 Km, με διεύθυνση ΒΔ-ΝΑ. Ανατολικότερα βρίσκεται η Σερβομακεδονική ζώνη. Όλα τα πετρώματα της Περιοδοπικής ζώνης εμφανίζονται ελαφρά μεταμορφωμένα. Γενικά οι συνθήκες της μεταμόρφωσης είναι της πρασινοσχιστολιθικής φάσης και πιστεύεται ότι έλαβε χώρα στο Ανώτερο Ιουρασικό – Κάτω Κρητιδικό.

Η Περιοδοπική ζώνη καταλαμβάνει γεωγραφικά το δυτικό τμήμα της Λεκάνης της Μυγδονίας. Πρόκειται για μία ακολουθία πετρωμάτων που εκτείνεται από το ΝΔ άκρο της Χερσονήσου της Σιθωνίας, μέχρι τη λεκάνη του Αξιού με γενική διεύθυνση ΒΔ - ΝΑ. Την Περιοδοπική ζώνη δομούν τρεις ενότητες από τις οποίες δυτικότερα βρίσκεται η Ενότητα Άσπρης Βρύσης – Χορτιάτη που αποτελείται από μετακλαστικά και ανθρακικά ιζήματα, καθώς και ιζήματα βαθιάς θάλασσας.

Εικόνα 6.6.1.α: Γεωτεκτονικές Ζώνες Κεντρικής Μακεδονίας

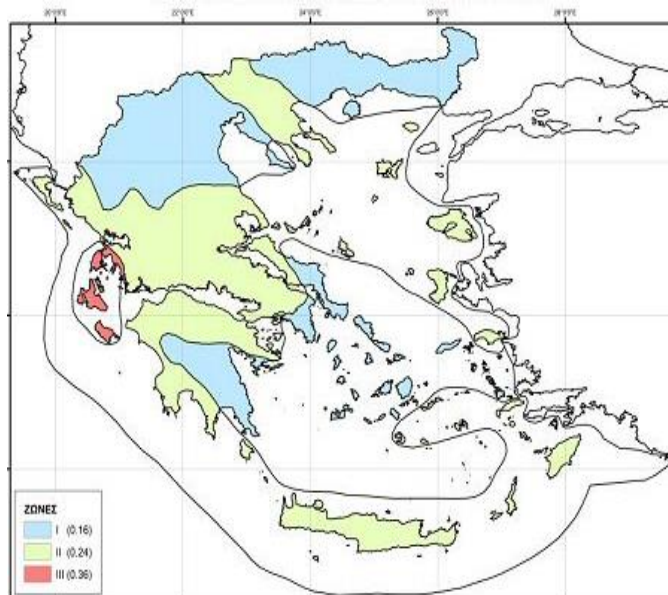
Επεξήγηση: PL: Πελαγονική ζώνη, AL: υποζώνη Αλμωπίας, PA: υποζώνη Πάικου, PE: υποζώνη Παιονίας (οι AL, PA και PE συνιστούν τη ζώνη Αξιού). CR: Περιοδοπική ζώνη, SM: Σερβομακεδονική μάζα, RH: Μάζα Ροδόπης.

Τεκτονική - Σεισμικότητα

Η περιοχή μελέτης επηρεάζεται από τη συμπεριφορά της τεκτονικής δομής του Βορείου Αιγαίου, η οποία είναι ιδιαίτερα πολύπλοκη, καθώς επηρεάζεται τόσο από την προς τα δυτικά προέκταση του μεγάλου δεξιόστροφου ρήγματος της Βόρειας Ανατολίας που ελέγχει την κίνηση της Τουρκίας, όσο και από τον εφελκυσμό που οφείλεται στη χαλάρωση των τάσεων πίσω από το Ελληνικό τόξο, όπου η Αφρικανική πλάκα βυθίζεται κάτω από την Ευρασιατική. Το κυριότερο σύστημα ενεργών ρηγμάτων της περιοχής είναι αυτό της Μυγδονίας λεκάνης, το οποίο συνδέεται και με τον καταστροφικό σεισμό του 1978. Σε ότι αφορά την σεισμικότητα της περιοχής μελέτης, επισημαίνεται ότι η πολυπλοκότητα της γεωλογικής και τεκτονικής δομής και η μεγάλη ποικιλία της λιθολογικής σύστασης των πετρωμάτων που δομούν την ευρύτερη περιοχή, προσδιορίζουν μεγάλη ετερογένεια που επηρεάζει τις συνθήκες μετάδοσης και κατανομής της σεισμικής ενέργειας και το έδαφος θεμελίωσης των διάφορων έργων.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα ΕΑΚ(2000) και με βάση τον νέο χάρτη σεισμικής επικινδυνότητας, σύμφωνα με την τροποποίηση και συμπλήρωση της απόφασης έγκρισης του «Ελληνικού Αντισεισμικού Κανονισμού - ΕΑΚ-2000 (ΦΕΚ Β' 781/2003), η περιοχή της Θεσσαλονίκης υπάγεται στη Ζώνη Ι σεισμικής επικινδυνότητας με σεισμική επιτάχυνση 0,16g για οικοδομικά έργα, με πιθανότητα υπέρβασης 10% για περίοδο 50 ετών (εικόνα 6.6.1.β).

Εικόνα 6.6.1.β: Νέος Χάρτης Σεισμικής Επικινδυνότητας

Γεωλογική καταλληλότητα ευρύτερης περιοχής μελέτης

Από πλευράς γεωλογικής, επισημαίνονται τα εξής στη μελέτη γεωλογικής καταλληλότητας της Μελέτης Αναθεώρησης του ΓΠΣ Θεσσαλονίκης⁴⁹:

- Στο βορειοδυτικό τμήμα του Δήμου Θεσσαλονίκης, που βρίσκεται στις εκβολές του Δενδροποτάμου, λόγω του υπεδάφους, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ισχυρή πιθανότητα ρευστοποίησης και ο κίνδυνος κατάκλυσης με νερά.
- Στην παραλιακή ζώνη που αποτελείται από προσχώσεις διαφόρων ηλικιών, οι οποίες διαχωρίζονται σε παλαιές και νέες, παρόλο που δεν αναμένεται δόμηση στην περιοχή, πρέπει σε περίπτωση που απαιτηθούν κατασκευές, να ληφθούν υπόψη οι παράγοντες

⁴⁹ Δήμος Θεσσαλονίκης, 2013

της ρευστοποίησης, της κατάκλισης με νερά, των επιχώσεων και των ρηγμάτων που διέρχονται.

- Για τη δόμηση στην περιοχή, από τον Λευκό Πύργο προς βορειοδυτικά και κάτω από την οδό Αγ. Δημητρίου, καθώς και στο κεντρικό τμήμα του Δήμου πρέπει να ληφθούν υπόψη -ανάλογα με το ποιοι και πού εμφανίζονται- διάφοροι επιβαρυντικοί παράγοντες.
- Στο νότιο και νοτιοανατολικό τμήμα του Δήμου, η σημαντικότερη ζώνη είναι αυτή του ενεργού ρήγματος. Στην περιοχή αυτή πρέπει να ληφθούν υπόψη, διάφοροι επιβαρυντικοί παράγοντες.
- Θέματα διάβρωσης στην παράκτια ζώνη του Δήμου δεν υφίστανται, δεδομένου ότι στο σύνολο της είναι διαμορφωμένη με κρηπιδότειχο. Μικρής σημασίας φαινόμενα υποσκαφών έχουν παρατηρηθεί σημειακά (π.χ. στην περιοχή Λευκού Πύργου), από τη δράση των κυμάτων.

6.6.2 Στερεά απόβλητα

Διαχείριση στερεών αποβλήτων - ευρύτερης περιοχής

Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης ο Δήμος Θεσσαλονίκης είναι υπεύθυνος για τη συλλογή και μεταφορά των στερεών αποβλήτων⁵⁰. Το σύνολο των σύμμεικτων απορριμμάτων μεταφέρονται στο ΣΜΑ Πυλαίας και στη συνέχεια στο ΧΥΤΑ Μαυροράχης, ο οποίος βρίσκεται υπό την εποπτεία και παρακολούθηση του Περιφερειακού Συνδέσμου Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Ο ΧΥΤΑ Μαυροράχης βρίσκεται βορειοδυτικά της πόλης της Θεσσαλονίκης και 51km από το ΣΜΑ Πυλαίας.

Σε ότι αφορά την ανακύκλωση, ο Δήμος Θεσσαλονίκης ξεκίνησε την ανάπτυξη Ολοκληρωμένου Προγράμματος Ανακύκλωσης Συσκευασιών το 2011, σε συνεργασία με το Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης-Ανακύκλωσης (ΣΣΕΔ) αποβλήτων συσκευασίας, της Ελληνικής Εταιρείας Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ ΑΕ). Επιπλέον ο Δήμος έχει αναπτύξει τη χωριστή συλλογή γυάλινης συσκευασίας σε χώρους εστίασης και στα νοικοκυριά στις Δ' και Ε' Δημοτικές Κοινότητες (μπλε κώδωνες) καθώς και συνεργασίες και με άλλα ΣΣΕΔ χωριστής συλλογής ρευμάτων αποβλήτων που είναι τα εξής:

- ΣΣΕΔ Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού, «ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΥΣΚΕΥΩΝ Α.Ε.»
- ΣΣΕΔ Φορητών Ηλεκτρικών Στηλών ΑΦΗΣ
- ΣΣΕΔ Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (σε εξέλιξη).

Ειδικότερα το πρόγραμμα ανακύκλωσης αποβλήτων συσκευασίας (μπλε κάδος), ξεκίνησε το 2011 και τα Ανακυκλώσιμα Υλικά Συσκευασίας μετά την αποκομιδή, οδηγούνται στο ΚΔΑΥ Σίνδου. Τα ανακτώμενα υλικά περιλαμβάνουν, μετά τη διαδικασία διαλογής, ενδεικτικά τις εξής κατηγορίες: Χαρτοκιβώτια, Ανάμεικτο Χαρτί, Λευκό Χαρτί, Χάρτινη Συσκευασία Υγρών, ΡΕΤ φιάλες, ΡΕ φιάλες, ΡVС φιάλες, Ανάμεικτα πλαστικά συσκευασίας (ΡΡ και ΡS), ΡΕ φιλμ, Κουτιά αλουμινίου, Κουτιά σιδήρου, Γυάλινες συσκευασίες.

Συνολικά οι παραγόμενες ποσότητες σύμμεικτων απορριμμάτων (πράσινος κάδος) και οι ποσότητες των ανακυκλώσιμων υλικών συσκευασίας φαίνονται στον επόμενο πίνακα:

⁵⁰ Δήμος Θεσσαλονίκης, 2016

Πίνακας 6.6.2: Παραγόμενες ποσότητες σύμμεικτων απορριμμάτων και ανακυκλώσιμων υλικών στο Δήμο Θεσσαλονίκης (2011 – 2015)

Έτος	Σύνολο παραγόμενων σύμμεικτων απορριμμάτων*	Ποσότητες ανακυκλώσιμων υλικών και συσκευασίας (tn)			
		Εισερχόμενες Ποσότητες στο ΚΔΑΥ	Αξιοποιήσιμα Υλικά Συσκευασίας	Υπολείμματα ΚΔΑΥ	Μέσος Όρος Ποσοστού υπολείμματος
2011	121.193	5.569	4.404	1.164	21%
2012	112.891	13.041	9.548	4.494	32%
2013	110.298	16.451	10.526	5.925	37%
2014	107.607	16.451	10.526	5.925	37%
2015	105.816	16.760	11.182	5.577	33%

*Σύνολο ΑΣΑ από ΣΜΑ Πυλαίας προς ΧΥΤΑ Μαυροράχης

Πηγή: Δήμος Θεσσαλονίκης, 2016

Για τα ΑΕΚΚ/ογκώδη αφού παραληφθούν από την Αρμόδια Διεύθυνση του Δήμου, γίνεται προσωρινά η διάθεση σε ειδικά αδειοδοτημένο χώρο στην περιοχή Ωραιοκάστρου, όπου γίνεται προσωρινή αποθήκευση και διαλογή. Ένα μέρος των υλικών οδηγείται σε ανακύκλωση/επανάχρηση, ενώ τα υπόλοιπα οδηγούνται σε σπαστήρα που λειτουργεί στον χώρο και αφού μετατραπούν σε υλικό συγκεκριμένης κοκκομετρίας, μεταφέρεται για απόθεση στον ΧΥΤΑ Μαυροράχης. Οι ποσότητες των ΑΕΚΚ και των ογκωδών απορριμμάτων που συλλέχθηκαν από το Δήμο στον χώρο αποκομιδής (περιοχή Ωραιοκάστρου), για το έτος 2015 ανήλθαν σε 7.914 τόνους.

Σχετικά με τα πράσινα απόβλητα, ο Δήμος διαχειρίζεται περίπου 45.000 δέντρα που είναι φυτεμένα στις δεντροστοιχίες. Κάθε χρόνο κλαδεύονται μέσω αυτεπιστασίας από τα συνεργεία του Δήμου περίπου 2.500 δέντρα. Όταν υπάρχει εγκατεστημένος εργολάβος στο Δήμο που επιμελείται το κλάδεμα των δέντρων στις δεντροστοιχίες, κλαδεύονται άλλα 10.000 δέντρα περίπου. Επίσης υπολογίζεται ότι από ιδιωτικούς χώρους προκύπτουν υπολείμματα από κλαδέματα περίπου 500 δέντρα το χρόνο.

Σε ότι αφορά τον εξοπλισμό συλλογής και προσωρινής αποθήκευσης των σύμμεικτων αποβλήτων, οι εγκατεστημένοι πράσινοι κάδοι, ανέρχονται σε 6.863. Για τη συλλογή και προσωρινή αποθήκευση των αποβλήτων συσκευασίας, ο Δήμος διαθέτει 4.950 μπλε κάδους, για τη συλλογή χάρτινων, πλαστικών, μεταλλικών (αλουμίνιο και λευκοσίδηρος) και γυάλινων συσκευασιών. Επιπλέον διαθέτει 154 κώδωνες για τη συλλογή γυάλινων συσκευασιών, εξυπηρετώντας 590 επιχειρήσεις εστίασης και αναψυχής-κέντρα διασκέδασης στο κέντρο της πόλης.

Διαχείριση στερεών αποβλήτων στο Εκθεσιακό Κέντρο

Η μέριμνα για την καθαριότητα των χώρων του Εκθεσιακού Κέντρου, τη διαχείριση και την αποκομιδή των στερεών αποβλήτων, πραγματοποιείται με διαπιστευμένους εργολάβους καθαριότητας. Επισημαίνεται ότι η αποκομιδή των ΑΣΑ για το ΑΑΜΘ πραγματοποιείται από το Δήμο Θεσσαλονίκης ενώ η διαχείριση των αποβλήτων για τις εκδηλώσεις που δεν διοργανώνονται από τη ΔΕΘ–Helexpro πραγματοποιείται με ευθύνη των εκάστοτε διοργανωτών.

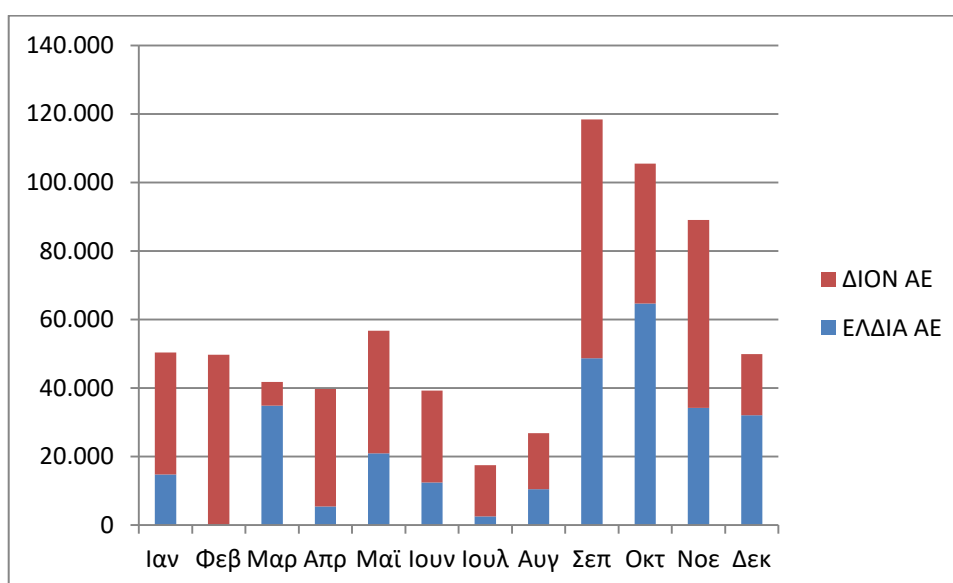
Για τα σύμμεικτα απόβλητα (αστικού τύπου), ο χώρος του Εκθεσιακού Κέντρου εξυπηρετείται από 37 μεγάλους κάδους απορριμμάτων (500 lit) που βρίσκονται τοποθετημένοι εξωτερικά των περιπτέρων, καθώς και 15 μεσαίους κάδους και 100 μικρότερους (μπλε χρώματος των 60 lit) που βρίσκονται τοποθετημένοι σε διάφορες θέσεις.

ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Η αποκομιδή των αποβλήτων πραγματοποιείται με απορριματοφόρο όπου μεταφέρονται στο ΧΥΤΑ. Εκτιμάται ότι στις μεγάλες εκθεσιακές διοργανώσεις υπάρχουν και ειδικές πρέσες (τουλάχιστον τρεις των 5-6 τn περίπου) που βρίσκονται διάσπαρτες στο Εκθεσιακό Κέντρο, με σκοπό τη μείωση του όγκου των αποβλήτων. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται και η μετακίνηση του απορριματοφόρου εντός του Εκθεσιακού Κέντρου, για την αποκομιδή κατά τις ώρες λειτουργίας των διοργανώσεων.

Η αποκομιδή των σύμμεικτων αποβλήτων και μεταφορά στο ΧΥΤΑ Μαυροράχης, για το 2017 πραγματοποιήθηκε με ευθύνη δύο εταιρειών, της ΕΛΔΙΑ ΑΕ και της ΔΙΟΝ ΑΕ. Για το 2018 η αποκομιδή πραγματοποιείται μόνο από την εταιρεία ΔΙΟΝ ΑΕ. Για το έτος 2017 οι ποσότητες των σύμμεικτων αποβλήτων που μεταφέρθηκαν στο ΧΥΤΑ εκτιμώνται συνολικά σε 685tn. Η μεγαλύτερη τιμή καταγράφηκε το μήνα Σεπτέμβριο (Γενική Έκθεση) με 118 τn, καθώς και τους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο (106tn και 89tn αντίστοιχα).

Σχήμα 6.6.2: Ποσότητες σύμμεικτων στερεών αποβλήτων που μεταφέρθηκαν στο ΧΥΤΑ Μαυροράχης για το έτος 2017

Σημείωση: 1) Ποσότητες σε κιλά, 2) Για το μήνα Φεβρουάριο δεν καταγράφεται τιμή από την ΕΛΔΙΑ ΑΕ
Πηγή: ΔΕΘ

Επισημαίνεται ότι η συλλογή των ογκωδών υλικών (ξύλα, μπάζα, μεταλλικά στοιχεία κλπ) μετά το πέρας των εκθεσιακών διοργανώσεων, πραγματοποιείται σε ειδικούς κάδους όγκου 22-32 m³. Ειδικότερα για το 2017, από την εταιρεία ΕΛΔΙΑ ΑΕ πραγματοποιήθηκε η αποκομιδή 38,1tn ΑΕΚΚ τον Ιανουάριο (Αστερόκοσμος) και 11tn το μήνα Οκτώβριο. Αντίστοιχα από την εταιρεία ΔΙΟΝ ΑΕ, πραγματοποιήθηκε η αποκομιδή 2,9tn ογκωδών υλικών το Φεβρουάριο και 47,7tn το Μάρτιο. Τα απόβλητα αυτά μεταφέρθηκαν στις εγκαταστάσεις των δύο εταιρειών για την πραγματοποίηση κατάλληλου διαχωρισμού.

6.7 Κλιματικοί παράγοντες, ατμόσφαιρα

6.7.1 Κλιματικά δεδομένα

Ο πλησιέστερος Μετεωρολογικός Σταθμός της ΕΜΥ βρίσκεται στο Αεροδρομίου Μακεδονίας σε υψόμετρο +5m. Σύμφωνα με τα κλιματολογικά στοιχεία, η μέση ελάχιστη θερμοκρασία κινήθηκε σε ανοδικά επίπεδα μεταξύ των ετών 1971 και 2000, καταγράφοντας το 1994 άνοδο μεγαλύτερη από 11 °C, καθώς και τα έτη μετά το 1998. Η μέση μέγιστη

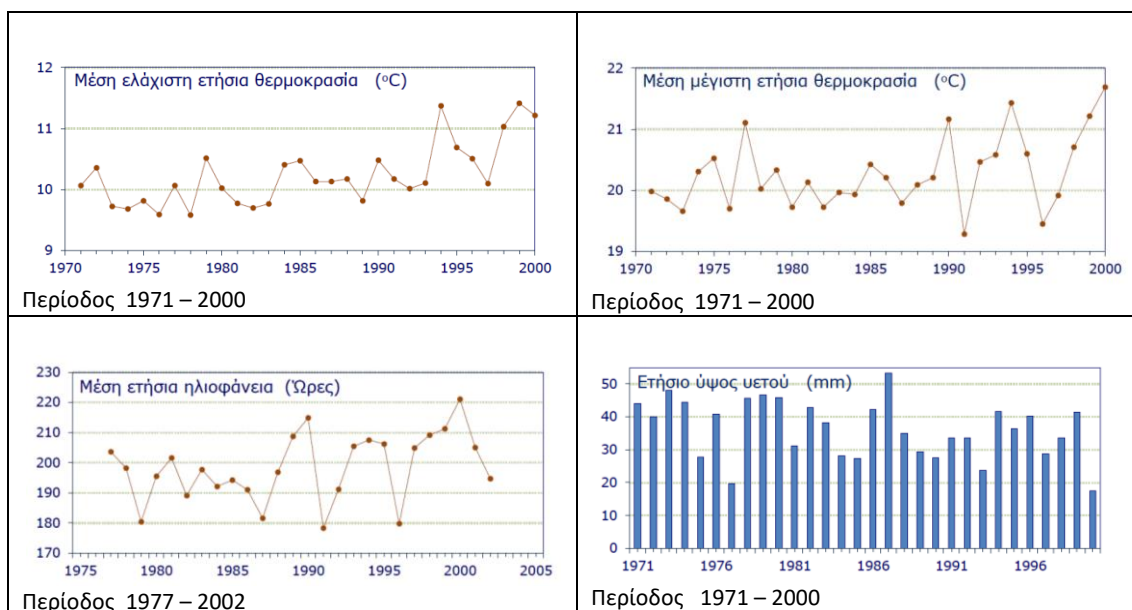
ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Θερμοκρασία κινήθηκε επίσης σε ανοδικά επίπεδα την ίδια περίοδο (με εξαίρεση τα έτη 1991 και 1996). Η υψηλότερη τιμή καταγράφηκε το 2000. Την ίδια περίοδο το ετήσιο ύψος υετού παρουσίασε σημαντικές διαφορές μεταξύ των ετών. Οι μέγιστες τιμές καταγράφηκαν το έτος 1987 (άνω των 50mm) και οι χαμηλότερες το 2000 (μικρότερη των 20mm).

Η μέση ετήσια ηλιοφάνεια μεταξύ των ετών 1977 – 2002 αν και παρουσίασε διακυμάνσεις, εμφανίζει γενικά αυξημένες τιμές μεταξύ των ετών 1988 – 2001 με εξαίρεση τα έτη 1991, 1992 και 1996. Η μέγιστη τιμή ξεπερνά τις 200 ώρες.

Στην ευρύτερη περιοχή κυριαρχούν οι ΒΔ, Β και ΒΑ άνεμοι.

Σχήμα 6.7.1: Κλιματολογικά χαρακτηριστικά Μετεωρολογικού Σταθμού Αεροδρομίου Μακεδονίας (1971-2000)

Πηγή: ΕΜΥ

Από πλευράς ακραίων καιρικών και κλιματολογικών φαινομένων, παρατηρήθηκε μεγάλος αριθμός ημερών παγετού⁵¹. Στο ΜΣ του αεροδρομίου Μακεδονία, το 2017 καταγράφηκαν τουλάχιστον 16 ημέρες παγετού, από τις οποίες πέντε ήταν ημέρες ολικού παγετού ενώ ο μέσος αριθμός ημερών παγετού τον Ιανουάριο (με περίοδο αναφοράς 1971-2000) ήταν 11 ημέρες. Στον πρώτο καύσωνα του 2017 (μεταξύ 29/6 – 3/7/2017) καταγράφηκε την 2/7/2017 μέγιστη θερμοκρασία 40,2°C και ελάχιστη θερμοκρασία 21,8°C.

6.7.2 Ποιότητα ατμόσφαιρας

Το Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ) λειτουργεί από το 2000 και έχει σκοπό τη λειτουργία δικτύου σταθμών μέτρησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία⁵². Για τους σταθμούς που είναι εγκατεστημένοι στην ΠΕ Θεσσαλονίκης αρμόδια είναι η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (ν.3852/10). Επιπλέον, η αντιμετώπιση των επεισοδίων ατμοσφαιρικής ρύπανσης στο πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης έχει θεσμοθετηθεί με την Απόφαση 9452/08 του γ.γ. της ΠΚΜ (ΦΕΚ Β' 1652/2008) που τροποποιήθηκε από την ΚΥΑ ΗΠ 14122/549/Ε103.

Το δίκτυο που λειτουργεί στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, αποτελείται από 7 σταθμούς από τους οποίους οι δύο περιλαμβάνονται στο Δήμο Θεσσαλονίκης: ο Σταθμός

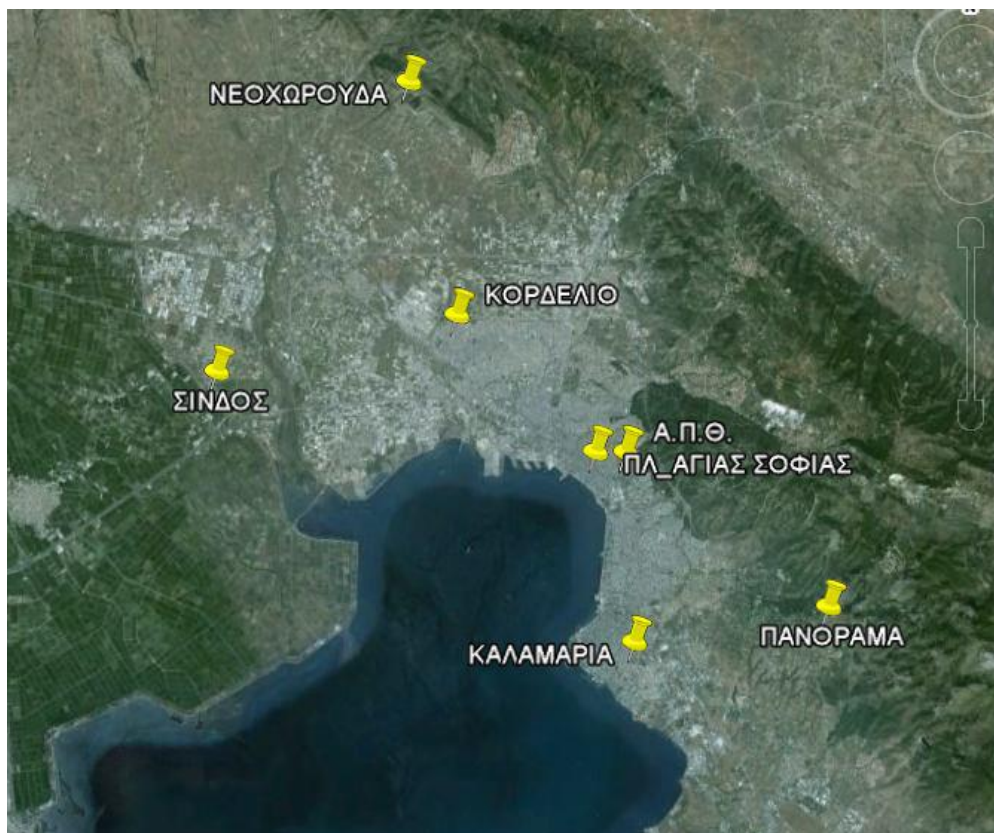
⁵¹ Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (ΕΜΥ). Σημαντικά καιρικά και κλιματικά φαινόμενα στην Ελλάδα το 2017

⁵² Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2014

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

της πλατείας Αγ.Σοφίας και ο Σταθμός του ΑΠΘ. Οι μετρούμενοι ρύποι στο Σταθμό Αγ.Σοφίας είναι⁵³: CO, NO_x, O₃, ΤΗΣ10 και στο Σταθμό του ΑΠΘ: NO_x, O₃.

Εικόνα 6.7.2: Σταθμοί μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην ΠΕ Θεσσαλονίκης

Πηγή: ΠΚΜ,2014

Γενικά παρατηρείται καθοδική τάση στις εκπομπές των ρύπων (από το 2001 έως το 2013), ειδικότερα στις τιμές του SO₂, του CO, του NO₂ και των PM₁₀. Η διαχρονική εξέλιξη δείχνει ότι, παρόλο που υπάρχουν στις διάφορες θέσεις, αυξομειώσεις των μέσων ετήσιων τιμών ρύπανσης από χρόνο σε χρόνο, υπάρχει γενικά τάση πτωτική ή τάση σταθεροποίησης, ανάλογα με το ρύπο. Αντιθέτως, το O₃ που αποτελεί ένα δευτερογενή ρύπο που σχηματίζεται από πολύπλοκες φωτοχημικές αντιδράσεις που έπονται των εκπομπών των προδρόμων αερίων της, τα NO_x και τους υδρογονάνθρακες, δεν εμφανίζει σαφή τάση. Για κάθε ρύπο ξεχωριστά καταγράφονται οι εξής τάσεις:

- Για το μονοξείδιο του άνθρακα, παρουσιάζεται τάση σταθεροποίησης ή μείωσης των τιμών στους περισσότερους σταθμούς.
- Για το διοξείδιο του αζώτου, υπάρχει τάση σταθεροποίησης ή μείωσης των τιμών τα τελευταία χρόνια.
- Για το όζον, η συμπεριφορά είναι συνάρτηση του τύπου του σταθμού: παρατηρείται σταθεροποίηση των συγκεντρώσεων στους περισσότερους αστικούς σταθμούς και μεταβλητή συμπεριφορά στους περιαστικούς σταθμούς.
- Για τα αιωρούμενα σωματίδια, γενικά παρατηρείται μικρή μείωση στις συγκεντρώσεις, με αναστροφή της τάσης κατά τη διάρκεια του 2011, στην περιοχή των περιαστικών σταθμών.

⁵³ (SO₂) Διοξείδιο του θείου, (NO_x) Οξείδια του αζώτου, (O₃) Όζον, (CO) Μονοξείδιο του άνθρακα, (ΑΣ10) Αιωρούμενα σωματίδια

Ειδικότερα για τους ρύπους που παρακολουθούνται στους σταθμούς Αγ.Σοφίας και ΑΠΘ, σε ότι αφορά τη μηνιαία μεταβολή των συγκεντρώσεων ρύπων, επισημαίνονται τα εξής:

- Ο πρωτογενής ρύπος (CO) παρουσιάζει μεγαλύτερες τιμές τους μήνες του χειμώνα. Ένα μεγάλο ποσοστό των εκπομπών του CO προέρχονται από τις οδικές μεταφορές ενώ τους χειμερινούς μήνες παρατηρείται μεγαλύτερη κυκλοφορία αυτοκινήτων. Παράλληλα υπάρχει ανάγκη θέρμανσης των κτιρίων και παρατηρείται στροφή και προς νέους τρόπους θέρμανσης (π.χ. βιοκαύσιμα). Στο Σταθμό της Αγ. Σοφίας παρουσιάζονται υψηλότερες τιμές τους μήνες Ιανουάριο –Μάιο.
- Ο δευτερογενής ρύπος όζον (O3) παρουσιάζει μεγαλύτερες τιμές τη θερινή περίοδο του έτους. Οι αυξημένες τιμές στις συγκεντρώσεις του όζοντος τους καλοκαιρινούς μήνες, οφείλονται στην αυξημένη ηλιοφάνεια σε διάρκεια και ένταση κατά τους μήνες αυτούς, δεδομένου ότι ο ρύπος σχηματίζεται από φωτοχημικές διεργασίες στις οποίες καθοριστικό ρόλο παίζει η ηλιακή ακτινοβολία. Στο σταθμό του ΑΠΘ παρατηρούνται υψηλές τιμές μεταξύ Μαΐου – Σεπτεμβρίου, με αποκορύφωμα τον Ιούλιο και στο Σταθμό της Αγ. Σοφίας μεταξύ Απριλίου – Αυγούστου, με αποκορύφωμα το Μάιο.
- Το διοξείδιο του αζώτου (NO₂) δεν παρουσιάζει σαφή μηνιαία μεταβολή, παρόλο που διακρίνεται μία τάση υψηλότερων τιμών τους κρύους μήνες, εξαιτίας της περιορισμένης ικανότητας διασκορπισμού ρύπων της ατμόσφαιρας. Στο Σταθμό της Αγ.Σοφίας καταγράφονται υψηλές τιμές τους μήνες Οκτώβριο – Φεβρουάριο ενώ στο σταθμό του ΑΠΘ τους μήνες Ιανουάριο – Απρίλιο καθώς και τον Οκτώβριο⁵⁴.
- Τα αιωρούμενα σωματίδια (PM₁₀) παρουσιάζουν τις υψηλότερες τιμές τους χειμερινούς μήνες. Στο Σταθμό της Αγ. Σοφίας καταγράφονται υψηλότερες τιμές τους μήνες Δεκέμβριο –Απρίλιο.

Συμπερασματικά, η υιοθέτηση περιβαλλοντικών πολιτικών σε συνδυασμό με τεχνολογικές εξελίξεις για τις κύριες πηγές εκπομπών (οδικές μεταφορές, βιομηχανία) των ρύπων, είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση των συγκεντρώσεων κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας. Στον αντίποδα, οι πολύπλοκες μη γραμμικές διεργασίες που σχετίζονται με την φωτοχημεία του όζοντος (O₃) είχαν ως αποτέλεσμα μία μεταβλητή συμπεριφορά των συγκεντρώσεων του όζοντος, παρόλο που οι εκπομπές των προδρόμων ρύπων του μειώθηκαν.

6.8 Ενεργειακά δίκτυα – κατανάλωση ενέργειας – Η/Μ ακτινοβολία

6.8.1 Κατανάλωση ενέργειας και εκπομπές CO₂ στην ευρύτερη περιοχή

Ενεργειακά δίκτυα

Η ηλεκτροδότηση της ευρύτερης περιοχής πραγματοποιείται επαρκώς από το δίκτυο μέσης και χαμηλής τάσης της ΔΕΗ, χωρίς προβλήματα εξυπηρέτησης. Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης βρίσκονται τέσσερις Υποσταθμοί Υψηλής Τάσης⁵⁵ (150V-400V):

- Υποσταθμός Δόξας (οδός Κυριακίδη 29 όπισθεν Καυτατζογλείου Σταδίου) που είναι ο πλησιέστερος στην άμεση περιοχή παρέμβασης.
- Υποσταθμός Αγ. Δημητρίου (Αγ. Δημητρίου – Φιλώτα 2)
- Υποσταθμός Μπότσαρη (οδός Καρακάση 70)
- Υποσταθμός της Νέας Ελβετίας (οδός Κ. Τσίρου 7 – Ψελλού)

Επιπλέον δεν προβλέπεται η κατασκευή νέων εναέριων γραμμών μεταφορά υψηλής τάσης εντός των ορίων του Δήμου.

⁵⁴ Στο Σταθμό του ΑΠΘ δεν καταγράφονται τιμές του NO₂ και του O₃ για τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο

⁵⁵ Δήμος Θεσσαλονίκης, 2013

Κατανάλωση ενέργειας και εκπομπές CO₂ στην ευρύτερη περιοχή

Ο υπολογισμός της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας στο Δήμο Θεσσαλονίκης καθώς και η εκτίμηση των εκπομπών CO₂ που αντιστοιχούν στις καταναλώσεις, πραγματοποιήθηκε στο Σχέδιο Δράσης του Δήμου Θεσσαλονίκης για την Αειφόρο Ενέργεια⁵⁶. Στο Σχέδιο Δράσης υπολογίστηκαν οι καταναλώσεις ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και πετρελαίου-βενζίνης για διάφορους τομείς κατανάλωσης και εκτιμήθηκαν οι συνολικές εκπομπές CO₂, με βάση πρότυπους συντελεστές εκπομπών για κάθε ενεργειακή πηγή (επιλέχθηκαν οι πρότυποι συντελεστές εκπομπών σύμφωνα με της αρχές της IPCC, 2006). Επισημαίνεται ότι την υψηλότερη τιμή έναντι των άλλων ενεργειακών πηγών παρουσιάζει η ηλεκτρική ενέργεια με συντελεστή εκπομπής σε CO₂: 1,149 tCO₂/MWh.

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς, η συνολική κατανάλωση ενέργειας στο Δήμο Θεσσαλονίκης το έτος 2011 ανήλθε σε 5.461.253 MWh με τις εκπομπές CO₂ να εκτιμώνται σε 2.494.215 τόνους. Η κατανομή της καταναλισκόμενης ενέργειας παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 6.8.1: Συνολική κατανάλωση ενέργειας (MWh) και συνολικές εκπομπές CO₂(t) στην ευρύτερη περιοχή

Τομέας Κατανάλωσης	Συνολική κατανάλωση ενέργειας (MWh)	Συνολικές εκπομπές (tCO ₂)
Δημοτικά κτίρια	42.035	23.227
Τριτογενής Τομέας	910.269	782.852
Κατοικία	1.756.825	930.096
Δημοτικός φωτισμός	25.251	29.013
Δημοτικός στόλος	12.407	3.299
Δημόσιες μεταφορές	36.739	9.801
Μεταφορές ιδιωτικές	2.677.727	715.927
Σύνολο	5.461.253	2.494.215

Πηγή: Δήμος Θεσσαλονίκης, 2014

Από τα στοιχεία αυτά παρατηρείται ότι ο τομέας των «ιδιωτικών μεταφορών» αποτελεί τον πλέον ενεργοβόρο με 2,6εκ.MWh (κυρίως βενζίνη και λιγότερο πετρέλαιο) και ακολουθεί η «κατοικία» με 1,7εκ.MWh που αντιστοιχεί και στη μεγαλύτερη ποσότητα εκπομπών CO₂ με 930χιλ.τόνους (εξαιτίας κυρίως της αυξημένης χρήσης ηλεκτρικής ενέργειας) και ακολουθεί ο τριτογενής τομέας. **Η συνολική ποσότητα εκπομπών CO₂ εκτιμάται σε 2,5 εκ. τόνους.**

Σύμφωνα με την ίδια πηγή, στα πλαίσια του Ειδικού Προγράμματος Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις και ιδίως σε δώματα και στέγες κτιρίων, εντός των ορίων του Δήμου Θεσσαλονίκης, το έτος 2011 είχαν συνδεθεί στο τοπικό δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας συνολικά 10 μονάδες φωτοβολταϊκών συστημάτων, συνολικής ισχύος 82 kWp. Η παραγόμενη ενέργεια από ΑΠΕ για το 2011 ανέρχεται σε 107 MWh, με μηδενική παραγωγή εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Γενικά εκτιμάται ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια εξοικονόμησης ενέργειας σε όλους τους τομείς και μείωσης των εκπομπών CO₂ κυρίως στις ιδιωτικές μεταφορές, την κατοικία και τον τριτογενή τομέα.

⁵⁶ Δήμος Θεσσαλονίκης, 2014
ΕΥΡΩΤΕΚ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ Α.Ε.
ΔΕΘ – HELEXPO Α.Ε. V1.1

6.8.2 Κατανάλωση ενέργειας και εκπομπές CO₂ στο Εκθεσιακό Κέντρο

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας

Σχετικά με την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας πραγματοποιούνται τα τελευταία χρόνια ετήσιες εκθέσεις από το Ινστιτούτο Εκθεσιακών Ερευνών.

Το διεθνές Εκθεσιακό και Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλονίκης ηλεκτροδοτείται από τον ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ (Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας) με 5 παροχές μέσης τάσης 20 kV. Οι 5 παροχές τροφοδοτούν 5 υποσταθμούς σε χαμηλή τάση 220/380V, οι οποίοι διακρίνονται με τα γράμματα Α', Β', Γ', Δ' και Ε', ενώ ένας ακόμα υποσταθμός (Ζ') ηλεκτροδοτείται από τον υποσταθμό Β'.

Η ΔΕΘ – Ηεlexpro έχει ως προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας τη ΔΕΗ ΑΕ. Για κάθε υποσταθμό εκδίδεται ξεχωριστός μηνιαίος λογαριασμός ηλεκτρικού ρεύματος. Η αντιστοιχία υποσταθμών – παροχών ΔΕΔΔΗΕ, φαίνεται στον πίνακα 6.8.2, ενώ στην εικόνα 6.8.2 φαίνεται το τμήμα του Εκθεσιακού Κέντρου που ηλεκτροδοτείται από κάθε παροχή⁵⁷.

Πίνακας 6.8.2: Υποσταθμοί ηλεκτρικού ρεύματος και ισχύς στο Εκθεσιακό Κέντρο

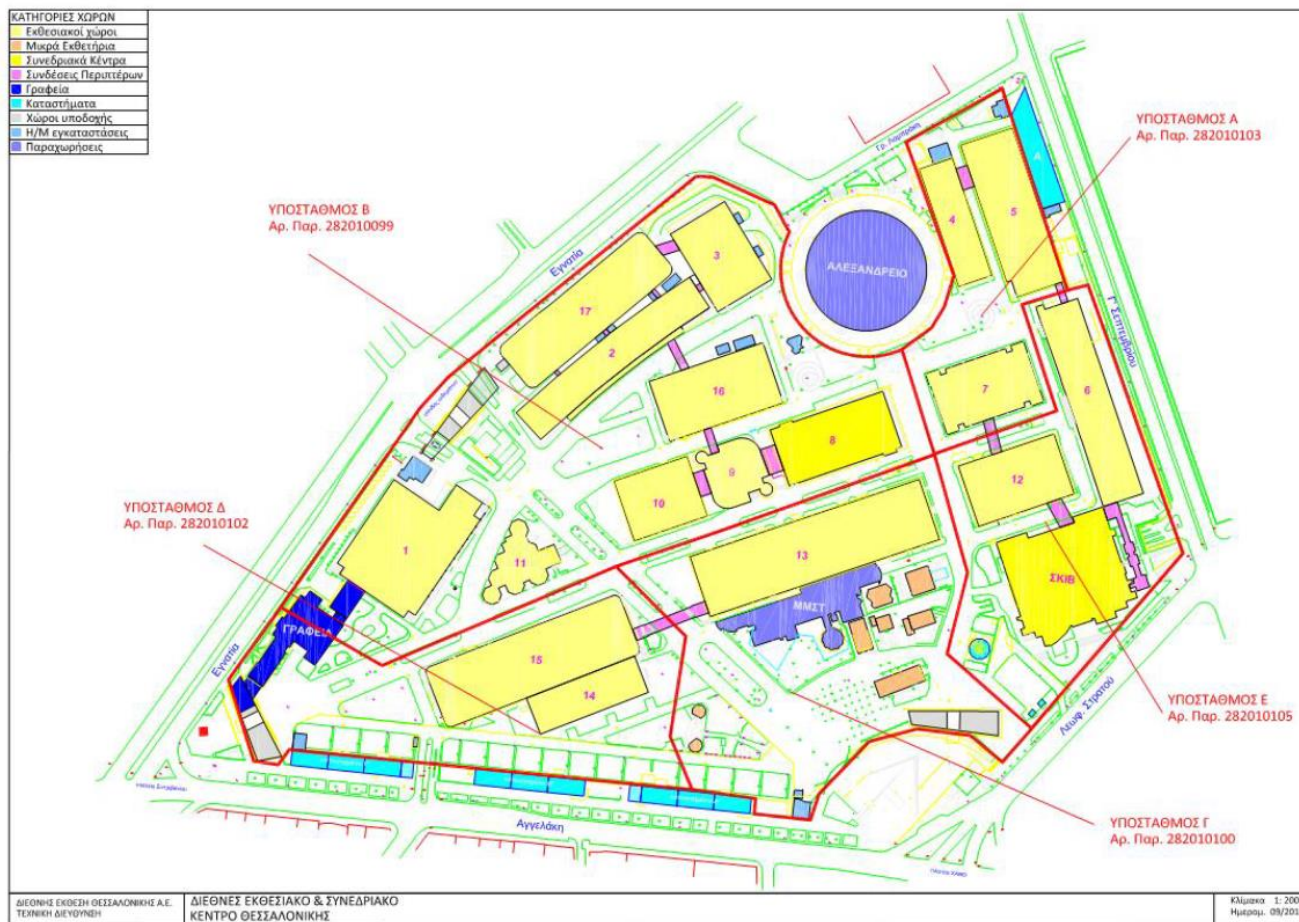
Υποσταθμός	Εγκατεστημένη Ισχύς	Συμφωνημένη Ισχύς
A	3.000 kVA	2.000 kVA
B	6.000 kVA	3.400 kVA
Γ	3.000 kVA	2.500 kVA
Δ	3.000 kVA	2.200 kVA
E	3.000 kVA	2.000 kVA
Σύνολο	18.000 kVA	12.100 kVA

Πηγή: Ινστιτούτο Εκθεσιακών Ερευνών, 2017

⁵⁷ Ινστιτούτο Εκθεσιακών Ερευνών, 2017

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Εικόνα 6.8.2: Υποσταθμοί χαμηλής τάσης και περιοχές εξυπηρέτησης Εκθεσιακού Κέντρου

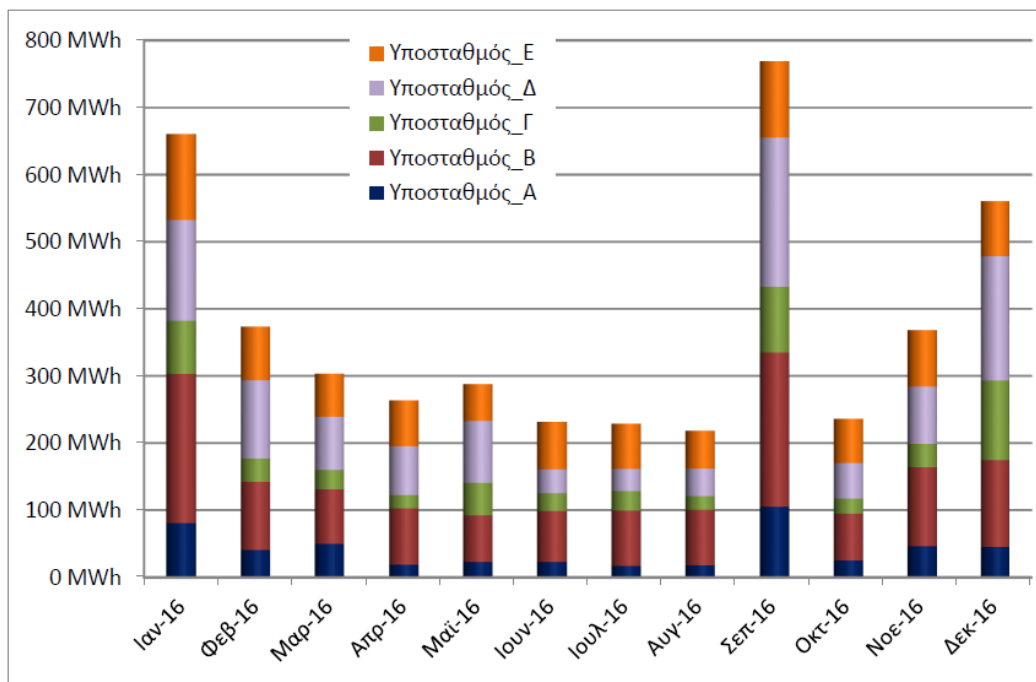

Πηγή: Ινστιτούτο Εκθεσιακών Ερευνών, 2017

ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Η ετήσια κατανάλωση για το 2016 των 5 υποσταθμών της ΔΕΘ ανήλθε σε 4,50 GWh, μειωμένη κατά 5,47% σε σχέση με το 2015 (4,76 GWh). Οι μεγαλύτερες καταναλώσεις καταγράφηκαν το μήνα Σεπτέμβριο λόγω της Γενικής Έκθεσης και ακολουθούν οι μήνες Δεκέμβριος - Ιανουάριος λόγω διοργάνωσης του Αστερόκοσμου (σχήμα 6.8.2.α).

Σχήμα 6.8.2.α: Συνολικές καταναλώσεις ηλεκτρικής ενέργειας έτους 2016 ανά υποσταθμό

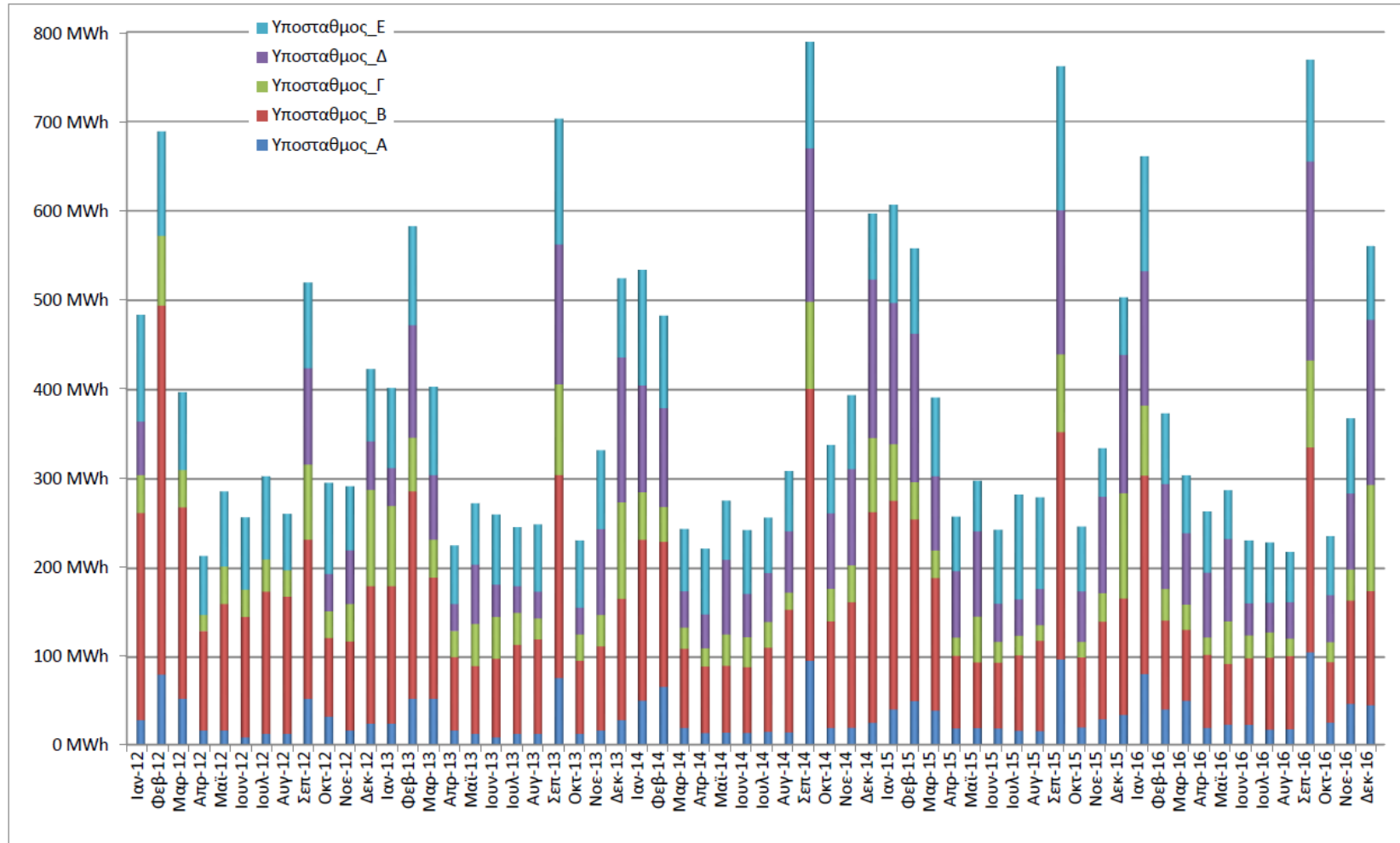
Πηγή: Ινστιτούτο Εκθεσιακών Ερευνών, 2017

Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του Ινστιτούτου Εκθεσιακών Ερευνών διατυπώνονται τα παρακάτω συμπεράσματα:

- Η συνολική κατανάλωση (4,50 GWh) κατανέμεται κατά 54,88% σε ώρες υψηλής ζήτησης και κατά 45,12% σε ώρες χαμηλής ζήτησης. Το μεγάλο ποσοστό της κατανάλωσης σε ώρες χαμηλής ζήτησης, οφείλεται στο γεγονός ότι εκεί περιλαμβάνονται όλα τα Σαββατοκύριακα όπου είναι η κυρίως λειτουργία των εκδηλώσεων.
- Ο υποσταθμός με την μεγαλύτερη κατανάλωση είναι ο Β' (1.346.890 kWh), ο οποίος τροφοδοτεί και το μεγαλύτερο τμήμα της εγκατάστασης και τμήμα του κτιρίου διοίκησης.
- Οι υποσταθμοί Δ' (Περίπτερο 15, γραφεία) και Ε' (Βελίδειο, Π12) έχουν σημαντική κατανάλωση (1.167.299 και 937.410kWh αντίστοιχα) επειδή τα κτίρια που τροφοδοτούνται έχουν σχετικά συνεχή λειτουργία.
- Οι υποσταθμοί Α' και Γ' έχουν τις μικρότερες καταναλώσεις επειδή τροφοδοτούν περίπτερα που λειτουργούν μόνο κατά την περίοδο εκδηλώσεων στο Εκθεσιακό Κέντρο.

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Σχήμα 6.8.2.β: Συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας υποσταθμών (2012-2016)

Πηγή: Ινστιτούτο Εκθεσιακών Ερευνών, 2017

ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Σε ότι αφορά τα συνολικά στοιχεία για τα έτη 2012 – 2016, καταγράφονται οι παρακάτω καταναλώσεις (σε kWh) :

- 2012: 4.422.000
- 2013: 4.433.000
- 2014: 4.686.062
- 2015: 4.762.802
- 2016: 4.502.260.

Στο σχήμα 6.8.2.β φαίνεται η συνολική μηνιαία κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας σε kWh, επιμερισμένη στους 5 υποσταθμούς της ΔΕΘ- Ηελεχρο. Τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν είναι τα εξής:

- Οι κορυφές της ετήσιας κατανάλωσης είναι το μήνα Σεπτέμβριο, εξαιτίας της Γενικής Έκθεσης. Εξαιρέση αποτελεί το 2012, όπου η κατανάλωση του Σεπτεμβρίου 2012 ήταν σημαντικά μικρότερη του Φεβρουαρίου 2012.
- Σημαντικές καταναλώσεις υπάρχουν τον Φεβρουάριο κάθε έτους λόγω της Agrotica και της Infacom.
- Ο Αστερόκοσμος δημιουργεί σημαντικές καταναλώσεις το Δεκέμβριο και τον Ιανουάριο κάθε έτους. Η μεγάλη διάρκεια του (σχεδόν ένα μήνα) έχει ως αποτέλεσμα, ο Αστερόκοσμος να είναι η εκδήλωση με τη μεγαλύτερη κατανάλωση, η οποία υπερβαίνει και την κατανάλωση της Γενικής Έκθεσης του Σεπτεμβρίου.
- Το μέγεθος των καταναλώσεων ακολουθεί την δυναμική των εκδηλώσεων της ΔΕΘ – Ηελεχρο. Το 2012 ήταν η χρονιά με την μικρότερη κατανάλωση ενώ το 2013, 2014 και 2015 οι καταναλώσεις έχουν αυξητική τάση.
- Το 2016 εμφανίζεται για πρώτη φορά μείωση κατανάλωσης λόγω μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας που άρχισαν να εφαρμόζονται.

Άλλες ενεργειακές καταναλώσεις

Σε ότι αφορά τις υποδομές φυσικού αερίου, περιορίζονται σήμερα μόνο στο κτίριο των γραφείων διοίκησης (από το 2015) όπου υπάρχει και λέβητας αερίου. Από το χώρο της ΔΕΘ διέρχεται ο κεντρικός αγωγός της ΕΠΑ. Η κατανάλωση φυσικού αερίου θεωρείται περιορισμένη και αφορά μόνο το κτίριο των γραφείων διοίκησης.

Σε ότι αφορά την κατανάλωση πετρελαίου, ανέρχεται περίπου σε 120.000 λίτρα/έτος το οποίο χρησιμοποιείται για τη θέρμανση των περιπτέρων της ΔΕΘ. Η μετάδοση θέρμανσης αλλά και ψύξης (ηλεκτρισμός) γίνεται με αέρα.

Γενικά τα Περίπτερα της ΔΕΘ θεωρούνται ιδιαίτερα ενεργοβόρα ενώ για κανένα από τα κτίρια του Εκθεσιακού Κέντρου δεν έχουν εκδοθεί ενεργειακά πιστοποιητικά. Επίσης δεν υπάρχουν εγκατεστημένα συστήματα ΑΠΕ.

Εκτίμηση εκπομπών CO₂

Εφαρμόζοντας τη μεθοδολογία του Σχεδίου Δράσης του Δήμου Θεσσαλονίκης για την Αειφόρο Ενέργεια και θεωρώντας ότι οι ενεργειακές καταναλώσεις περιλαμβάνουν μόνο πετρέλαιο και ηλεκτρική ενέργεια, υπολογίζονται οι εκπομπές CO₂ εξαιτίας της κατανάλωσης ενέργειας στο Εκθεσιακό Κέντρο (για το 2016) ως εξής:

Πετρέλαιο.

- Λαμβάνεται ως μέση ετήσια κατανάλωση πετρελαίου, 120.000lt.
- Για τη μετατροπή του πετρελαίου σε ενέργεια ισχύει, 1lt= 10kWh.
- Επομένως τα 120.000lt αντιστοιχούν σε 1.200MWh.
- Ο πρότυπος συντελεστής εκπομπών για το πετρέλαιο είναι, 0,267tCO₂/MWh.

Επομένως από την κατανάλωση πετρελαίου οι εκπομπές CO₂ ανέρχονται σε 320,4 t.

Ηλεκτρική Ενέργεια:

- Για το 2016 η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ανήλθε σε, 4.500MWh.
- Ο πρότυπος συντελεστής εκπομπών για την ηλεκτρική ενέργεια είναι, 1,149tCO₂/MWh.

Επομένως από την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας οι εκπομπές CO₂ ανέρχονται σε, 5.170,5t.

Συνολικά από την κατανάλωση πετρελαίου και ηλεκτρικής ενέργειας οι εκπομπές CO₂ ανέρχονται σε, 320,4 t + 5.170,5t = 5.490 t.

6.8.3 Εκπομπές Η/Μ ακτινοβολίας

Ο έλεγχος της τήρησης των θεσμοθετημένων ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού στα ηλεκτρομαγνητικά πεδία, πραγματοποιείται μέσω εγκατεστημένων σταθμών του Εθνικού Παρατηρητηρίου Ηλεκτρομαγνητικών Πεδίων⁵⁸. Οι θέσεις εγκατάστασης των σταθμών αυτών, επιλέχθηκαν με στόχο την κατά το δυνατόν ομοιογενή κάλυψη, στοχεύοντας τις περιοχές με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση κατοίκων και εγκατεστημένων κεραιών. Οι σταθεροί σταθμοί εγκαταστάθηκαν στην οροφή δημόσιων κτιρίων. Γενικά οι υποδομές ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας που αποτελούν αντικείμενο παρακολούθησης είναι εκείνες που εκπέμπουν σε ευρεία περιοχή συχνοτήτων (100 kHz – 6 GHz, αδειοδοτούμενες και μη), περιλαμβάνοντας:

- τα δίκτυα ασύρματων επικοινωνιών (δίκτυα κινητής τηλεφωνίας παλαιάς και της γενιάς GSM-900 και GSM-1800, UMTS & LTE), δίκτυα σταθερής ασύρματης πρόσβασης, κλπ.,
- κεραίες ραδιοφωνίας και τηλεόρασης, διατάξεις ραντάρ,
- ασύρματα δίκτυα που δεν απαιτούν άδεια (Wireless Hotspots, εταιρικές ζεύξεις κλπ.).

Ειδικότερα στο Δήμο Θεσσαλονίκης έχουν εγκατασταθεί 16 σταθμοί μέτρησης Η/Μ ακτινοβολίας εκ των οποίων οι πέντε είναι Συχνοεπιλεκτικοί και οι υπόλοιποι Ευρυζωνικοί⁵⁹. Οι πλησιέστεροι σταθμοί στο χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου είναι ο Ευρυζωνικός Σταθμός και ο Συχνοεπιλεκτικός στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής στην οδό Αγγελάκη (στη δυτική πλευρά της ΔΕΘ). Άλλοι Σταθμοί μέτρησης σε μικρή απόσταση από το χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου είναι ο Συχνοεπιλεκτικός Σταθμός του ΑΠΘ – Σχολές Θετικών Επιστημών στην οδό Εθνικής Αμύνης καθώς και ο Ευρυζωνικός Σταθμός στο κτίριο της Διεύθυνσης Βιβλιοθηκών και Μουσείων, στην οδό Εθνικής Αμύνης. Η ένταση του ηλεκτρικού πεδίου που καταγράφεται είναι μικρότερη από τα θεσμοθετημένα όρια.

⁵⁸ <https://paratiritirioemf.eeae.gr/index.php?lang=en>

⁵⁹ Ο ευρυζωνικός σταθμός μέτρησης μετράει στη ζώνη συχνοτήτων 100 kHz – 7 GHz, καθώς και σε τρεις υπο-περιοχές αυτής: EGSM 900 Bandpass 925 MHz – 960 MHz, EGSM 1800 Bandpass 1805MHz– 1880 MHz, UMTS Bandpass 2110 MHz – 2170 MHz.

Για την πραγματοποίηση συχνοεπιλεκτικών μετρήσεων, ο εξοπλισμός μέτρησης έχει τη δυνατότητα καθορισμού από τον χειριστή, έως και 20 υπο-περιοχών συχνοτήτων μέτρησης.

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Σύμφωνα με στοιχεία της Ενημερωτικής Πύλης Κατασκευής Κεραιών (Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων) στο χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου είναι εγκατεστημένοι οι εξής σταθμοί βάσης κινητής τηλεφωνίας⁶⁰:

Πίνακας 6.8.3: Σταθμοί βάσης κινητής τηλεφωνίας στο Εκθεσιακό Κέντρο

Κωδ. Θέσης	Κατηγορία	Εταιρία	Θέση
1001904	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	Περίπτερο 7
1200149	Αδειοδοτημένη	WIND	Πύργος ΟΤΕ
1200751	Νόμιμη Λειτουργία	WIND	Στην οροφή της απόληξης κτιρίου
1200751	Αδειοδοτημένη	WIND	Στην οροφή της απόληξης κτιρίου
1000633	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	Περίπτερο 2, οδός Εγνατία 154
1401018	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	Πύργος ΟΤΕ

Πηγή: Ενημερωτικής Πύλης Κατασκευής Κεραιών

Από μετρήσεις της έντασης ηλεκτρικού πεδίου (V/m) και της έντασης μαγνητικού πεδίου (A/m), διαπιστώθηκε ότι οι καταγεγραμμένες τιμές είναι χαμηλότερες από τα θεσμοθετημένα όρια. Στην άμεση περιοχή εκτός του Εκθεσιακού Κέντρου π.χ. στη συμβολή των οδών Εγνατίας και Εθνικής Αμύνης καθώς και στην Αγγελάκη, βρίσκονται εγκατεστημένοι και άλλοι σταθμοί βάσης κινητής τηλεφωνίας, διαφόρων εταιρειών.

6.9 Τοπίο – Πολιτιστική Κληρονομιά

Τοπίο

Για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση του τοπίου της ευρύτερης περιοχής λαμβάνεται υπόψη η Ειδική Ενότητα για το τοπίο που εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας. Από τη διαδικασία αυτή αναγνωρίστηκαν τέσσερις κατηγορίες ζωνών τοπίου⁶¹:

1. Οι Ζώνες Τοπίου Διεθνούς Αξίας
2. Οι Ζώνες Τοπίου Εθνικής Αξίας
3. Οι Ζώνες Τοπίου Περιφερειακής Αξίας
4. Οι Ζώνες ιδιαίτερα υποβαθμισμένου Τοπίου.

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης περιλαμβάνεται στις Ζώνες Τοπίων Περιφερειακής Αξίας και ειδικότερα στην κατηγορία «Αστικά, Πρωτοβιομηχανικά και Περιαστικά Τοπία της Μακεδονίας». Δεν πρόκειται για μια γεωγραφική ζώνη, άλλα περισσότερο για ένα εννοιολογικό σύνολο των υπολειμμάτων της ιστορίας και της πολιτιστικής διαδρομής του αστικού χώρου στην Κεντρική Μακεδονία και αυτή αποτυπώνεται στο κτιριακό απόθεμα, τα μνημεία και την πολεοδομία των πόλεων. Ο τύπος τοπίων που συναντώνται είναι «αστικό τοπίο με τεχνητούς σχηματισμούς πρασίνου». Κύρια χαρακτηριστικά για τη Θεσσαλονίκη, αποτελούν η «Πλατεία και ο Άξονας της Αριστοτέλους» και η Σύνθεση του Παλατιού του Γαλερίου. Το τοπίο αυτό είναι σημαντικό ως προς την ιστορία και την ερμηνεία του αστικού χώρου, άλλα και ως προς την εικόνα και οικολογία του αστικού χώρου.

Το σημαντικότερο τοπόσημο της περιοχής μελέτης, που αποτελεί και θέση πανοραμικής θέας, είναι ο τηλεπικοινωνιακός Πύργος του ΟΤΕ που βρίσκεται σε μικρή απόσταση από τη νότια πύλη του Εκθεσιακού Κέντρου. Έχει συνολικό ύψος 76m και αποτελείται από φορέα οπλισμένου σκυροδέματος επενδυμένο με μεταλλικό σκελετό. Κατασκευάστηκε το 1970, και

⁶⁰ <https://keraies.eett.gr/>

⁶¹ ΥΠΕΚΑ/ Διεύθυνση Χωροταξίας, 2014

χρησιμοποιήθηκε για αρκετά χρόνια ως περίπτερο του ΟΤΕ στη ΔΕΘ, ενώ υπήρξε τηλεοπτικός πομπός. Τα κατώτερα επίπεδα έχουν χρησιμοποιηθεί ως εκθεσιακοί χώροι, ενώ το υψηλότερο επίπεδο για εστίαση-αναψυχή. Εργασίες ανακαίνισης και αποκατάστασης στοιχείων του στατικού φορέα πραγματοποιήθηκαν το 2005. Άλλα τοπόσημα, στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Θεσσαλονίκης αποτελούν⁶² :

- ο Λευκός Πύργος
- η Αψίδα του Γαλερίου (Καμάρα) και η Ροτόντα
- η οδός και Πλατεία Αριστοτέλους.

Αξιόλογες θέσεις θέας στην ευρύτερη περιοχή αποτελούν:

- το σύνολο της παραλίας (από τον πρώτο προβλήτα του λιμανιού μέχρι το Μέγαρο Μουσικής) που παρέχει ευκαιρίες θέας,
- διάφορα υψηλά κτίσματα με ελεύθερη δημόσια πρόσβαση , π.χ. ο Λευκός Πύργος,
- διάφορες θέσεις στην Άνω Πόλη, π.χ. η Ιερά Μονή Βλατάδων και ο Πύργος του Τριγωνίου.

Ιστορία – Πολιτιστική Κληρονομιά

Η Θεσσαλονίκη διαθέτει μια ιστορία είκοσι τριών αιώνων, η οποία αντανάκλαται στα αμέτρητα αρχαία ελληνικά, ρωμαϊκά, βυζαντινά, οθωμανικά και σύγχρονα ελληνικά μνημεία. Υπήρξε πάντα μια κοσμοπολίτικη μητρόπολη με ισχυρή οικονομική και πολιτιστική δύναμη. Η πόλη βρίσκεται στη διασταύρωση τριών διαφορετικών ηπείρων (Ευρώπη, Ασία, Αφρική) και ως εκ τούτου κατέχει μια στρατηγική γεωγραφική και γεωπολιτική θέση. Η τοποθεσία της, η πλούσια ιστορία και ο σύγχρονος δυναμισμός της είναι οι τρεις παράγοντες που καθιστούν τη Θεσσαλονίκη προορισμό και τόπο διεξαγωγής σημαντικών εκδηλώσεων, αρκετών διεθνών, και παγκόσμιων συναντήσεων⁶³.

Η σύγχρονη πόλη διατηρεί πλούσιο απόθεμα υλικών μαρτυριών του αστικού παρελθόντος της και των προηγθεισών φάσεων ανθρώπινης παρουσίας στο χώρο της. Η μελέτη Αναθεώρησης ΓΠΣ του Δήμου Θεσσαλονίκης (Α' Στάδιο)⁶⁴ προχώρησε σε καταγραφή και παρουσίαση αυτών των μνημείων του παρελθόντος, συλλέγοντας σχετικά στοιχεία από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και της (τότε) Γενικής Γραμματείας Μακεδονίας Θράκης (του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας). Συγκεκριμένα καταγράφονται: 12 Μνημεία και Αρχαιολογικοί χώροι της Προϊστορικής – Κλασικής – Ελληνιστικής – Ρωμαϊκής περιόδου, 40 Μνημεία και Αρχαιολογικοί χώροι της Βυζαντινής – Οθωμανικής περιόδου και 11 Νεώτερα Μνημεία.

Ειδική αναφορά γίνεται στα αρχαιολογικά ευρήματα από τις εργασίες του Μετρό. Η αρχαιολογική έρευνα έδωσε σημαντικά αποτελέσματα που παρέχουν πλήθος νέων πληροφοριών για το οικιστικό και χωροταξικό παρελθόν της πόλης. Για τους Σταθμούς, συγκεκριμένα που βρίσκονται πλησίον της ΔΕΘ, δίνονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Σταθμός Συντριβανίου. Ο σταθμός χωροθετείται επί της Εγνατίας μέσα στο χώρο του Ασύλου του Παιδιού σε περιοχή όπου είναι γνωστό ότι αποτελούσε τμήμα του «ανατολικού» νεκροταφείου της πόλης. Στην ευρύτερη περιοχή ήδη πριν την έναρξη των εργασιών είχε καταγραφεί η διενέργεια τουλάχιστο 57 προγενέστερων αρχαιολογικών ανασκαφών από τις οποίες προέκυψαν τάφοι σε μεγάλη πυκνότητα. Η προγραμματισμένη έρευνα στο χώρο του σταθμού έχει ολοκληρωθεί, ερευνήθηκε

⁶² Δήμος Θεσσαλονίκης, 2013

⁶³ Πηγή: TIF Helexpo S.A. / Corporate profile, February 2018

⁶⁴ Δήμος Θεσσαλονίκης, 2013

εκτεταμένο τμήμα του αρχαίου (σε σημαντικό ποσοστό με κτερίσματα) και του χριστιανικού ανατολικού νεκροταφείου και τεκμηριώθηκε η διέλευση χειμάρρου από την περιοχή.

- Θέση διασταύρωσης των τροχιογραμμών. Εντοπίζεται σε θέση παρακείμενη του σταθμού Συντριβανίου, στην περιοχή της πανεπιστημιακής βιβλιοθήκης. Η έρευνα έχει ολοκληρωθεί και στο πλαίσιο της ερευνήθηκε εκτεταμένο τμήμα του αρχαίου «ανατολικού» νεκροταφείου.
- Σταθμός Πανεπιστημίου. Ο σταθμός χωροθετείται επί της Εγνατίας, μπροστά στο Πανεπιστήμιο ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, σε περιοχή που αποτελούσε και αυτή μέρος του «ανατολικού» νεκροταφείου. Στην ευρύτερη περιοχή ήδη πριν την έναρξη των εργασιών είχε καταγραφεί η διενέργεια τουλάχιστο 20 προγενέστερων αρχαιολογικών ανασκαφών από τις οποίες προέκυψαν τάφοι (από την ελληνιστική ως τη βυζαντινή εποχή αλλά και μία τρίκλιτη κοιμητηριακή βασιλική, μία ρωμαϊκή έπαυλη με λουτρό, ψηφιδωτό δάπεδο, δεξαμενή αλλά και εγκατάσταση νεολιθικής εποχής.

Στο σημαντικό ιστορικό-πολιτιστικό απόθεμα του Δήμου, συμπεριλαμβάνονται επίσης⁶⁵:

- Η «Άνω Πόλη» (παραδοσιακός οικισμός). Αποτελεί τμήμα της ιστορικής Θεσσαλονίκης, το οποίο εκτείνεται σε περιοχή με έντονες κλίσεις και συμβατικά οριοθετείται από την οδό Ολυμπιάδος και τα διατηρούμενα Τείχη της πόλης με την Ακρόπολη. Παρά την ανοικοδόμηση των τελευταίων δεκαετιών, η παραδοσιακή μορφή του οικισμού διατηρήθηκε σε σημαντικό βαθμό, όσον αφορά στην αρχιτεκτονική και στην πολεοδομική μορφολογία.
- Το «Ιστορικό Κέντρο Θεσσαλονίκης». Μεγάλο μέρος της «κάτω» περιοχής του περιτειχισμένου πυρήνα της πόλης, δηλαδή κατάντη της οδού Κασσάνδρου και σε όλο το μέτωπο από το φρούριο Βαρδαρίου/ Τοπ Χανέ (σήμερα Δικαστικό Μέγαρο) μέχρι το Λευκό Πύργο, κηρύχθηκε «Ιστορικός Τόπος» κατά την έννοια του ν.1469/1950. Στην περιοχή αυτή σώζονται διάσπαρτα αλλά σε διαδοχική διάταξη και άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ της και με την ιστορία της πόλης, αξιόλογα και ιστορικά κτίσματα, και μνημεία όλων των εποχών (μεμονωμένα αλλά και σε συγκροτήματα και ενότητες). Στο ιστορικό κέντρο περιλαμβάνονται (ενδεικτικά): α) βασικά στοιχεία της οχύρωσης της πόλης, ο Λευκός Πύργος και το Τοπ Χανέ, β) παραδοσιακές αγορές (Αιγυπτιακή Αγορά-Λαδάδικα), γ) νεώτερες αγορές τροφίμων και ενδυμάτων (Βλάλη-Βατικιώτη-Μπεζεστενίου-Μοδιάνο), δ) βυζαντινά και οθωμανικά μνημεία (Μπεζεστένι – Χαμάμ Αγοράς – Ι.Ν. Αγ.Μηνά), ε) ο (ελεγχόμενης μορφολογίας) άξονας της οδού/ πλατείας Αριστοτέλους που περιλαμβάνει την «Παναγία Χαλκίων» και τα «Λουτρά Παράδεισος», στ) τμήματα από το συγκρότημα της ρωμαϊκής αγοράς και ο Ι.Ν. Αγ.Δημητρίου, ζ) νεώτερα κτίσματα σημαντικών δημιουργών της όπως το Τελωνείο (έργο Ελι Μοδιάνο) και το Διοικητήριο (έργο Βιταλιάνο Ποζέλι), η) η «παλιά παραλία» ως παραδοσιακή ζώνη αναψυχής και περιπάτου, θ) το σύνολο του βυζαντινού Ι.Ν. Αγ.Σοφίας και των κτισμάτων εποχής του μεσοπολέμου που περιβάλλουν την πλατεία της.
- «Λαδάδικα». Πρόκειται για την περιοχή στο βορειοδυτικό άκρο του ιστορικού κέντρου της Θεσσαλονίκης (και σε άμεση επαφή με το σύγχρονο λιμάνι), που διέφυγε της καταστροφικής πυρκαγιάς του 1917 και αποτελεί σήμερα μια σχεδόν «άθικτη» ζώνη της αγοράς της πόλης (είχε διαμορφωθεί τον 19^ο αιώνα), διατηρώντας ιδιαίτερη αρχιτεκτονική. Εντοπίζεται μεταξύ του λιμανιού και των οδών Ίωνος Δραγούμη, Ολυμπίου Διαμαντή, Τσιμισκή και Σαλαμίνας.

⁶⁵ όπ. παρ.

- «Πύργοι Εξοχών». Οι σποραδικά διατηρούμενες εκατέρωθεν της οδού Βασ.Γεωργίου-Βασ.Όλγας επαύλεις αποτελούν μικρό δείγμα του εξαιρετικά σημαντικού, γραμμικού, αρχιτεκτονικού συνόλου που είχε διαμορφωθεί μέχρι την πρώτη δεκαετία του 20^{ου} αιώνα και διατηρούνταν σχεδόν στο ακέραιο μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 1970.

6.10 Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά

Ο χώρος της ΔΕΘ περιλαμβάνει υφιστάμενες εκθεσιακές και συνεδριακές χρήσεις και χαρακτηρίζεται από την περιστασιακή παρουσία μεγάλου αριθμού επισκεπτών καθώς και μικρού αριθμού εργαζομένων σε μόνιμη βάση ή περιστασιακά. Οι μελλοντικές χρήσεις εκτός από την εκθεσιακή και συνεδριακή, περιλαμβάνουν ξενοδοχειακή και εμπορική χρήση καθώς και εκτεταμένο ελεύθερο χώρο. Περιλαμβάνονται επίσης, το ΑΑΜΘ και ΜΜΣΤ για τα οποία δεν προτείνεται μεταβολή της χρήσης.

Βασικοί στόχοι του σχεδιασμού για τη μελλοντική χρήση του χώρου, αποτελούν, ο περιορισμός της κατανάλωσης φυσικών πόρων, η ορθολογική διαχείριση αποβλήτων καθώς και η αύξηση των χώρων πρασίνου. Η διαδικασία εφαρμογής του προτεινόμενου Σχεδίου και κατασκευής των έργων, αποτελεί τον παράγοντα που ενδεχομένως να επηρεάσει δυσμενώς ορισμένα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά. Οι μεταβολές αυτές περιγράφονται αναλυτικά στο κεφ.7. Στη συνέχεια αναφέρονται συνοπτικά τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά ζητήματα και η ενδεχόμενη μεταβολή τους κατά τη (μελλοντική) λειτουργία του Εκθεσιακού Κέντρου σημειώνοντας ότι γενικά αναμένεται θετική εξέλιξη:

Χρήσεις γης

Μέχρι στιγμής δεν έχουν εξειδικευθεί κατευθύνσεις για την ενιαία λειτουργία ή την ανάπτυξη της Άμεσης Περιοχής Παρέμβασης, πολύ δε περισσότερο δεν έχει συνταχθεί κάποια συνολική μελέτη οργάνωσής της ως ενιαίας λειτουργικής περιοχής. Ειδικότερα με το υφιστάμενο ανεπαρκές καθεστώς, συγκεκριμένα η ΔΕΘ – Ηεlexρο αντιμετωπίζει σοβαρά ζητήματα όσον αφορά παρεμβάσεις δόμησης, κατασκευής ή ανακατασκευής κτιρίων και πλήρη αδυναμία εφαρμογής συνολικότερων παρεμβάσεων στο χώρο της. Για την καλύτερη ενσωμάτωση της περιοχής στην αστική ζωή, κρίνεται απαραίτητη η καλύτερη αξιοποίηση της, ο επανασχεδιασμός του χώρου και η βελτίωση των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών.

Παραγωγή αποβλήτων

Η διαχείριση στερεών αποβλήτων του Εκθεσιακού Κέντρου πραγματοποιείται σήμερα από διαπιστευμένο εργολάβο που αναλαμβάνει την αποκομιδή. Στο χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου δεν πραγματοποιείται διαλογή στην πηγή ή άλλες δράσεις για την ανακύκλωση των στερεών αποβλήτων. Εξαιτίας ου γεγονότος αυτού θεωρείται σημαντική η επιβάρυνση του ΧΥΤΑ, εξαιτίας αποβλήτων που καταλήγουν στην ταφή. Μελλοντικά αναμένεται σημαντική βελτίωση της κατάστασης με την εφαρμογή δράσεων ανακύκλωσης καθώς και την αξιοποίηση των ανακυκλώσιμων υλικών.

Τα υγρά απόβλητα του Εκθεσιακού Κέντρου καταλήγουν στο δίκτυο αποχέτευσης της ΕΥΑΘ και στη συνέχεια στην ΕΕΛ Σίνδου. Δεν αναμένονται προβλήματα για τη διαχείριση των υγρών αποβλήτων από τη χρήση του χώρου και την εφαρμογή του ΕΧΣ.

Κατανάλωση ύδατος

Ο χώρος της ΔΕΘ (όπως και το σύνολο της ευρύτερης περιοχής) εξυπηρετείται από το δίκτυο ύδρευσης της ΕΥΑΘ και γενικά δεν παρατηρούνται σημαντικά προβλήματα ως προς την κάλυψη των υδρευτικών αναγκών. Η συνολική κατανάλωση ύδατος ανέρχεται σύμφωνα με την πρόσφατη καταγραφή για το 2017 σε 44,7χιλ.μ³, ενώ δεν υπάρχουν αναλυτικά στοιχεία για την κατανάλωση ύδατος κατά χρήση. Η παροχή ύδατος, αφορά την κάλυψη των αναγκών για τους επισκέπτες των εκθεσιακών και συνεδριακών δραστηριοτήτων καθώς και των εργαζόμενων στο χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου. Επίσης περιλαμβάνει την κατανάλωση ύδατος για τις αρδευτικές ανάγκες των χώρων με πράσινο.

Σε ότι αφορά τη μελλοντική χρήση ύδατος, ενδεχομένως να υπάρξει μικρή αύξηση της κατανάλωσης, εξαιτίας της δημιουργίας επιπλέον χώρων με πράσινο ενώ για τις εκθεσιακές και συνεδριακές δραστηριότητες καθώς και τις νέες χρήσεις (ξενοδοχείο, εμπορικά καταστήματα) δεν υπάρχει σαφής εκτίμηση. Ωστόσο, αναμένεται ότι εξαιτίας των αναγκαιών έργων αντικατάστασης/εκσυγχρονισμού του δικτύου ύδρευσης (και περιορισμού των διαρροών), καθώς και την εφαρμογή κατάλληλων συστημάτων εξοικονόμησης ύδατος, θα υπάρξει μείωση της καταγεγραμμένης κατανάλωσης ύδατος.

Κατανάλωση ενέργειας

Η συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο Εκθεσιακό Κέντρο, για το έτος 2016 ανήλθε σε 4,50 GWh. Η κάλυψη της περιοχής πραγματοποιείται κανονικά από το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΔΔΗΕ. Η χρήση ηλεκτρικής ενέργειας αφορά σε μεγάλο βαθμό τον φωτισμό των κτιρίων και τον κλιματισμό. Οι καταναλώσεις αυτές αναμένεται να περιοριστούν σημαντικά, εξαιτίας της χρήσης συστημάτων εξοικονόμησης ενέργειας.

Η κατανάλωση πετρελαίου εκτιμάται κατά μέσο όρο σε 120.000 λίτρα/έτος και χρησιμοποιείται για τη θέρμανση των κτιρίων. Μελλοντικά μετά την εφαρμογή του ΕΧΣ, αναμένεται να περιοριστούν οι καταναλώσεις, με στόχο τη μηδενική κατανάλωση πετρελαίου. Οι ενεργειακές ανάγκες αφενός θα καλυφθούν σε μεγάλο βαθμό από τη χρήση φυσικού αερίου και ΑΠΕ, αφετέρου οι δράσεις ενεργειακής εξοικονόμησης στα κτίρια, θα τις περιορίσουν σημαντικά. Η κατανάλωση φυσικού αερίου περιορίζεται σήμερα μόνο στο κτίριο διοίκησης ενώ υπάρχει αγωγός φυσικού αερίου που διασχίζει σήμερα το Εκθεσιακό Κέντρο. Μετά την εφαρμογή των προτάσεων του ΕΧΣ η χρήση φυσικού αερίου αναμένεται να επεκταθεί και στις υπόλοιπες χρήσεις.

Ως επακόλουθο του περιορισμού της ενεργειακής κατανάλωσης και της χρήσης ορυκτών καυσίμων, θα υπάρξει και μείωση των παραγόμενων αερίων του θερμοκηπίου.

Ηχορύπανση

Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης διαπιστώνονται προβλήματα ηχορύπανσης, κυρίως εξαιτίας της κυκλοφορίας των οχημάτων που ενδεχομένως επιδεινώνονται κατά τη διάρκεια των εκθεσιακών και συνεδριακών διοργανώσεων. Επιπλέον, συνθήκες υψηλής στάθμης θορύβου καταγράφονται από συναυλιακές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια εκθεσιακών διοργανώσεων. Κατά τη μελλοντική λειτουργία και προκειμένου να περιοριστούν οι δυσμενείς συνθήκες, προτείνεται η εκπόνηση ειδικής μελέτης για τη διαχείριση της κυκλοφορίας και την αντιμετώπιση της ηχορύπανσης εξαιτίας της κίνησης των οχημάτων. Για τη διοργάνωση εκδηλώσεων στο Εκθεσιακό Κέντρο θα υπάρξουν οι κατάλληλες παρεμβάσεις κατά το σχεδιασμό των εγκαταστάσεων ώστε να περιοριστεί η ηχορύπανση.

7. ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

7.1 Μεθοδολογία εκτίμησης των επιπτώσεων

Στο κεφάλαιο αυτό προσδιορίζονται, εκτιμώνται και αξιολογούνται οι ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, και ειδικότερα οι πρωτογενείς και δευτερογενείς, σωρευτικές, συνεργιστικές, βραχυ-, μεσο-, μακροπρόθεσμες, μόνιμες και προσωρινές, θετικές και αρνητικές επιπτώσεις σε τομείς όπως:

η βιοποικιλότητα, ο πληθυσμός, η ανθρώπινη υγεία, η πανίδα, η χλωρίδα, το έδαφος, τα ύδατα, ο αέρας, οι κλιματικοί παράγοντες, τα υλικά περιουσιακά στοιχεία, η πολιτιστική κληρονομιά συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς, το τοπίο και οι σχέσεις μεταξύ των ανωτέρω παραγόντων,

Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφεται ο τρόπος διενέργειας της εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Επίσης περιγράφονται:

α) οι προτάσεις / κατευθύνσεις / μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την, κατά το δυνατόν, αντιμετώπιση οποιωνδήποτε σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον, και

β) το σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος (monitoring).

Οι επιπτώσεις που αναμένονται από την υλοποίηση του Σχεδίου στους περιβαλλοντικούς τομείς, προσεγγίζονται με βάση τους περιβαλλοντικούς στόχους-παραμέτρους που προτάθηκαν στο κεφάλαιο 3 της παρούσας μελέτης. Ειδικότερα εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο θα επηρεαστούν οι αναφερόμενοι στόχοι-παραμέτροι, λαμβάνοντας υπόψη τη σημερινή τους κατάσταση και τις πιέσεις που ενδέχεται να δεχτούν, από την εφαρμογή του Σχεδίου.

Για το σκοπό αυτό καθορίζεται αρχικά ο τύπος των παρεμβάσεων που προκύπτουν από την εφαρμογή του Σχεδίου. Συγκεκριμένα, το πρώτο βήμα περιλαμβάνει τον καθορισμό των κατηγοριών παρεμβάσεων του Σχεδίου όπως προκύπτουν από την «Πρόταση Χωρικού Προορισμού της Περιοχής Παρέμβασης» του κεφ4 της παρούσας μελέτης. Στο κεφάλαιο αυτό καθορίζονται οι 6 Τομείς του Εκθεσιακού Κέντρου για τους οποίους προσδιορίζονται οι χρήσεις και οι ειδικότεροι περιορισμοί δόμησης. Επιγραμματικά για τις επιτρεπόμενες χρήσεις επισημαίνονται τα εξής:

- Ο **Τομέας I** προορίζεται για χρήση εκθεσιακών κέντρων.
- Ο **Τομέας II** προορίζεται για χρήση εκθεσιακών κέντρων.
- Ο **Τομέας III** προορίζεται για χρήση εκθεσιακών κέντρων, συνεδριακού κέντρου και εμπορικών καταστημάτων, αναψυχής καθώς και γραφείων, τραπεζών. Επιπλέον επιτρέπεται υπόγειος χώρος και κτίριο στάθμευσης χωρητικότητας 1.000 θέσεων με είσοδο από την οδό Εγνατία.
- Ο **Τομέας IV** προορίζεται για χρήση εκθεσιακών κέντρων και συνεδριακού κέντρου καθώς και χρήση τουρισμού. Επιπλέον, επιτρέπεται υπόγειος χώρος στάθμευσης χωρητικότητας 600 θέσεων με είσοδο από την οδό Γ' Σεπτεμβρίου.

- Ο **Τομέας V** προορίζεται για ελεύθερο χώρο πρασίνου και ελεύθερο δημόσια προσβάσιμο κοινόχρηστο χώρο καθώς και κτίρια αναψυχής. Επίσης επιτρέπεται η επέκτασή του υπόγειου χώρου στάθμευσης του Τομέα III σε υπόγειο χώρο του Τομέα V, διατηρώντας σε κάθε περίπτωση την ίδια είσοδο πρόσβασης από την οδό Εγνατία. Επιπλέον διατηρούνται οι υφιστάμενες κτιριακές εγκαταστάσεις του ΜΜΣΤ, του πύργου του ΟΤΕ, καθώς και η χιαστί πύλη εισόδου της ΔΕΘ και τμήμα της παρακείμενης υφιστάμενης περίφραξης, με τα υφιστάμενα δεδομένα δόμησης, όγκου και μορφολογίας τους.
- Στον **Τομέα VI** διατηρείται η περιοχή που έχει παραχωρηθεί στη ΓΓΑ για το ΑΑΜΘ, ενώ προορίζεται και για ελεύθερο χώρο πράσινου. Στον Τομέα VI δεν επιτρέπεται επιπλέον δόμηση πέραν της υφιστάμενης ενώ το ΑΑΜΘ προτείνεται προς διατήρηση με τα υφιστάμενα δεδομένα δόμησης, όγκου και μορφολογίας .

Για τους παραπάνω Τομείς προτεινόμενων χρήσεων του Εκθεσιακού Κέντρου, πραγματοποιείται αξιολόγηση όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Με σκοπό την ενιαία αξιολόγηση των Τομέων με κοινά χαρακτηριστικά (και τον περιορισμό των κατηγοριών που αξιολογούνται) προτείνεται η ομαδοποίησή τους στις εξής κατηγορίες:

- Κατηγορία I. Μοναδική χρήση: εκθεσιακά κέντρα (Τομείς I και II). Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει τους δύο (γειτονικούς) Τομείς I και II που προορίζονται για μοναδική χρήση, τα εκθεσιακά κέντρα. Η περιοχή αυτή περιλαμβάνει σήμερα διάφορα Περίπτερα του Εκθεσιακού Κέντρου. Κοινό χαρακτηριστικό των δύο τομέων της κατηγορίας αυτής είναι η προτεινόμενη μελλοντική χρήση του χώρου μόνο για εκθεσιακά κέντρα και όχι άλλων χρήσεων από όσες προβλέπονται συνολικά στην περιοχή μελέτης του ΕΧΣ.
- Κατηγορία II. Εκθεσιακά κέντρα και άλλες χρήσεις (Τομείς III και IV). Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει τους δύο Τομείς III και IV που προορίζονται για εκθεσιακά κέντρα καθώς και άλλες χρήσεις όπως είναι συνεδριακό κέντρο, εμπορικά καταστήματα, αναψυχή, γραφεία, τραπεζών, στον Τομέα III και εκθεσιακά κέντρα, συνεδριακό κέντρο, τουρισμός, στον Τομέα IV. Επιπλέον προτείνονται υπόγειοι χώροι στάθμευσης. Οι δύο τομείς δεν συνδέονται μεταξύ τους ενώ σήμερα στους χώρους αυτούς περιλαμβάνονται διάφορα Περίπτερα του Εκθεσιακού Κέντρου, το κτίριο διοίκησης και το ΣΚΙΒ. Κοινό χαρακτηριστικό των δύο τομέων της κατηγορίας αυτής αποτελεί η προτεινόμενη μελλοντική χρήση του χώρου τόσο για εκθεσιακά κέντρα όσο και άλλες χρήσεις, οι οποίες ενδεχομένως διαφοροποιούν τις επιπτώσεις εξαιτίας των επιπρόσθετων παρεμβάσεων.
- Κατηγορία III. Ελεύθεροι και κοινόχρηστοι χώροι (Τομέας V). Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει μόνο τον Τομέα V που προορίζεται για τη δημιουργία ενιαίου ελεύθερου χώρου, καθώς και τη διατήρηση ορισμένων κτισμάτων – κατασκευών (ΜΜΣΤ, πύργος ΟΤΕ, πύλη εισόδου). Η περιοχή αυτή περιλαμβάνει σήμερα (πέραν των κτισμάτων που πρόκειται να διατηρηθούν), διάφορα Περίπτερα του Εκθεσιακού Κέντρου καθώς και κτίρια κατά μήκος της οδού Αγγελάκη. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αποτελεί η προτεινόμενη δημιουργία ενιαίου ελεύθερου χώρου που αποτελεί και τη μοναδική χρήση καθώς και ενδεχόμενη επέκταση του υπόγειου χώρου στάθμευσης του Τομέα III.

- Κατηγορία IV. Περιοχή ΑΑΜΘ (Τομέας VI). Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει μόνο τον Τομέα VI στον οποίο βρίσκεται το ΑΑΜΘ, το οποίο πρόκειται να διατηρηθεί. Στην περιοχή αυτή δεν προορίζονται νέες χρήσεις ενώ ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αποτελεί η αμετάβλητη κατάσταση του χώρου αυτού χωρίς σημαντικές νέες παρεμβάσεις. Για την περιοχή δεν αναμένονται ιδιαίτερες επιπτώσεις και για το λόγο αυτό θεωρείται προτιμότερη η ξεχωριστή αξιολόγηση του Τομέα VI.

Στη συνέχεια η κάθε κατηγορία αξιολογείται ως προς τις επιπτώσεις των επιλεγμένων περιβαλλοντικών στόχων-παραμέτρων στις βασικές κατηγορίες περιβαλλοντικών τομέων (βιοποικιλότητα – χλωρίδα – πανίδα, πληθυσμός – ανθρώπινη υγεία – υλικά περιουσιακά στοιχεία, υδατικοί πόροι – υγρά απόβλητα, κλπ).

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται με ποιοτικά κριτήρια στοχεύοντας στον προσδιορισμό της βαρύτητας των εκτιμώμενων επιπτώσεων της κάθε κατηγορίας παρέμβασης του Σχεδίου στους επιλεγμένους περιβαλλοντικούς τομείς. Κύριο χαρακτηριστικό στην εκτίμηση των επιπτώσεων αποτελεί η κατεύθυνση της κάθε επίπτωσης, δηλαδή εάν πρόκειται για θετική ή αρνητική μεταβολή του επιλεγμένου περιβαλλοντικού στόχου. Η κλίμακα της επίπτωσης διαβαθμίζεται σε επιπτώσεις ως εξής:

ισχυρά θετικές → πιθανά θετικές → πιθανά αρνητικές → ισχυρά αρνητικές.

Σε περίπτωση που υπάρχουν τόσο θετικές όσο και αρνητικές επιπτώσεις από την εφαρμογή της ίδιας κατηγορίας παρέμβασης, τότε η κατεύθυνση θεωρείται «ανάμικτη». Ακόμη, σημειώνονται οι περιπτώσεις εκείνες όπου δεν προκύπτουν καθοριστικής κλίμακας επιπτώσεις για τον επιλεγμένο περιβαλλοντικό στόχο ή δεν υπάρχει συσχέτιση.

Στην περίπτωση που προσδιορίζονται θετικές ή αρνητικές επιπτώσεις για τους περιβαλλοντικούς στόχους σημειώνεται και η ένταση της επίπτωσης, π.χ. ισχυρή ή μέτρια επίπτωση. Σε περίπτωση αδυναμίας προσδιορισμού της κατεύθυνσης της επίπτωσης, αυτή θεωρείται ως «απροσδιόριστη» εξαιτίας της έλλειψης επαρκών δεδομένων ή άλλων παραγόντων.

Ο χρονικός ορίζοντας της κάθε επίπτωσης προσδιορίζεται, όπου είναι εφικτό, διακρίνοντας ανάμεσα σε επιπτώσεις μόνιμης ή μεσο-μακροπρόθεσμης διάρκειας και σε προσωρινές ή βραχυπρόθεσμες. Στη συνέχεια καταγράφονται οι επιπτώσεις που ενδέχεται να είναι «μη αναστρέψιμες» και εκείνες για τις οποίες εκτιμάται ότι υπάρχει δυνατότητα αναστροφής των αρνητικών τους συνεπειών, ενώ, τέλος, σημειώνονται οι παρεμβάσεις εκείνες που ενδέχεται να έχουν διασυννοριακές επιπτώσεις.

Η αξιολόγηση του βαθμού και της έκτασης των επιπτώσεων σύμφωνα με τα παραπάνω γίνεται στο επόμενο κεφάλαιο 7.2, με τη χρήση των ακόλουθων συμβολισμών:

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Κλίμακα	++ Επιπτώσεις ισχυρά θετικές + Επιπτώσεις πιθανά θετικές +/- Επιπτώσεις ανάμικτες - Επιπτώσεις πιθανά αρνητικές -- Επιπτώσεις ισχυρά αρνητικές ΟΧΙ Περιορισμένες επιπτώσεις ή χωρίς συσχέτιση (ουδέτερες)
Αβεβαιότητα	? Επιπτώσεις απροσδιόριστες
Πιθανότητα	!! Ισχυρή πιθανότητα ! Μέτρια πιθανότητα
Χρονικός ορίζοντας	>> Μόνιμη ή μεσο-μακροπρόθεσμη > Προσωρινή ή βραχυπρόθεσμη
Αναστρεψιμότητα	A Αναστρέψιμη MA Μη αναστρέψιμη
Διασυννοριακότητα	ΔΣ Διασυννοριακή

Σε συνέχεια της αναλυτικής αξιολόγησης του κεφαλαίου 7.2, πραγματοποιείται στο κεφάλαιο 7.3 η συνολική αξιολόγηση των επιπτώσεων του σχεδίου στους βασικούς περιβαλλοντικούς τομείς, κάνοντας μνεία και σε πιθανές σωρευτικές επιπτώσεις που προκύπτουν από το σύνολο των παρεμβάσεων και στρατηγικών επιλογών στην κάθε περιβαλλοντική παράμετρο - στόχο.

Τέλος, στο κεφάλαιο 7.4 περιγράφεται η επιλογή του προτεινόμενου συστήματος παρακολούθησης του σχεδίου και οι σχετικοί περιβαλλοντικοί δείκτες.

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

7.2 Αναλυτική εκτίμηση των επιπτώσεων του Σχεδίου

7.2.1 Κατηγορία Ι. Μοναδική χρήση: εκθεσιακά κέντρα (Τομείς Ι και ΙΙ)

A/A	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ – ΣΤΟΧΟΙ		Επεξήγηση
	ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ – ΧΛΩΡΙΔΑ – ΠΑΝΙΔΑ		
1	Διασφάλιση συμβατότητας των δραστηριοτήτων οικιστικής ανάπτυξης με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας	OXI	Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχει προστατευόμενος ή άλλος φυσικός σχηματισμός, σημαντικός για τη βιοποικιλότητα που να διαταράσσεται από τις προτάσεις του Σχεδίου. Οι επιπτώσεις είναι ουδέτερες
2	Αποφυγή του περιορισμού των φυσικών χώρων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας	! +/- (>)	Στην Περιοχή του Εκθεσιακού Κέντρου δεν υπάρχουν φυσικοί χώροι. Περιορισμένες επιπτώσεις ενδεχομένως να υπάρξουν από την απομάκρυνση διαφόρων ειδών δέντρων και θάμνων από παρεμβάσεις στους Τομείς Ι και ΙΙ. Ωστόσο η επίπτωση αυτή θα είναι βραχυχρόνια, κατά την κατασκευή των νέων εκθεσιακών χώρων, δεδομένου ότι μελλοντικά θα υπάρξουν οι απαιτούμενες φυτοτεχνικές παρεμβάσεις.
	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ – ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		
3	Δημιουργία συνθηκών για τη βελτίωση της υγείας	OXI	Δεν αναμένονται σημαντικές διαφοροποιήσεις από την υφιστάμενη κατάσταση. Κατά τη φάση κατασκευής και λειτουργίας των νέων εκθεσιακών χώρων θα υπάρξουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της υγείας των εργαζομένων και επισκεπτών. Θα υπάρξουν ενδεχομένως θετικά οφέλη στην εξυπηρέτηση ΑΜΕΑ εξαιτίας αναβάθμισης των απαιτούμενων υποδομών.
4	Μείωση θορύβου οικιστικών περιοχών	! +/- (>)	Ενδεχομένως να υπάρξει βραχυχρόνια μικρή αύξηση του θορύβου κατά τη φάση της κατασκευής. Μακροπρόθεσμα ο κατάλληλος σχεδιασμός των εκθεσιακών χώρων θα διασφαλίσει τη βελτίωση των συνθηκών θορύβου (ως προς την υφιστάμενη κατάσταση).
5	Ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος και της απασχόλησης	! + >>	Η δημιουργία των νέων εκθεσιακών χώρων, στοχεύει στη (άμεση και έμμεση) ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος και της απασχόλησης.
	ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ – ΥΓΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ		
6	Διασφάλιση της καλής χημικής και οικολογικής κατάστασης των υδάτων	OXI	Δεν υπάρχει άμεση συσχέτιση.
7	Διασφάλιση επάρκειας ύδατος για ύδρευση, άρδευση και χρήση σε άλλες οικονομικές δραστηριότητες	OXI	Εξαιτίας της κατασκευής αλλά και λειτουργίας των νέων εκθεσιακών χώρων, δεν αναμένεται σημαντική επιβάρυνση στην κατανάλωση ύδατος.
8	Περιορισμός της επικινδυνότητας σε Ζώνες Δυτικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ)	OXI	Δεν υπάρχει άμεση συσχέτιση.
	ΕΔΑΦΟΣ – ΣΤΕΡΕΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ		
9	Μείωση της ρύπανσης των εδαφών και διαφύλαξη της ποσότητας και ποιότητάς τους	OXI	Δεν υπάρχουν αυξημένες πιθανότητες ρύπανσης των εδαφών.
10	Αποφυγή απομάκρυνσης του εδάφους και της φυτοκάλυψης εξαιτίας ανθρωπογενών παρεμβάσεων	! – > A	Θα υπάρξουν ενδεχομένως περιορισμένες τοπικές επιπτώσεις από την απομάκρυνση της φυτοκάλυψης και του εδάφους. Ωστόσο οι επιπτώσεις αυτές είναι βραχυχρόνιες και αναστρέψιμες.
11	Μείωση αποβλήτων στο ελάχιστο και επαναχρησιμοποίηση μέσω ανακύκλωσης, λιπασματοποίησης ή ανάκτησης ενέργειας	! +/- ?	Θα υπάρξει αύξηση των παραγόμενων αποβλήτων εκσκαφών, εξαιτίας κατεδάφισης κτιριακών εγκαταστάσεων. Ωστόσο θα υπάρξει πρόβλεψη για τη διαχείριση των ΑΕΚΚ σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Το μέγεθος της επιβάρυνσης αυτής δεν προσδιορίζεται στην παρούσα φάση. Από την άλλη, κατά τη λειτουργία των εκθεσιακών

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Α/Α	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ – ΣΤΟΧΟΙ		Επεξήγηση
			δραστηριοτήτων θα εφαρμοστούν οι κατάλληλες δράσεις για την ορθολογική διαχείριση των (αστικών) αποβλήτων και αύξηση των ποσοτήτων που ανακυκλώνονται.
	ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ – ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ – ΕΝΕΡΓΕΙΑ		
12	Περιορισμός της ανάγκης μετακινήσεων – Μείωση των περιβαλλοντικών συνεπειών του τομέα των μεταφορών	!+ ?	Μελλοντικά αναμένεται μείωση των μετακινήσεων με ΙΧ αυτοκίνητα και αύξηση της χρήσης των ΜΜΜ κυρίως εξαιτίας της αναμενόμενης λειτουργίας του ΜΕΤΡΟ. Ωστόσο οι ακριβείς επιπτώσεις στην παρούσα φάση θεωρούνται σε μεγάλο βαθμό απροσδιόριστες και απαιτείται η εκπόνηση σχετικής μελέτης.
13	Περιορισμός της ατμοσφαιρικής ρύπανσης	!+ >	Αναμένεται συμβολή στον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης τόσο εξαιτίας της αποφυγής χρήσης του πετρελαίου θέρμανσης στα κτίρια (εξαιτίας εναλλακτικών μεθόδων θέρμανσης) όσο και εξαιτίας της (πιθανής) περιορισμένης χρήσης των ΙΧ αυτοκινήτων για την πρόσβαση στους εκθεσιακούς χώρους.
14	Περιορισμός παραγωγής αερίων θερμοκηπίου (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)	!+ >>	Αναμένεται περιορισμός των αερίων του θερμοκηπίου κυρίως εξαιτίας των παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας που αναμένεται να πραγματοποιηθούν στις νέες κτιριακές εγκαταστάσεις
15	Ενίσχυση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)	!!+ >>	Οι αυξημένες ενεργειακές απώλειες αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά προβλήματα του Εκθεσιακού Κέντρου. Για τις νέες εκθεσιακές εγκαταστάσεις θα πραγματοποιηθούν τα απαιτούμενα έργα στα πλαίσια του γενικότερου βιοκλιματικού σχεδιασμού του χώρου και των θεσμικών απαιτήσεων για την ενεργειακή εξοικονόμηση των κτηρίων
	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ – ΤΟΠΙΟ		
16	Προστασία, ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος	ΟΧΙ	Δεν υπάρχει άμεση συσχέτιση.
17	Δημιουργία λειτουργικών χώρων και κτιρίων που δεν υποβαθμίζουν το τοπίο	!!+ >>	Αναμένονται θετικές επιπτώσεις από τον επανασχεδιασμό του χώρου και των νέων κτιριακών εγκαταστάσεων για εκθεσιακή χρήση.
18	Βελτίωση ποσότητας και ποιότητας ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό	!+ >	Αναμένεται βελτίωση της λειτουργικότητας των κοινόχρηστων χώρων στους Τομείς Ι και ΙΙ.

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

7.2.2 Κατηγορία II. Εκθεσιακά κέντρα και άλλες χρήσεις (Τομείς III και IV)

A/A	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ – ΣΤΟΧΟΙ		Επεξήγηση
	ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ – ΧΛΩΡΙΔΑ – ΠΑΝΙΔΑ		
1	Διασφάλιση συμβατότητας των δραστηριοτήτων οικιστικής ανάπτυξης με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας	OXI	Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχει προστατευόμενος ή άλλος φυσικός σχηματισμός, σημαντικός για τη βιοποικιλότητα που να διαταράσσεται από τις προτάσεις του Σχεδίου. Οι επιπτώσεις είναι ουδέτερες
2	Αποφυγή του περιορισμού των φυσικών χώρων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας	! +/- (>)	Στην Περιοχή του Εκθεσιακού Κέντρου δεν υπάρχουν φυσικοί χώροι. Περιορισμένες επιπτώσεις ενδεχομένως να υπάρξουν από την απομάκρυνση διαφόρων ειδών δέντρων και θάμνων στους Τομείς III και IV (κυρίως στο κτίριο διοίκησης). Ωστόσο οι επιπτώσεις αυτές θα είναι βραχυχρόνιες, κατά την κατασκευή των έργων, δεδομένου ότι μελλοντικά θα υπάρξουν οι απαιτούμενες φυτοτεχνικές παρεμβάσεις σε κοινόχρηστους χώρους.
	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ – ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		
3	Δημιουργία συνθηκών για τη βελτίωση της υγείας	OXI	Δεν αναμένονται σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς την υφιστάμενη κατάσταση. Κατά τη φάση κατασκευής και λειτουργίας των νέων εκθεσιακών κέντρων και άλλων χρήσεων, θα υπάρξουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της υγείας των εργαζομένων και επισκεπτών. Θα υπάρξουν ενδεχομένως θετικά οφέλη στην εξυπηρέτηση ΑΜΕΑ εξαιτίας αναβάθμισης των απαιτούμενων υποδομών.
4	Μείωση θορύβου οικιστικών περιοχών	! +/- (>)	Ενδεχομένως να υπάρξει βραχυχρόνια μικρή αύξηση του θορύβου κατά τη φάση της κατασκευής των προτεινόμενων παρεμβάσεων. Μακροπρόθεσμα ο κατάλληλος σχεδιασμός των χρήσεων και χώρων θα διασφαλίσει τη βελτίωση των συνθηκών θορύβου (ως προς την υφιστάμενη κατάσταση)
5	Ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος και της απασχόλησης	! ++ >>	Η αναβάθμιση των εκθεσιακών χώρων στοχεύει στην (άμεση και έμμεση) ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος και της απασχόλησης. Ταυτόχρονα θα υπάρξουν νέες ευκαιρίες απασχόλησης εξαιτίας των νέων χρήσεων που προτείνονται π.χ. ξενοδοχείο, εμπορικές χρήσεις.
	ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ – ΥΓΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ		
6	Διασφάλιση της καλής χημικής και οικολογικής κατάστασης των υδάτων	OXI	Δεν υπάρχει άμεση συσχέτιση.
7	Διασφάλιση επάρκειας ύδατος για ύδρευση, άρδευση και χρήση σε άλλες οικονομικές δραστηριότητες	OXI	Εξαιτίας της κατασκευής αλλά και λειτουργίας των προτεινόμενων χρήσεων δεν αναμένεται σημαντική επιβάρυνση στην κατανάλωση ύδατος.
8	Περιορισμός της επικινδυνότητας σε Ζώνες Δυτικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ)	OXI	Δεν υπάρχει άμεση συσχέτιση.
	ΕΔΑΦΟΣ – ΣΤΕΡΕΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ		
9	Μείωση της ρύπανσης των εδαφών και διαφύλαξη της ποσότητας και ποιότητάς τους	OXI	Δεν υπάρχουν αυξημένες πιθανότητες ρύπανσης των εδαφών.
10	Αποφυγή απομάκρυνσης του εδάφους και της φυτοκάλυψης εξαιτίας ανθρωπογενών παρεμβάσεων	! – > A	Θα υπάρξουν περιορισμένες τοπικές επιπτώσεις από την απομάκρυνση της φυτοκάλυψης και του εδάφους κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων. Ιδιαίτερα κατά τη δημιουργία του υπόγειου χώρου στάθμευσης στον Τομέα III.
11	Μείωση αποβλήτων στο ελάχιστο και επαναχρησιμοποίηση μέσω ανακύκλωσης, λιπασματοποίησης ή ανάκτησης ενέργειας	! +/- ?	Θα υπάρξει αύξηση των παραγόμενων αποβλήτων εκσκαφών εξαιτίας κατεδάφισης κτιριακών εγκαταστάσεων. Ωστόσο θα υπάρξει πρόβλεψη για τη διαχείριση των ΑΕΚΚ σύμφωνα με την ισχύουσα

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Α/Α	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ – ΣΤΟΧΟΙ		Επεξήγηση
			νομοθεσία. Το μέγεθος της επιβάρυνσης αυτής δεν προσδιορίζεται στην παρούσα φάση. Από την άλλη, κατά τη λειτουργία των εκθεσιακών δραστηριοτήτων και άλλων χρήσεων, θα εφαρμοστούν οι κατάλληλες δράσεις για την ορθολογική διαχείριση των (αστικών) αποβλήτων και αύξηση των ποσοτήτων που ανακυκλώνονται.
	ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ – ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ – ΕΝΕΡΓΕΙΑ		
12	Περιορισμός της ανάγκης μετακινήσεων – Μείωση των περιβαλλοντικών συνεπειών του τομέα των μεταφορών	!+ ?	Μελλοντικά αναμένεται μείωση των μετακινήσεων με ΙΧ αυτοκίνητα και αύξηση της χρήσης των ΜΜΜ κυρίως εξαιτίας της αναμενόμενης λειτουργίας του ΜΕΤΡΟ. Οι παρεμβάσεις για την αύξηση των χώρων στάθμευσης στους Τομείς III και IV θα συμβάλουν στη μείωση των περιβαλλοντικών συνεπειών από τις άσκοπες μετακινήσεις και την επιβάρυνση των συνθηκών στάθμευσης. Ωστόσο οι ακριβείς επιπτώσεις στην παρούσα φάση θεωρούνται σε μεγάλο βαθμό απροσδιόριστες και απαιτείται η εκπόνηση σχετικής μελέτης
13	Περιορισμός της ατμοσφαιρικής ρύπανσης	!+/- >	Αναμένεται συμβολή στον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης τόσο εξαιτίας της αποφυγής χρήσης του πετρελαίου θέρμανσης στα κτίρια (εξαιτίας εναλλακτικών μεθόδων θέρμανσης) όσο και εξαιτίας της (πιθανής) περιορισμένης χρήσης των ΙΧ αυτοκινήτων για την πρόσβαση στους διάφορους χώρους. Παρόλα αυτά ενδέχεται να υπάρξει (τοπικά), περιορισμένη επιβάρυνση εξαιτίας της λειτουργίας των δύο χώρων στάθμευσης.
14	Περιορισμός παραγωγής αερίων θερμοκηπίου (μετριάσμός κλιματικής αλλαγής)	!+ >>	Αναμένεται περιορισμός στην παραγωγή αερίων θερμοκηπίου κυρίως εξαιτίας των παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας που αναμένεται να πραγματοποιηθούν στις νέες κτιριακές εγκαταστάσεις
15	Ενίσχυση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια (μετριάσμός κλιματικής αλλαγής)	!!++ >>	Οι αυξημένες ενεργειακές απώλειες αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά προβλήματα του Εκθεσιακού Κέντρου. Για τις νέες εκθεσιακές εγκαταστάσεις και τα κτίρια για τις υπόλοιπες χρήσεις, θα καθοριστούν οι απαιτούμενες δράσεις για την ενεργειακή εξοικονόμηση (εφαρμογή ΚΕΝΑΚ κλπ).
	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ – ΤΟΠΙΟ		
16	Προστασία, ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος	ΟΧΙ	Δεν υπάρχει άμεση συσχέτιση.
17	Δημιουργία λειτουργικών χώρων και κτιρίων που δεν υποβαθμίζουν το τοπίο	!!+ >>	Αναμένονται θετικές επιπτώσεις από τον επανασχεδιασμό του χώρου και των νέων κτιριακών εγκαταστάσεων για εκθεσιακή και άλλες χρήσεις.
18	Βελτίωση ποσότητας και ποιότητας ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό	!+ >>	Αναμένεται βελτίωση της λειτουργικότητας των κοινόχρηστων χώρων στους Τομείς III και IV.

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

7.2.3 Κατηγορία III. Ελεύθεροι και κοινόχρηστοι χώροι (Τομέας V)

A/A	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ – ΣΤΟΧΟΙ		Επεξήγηση
	ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ – ΧΛΩΡΙΔΑ – ΠΑΝΙΔΑ		
1	Διασφάλιση συμβατότητας των δραστηριοτήτων οικιστικής ανάπτυξης με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας	OXI	Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχει προστατευόμενος ή άλλος φυσικός σχηματισμός, σημαντικός για τη βιοποικιλότητα που να διαταράσσεται από της προτάσεις του Σχεδίου. Οι επιπτώσεις είναι ουδέτερες.
2	Αποφυγή του περιορισμού των φυσικών χώρων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας	! ++ >>	Αναμένεται σαφής βελτίωση της κατάστασης των χώρων πρασίνου και των ειδών χλωρίδας. Οι αναμενόμενες επιπτώσεις από την απομάκρυνση της υφιστάμενης βλάστησης θεωρούνται περιορισμένες.
	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ – ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		
3	Δημιουργία συνθηκών για τη βελτίωση της υγείας	! + >>	Αναμένονται θετικές επιπτώσεις από τη γενικότερη αύξηση των κοινόχρηστων χώρων και των χώρων πρασίνου - αναψυχής καθώς και τη βελτίωση της πρόσβασης των ΑΜΕΑ στην περιοχή .
4	Μείωση θορύβου οικιστικών περιοχών	OXI	Δεν αναμένεται σημαντική αύξηση του θορύβου ως προς την υφιστάμενη λειτουργία του χώρου. Ενδεχομένως να υπάρξει μικρή αύξηση του θορύβου εξαιτίας διοργάνωσης υπαίθριων εκδηλώσεων στον ελεύθερο χώρο και κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων.
5	Ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος και της απασχόλησης	OXI	Δεν αναμένονται σημαντικές μεταβολές.
	ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ – ΥΓΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ		
6	Διασφάλιση της καλής χημικής και οικολογικής κατάστασης των υδάτων	OXI	Δεν αναμένονται σημαντικές επιπτώσεις.
7	Διασφάλιση επάρκειας ύδατος για ύδρευση, άρδευση και χρήση σε άλλες οικονομικές δραστηριότητες	! – >>	Ενδεχομένως να υπάρξουν αυξημένες αρδευτικές ανάγκες για τους χώρους πρασίνου κατά τους θερινούς μήνες. Ωστόσο εξαιτίας των παρεμβάσεων και βελτιώσεων στο δίκτυο ύδρευσης, την κατάλληλη επιλογή συστήματος άρδευσης και την κατάλληλη επιλογής των ειδών χλωρίδας, οι αρδευτικές ανάγκες, αναμένεται να περιοριστούν.
8	Περιορισμός της επικινδυνότητας σε Ζώνες Δυτικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ)	! + >>	Η δημιουργία του νέου χώρου πρασίνου πιθανόν να συμβάλει στην αντιμετώπιση πλημμυρικών φαινομένων εξαιτίας της βλάστησης και την αύξηση της διαπερατότητας του εδάφους.
	ΕΔΑΦΟΣ – ΣΤΕΡΕΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ		
9	Μείωση της ρύπανσης των εδαφών και διαφύλαξη της ποσότητας και ποιότητάς τους	OXI	Δεν υπάρχει άμεση συσχέτιση.
10	Αποφυγή απομάκρυνσης του εδάφους και της φυτοκάλυψης εξαιτίας ανθρωπογενών παρεμβάσεων	! ++ >>	Η δημιουργίας νέου κοινόχρηστου χώρου – χώρου πρασίνου, θα συμβάλλουν σημαντικά στην αύξηση της φυτοκάλυψης. Η υφιστάμενη φυτοκάλυψη που ενδεχομένως απομακρυνθεί, είναι περιορισμένη.
11	Μείωση αποβλήτων στο ελάχιστο και επαναχρησιμοποίηση μέσω ανακύκλωσης, λιπασματοποίησης ή ανάκτησης ενέργειας	! +/- >	Κατά τη διάρκεια κατασκευής απαιτείται η απομάκρυνση υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων (Περιπτέρων και κτιρίων οδού Αγγελάκη). Ωστόσο θα υπάρξει πρόβλεψη για τη διαχείριση των ΑΕΚΚ σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Το μέγεθος της επιβάρυνσης αυτής δεν προσδιορίζεται στην παρούσα φάση. Από την άλλη, κατά τη λειτουργία του χώρου, αναμένεται μείωση των αποβλήτων όπου θα εφαρμοστούν οι κατάλληλες δράσεις για την ορθολογική διαχείριση. Επίσης θα υπάρξει μέριμνα για την κατάλληλη αξιοποίηση των παραγόμενων αποβλήτων εξαιτίας της φυτικής βλάστησης (π.χ. λιπασματοποίηση)

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

A/A	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ – ΣΤΟΧΟΙ		Επεξήγηση
	ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ – ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ – ΕΝΕΡΓΕΙΑ		
12	Περιορισμός της ανάγκης μετακινήσεων – Μείωση των περιβαλλοντικών συνεπειών του τομέα των μεταφορών	ΟΧΙ	Δεν υπάρχει άμεση συσχέτιση.
13	Περιορισμός της ατμοσφαιρικής ρύπανσης	! + >	Πιθανόν να υπάρξει βελτίωση των ατμοσφαιρικών και μικροκλιματικών συνθηκών σε τοπικό επίπεδο ειδικά σε περιπτώσεις έντονης επιβάρυνσης και ρύπανσης της ατμόσφαιρας.
14	Περιορισμός παραγωγής αερίων θερμοκηπίου (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)	ΟΧΙ	Δεν θα υπάρξει παραγωγή αερίων θερμοκηπίου
15	Ενίσχυση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)	ΟΧΙ	Δεν υπάρχει άμεση συσχέτιση
	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ – ΤΟΠΙΟ		
16	Προστασία, ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος	! + >>	Η γενικότερη διαμόρφωση του χώρου όπου προτείνεται η δημιουργία του ελεύθερου χώρου – πράσινο, αναμένεται να συμβάλει στην ανάδειξη του ΜΜΣΤ, το οποίο βρίσκεται σε γειτονική θέση.
17	Δημιουργία λειτουργικών χώρων και κτιρίων που δεν υποβαθμίζουν το τοπίο	! + >>	Οι προσαρμογές στους χώρους αναμένεται να έχουν θετικές επιπτώσεις στο τοπίο.
18	Βελτίωση ποσότητας και ποιότητας ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό	!! ++ >>	Αναμένεται σημαντική βελτίωση τόσο των ποσοτικών όσο και των ποιοτικών χαρακτηριστικών των ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό.

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

7.2.4 Κατηγορία IV. Περιοχή ΑΑΜΘ (Τομέας VI)

A/A	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ – ΣΤΟΧΟΙ		Επεξήγηση
	ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ – ΧΛΩΡΙΔΑ – ΠΑΝΙΔΑ		
1	Διασφάλιση συμβατότητας των δραστηριοτήτων οικιστικής ανάπτυξης με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας	ΟΧΙ	Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχει προστατευόμενος ή άλλος φυσικός σχηματισμός, σημαντικός για τη βιοποικιλότητα που να διαταράσσεται από της προτάσεις του Σχεδίου. Οι επιπτώσεις είναι ουδέτερες
2	Αποφυγή του περιορισμού των φυσικών χώρων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας	ΟΧΙ	Οι επιπτώσεις είναι ουδέτερες
	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ – ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		
3	Δημιουργία συνθηκών για τη βελτίωση της υγείας	ΟΧΙ	Οι επιπτώσεις είναι ουδέτερες
4	Μείωση θορύβου οικιστικών περιοχών	ΟΧΙ	Δεν αναμένεται σημαντική αύξηση του θορύβου εξαιτίας εφαρμογής του Σχεδίου.
5	Ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος και της απασχόλησης	ΟΧΙ	Δεν αναμένονται σημαντικές μεταβολές
	ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ – ΥΓΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ		
6	Διασφάλιση της καλής χημικής και οικολογικής κατάστασης των υδάτων	ΟΧΙ	Δεν αναμένονται σημαντικές επιπτώσεις.
7	Διασφάλιση επάρκειας ύδατος για ύδρευση, άρδευση και χρήση σε άλλες οικονομικές δραστηριότητες	ΟΧΙ	Δεν αναμένονται σημαντικές επιπτώσεις.
8	Περιορισμός της επικινδυνότητας σε Ζώνες Δυτικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ)	ΟΧΙ	Δεν υπάρχει άμεση συσχέτιση.
	ΕΔΑΦΟΣ – ΣΤΕΡΕΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ		
9	Μείωση της ρύπανσης των εδαφών και διαφύλαξη της ποσότητας και ποιότητάς τους	ΟΧΙ	Δεν υπάρχει άμεση συσχέτιση.
10	Αποφυγή απομάκρυνσης του εδάφους και της φυτοκάλυψης εξαιτίας ανθρωπογενών παρεμβάσεων	ΟΧΙ	Δεν αναμένονται σημαντικές επιπτώσεις.
11	Μείωση αποβλήτων στο ελάχιστο και επαναχρησιμοποίηση μέσω ανακύκλωσης, λιπασματοποίησης ή ανάκτησης ενέργειας	ΟΧΙ	Δεν αναμένεται μεταβολή ως προς την υφιστάμενη κατάσταση διαχείρισης απορριμμάτων (Δήμος Θεσσαλονίκης)
	ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ – ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ – ΕΝΕΡΓΕΙΑ		
12	Περιορισμός της ανάγκης μετακινήσεων – Μείωση των περιβαλλοντικών συνεπειών του τομέα των μεταφορών	! + >	Γενικά αναμένεται βελτίωση της κατάστασης μετακίνησης εξαιτίας της λειτουργίας του ΜΕΤΡΟ μελλοντικά
13	Περιορισμός της ατμοσφαιρικής ρύπανσης	ΟΧΙ	Δεν αναμένεται σημαντική μεταβολή
14	Περιορισμός παραγωγής αερίων θερμοκηπίου (μετρίασμός κλιματικής αλλαγής)	ΟΧΙ	Δεν θα υπάρξει παραγωγή αερίων θερμοκηπίου
15	Ενίσχυση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια (μετρίασμός κλιματικής αλλαγής)	ΟΧΙ	Δεν υπάρχει άμεση συσχέτιση
	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ – ΤΟΠΙΟ		
16	Προστασία, ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας ιστορικών κτιρίων,	ΟΧΙ	Δεν υπάρχει άμεση συσχέτιση

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Α/Α	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ – ΣΤΟΧΟΙ		Επεξήγηση
	αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος		
17	Δημιουργία λειτουργικών χώρων και κτιρίων που δεν υποβαθμίζουν το τοπίο	ΟΧΙ	Δεν αναμένεται σημαντική μεταβολή
18	Βελτίωση ποσότητας και ποιότητας ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό	!+ >	Αναμένεται βελτίωση της λειτουργικότητας των κοινόχρηστων χώρων στον Τομέα VI

7.2.5 Συγκεντρωτικός πίνακας επιπτώσεων των παρεμβάσεων του Σχεδίου

Στη συνέχεια παρουσιάζεται συγκεντρωτικός πίνακας των επιπτώσεων των τεσσάρων κατηγοριών που προσδιορίστηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο. Οι επιπτώσεις των παρεμβάσεων στους επιλεγμένους περιβαλλοντικούς στόχους που επιλέχθηκαν παρουσιάζονται με το συμβολισμό που αντιστοιχεί στην αξιολόγηση των επιπτώσεων.

Παρατηρείται γενικά η θετική συμβολή στους περιβαλλοντικούς τομείς για τις περισσότερες κατηγορίες του Σχεδίου (ως προς τις πιθανές αρνητικές) ενώ σημαντικός είναι και ο αριθμός των περιβαλλοντικών στόχων με ουδέτερες ή περιορισμένες επιπτώσεις. Ο χαρακτηρισμός «Μη Αναστρέψιμες» γενικά δεν εμφανίζεται δεδομένου ότι το όριο του ΕΧΣ αποτελεί ήδη αξιοποιημένο και δομημένο χώρο, αστικού χαρακτήρα, και όχι κάποια φυσική περιοχή στην οποία πρόκειται να υπάρξουν μη αντιστρεπτές μεταβολές.

Σε ορισμένες περιπτώσεις επιλέχθηκε ο χαρακτηρισμός «Επιπτώσεις Απροσδιόριστες» εξαιτίας έλλειψης επαρκών στοιχείων για την εκτίμηση επιπτώσεων. Επιπλέον δεν υφίστανται διασυννοριακές επιπτώσεις.

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Πίνακας 7.2.5: Συγκεντρωτικός Πίνακας Επιπτώσεων

A/A	Περιβαλλοντικές Παράμετροι- Στόχοι	1.	2.	3.	4.
ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ – ΧΛΩΡΙΔΑ – ΠΑΝΙΔΑ					
1	Διασφάλιση συμβατότητας των δραστηριοτήτων οικιστικής ανάπτυξης με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας	OXI	OXI	OXI	OXI
2	Αποφυγή του περιορισμού των φυσικών χώρων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας	! +/-	! +/-	! ++ >>	OXI
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ – ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ					
3	Δημιουργία συνθηκών για τη βελτίωση της υγείας	OXI	OXI	! + >>	OXI
4	Μείωση θορύβου οικιστικών περιοχών	! +/-	! +/-	OXI	OXI
5	Ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος και της απασχόλησης	! + >>	! ++ >>	OXI	OXI
ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ – ΥΓΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ					
6	Διασφάλιση της καλής χημικής και οικολογικής κατάστασης των υδάτων	OXI	OXI	OXI	OXI
7	Διασφάλιση επάρκειας ύδατος για ύδρευση, άρδευση και χρήση σε άλλες οικονομικές δραστηριότητες	OXI	OXI	! - >>	OXI
8	Περιορισμός της επικινδυνότητας σε Ζώνες Δυτικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ)	OXI	OXI	! + >>	OXI
ΕΔΑΦΟΣ – ΣΤΕΡΕΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ					
9	Μείωση της ρύπανσης των εδαφών και διαφύλαξη της ποσότητας και ποιότητάς τους	OXI	OXI	OXI	OXI
10	Αποφυγή απομάκρυνσης του εδάφους και της φυτοκάλυψης εξαιτίας ανθρωπογενών παρεμβάσεων	! - > A	! - > A	! ++ >>	OXI
11	Μείωση αποβλήτων στο ελάχιστο και επαναχρησιμοποίηση μέσω ανακύκλωσης, λιπασματοποίησης ή ανάκτησης ενέργειας	! +/- ?	! +/- ?	! +/- ?	OXI
ΑΤΜ. ΡΥΠΑΝΣΗ – ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ – ΕΝΕΡΓΕΙΑ					
12	Περιορισμός της ανάγκης μετακινήσεων – Μείωση των περιβαλλοντικών συνεπειών του τομέα των μεταφορών	! + ?	! + ?	OXI	! + >>

**ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

13	Περιορισμός της ατμοσφαιρικής ρύπανσης	!+ >	! +/- >	!+ >	OXI
14	Περιορισμός παραγωγής αερίων θερμοκηπίου (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)	!+ >>	!+ >>	OXI	OXI
15	Ενίσχυση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)	!!++ >>	!!++ >>	OXI	OXI
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ – ΤΟΠΙΟ					
16	Προστασία, ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος	OXI	OXI	!+ >>	OXI
17	Δημιουργία λειτουργικών χώρων και κτιρίων που δεν υποβαθμίζουν το τοπίο	!!+ >>	!!+ >>	!+ >>	OXI
18	Βελτίωση ποσότητας και ποιότητας ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό	!+ >	!+ >	!!++ >>	!+ >

Επεξήγηση:

1.	Κατηγορία I. Μοναδική χρήση: εκθεσιακά κέντρα	++	Επιπτώσεις ισχυρά θετικές	?	Επιπτώσεις απροσδιόριστες
		+	Επιπτώσεις πιθανά θετικές	!!	Ισχυρή πιθανότητα
2.	Κατηγορία II. Εκθεσιακά κέντρα και άλλες χρήσεις	+/-	Επιπτώσεις ανάμικτες	!	Μέτρια πιθανότητα
3.	Κατηγορία III. Ελεύθεροι κοινόχρηστοι χώροι	-	Επιπτώσεις πιθανά αρνητικές	>>	Μόνιμη ή μεσο-μακροπρόθεσμη
4.	Κατηγορία IV. Περιοχή ΑΑΜΘ	--	Επιπτώσεις ισχυρά αρνητικές	>	Προσωρινή ή βραχυπρόθεσμη
		OXI	Περιορισμένες επιπτώσεις ή χωρίς συσχέτιση	A	Αναστρέψιμη

7.3 Συνολική εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου και σωρευτικές επιπτώσεις

Συμπερασματικά προκύπτουν οι εξής διαπιστώσεις για τη συνολική εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου, στις περιβαλλοντικές παραμέτρους.

Βιοποικιλότητα – Χλωρίδα – Πανίδα

Η διατήρηση της βιοποικιλότητας δεν επηρεάζεται από την εφαρμογή του Σχεδίου. Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχει προστατευόμενος ή άλλος φυσικός σχηματισμός που να διαταράσσεται από τις προτάσεις επανασχεδιασμού του χώρου. Περιορισμένες επιπτώσεις ενδεχομένως να υπάρξουν από την απομάκρυνση μεμονωμένων δέντρων και θάμνων σε διάφορες περιοχές, εξαιτίας των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων. Ωστόσο η επίπτωση αυτή είναι βραχυχρόνια, κατά την κατασκευή των έργων, δεδομένου ότι στη συνέχεια θα υπάρξει διαμόρφωση νέου χώρου πρασίνου, μεγαλύτερης έκτασης όπου με τις κατάλληλες φυτοτεχνικές παρεμβάσεις, αναμένεται να υπάρξει αναβάθμιση για τη χλωρίδα και ενδεχομένως την ορνιθοπανίδα της περιοχής. Γενικά, το σχέδιο προσαρμόζεται στις εθνικές και κοινοτικές δεσμεύσεις και στρατηγικές για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Δεν αναμένονται σωρευτικές επιπτώσεις στη χλωρίδα, την πανίδα και τη βιοποικιλότητα συνολικά, από την εφαρμογή των κατευθύνσεων του Σχεδίου. Αντίθετα αναμένεται αναβάθμιση του αστικού πρασίνου με την αύξηση των διαθέσιμων χώρων αλλά και τη δυνατότητα πρόσβασης σε αυτούς των πολιτών και επισκεπτών.

Πληθυσμός – Ανθρώπινη Υγεία – Υλικά Περιουσιακά Στοιχεία

Κατά τη φάση κατασκευής των έργων πιθανόν να υπάρξουν περιορισμένες αρνητικές συνθήκες εξαιτίας της όχλησης, π.χ. βραχυχρόνια μικρή αύξηση του θορύβου και επιδείνωση (τοπικά) των ατμοσφαιρικών συνθηκών. Ωστόσο μακροπρόθεσμα, ο κατάλληλος σχεδιασμός των χώρων καθώς και η δημιουργία (λειτουργικού) ενιαίου χώρου πρασίνου, θα συμβάλλει στη βελτίωση των συνθηκών θορύβου και της ατμόσφαιρας. Επιπλέον, η αύξηση της έκτασης πρασίνου συμβάλλει στη βελτίωση της δυνατότητας αναψυχής και έμμεσα της υγείας.

Οι ενδεχόμενες επιπτώσεις στις υφιστάμενες κυκλοφοριακές συνθήκες κατά τη Φάση κατασκευής δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθούν με ακρίβεια στην παρούσα Φάση. Οι επιπτώσεις εξαρτώνται από τα αναλυτικά τεχνικά χαρακτηριστικά των επιμέρους έργων, τα οποία δεν είναι στην παρούσα φάση διαθέσιμα. Η αναλυτική εκτίμηση των κυκλοφοριακών επιπτώσεων κατά τη φάση κατασκευής, θα προσδιοριστεί σε μελλοντικό στάδιο κατά τη διάρκεια εκπόνησης της ΜΠΕ εφόσον ολοκληρωθεί και ο προγραμματισμός υλοποίησης των κατασκευαστικών έργων. Οι επιπτώσεις κατά τη φάση κατασκευής των έργων, μπορούν να ελαχιστοποιηθούν με την τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορά στην εφαρμογή της σωστής εργοταξιακής πρακτικής και τη λήψη των κατάλληλων επανορθωτικών μέτρων (ειδική αναφορά πραγματοποιείται στο τέλος του κεφαλαίου).

Η εκτίμηση των κυκλοφοριακών επιπτώσεων κατά τη Φάση της λειτουργίας του έργου, επίσης παρουσιάζει δυσκολίες, εξαιτίας της έλλειψης επαρκών στοιχείων. Για το λόγο αυτό προτείνεται η εκπόνηση Ειδικής Κυκλοφοριακής Μελέτης, στα πλαίσια λειτουργίας του Εκθεσιακού Κέντρου, η οποία περιγράφεται (συνοπτικά) στο κεφ.10. Στη μελέτη αυτή θα εκτιμηθούν οι ανάγκες σε χώρους στάθμευσης, οι δυνατότητες εξυπηρέτησης του Εκθεσιακού Κέντρου και των παρακείμενων περιοχών καθώς και η δυνατότητα

εξυπηρέτησης μέσω των συνδυασμένων μεταφορών, του Μετρό και των αστικών λεωφορείων.

Οι κυκλοφοριακές επιπτώσεις από το Εκθεσιακό Κέντρο συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με εξωγενείς παράγοντες που στοχεύουν γενικότερα στη βελτίωση του κυκλοφορικού περιβάλλοντος του Δήμου Θεσσαλονίκης και του ευρύτερου ΠΣΘ. Οι παράγοντες αυτοί είναι κυρίως η μελλοντική λειτουργία του ΜΕΤΡΟ και ο εκσυγχρονισμός της λειτουργίας των αστικών συγκοινωνιών, αλλά και η εφαρμογή του ΣΒΑΚ του Δήμου Θεσσαλονίκης που αναμένεται να συμβάλλουν θετικά ως προς τις γενικότερες κυκλοφοριακές συνθήκες της ευρύτερης περιοχής του Εκθεσιακού Κέντρου. Σε περίπτωση διατήρησης της υφιστάμενης κατάστασης στο βαθμό που παρατηρείται σήμερα, δεδομένων των μεγεθών του νέου Εκθεσιακού Κέντρου που είναι ίδια η και μικρότερα των σημερινών, δεν αναμένεται περαιτέρω επιβάρυνση σε σχέση με τις τρέχουσες κυκλοφοριακές συνθήκες (οι διαπιστώσεις αυτές περιγράφονται στο κεφ. 6.4.2).

Σε ότι αφορά την απασχόληση και το εισόδημα θα υπάρξουν θετικές επιπτώσεις εξαιτίας της αναβάθμισης των εκθεσιακών και συνεδριακών υποδομών και παροχών και των έμμεσων επιπτώσεων που αυτή θα επιφέρει στην τοπική οικονομία. Ταυτόχρονα θα υπάρξουν νέες ευκαιρίες απασχόλησης εξαιτίας των νέων προτεινόμενων χρήσεων π.χ. ξενοδοχείο, εμπορικές χρήσεις. Επίσης, αναμένεται να υπάρξει θετική συμβολή μακροπρόθεσμα, κυρίως στην εξυπηρέτηση ΑΜΕΑ, εξαιτίας αναβάθμισης των απαιτούμενων υποδομών. Θετικές θα είναι και οι επιπτώσεις στην ασφάλεια των επισκεπτών αλλά και τις συνθήκες εργασίας.

Δεν αναμένονται σωρευτικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία και τα υλικά περιουσιακά στοιχεία από την εφαρμογή των κατευθύνσεων του Σχεδίου. Αντίθετα, αναμένεται μείωση της επιπρόσθετης κυκλοφοριακής επιβάρυνσης που παρατηρείται σήμερα κατά την περίοδο των διαφόρων δραστηριοτήτων στον Εκθεσιακό Χώρο, κυρίως εξαιτίας της μελλοντικής λειτουργίας του ΜΕΤΡΟ, αλλά και τη βελτίωση της διαχείρισης των κυκλοφοριακών συνθηκών.

Υδατικοί Πόροι – Υγρά Απόβλητα

Δεν αναμένεται επιβάρυνση στη «χημική, οικολογική κατάσταση και οικολογικό δυναμικό» σε επιφανειακά και υπόγεια υδάτινα συστήματα από τις προτεινόμενες παρεμβάσεις του Σχεδίου. Δεδομένου ότι για την άρδευση απαιτούνται σημαντικές ποσότητες ύδατος, ίσως υπάρξουν αυξημένες ανάγκες στην κατανάλωση ύδατος κατά τους θερινούς μήνες. Ωστόσο εξαιτίας των παρεμβάσεων και βελτιώσεων στο δίκτυο ύδρευσης, καθώς και την κατάλληλη επιλογή συστήματος άρδευσης και κατάλληλη επιλογή των ειδών χλωρίδας, οι αρδευτικές ανάγκες, αναμένεται να περιοριστούν.

Δεν αναμένεται σημαντική επιβάρυνση στην κατανάλωση ύδατος, εξαιτίας της κατασκευής αλλά και λειτουργίας των προτεινόμενων εγκαταστάσεων. Η κατασκευή των απαιτούμενων υποδομών (κυρίως δίκτυο ομβρίων) θα συμβάλει στην αντιμετώπιση πιθανού κινδύνου πλημμύρας. Επιπλέον, η δημιουργία ενός ενιαίου χώρου πρασίνου ενδεχομένως να συμβάλει στην αντιμετώπιση πλημμυρικών φαινομένων εξαιτίας της υψηλής βλάστησης και την αύξηση της διαπερατότητας του εδάφους.

Δεν αναμένονται σημαντικές σωρευτικές επιπτώσεις στη διαχείριση των υδατικών πόρων εξαιτίας των υφιστάμενων και νέων χρήσεων στο χώρο.

Έδαφος – Στερεά Απόβλητα

Δεν υπάρχουν αυξημένες πιθανότητες ρύπανσης των εδαφών εξαιτίας του προτεινόμενου σχεδιασμού του χώρου. Θα υπάρξουν ενδεχομένως περιορισμένες τοπικές επιπτώσεις από την απομάκρυνση της υφιστάμενης φυτοκάλυψης. Ωστόσο οι επιπτώσεις αυτές είναι βραχυχρόνιες και αναστρέψιμες εξαιτίας της αύξησης των εκτάσεων πρασίνου που θα δημιουργηθούν.

Αναμένεται μείωση των παραγόμενων αποβλήτων (ως προς τις σημερινές συνθήκες) από τη λειτουργία των δραστηριοτήτων στις νέες προτεινόμενες χρήσεις, εξαιτίας της εφαρμογής του διαχωρισμού στην πηγή και ενίσχυσης των δράσεων ανακύκλωσης. Για τα ΑΕΚΚ που θα δημιουργηθούν είτε κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων, είτε σε άλλες περιπτώσεις κατά τη λειτουργία του χώρου, θα υπάρξει εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας. Οι δράσεις για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων θα συμβάλλουν θετικά στην εκπλήρωση των στόχων εφαρμογής του ΠΕΣΔΑ Κεντρικής Μακεδονίας.

Δεν αναμένονται σωρευτικές επιπτώσεις για τις εδαφικές συνθήκες. Για τα στερεά απόβλητα αναμένεται σημαντική βελτίωση της κατάστασης, με περιορισμό της ποσότητας που καταλήγει σε ΧΥΤΑ.

Ατμοσφαιρική Ρύπανση – Κλιματικοί Παράγοντες – Ενέργεια

Αναμένεται μείωση των μετακινήσεων με ΙΧ αυτοκίνητα μελλοντικά και αύξηση της χρήσης των ΜΜΜ κυρίως εξαιτίας της αναμενόμενης λειτουργίας του ΜΕΤΡΟ. Ωστόσο, οι ακριβείς επιπτώσεις στην παρούσα φάση θεωρούνται σε μεγάλο βαθμό απροσδιόριστες και απαιτείται η εκπόνηση σχετικής μελέτης.

Ενδεχομένως να υπάρξει μικρή επιβάρυνση των ατμοσφαιρικών συνθηκών κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων. Μελλοντικά ωστόσο αναμένεται περιορισμός της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, τόσο εξαιτίας της χρήσης εναλλακτικών ενεργειακών πηγών και αποφυγή χρήσης πετρελαίου θέρμανσης στα κτίρια όσο και της περιορισμένης χρήσης των ΙΧ αυτοκινήτων, εξαιτίας της δυνατότητας εναλλακτικών μετακινήσεων. Επιπλέον, η δημιουργία των νέων χώρων πρασίνου, ενδεχομένως να συμβάλει στη βελτίωση των ατμοσφαιρικών και μικροκλιματικών συνθηκών σε τοπικό επίπεδο, ειδικά σε περιπτώσεις έντονης επιβάρυνσης της ατμόσφαιρας. Αναμένεται περιορισμός στην κατανάλωση συμβατικών πηγών ενέργειας και ενίσχυση στη χρήση των ΑΠΕ ενώ σημαντικά οφέλη αναμένονται από την εφαρμογή του βιοκλιματικού σχεδιασμού και ειδικότερα των κτιριακών εγκαταστάσεων. Οι παρεμβάσεις αυτές αναμένεται να συμβάλλουν στη μείωση της παραγωγής αερίων θερμοκηπίου.

Δεν αναμένονται σημαντικές σωρευτικές επιπτώσεις στην ατμοσφαιρική ρύπανση, τους κλιματικούς παράγοντες και την ενέργεια, από την εφαρμογή των κατευθύνσεων του Σχεδίου.

Πολιτιστική Κληρονομιά – Τοπίο

Σε ότι αφορά την προστασία και ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών κτιρίων, δεν αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις ενώ σε κάθε περίπτωση κατά τη φάση της κατασκευής θα τηρηθούν οι νόμιμες διαδικασίες. Γενικά, αναμένονται θετικές επιπτώσεις στο τοπίο από τον επανασχεδιασμό του χώρου και των εγκαταστάσεων καθώς και τη δυνατότητα δημιουργίας νέων κοινόχρηστων χώρων και τη βελτίωση της πρόσβασης του κοινού σε αυτούς. Η θέση του σημαντικότερου χώρου πολιτισμικού ενδιαφέροντος, του

ΜΜΣΤ, αναμένεται να αναβαθμιστεί εξαιτίας της άμεσης γειτνίασης με το νέο προτεινόμενο χώρο πρασίνου και του διαχωρισμού από τις εκθεσιακές και άλλες χρήσεις.

Δεν αναμένονται σωρευτικές επιπτώσεις στην πολιτιστική κληρονομιά και το τοπίο από την εφαρμογή των κατευθύνσεων του Σχεδίου.

Ενδεικτικά Μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τις εργοταξιακές δραστηριότητες κατά τη διάρκεια κατασκευής του Εκθεσιακού Κέντρου

Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου, στο χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου απαιτείται η εγκατάσταση εργοταξίου για το οποίο, τα επιμέρους στοιχεία σχετικά με την έκταση, τη διάρκεια και τον τρόπο λειτουργίας του, θα καθοριστούν σε επόμενο στάδιο. Η λειτουργία του εργοταξίου κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου θα αποτελέσει ενδεχομένως την αιτία σημαντικής επιβάρυνσης του οικιστικού περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής συνυπολογίζοντας ότι ο χώρος του Εκθεσιακού Κέντρου περιβάλλεται από πυκνοδομημένη περιοχή. Οι επιπτώσεις αυτές ωστόσο θεωρούνται βραχυχρόνιες και αναστρέψιμες.

Οι σημαντικότερες επιπτώσεις όπως επισημάνθηκαν και κατά την αναλυτική εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου είναι κυρίως οι αυξημένες ποσότητες των παραγόμενων αποβλήτων, εξαιτίας των κατεδαφίσεων αλλά και η κυκλοφοριακή επιβάρυνση εξαιτίας μετακινήσεων των οχημάτων μεταφοράς των υλικών κατεδάφισης και των υλικών για την κατασκευή των νέων εγκαταστάσεων. Για την εκτίμηση των κυκλοφοριακών επιπτώσεων θα πρέπει να συνεκτιμηθούν ο χρονικός προγραμματισμός των παρεμβάσεων (π.χ τμηματική υλοποίηση του έργου ή σε μία Φάση), οι διαδρομές των οχημάτων προς τους χώρους απόθεσης των αποβλήτων κατεδάφισης καθώς και προμήθειας των υλικών κατασκευής κ.α.

Άλλα περιβαλλοντικά προβλήματα που ενδεχομένως παρατηρηθούν είναι η ατμοσφαιρική ρύπανση εξαιτίας της σκόνης και ο αυξημένος θόρυβος εξαιτίας της λειτουργίας των μηχανημάτων.

Με σκοπό τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία του εργοταξίου καθώς και την αποτελεσματική διαχείριση των παραγόμενων αποβλήτων είναι απαραίτητο να υλοποιηθούν και να εφαρμοστούν τα εξής:

- Εγχειρίδιο Ορθών Εργοταξιακών Πρακτικών, το οποίο θα εστιάζει αποκλειστικά στη Φάση Κατασκευής. Το εγχειρίδιο αποσκοπεί στην αποτελεσματική λειτουργία του εργοταξίου και τη ρύθμιση όλων των παραμέτρων για την αποφυγή δυσμενών καταστάσεων συμπεριλαμβανομένου περιβαλλοντικών επιβαρύνσεων.
- Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (Φάση κατασκευής του έργου). Το Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων θα συνταχθεί στο πλαίσιο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Στόχος του Σχεδίου κατά τη Φάση κατασκευής του έργου θα πρέπει να είναι η διαχείριση των υλικών κατεδάφισης, η δυνατότητα επιτόπου αξιοποίησης μεγάλης ποσότητας υλικών κατεδάφισης και ανακύκλωσης των υπολοίπων υλικών με στόχο τη μείωση του ποσοστού που καταλήγει στο χώρο υγειονομικής ταφής. Επιπλέον ρυθμίζονται και όλα τα άλλα ζητήματα για τη διαχείριση αποβλήτων κατά τη διάρκεια λειτουργίας του εργοταξίου.

Ενδεικτικά μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου είναι τα εξής:

- Τα απαιτούμενα αδρανή υλικά να λαμβάνονται από νομίμως λειτουργούντα λατομεία, της ευρύτερης περιοχής.

- Απαγορεύεται η έστω και προσωρινή απόθεση υλικών εκσκαφής.
- Η προσκομιδή και αποκομιδή υλικών να γίνεται κατά το δυνατόν σε ώρες εκτός κυκλοφοριακής αιχμής και να επιλέγονται οι κατάλληλες διαδρομές. Η ταχύτητα κίνησης βαρέων οχημάτων εντός του οικιστικού ιστού να είναι εξαιρετικά χαμηλή.
- Κάθε είδους εργοταξιακή εγκατάσταση (γραφεία, συνεργεία, αποθήκες κλπ.) να απομακρυνθεί μετά την περάτωση των εργολαβιών και ο χώρος να αποκατασταθεί πλήρως.
- Τα πάσης φύσεως απόβλητα έλαια να προωθούνται για περαιτέρω διαχείριση σύμφωνα με την κείμενη Νομοθεσία, όπως ισχύει.
- Σε περίπτωση διαρροής καυσίμων, λαδιών ή πίσσας να γίνεται χρήση κατάλληλων προσροφητικών υλικών, τα οποία στη συνέχεια να αντιμετωπίζονται ως επικίνδυνα απόβλητα.
- Να τοποθετηθούν στα εργοτάξια κάδοι συλλογής οικιακών απορριμμάτων που θα απομακρύνονται προς τον πλησιέστερο εγκεκριμένο χώρο υγειονομικής ταφής.
- Για παρεμβάσεις με σημαντικό όγκο Αποβλήτων Εκσκαφών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) να υπάρξει η κατάλληλη χρονική οργάνωση και εξειδικευμένος σχεδιασμός. Η διαχείριση των υλικών εκσκαφών να γίνεται σύμφωνα με την ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/23-08-2010 (ΦΕΚ Β' 1312/2010).
- Η φυτική βιομάζα θα πρέπει να επαναχρησιμοποιείται (π.χ. παραγωγή κομπόστ).
- Θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την ελαχιστοποίηση της έκθεσης των υλικών κατεδάφισης, των αδρανών υλικών, της φυτικής γης κλπ στις καιρικές συνθήκες για την αποφυγή της διάβρωσης των εδαφών.
- Για την αντιμετώπιση του εργοταξιακού θορύβου τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν στα εργοτάξια, πρέπει να είναι πιστοποιημένα από πλευράς εκπομπών θορύβου.
- Να λαμβάνονται μέτρα για μείωση των οχλήσεων από θορύβους που οφείλονται στην κίνηση και λειτουργία μηχανημάτων και να γίνει κατάλληλη ανάπτυξη εγκαταστάσεων ηχοπροστασίας.
- Να γίνεται διαβροχή των εργοταξιακών δρόμων, καθώς και των χρησιμοποιούμενων αδρανών υλικών και σωρών υλικών εκσκαφής, ειδικά κατά τη θερινή περίοδο, για τη μείωση της εκπεμπόμενης σκόνης στη γύρω περιοχή.
- Τα οχήματα μεταφοράς αδρανών υλικών ή υλικών εκσκαφής να μην υπερφορτώνονται, να είναι καλυμμένα και παράλληλα να γίνεται διαβροχή των μεταφερομένων υλικών, τόσο κατά την φόρτωση όσο και κατά την εκφόρτωσή τους.
- Τα μηχανήματα ή τα οχήματα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη φάση κατασκευής πρέπει να είναι καλώς συντηρημένα έτσι ώστε οι εκπομπές ρύπων από τη λειτουργία τους να είναι οι ελάχιστες δυνατές.
- Απαγορεύεται η καύση υλικών κάθε μορφής κατά την εκτέλεση των εργασιών στους εργοταξιακούς χώρους.
- Ελαχιστοποίηση του χρόνου και της έντασης ως προς την επιβάρυνση του οδικού δικτύου γύρω από τις περιοχές των υπό κατασκευή έργων. Άμεση αποκατάσταση πιθανών φθορών στο παραπάνω οδικό δίκτυο και σε άλλες υποδομές, με ευθύνη των αναδόχων κατασκευής.
- Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια των εργαζομένων και επισκεπτών κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Σχεδίου. Απαιτείται η τοποθέτηση πινακίδων και φωτισμού ασφαλείας, σήμανση με ταινία κλπ, η προσωρινή γεφύρωση χανδάκων, οι ασφαλείς παρακάμψεις και η σχετική πληροφόρηση.
Κατά τη φάση υλοποίησης του Σχεδίου να ληφθούν υπόψη οι διατάξεις του ν.3028/2002 (ΦΕΚ Α' 153/2002) «Για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της

πολιτιστικής κληρονομιάς». Σε περίπτωση αποκάλυψης αρχαιοτήτων κατά την εκτέλεση των εργασιών, αυτές θα διακοπούν και θα ακολουθήσει ανασκαφική διερεύνηση, οι δαπάνες της οποίας θα καλύπτονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 37, παράγραφος 6 του ν.3028/2002.

7.4 Προβλεπόμενο σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του έργου

Η παρακολούθηση των επιπτώσεων είναι απαίτηση της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ, που στοχεύει στον εντοπισμό σημαντικών ή απρόβλεπτων αρνητικών επιπτώσεων, ώστε να είναι δυνατή η έγκαιρη αντιμετώπισή της και η ενδεχόμενη προσαρμογή του εξεταζόμενου Σχεδίου. Πραγματοποιείται με ευθύνη της ΔΕΘ-Helexpro, με τη συνεργασία και υποστήριξη κάθε Υπηρεσίας Περιβάλλοντος με αρμοδιότητα παρακολούθησης περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων στον τομέα της.

Ένα σύστημα παρακολούθησης πρέπει να περιλαμβάνει:

- α) σύστημα συλλογής πληροφοριών,
- β) σύστημα διαχείρισης των πληροφοριών και
- γ) μεθόδους διάχυσης της πληροφορίας στις συναρμόδιες αρχές και στο ευρύ κοινό.

Η συλλογή πληροφοριών μπορεί να βασίζεται σε ποσοτικά στοιχεία που καταγράφονται από διάφορους Φορείς συμβεβλημένους με τη ΔΕΘ-Helexpro ή από εσωτερικές διαδικασίες καταγραφής των περιβαλλοντικών παραμέτρων. Οι μετρήσεις περιβαλλοντικών παραμέτρων αποτελούν σύνθετη διαδικασία είτε πρόκειται για περιοδικές μετρήσεις είτε για συνεχείς μετρήσεις.

Η επεξεργασία και σύνθεση των πληροφοριών έχει στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων για την κατάσταση του περιβάλλοντος. Η δημιουργία χρονοσειρών δεδομένων, απαιτείται για τη διαχρονική παρακολούθηση της περιβαλλοντικής κατάστασης. Η διάχυση της πληροφορίας περιλαμβάνει τη δημιουργία κατάλληλων αναφορών. Οι αναφορές αυτές διενεργούνται στο στάδιο της υλοποίησης και επιτρέπουν τη λήψη διορθωτικών μέτρων που βασίζονται σε συγκεκριμένους δείκτες μέτρησης.

Η έκθεση παρακολούθησης έχει σκοπό την καταγραφή των δεικτών που συνδέονται με τις δράσεις του σχεδίου και αντιπροσωπεύουν ενδεχόμενες περιβαλλοντικές μεταβολές. Στην έκθεση αυτή, η οποία καταρτίζεται για κάθε έτος, θα πραγματοποιείται αξιολόγηση των παρατηρούμενων μεταβολών, καθώς και προτάσεις για τις ενδεχομένως απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες.

Σε περίπτωση διαπίστωσης είτε σημαντικών αποκλίσεων, είτε νέων υποχρεώσεων, προτείνονται κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα. Στο πλαίσιο της έκθεσης δύναται να προταθεί από την ΔΕΘ-Helexpro, εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο, η εκπόνηση της συγκριτικής έκθεσης σε μεταγενέστερο χρονικό διάστημα.

Ορισμένες γενικές απαιτήσεις για την παρακολούθηση της περιβαλλοντικής λειτουργίας είναι οι εξής:

- Να ορισθεί κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό, από τη ΔΕΘ-Helexpro για την περιβαλλοντική παρακολούθηση.
- Η ΔΕΘ-Helexpro πρέπει να υποβάλλει, μία φορά κάθε έτος, στη Δ/νση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙ.Π.Α.) του Υ.Π.Ε.Ν., τη Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας αναλυτική ετήσια έκθεση (για το προηγούμενο έτος), σε σχέση με την υλοποίηση των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων. Οι ετήσιες εκθέσεις να φυλάσσονται στα γραφεία της ΔΕΘ-Helexpro .
- Η ΔΕΘ - Helexpro οφείλει να τηρεί σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή στοιχεία (τιμολόγια, συμβάσεις, διάφορα παραστατικά έγγραφα, μητρώα καταγραφής στοιχείων κ.λπ.), βάσει των οποίων να αποδεικνύεται η συμμόρφωση με της περιβαλλοντικές

δεσμεύσεις να επιτρέπει την είσοδο σε κάθε αρμόδιο ελεγκτικό όργανο, να παρέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία και πληροφορίες, να διευκολύνει τον έλεγχο και να συμμορφώνεται με τις συστάσεις – υποδείξεις των αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων τήρησης των διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Ενδεικτικοί δείκτες για την περιβαλλοντική παρακολούθηση του Εκθεσιακού Κέντρου είναι οι εξής:

Κάλυψη πρασίνου: Αφορά το ποσοστό που υλοποιήθηκε επί της συνολικής έκτασης της Εκθεσιακού Κέντρου σε m^2 .

Χρήση ύδατος: Η συνολική ετήσια κατανάλωση νερού σε m^3 . Ο δείκτης παρουσιάζει τη διαχρονική εξέλιξη των ετήσιων καταναλώσεων νερού.

Απόβλητα: Αφορά την ετήσια παραγωγή αποβλήτων αναλυτικά κατά κατηγορία εκφρασμένη σε τόνους.

Ενεργειακή Απόδοση: Αφορά τη συνολική ετήσια κατανάλωση ενέργειας εκφραζόμενη σε kWh.

Εκπομπές: Αφορά της συνολικές ετήσιες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου εκφραζόμενες σε τόνους ισοδύναμου CO₂.

Στο στάδιο της Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του έργου (ΜΠΕ) και έκδοσης της σχετικής (μιας ή περισσότερων) Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, αναμένεται οι κατευθύνσεις σχετικά με το σύστημα περιβαλλοντικής παρακολούθησης να εξειδικευθούν είτε ως προτεινόμενοι περιβαλλοντικοί όροι είτε ως αναλυτικά προγράμματα παρακολούθησης. Επιπλέον ενδέχεται να καταρτιστούν και Θεματικά Σχέδια Διαχείρισης για διαφορετικά αντικείμενα, όπως π.χ. για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων. Σε επόμενο Στάδιο, η υλοποίηση των απαιτούμενων τεχνικών μελετών για την πραγματοποίηση του έργου, θα παράσχει και τα αναγκαία στοιχεία για την εξειδίκευση των περιβαλλοντικών δεικτών παρακολούθησης παραμέτρων, στα πλαίσια της περιβαλλοντικής αδειοδότησης (ΜΠΕ – ΑΕΠΟ) του έργου.

8. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Στο κεφάλαιο αυτό δίνονται στοιχεία της κανονιστικής πράξης για την περιβαλλοντική έγκριση του σχεδίου και περιλαμβάνει:

- α) τις προτάσεις/κατευθύνσεις/μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την, κατά το δυνατόν, αντιμετώπιση οποιωνδήποτε σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον,
- β) το προβλεπόμενο σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος (monitoring).

Α. Όροι, Μέτρα, Περιορισμοί που πρέπει να λαμβάνονται για την ελαχιστοποίηση και την αντιμετώπιση των δυνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Στη συνέχεια ακολουθούν προτάσεις για τα μέτρα και τους περιορισμούς που θα εφαρμόζονται με ευθύνη της ΔΕΘ-Helexpro.

Οι δραστηριότητες της ΔΕΘ-Helexpro πρέπει να εφοδιασθούν, εάν απαιτείται, με Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) ή Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ), σύμφωνα με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία.

Τα στοιχεία Κανονιστικής Πράξης περιλαμβάνουν τις ακόλουθες προτεινόμενες κατευθύνσεις, για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος με μέριμνα της ΔΕΘ-Helexpro:

- Να εξασφαλιστεί ελεύθερη πρόσβαση του κοινού σε κάθε κοινόχρηστο χώρο που περιλαμβάνεται στο χώρο της ΔΕΘ-Helexpro .
- Να υπάρξει μέριμνα για την αποφυγή ασυμβατότητας και συγκρούσεων μεταξύ των χρήσεων του αστικού ιστού του Δήμου Θεσσαλονίκης και των προτεινόμενων από το ΕΧΣ διαμορφώσεων και νέων προτεινόμενων χρήσεων.
- Η συντήρηση του πρασίνου και των ελεύθερων χώρων θα πρέπει να γίνεται σε τακτά διαστήματα ώστε να αποτρέπονται φαινόμενα αισθητικής υποβάθμισης. Τα συστήματα άρδευσης θα πρέπει να συμβάλλουν στον περιορισμό των απωλειών λόγω εξάτμισης (π.χ. σταλακτοφόροι αγωγοί).
- Απαιτείται η σύνταξη μελέτης φυτοτεχνικής διαμόρφωσης. Η μελέτη στοχεύει στην επιλογή των κατάλληλων ειδών φυτικής βλάστησης σύμφωνα με τις τοπικές συνθήκες, στην επιλογή κατάλληλου συστήματος άρδευσης, την εκτίμηση των αρδευτικών αναγκών και τον προσδιορισμό των υποδομών αναψυχής.
- Οι διαμορφώσεις στον Τομέα V επιτρέπεται να περιλαμβάνουν ροές κίνησης και στάσης πεζών, ποδηλάτου, τεχνητές διαμορφώσεις για τη δημιουργία νέου φυσικού ανάγλυφου σε τμήματα του χώρου με επιχώσεις έως 2m, χώρους νερού, δενδροφυτεύσεις, χώρους πρασίνου και χώρους υπαίθριων εκδηλώσεων και εκθέσεων μεγέθους ανάλογου με τη φέρουσα ικανότητα του ελεύθερου χώρου.
- Ο ελεύθερος χώρος των Τομέων V και VI θα μπορεί να χρησιμοποιείται κατ' αποκλειστικότητα από τον εκθεσιακό Φορέα για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Οι όροι για την παραπάνω αποκλειστική χρήση θα πρέπει να περιγραφούν σε κανονισμό λειτουργίας ο οποίος θα πρέπει να ενσωματωθεί στην απαιτούμενη Μελέτη

Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) που θα κατατεθεί κατά την αδειοδότηση των έργων διαμόρφωσης του ελεύθερου χώρου των Τομέων V και VI.

- Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η ενεργειακή αποδοτικότητα των εγκαταστάσεων και κτιρίων της ΔΕΘ-Helexpro, κατά το στάδιο σχεδιασμού και να αξιοποιούνται κατάλληλα συστήματα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης κατά τη λειτουργία αυτών.
- Να εκπονηθούν Μελέτες Ενεργειακής Απόδοσης (ΜΕΑ) των κτιρίων. Για νέα ή ανακαινιζόμενα υφιστάμενα κτίρια εκπονείται και μελέτη τεχνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής σκοπιμότητας, που συνοδεύει την ενεργειακή μελέτη.
- Για όλα τα κτίρια και εγκαταστάσεις (υφιστάμενα ή προτεινόμενα) θα πρέπει να εκδοθούν πιστοποιητικά ενεργειακής επιθεώρησης και να προβλεφθούν, η εγκατάσταση μονώσεων υψηλής απόδοσης, η μείωση των απωλειών ενέργειας στις εισόδους – εξόδους, η χρήση ΑΠΕ ,κυρίως φωτοβολταϊκά καθώς και η χρήση φωτιστικών σωμάτων και λαμπτήρων υψηλής απόδοσης.
- Να επιδιώκεται η πληρέστερη δυνατή αξιοποίηση του φυσικού αερίου στις εγκαταστάσεις του Εκθεσιακού Κέντρου.
- Να πραγματοποιείται η συντήρηση των υποσταθμών της ΔΕΗ καθώς και η επιλογή κατάλληλου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού.
- Οι κτιριακές εγκαταστάσεις να σχεδιαστούν βάσει των αρχών του βιοκλιματικού σχεδιασμού με σκοπό τον περιορισμό και την αναστροφή αρνητικών επιπτώσεων, με την παράλληλη δημιουργία ευνοϊκών μικροκλιματικών συνθηκών. Να γίνει επιλογή κατάλληλων υλικών με ιδιότητες συμβατές με το περιβάλλον (π.χ. χαμηλή ανακλαστικότητα, παραγωγή με ανακυκλώσιμες ή φυσικές πρώτες ύλες και φιλικές στο περιβάλλον μεθόδους, μικρές ανάγκες καθαρισμού/συντήρησης κ.ά.).
- Να υπάρχει στο Εκθεσιακό Κέντρο εγκατεστημένο σύστημα πυρόσβεσης, την ευθύνη λειτουργίας του οποίου θα έχει η ΔΕΘ-Helexpro.
- Να εφαρμόζεται κατάλληλο σύστημα εξοικονόμησης στη χρήση ύδατος και να επιδιώκεται η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των όμβριων υδάτων στην άρδευση του πρασίνου. Να εντοπίζονται τα σημεία απωλειών ύδατος και να αντικαθίστανται τα απαιτούμενα δίκτυα ύδρευσης.
- Ο σχεδιασμός των έργων να εξασφαλίζει επαρκές επίπεδο αντιπλημμυρικής προστασίας κατά τις φάσεις κατασκευής και λειτουργίας.
- Το εσωτερικό δίκτυο αποχέτευσης της εγκατάστασης θα συνδέεται με το δίκτυο της ΕΥΑΘ. Η επεξεργασία των υγρών αποβλήτων πραγματοποιείται μέσω της Μονάδας Επεξεργασίας Λυμάτων (ΜΕΛ) στη Σίνδο.
- Να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή διαρροών υγρών αποβλήτων, λόγω πιθανών βλαβών, στους κοινόχρηστους χώρους του Εκθεσιακού Κέντρου.
- Να υπάρξει μέριμνα για τις συνέπειες και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, οι οποίες αφορούν την έκταση εφαρμογής του ΕΧΣ.
- Η θέση και η διάταξη των κτιρίων να ευνοεί τη διατήρηση ελεύθερων χώρων και επαρκών χώρων πρασίνου, κατά το δυνατόν ενοποιημένων για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο μικροκλίμα.

- Απαιτείται η εδαφοτεχνική έρευνα-μελέτη της ικανοποίησης των απαιτήσεων του Αντισεισμικού Κανονισμού για την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας του εδάφους υπό σεισμική δράση.
- Για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων τίθεται ως στόχος η κατά προτεραιότητα εφαρμογή εργασιών ανάκτησης, ώστε να μεγιστοποιηθεί το ποσοστό των ανακτώμενων αποβλήτων. Για τα αστικού τύπου στερεά απόβλητα, να εφαρμοστεί ο διαχωρισμός στην πηγή με κατάλληλες μεθόδους χωριστής συλλογής, τουλάχιστον για χαρτί, μέταλλα, πλαστικά, γυαλί και βιοαπόβλητα, ώστε να προωθείται στον μέγιστο βαθμό η ανακύκλωση των υλικών.
- Σε περίπτωση ύπαρξης επικίνδυνων αποβλήτων να συλλέγονται στην πηγή χωριστά και διατίθενται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- Να προωθούνται προγράμματα και εκδηλώσεις για τη μείωση της παραγωγής στερεών αποβλήτων και ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης για το σκοπό αυτό.
- Όσον αφορά τα οργανικά απόβλητα να υιοθετείται η επεξεργασία με αερόβια κομποστοποίηση με την εγκατάσταση ειδικών κάδων, ώστε να χρησιμοποιηθούν ως βελτιωτικό εδάφους για τους χώρους πρασίνου.
- Για τα ογκώδη και άλλου τύπου απόβλητα από τις αποξηλώσεις, μετά το πέρας των εκθεσιακών και άλλων διοργανώσεων της ΔΕΘ-Ηεlexpo, να εφαρμόζεται κατάλληλο σύστημα συλλογής, προσωρινής αποθήκευσης, μεταφοράς, ανάκτησης και αξιοποίησης των υλικών, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία.
- Για παρεμβάσεις με σημαντικό όγκο Αποβλήτων Εκσκαφών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) να υπάρξει η κατάλληλη χρονική οργάνωση και εξειδικευμένος σχεδιασμός. Η διαχείριση των υλικών εκσκαφών να γίνεται σύμφωνα με την ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/23-08-2010 (ΦΕΚ Β' 1312/2010).
- Τα υφιστάμενα στην έκταση κτίρια που τυχόν προταθούν για κατεδάφιση, να αξιολογηθούν προηγουμένως κατά τα προβλεπόμενα της παρ.3 και 8 του άρθρου 6 του ν.4067/2012.
- Κατά τη φάση υλοποίησης του Σχεδίου να ληφθούν υπόψη οι διατάξεις του ν.3028/2002 (ΦΕΚ Α' 153/2002) «Για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς». Σε περίπτωση αποκάλυψης αρχαιοτήτων κατά την εκτέλεση των εργασιών, αυτές θα διακοπούν και θα ακολουθήσει ανασκαφική διερεύνηση, οι δαπάνες της οποίας θα καλύπτονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 37, παράγραφος 6 του ν.3028/2002.
- Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια των εργαζομένων και επισκεπτών κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Σχεδίου.

Ειδικές Μελέτες

Προτείνεται η εκπόνηση Ειδικής Κυκλοφοριακή Μελέτης στα πλαίσια λειτουργίας του Εκθεσιακού Κέντρου. Στην μελέτη θα καταγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση των κυκλοφοριακών συνθηκών, θα συσχετίζεται η δυναμική των διοργανώσεων με την επιβάρυνση των φόρτων, τις υφιστάμενες και σχεδιαζόμενες συγκοινωνιακές υποδομές και εξυπηρετήσεις του ευρύτερου αστικού ιστού. Ειδικότερα θα πραγματοποιείται εκτίμηση των αναγκών σε χώρους στάθμευσης και των δυνατοτήτων εξυπηρέτησης του χώρου του Εκθεσιακού Κέντρου και των παρακείμενων περιοχών καθώς και εκτίμηση της δυνατότητας εξυπηρέτησης μέσω των συνδυασμένων μεταφορών, στην αφετηρία και τερματισμό της

γραμμής του Μετρό. Επίσης θα εκτιμώνται οι μετακινήσεις και οι ροές καθώς και οι δυνατότητες εξυπηρέτησης από τους σταθμούς του Μετρό και των αστικών συγκοινωνιών.

Β. Σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου

Το Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης – Παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου περιγράφεται στο κεφάλαιο 7.

9. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

Η εκπόνηση ΣΜΠΕ αποτελεί προϋπόθεση για την έγκριση των ΕΧΣ. Πραγματοποιείται σε ένα στάδιο και υποβάλλεται στην Αρμόδια Αρχή με την ολοκλήρωση του Α' Σταδίου της μελέτης του ΕΧΣ.

Αντικείμενο της μελέτης του ΕΧΣ είναι η επίλυση των πολεοδομικών προβλημάτων και προβλημάτων δόμησης στην υφιστάμενη έκταση του Εκθεσιακού Κέντρου και η αποτροπή κωλυμάτων στον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων της ΔΕΘ- Ηεlexpo. Σκοπός είναι να παρουσιαστεί συνθετικά το πρότυπο ανάπτυξης της περιοχής ενώ διατυπώνονται και οι βασικές αρχές χωρικής και πολεοδομικής οργάνωσης της περιοχής σε σχέση και με το ευρύτερο περιβάλλον. Επιπλέον καθορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης και όροι δόμησης (συντελεστής δόμησης, μέγιστη επιτρεπόμενη κάλυψη, μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος), όπως αυτές προτείνονται από την Απόφαση Προέγκρισης. Επομένως στην παρούσα Φάση δεν αποτελεί αντικείμενο ο σχεδιασμός και η μελέτη των μελλοντικών κτιριακών εγκαταστάσεων, των δικτύων και άλλων υποστηρικτικών υποδομών, καθώς και η διαμόρφωση των ελεύθερων και κοινόχρηστων χώρων. Το έργο αυτό θα διερευνηθεί σε μελλοντική μελέτη που θα συνοδεύεται από σχετική ΜΠΕ περιλαμβάνοντας στοιχεία για την εκτίμηση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Για το λόγο στα πλαίσια της παρούσας ΣΜΠΕ η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων πραγματοποιείται με βάση τα στοιχεία που προκύπτουν από την τεκμηρίωση και την πρόταση του χωρικού προορισμού του ΕΧΣ για την περιοχή του Εκθεσιακού Κέντρου.

Επιπλέον η απουσία, στη Φάση αυτή της μελέτης του ΕΧΣ, ενός ολοκληρωμένου Επιχειρηματικού Σχεδίου από την πλευρά της ΔΕΘ-Ηεlexpo για τη μελλοντική λειτουργία του Εκθεσιακού Κέντρου, τους επιδιωκόμενους στόχους και τη δυναμικότητα σε ότι αφορά τις εκθεσιακές - συνεδριακές λειτουργίες, δυσχεραίνει την εκτίμηση των επιπτώσεων, βάσει αξιόπιστων ποσοτικών δεδομένων.

Για τους παραπάνω λόγους η δυνατότητα εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του Εκθεσιακού Κέντρου τόσο κατά τη Φάση της κατασκευής όσο τη Φάση λειτουργίας περιορίζεται σημαντικά εξαιτίας της έλλειψης επαρκών δεδομένων και στοιχείων τεκμηρίωσης. Η αδυναμία αυτή περιορίζει σημαντικά την ποσοτική εκτίμηση ή και το χωρικό προσδιορισμό για εντοπισμένες ή άλλες πιθανές επιπτώσεις που επισημάνθηκαν όπως π.χ. κατά τη Φάση κατασκευής, η διαχείριση των αποβλήτων από αποξηλώσεις κτιρίων, οι κυκλοφοριακές επιπτώσεις και η ατμοσφαιρική επιβάρυνση από τη λειτουργία του εργοταξίου ενώ κατά τη Φάση λειτουργίας, κυρίως οι κυκλοφοριακές επιπτώσεις.

Ειδικότερα σε ότι αφορά την αναγνώριση των κυκλοφοριακών συνθηκών και την εκτίμηση των επιπτώσεων στην παρούσα Φάση, δεν ήταν εφικτή η άντληση στοιχείων από το υπό εκπόνηση ΣΒΑΚ του Δήμου Θεσσαλονίκης για την αναγνώριση της υφιστάμενης κατάστασης και τις μελλοντικές προοπτικές. Επίσης δεν υπήρξαν διαθέσιμα στοιχεία για τις προοπτικές και το γενικότερο σχεδιασμό των ΜΜΜ στο πλαίσιο της μελλοντικής λειτουργία του Μετρό Θεσσαλονίκης (αντικείμενο που αναμένεται να δρομολογηθεί μελλοντικά).

Σε ότι αφορά τη μεθοδολογία καταγραφής της υφιστάμενης κατάστασης, ως ευρύτερη περιοχή μελέτης ορίστηκαν τα όρια του Δήμου Θεσσαλονίκης ώστε να συμβαδίζει με τις απαιτήσεις της μελέτης του ΕΧΣ. Σε αυτήν ορίζεται και μία άμεση περιοχή μελέτης που αποτελεί τη ζώνη μητροπολιτικών λειτουργιών/Κέντρου πόλης και στην οποία δίδεται μεγαλύτερη έμφαση λόγω άμεσης γειννίας με την περιοχή μελέτης. Επισημαίνεται ότι για την ευρύτερη περιοχή μελέτης (Δήμος Θεσσαλονίκης) εκπονείται «μελέτη αναθεώρησης του ΓΠΣ», η οποία και αποτέλεσε σημαντική πηγή περιβαλλοντικών και άλλων δεδομένων.

Γενικά κατά την εκπόνηση της ΣΠΜΕ παρουσιάστηκαν δυσκολίες κυρίως κατά την αναζήτηση στοιχείων για την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης περιβάλλοντος του Εκθεσιακού Κέντρου. Ειδικότερα διαπιστώθηκαν ελλείψεις στα εξής:

- Για το Εκθεσιακό Κέντρο δεν έχει εκπονηθεί καμία Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την αδειοδότηση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και δεν έχει εκδοθεί σχετική Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων. Η έλλειψη αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απουσία ενός πλαισίου καθορισμού και εκτίμησης βασικών περιβαλλοντικών παραμέτρων για το Εκθεσιακό Κέντρο. Η ύπαρξη πρόσφατης ΜΠΕ για το Εκθεσιακό Κέντρο θα αποτελούσε βασική πηγή περιβαλλοντικών δεδομένων για την αναγνώριση και εκτίμηση της υφιστάμενης κατάστασης.
- Υπήρξαν δυσκολίες στην ολοκληρωμένη παρουσίαση των δικτύων τεχνικών υποδομών του Εκθεσιακού Κέντρου. Για ορισμένες κατηγορίες δικτύων δεν ήταν διαθέσιμα, διαγράμματα και άλλες αποτυπώσεις.
- Δεν ήταν διαθέσιμα, στοιχεία για τη διαχρονική καταγραφή των καταναλώσεων νερού, φυσικού αερίου και πετρελαίου θέρμανσης. Ειδικότερη καταγραφή και αξιολόγηση των καταναλώσεων σε συνάρτηση με τη λειτουργία των διαφόρων δραστηριοτήτων, πραγματοποιείται μόνο για το ηλεκτρικό ρεύμα, με την εκπόνηση ετήσιων εκθέσεων. Οι εκθέσεις αυτές αν και παρέχουν επαρκή στοιχεία καταγραφής των καταναλώσεων καταλήγοντας σε αξιολογικά συμπεράσματα, ωστόσο δεν αποτυπώνουν την αναλυτική κατανάλωση κατά χρήση και κτιριακή εγκατάσταση.
- Η απουσία δράσεων ανακύκλωσης στο Εκθεσιακό Κέντρο και συστηματικής καταγραφής των διαφόρων κατηγοριών στερεών αποβλήτων διαχρονικά, δημιούργησε δυσκολίες στην ολοκληρωμένη αποτύπωση της εικόνας για το θέμα αυτό. Τα διαθέσιμα στοιχεία αφορούν ποσότητες σύμμικτων αποβλήτων.

Οι ελλείψεις αυτές αναμένεται να αντιμετωπιστούν μελλοντικά, στο πλαίσιο εφαρμογής ενός Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Παρακολούθησης για το Εκθεσιακό Κέντρο όπου θα πραγματοποιείται συστηματική καταγραφή και παρακολούθηση των βασικότερων περιβαλλοντικών παραμέτρων/δεικτών που θα προσδιοριστούν σε ετήσια βάση. Παράλληλα θα πρέπει να δημιουργηθεί σταδιακά, μία ολοκληρωμένη ψηφιακή βάση δεδομένων με στοιχεία και χαρτογραφικές αποτυπώσεις για την καλύτερη παρακολούθηση των μεταβολών.

Για την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή χωρικών σχεδίων για εκθεσιακά – συνεδριακά κέντρα, δεν υπάρχει σημαντική προγενέστερη εμπειρία. Η εκτίμηση ωστόσο των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του ΕΧΣ για το Εκθεσιακό Κέντρο εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και από την αλληλεπίδραση με την ευρύτερη αστική περιοχή του Δήμου Θεσσαλονίκης.

10. ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ

Στο κεφάλαιο αυτό καταγράφονται οι **απολύτως αναγκαίες** πρόσθετες βασικές μελέτες και έρευνες, οι οποίες θα πρέπει να εκπονηθούν πριν την έγκριση των έργων και δραστηριοτήτων που προκύπτουν από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος. Από την έγκριση του ΕΧΣ και της ΣΜΠΕ, θα προκύψει η ανάγκη εκπόνησης μελετών των επιμέρους έργων για την εφαρμογή του Σχεδίου στο χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου. Ειδικότερα απαιτείται η εκπόνηση ενιαίας συνολικής μελέτης κτιριακών εγκαταστάσεων, μελέτες υποδομών, δικτύων και διαμόρφωσης των ελεύθερων και κοινόχρηστων χώρων, καθώς και κάθε άλλη απαραίτητη υποστηρικτική μελέτη. Τα επιμέρους μελετητικά αντικείμενα είναι (ενδεικτικά) τα εξής:

- Μελέτες κτιριακών έργων και διαμόρφωσης ελευθέρων χώρων.
- Μελέτες για τις ηλεκτρικές και μηχανολογικές εγκαταστάσεις κτιριακών έργων (θέρμανση, κλιματισμός – αερισμός, πυρανίχνευση, φωτισμός) καθώς και για την πυροπροστασία των κτιρίων.
- Μελέτες Ενεργειακής Απόδοσης (ΜΕΑ) των κτιρίων. Για νέα ή ανακαινιζόμενα υφιστάμενα κτίρια εκπονείται και μελέτη τεχνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής σκοπιμότητας, που συνοδεύει την ενεργειακή μελέτη.
- Εδαφοτεχνική έρευνα-μελέτη για την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας του εδάφους υπό σεισμική δράση.
- Μελέτη εσωτερικού δικτύου ύδρευσης. Περιλαμβάνει το σχεδιασμό των δικτύων ύδρευσης σύμφωνα με τη νέα διαμόρφωση των χρήσεων, τα επιμέρους τεχνικά χαρακτηριστικά του δικτύου οι απαιτούμενες συνδέσεις με το δίκτυο της ΕΥΑΘ, η επιλογή των βέλτιστων συστημάτων για την εξοικονόμηση ύδατος και οι εκτιμώμενες απαιτήσεις κατανάλωσης ύδατος κατά χρήση.
- Μελέτη αποχέτευσης εσωτερικού δικτύου ακαθάρτων. Περιλαμβάνει το σχεδιασμό των νέων δικτύων αποχέτευσης και τις πιθανές τροποποιήσεις του υφιστάμενου, τα τεχνικά χαρακτηριστικά καθώς και τις απαιτούμενες συνδέσεις με το δίκτυο αποχέτευσης της ΕΥΑΘ.
- Μελέτη εσωτερικού δικτύου ομβρίων. Αφορά τις αναγκαίες παρεμβάσεις και τροποποιήσεις για την αποτελεσματική λειτουργία του δικτύου ομβρίων καθώς και την αποφυγή δυσμενών καταστάσεων από πλημμυρικά συμβάντα.
- Μελέτη τηλεπικοινωνιακών δικτύων, παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου στις εσωτερικές εγκαταστάσεις. Περιλαμβάνει τις απαιτούμενες τροποποιήσεις, βελτιώσεις και αναβαθμίσεις των υφιστάμενων δικτύων και υποδομών.
- Μελέτη φυτοτεχνικής διαμόρφωσης. Στοχεύει στη διαμόρφωση των χώρων πρασίνου, στην επιλογή των κατάλληλων ειδών φυτικής βλάστησης σύμφωνα με τις τοπικές συνθήκες, στην επιλογή κατάλληλου συστήματος άρδευσης και εκτίμηση των αρδευτικών αναγκών, στον προσδιορισμό των υποδομών αναψυχής.

Ειδική Μελέτη

Προτείνεται η εκπόνηση Ειδικής Κυκλοφοριακής Μελέτης στα πλαίσια λειτουργίας του Εκθεσιακού Κέντρου. Στην μελέτη θα καταγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση των κυκλοφοριακών συνθηκών, θα συσχετίζεται η δυναμική των διοργανώσεων με την επιβάρυνση των φόρτων καθώς και τις υφιστάμενες και σχεδιαζόμενες συγκοινωνιακές υποδομές και εξυπηρετήσεις του ευρύτερου αστικού ιστού. Ειδικότερα θα πραγματοποιείται εκτίμηση των αναγκών σε χώρους στάθμευσης και των δυνατοτήτων εξυπηρέτησης του χώρου του Εκθεσιακού Κέντρου και των παρακείμενων περιοχών καθώς και εκτίμηση της δυνατότητας εξυπηρέτησης μέσω των συνδυασμένων μεταφορών, στην αφετηρία και τερματισμό της γραμμής του Μετρό. Θα εκτιμώνται οι μετακινήσεις και οι ροές καθώς και οι δυνατότητες εξυπηρέτησης από σταθμούς του Μετρό και των αστικών λεωφορείων.

Για την μελέτη αυτή είναι αναγκαία η πραγματοποίηση αναλυτικής έρευνας σχετικά με την προέλευση των επισκεπτών, στις εκθεσιακές και συνεδριακές δραστηριότητες του Εκθεσιακού Κέντρου καθώς και των μέσων μετακίνησης που επιλέγονται για την πρόσβαση σε αυτό (π.χ. αστικές συγκοινωνίες, ΙΧ αυτοκίνητο, πεζή μετακίνηση). Επιπλέον θα πρέπει να εκτιμηθούν οι κυκλοφοριακοί φόρτοι στην ευρύτερη περιοχή, κατά τη διάρκεια λειτουργίας των δραστηριοτήτων του Εκθεσιακού Κέντρου καθώς και η επιβάρυνση των χώρων στάθμευσης της ευρύτερης περιοχής. Αν και τα στοιχεία που θα προκύψουν, μέσω της έρευνας που θα πραγματοποιηθεί, θα αφορούν την υφιστάμενη λειτουργία του Εκθεσιακού Κέντρου, για την εκτίμηση της μελλοντικής κατάστασης θα πρέπει να συνυπολογιστούν και άλλοι παράγοντες όπως ο προγραμματισμός της ΔΕΘ για τις δραστηριότητες του Εκθεσιακού Κέντρου, η μελλοντική λειτουργία του Μετρό και η ουσιαστική συμβολή στην εξυπηρέτηση των μετακινήσεων που αυτό θα προσφέρει κ.α. Για την πραγματοποίηση της κυκλοφοριακής μελέτης και ειδικότερα στη Φάση της ανάλυσης θα γίνει χρήση ειδικού συγκοινωνιακού μοντέλου.

Η μελέτη αυτή είναι σκόπιμο να υλοποιηθεί πριν από την ενιαία συνολική μελέτη κτιριακών εγκαταστάσεων και υποδομών του προτεινόμενου έργου. Τα συμπεράσματα της μελέτης αυτής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τόσο κατά τη λειτουργία του Εκθεσιακού Κέντρου, όσο και στο σχεδιασμό της λειτουργίας των αστικών συγκοινωνιών, του Μετρό και του ΣΒΑΚ του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Απαιτήσεις για την Περιβαλλοντική Αδειοδότηση των Παρεμβάσεων

Επιπλέον για ορισμένα νέα έργα ή υφιστάμενα που δεν διαθέτουν περιβαλλοντική αδειοδότηση, απαιτείται η εκπόνηση Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Τα έργα αυτά ανήκουν κυρίως στην 6^η Ομάδα «τουριστικές εγκαταστάσεις και έργα αστικής ανάπτυξης, κτιριακού τομέα, αθλητισμού και αναψυχής» σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 37674/2016 (ΦΕΚ 2471/Β/10-8-2016). Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζονται ορισμένα έργα ή δραστηριότητες, για τα οποία απαιτείται η εκπόνηση ΜΠΕ. Στον πίνακα 10.1 παρουσιάζονται ενδεικτικά χαρακτηριστικά των έργων αυτών, όπως προκύπτει από την πιθανή ανάπτυξή τους στο χώρο του Εκθεσιακού Κέντρου, καθώς και οι αντίστοιχες κατηγορίες έργων στις οποίες κατατάσσονται. Οι κατηγορίες αυτές αντιστοιχούν σε αντίστοιχες ΜΠΕ ή Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ):

Πίνακας 10.1: Ενδεικτικά έργα και κατηγορίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης για το Εκθεσιακό Κέντρο

Έργο ή δραστηριότητα	Ενδεικτικά χαρακτηριστικά	Κατηγορία έργου
Κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα σε περιοχές εντός σχεδίων πόλεων και εντός ορίων οικισμών	Αριθμός κλινών >120	Κατηγορία Β
Συνεδριακά κέντρα	Σε περιοχές εντός σχεδίων πόλεων και εντός ορίων οικισμών και Δυναμικότητα σε συνέδρους $\Delta \geq 1.200$	Υποκατηγορία Α2
Γήπεδα και αθλητικές εγκαταστάσεις με κερκίδες (ανοικτά ή κλειστά)	$5.000 \leq$ Συνολικός αριθμός θεατών < 20.000	Υποκατηγορία Α2
Κέντρα πολιτισμού (πολιτιστικά κέντρα, μουσεία κ.ά.)	Εκτός περιοχής Natura 2000 $10.000 >$ συνολική δόμηση (m ²) ≥ 3.000	Κατηγορία Β
Εκθεσιακά κέντρα (στεγασμένοι και υπαίθριοι εκθεσιακοί χώροι)	Συνολική έκταση (m ²) ≥ 30.000	Υποκατηγορία Α1
Εμπορικά κέντρα, συγκροτήματα καταστημάτων, υπεραγορές (super markets), πολυκαταστήματα (στεγασμένοι χώροι σε ένα ή περισσότερους ορόφους)	$30.000 >$ συνολική δόμηση (m ²) ≥ 5.000	Υποκατηγορία Α2
Χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων	$500 \leq$ συνολικός αριθμός θέσεων στάθμευσης < 3.000	Υποκατηγορία Α2

Πηγή: ΦΕΚ Β' 2471/2016

11. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

11.1 Βιβλιογραφία

ΔΕΘ–Helexpro, 2017. Τεχνική Έκθεση για την Προέγκριση Εκπόνησης Ειδικού Χωρικού Σχεδίου. Θεσσαλονίκη.

ΔΕΘ - Helexpro, 2013. Έργα ανάπτυξης των εκθεσιακών και συνεδριακών υποδομών της Δ.Ε.Θ. Α.Ε. στη Θεσσαλονίκη. Σύνοψη Έργου. Θεσσαλονίκη.

Δήμος Θεσσαλονίκης, 2016. Τοπικό Σχέδιο Αποκεντρωμένης Διαχείρισης Αποβλήτων.

Δήμος Θεσσαλονίκης, 2014. Σχέδιο Δράσης Δήμου Θεσσαλονίκης για την Αειφόρο Ενέργεια. Σύμφωνο των Δημάρχων υπέρ της τοπικής Βιώσιμης ενέργειας. Θεσσαλονίκη.

Δήμος Θεσσαλονίκης, 2013. Μελέτη Αναθεώρησης Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Δήμου Θεσσαλονίκης – Α΄ Στάδιο. Θεσσαλονίκη.

Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία. Σημαντικά καιρικά και κλιματικά φαινόμενα στην Ελλάδα το 2017. Αθήνα.

Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ), 2017α. Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας. Στάδιο II. 1η Φάση – Παραδοτέο 12: Προσχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας.

Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ), 2017β. 1η Αναθεώρηση Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας (ΕΛ10).

Ειδική Γραμματεία Υδάτων, 2014. Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας. Παράρτημα Β1. Ανάλυση ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεων της στα επιφανειακά και στα υπόγεια υδατικά συστήματα (Παραδοτέο 8 Α΄ Φάσης).

Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ), 2012. Προκαταρκτική Αξιολόγηση Κινδύνων Πλημμύρας σύμφωνα με την Οδηγία 2007/60/ΕΚ, κατ' εφαρμογή της ΚΥΑ ΗΠ 31822/1542/Ε103. Αθήνα.

Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας ΑΕ, 2018. Στρατηγικό Σχέδιο

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2012. Γενικό ενωσιακό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον έως το 2020 «ευημερία εντός των ορίων του πλανήτη της. Βρυξέλες: Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. COM (2012) 710 τελικό.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011. Η ασφάλεια ζωής μας, το φυσικό μας κεφάλαιο: στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020. Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Βρυξέλες: COM (2011) 244 τελικό.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2008. Πράσινη βίβλος για την εδαφική συνοχή. Μετατροπή της εδαφικής ποικιλομορφίας σε προτέρημα. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Βρυξέλες: COM(2008) 616, τελικό.

Ινστιτούτο Εκθεσιακών Ερευνών, 2017. Μελέτη Κατανάλωσης Ηλεκτρικής Ενέργειας 2016, ΔΕΘ – Helexpro ΑΕ. Θεσσαλονίκη.

Οικονομίδης, Κ. & Μπούσμπουρας, Δ., 2014. Τα πουλιά της Θεσσαλονίκης. Οδηγός αναγνώρισης. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Αθήνα.

Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης (ΟΡΘΕ), 2009. Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της Επικαιροποίησης του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης.

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2014. Έκθεση Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης 2013. Θεσσαλονίκη

Περιφερειακός Σύνδεσμος ΦΟΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας, 2016. Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Κεντρικής Μακεδονίας. 2η Αναθεώρηση.

Υ.Π.Α.Π.Ε.Ν., 2015. Αξιολόγηση περιβαλλοντικού θορύβου στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας 2002/49/ΕΚ για τα Πολεοδομικά Συγκροτήματα Αθήνας - Θεσσαλονίκης & Σερρών - Μελέτη Μ.7: Δήμοι Θεσσαλονίκης & Νεάπολης Θεσσαλονίκης. Τελική Έκθεση Δ' Σταδίου.

Υ.Π.Ε.Ν., 2016. Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στη Κλιματική Αλλαγή.

ΥΠΕΚΑ, 2014. Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Εισηγητική Έκθεση και Σχέδιο Υπουργικής Απόφασης ΦΑΣΗ Β' – ΣΤΑΔΙΟ Β.1 v4.

ΥΠΕΚΑ, 2012. Εθνικός ενεργειακός σχεδιασμός. Οδικός χάρτης για το 2050.

ΥΠΕΚΑ ΚΑΠΕ, 2014. Εθνικό Σχέδιο Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης. Αθήνα

Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε.-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, 2009. Επικαιροποίηση Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης – Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της Επικαιροποίησης του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη.

Ξενόγλωσση

Commission of the European Communities, 2009. Adapting to climate change: towards a European framework for action. White Paper. Brussels: COM (2009) 147 final.

EC Communication "Energy Roadmap 2050" [COM/2011/885].

EEA, 2012. Territorial cohesion and water management in Europe: the spatial perspective (technical report No 4/2012). Copenhagen: European Environment Agency.

EEA, 2011. Green infrastructure and territorial cohesion: the concept of green infrastructure and its integration into policies using monitoring systems (technical report No 18/2011). Copenhagen: European Environment Agency.

EEA, 2010. The territorial dimension of environmental sustainability: potential territorial indicators to support the environmental dimension of territorial cohesion (technical report No 9/2010). Copenhagen: European Environment Agency.

EEA, 2009. Progress towards the European 2010 biodiversity target (report No 4/2009). Copenhagen: European Environment Agency.

European Commission, 2012. A blueprint to safeguard Europe's water resources. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Brussels: COM (2012) 673 final.

European Union – Greening Regional Development Programmes Network, 2006. Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013. North East South West, Interreg III C.

Greening Regional Development Programmes Network, 2006. Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013. INTERREG IIIC, North East South West.

Territorial Agenda of the European Union 2020, Final Draft (Version 1.8).

TIF Helexpo S.A.,2018. Corporate profile, February 2018.

11.2. Συντομογραφίες

ΑΑΜΘ	Αλεξάνδρειο Αθλητικό Μέγαθρο Θεσσαλονίκης
ΑΕΙ	Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΑΕΚΚ	Απόβλητα Εκσκαφών και Κατεδαφίσεων
ΑΕΠΟ	Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων
ΑΜΕΑ	Ατομα Με Ειδικές Ανάγκες
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΑΠΘ	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
ΒΔ	Βασιλικό Διάταγμα
ΒΟΔ	Βασικό Οδικό Δίκτυο
ΓΓΑ	Γενική Γραμματεία Αθλητισμού
ΓΠΣ	Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
ΓΠΧΣΑΑ	Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
ΔΕ	Δημοτική Ενότητα
ΔΕΗ	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
ΔΕΘ	Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης
ΔΕΔΔΗΕ	Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας
ΔΕΣΜΗΕ	Διαχειριστής Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας
ΔΕΥΑ	Δημοτική Εταιρεία Ύδρευσης-Αποχέτευσης
ΔΙΠΑ	Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης
ΔΚ	Δημοτική Κοινότητα
ΕΔΠΑΡ	Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΑΑ	Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης
ΕΕΛ	Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων
ΕΓΥ	Ειδική Γραμματεία Υδάτων
ΕΖΔ	Ειδική Ζώνη Διατήρησης
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΚΕΤΑ	Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΜΥ	Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία
ΕΟ	Εθνική Οδός
ΕΟΚ	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΠΑ	Εταιρεία Παροχής Αερίου
ΕΠΠΕΡ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον
ΕΠΠΕΡΑΑ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη
ΕΣΠΑ	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΕΣΔΑ	Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων
ΕΣΠΚΑ	Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
ΕΣΣΥΜ-Θ	Ενιαίο Στρατηγικό Σχέδιο Υποδομών Μεταφορών Ευρύτερης Περιοχής Θεσσαλονίκης
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΥΑΘ	Εταιρεία Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης
ΕΥΔΕ	Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων
ΕΧΣ	Ειδικό Χωρικό Σχέδιο
ΖΔΥΚΠ	Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας
ΖΕΠ	Ζώνη Ειδικής Προστασίας
ΖΟΕ	Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου
ΙΓΜΕ	Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών
ΙΜΕΤ	Ινστιτούτου Βιώσιμης Κινητικότητας και Δικτύων Μεταφορών
ΙΤΥΣ	Ιδιαίτερος Τροποποιημένο Υδατικό Σύστημα
ΚΑΑ	Κεντρικός Αποχετευτικός Αγωγός

ΚΔΑΥ	Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΛΑ	Λεκάνη Απορροής
ΛΑΠ	Λεκάνη Απορροής Ποταμού
ΜΜΜ	Μέσα Μαζικής Μεταφοράς
ΜΜΣΤ	Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
ΜΠΕ	Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΜΠΘ	Μητροπολιτικό Πάρκο πολιτισμού και πρασίνου Θεσσαλονίκης
ΜΣ	Μετεωρολογικός Σταθμός
ΝΑ	Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
ΟΠΥ	Οδηγία Πλαίσιο των Υδάτων
ΟΡΘΕ	Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΠΑΘΕ	Πάτρα Αθήνα Θεσσαλονίκη
ΠΓΔΜ	Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΔΠ	Πρόγραμμα Δράσης Για Το Περιβάλλον
ΠΕ	Περιφερειακή Ενότητα
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΠΕΡΠΟ	Περιοχή Ειδικά Ρυθμιζόμενης Πολεοδόμησης
ΠΕΣΔΑ	Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων
ΠΕΧΠ	Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων
ΠΚΜ	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
ΠΛΑΠ	Περιοχή Λεκάνης Απορροής Ποταμού
ΠΟΑΠΔ	Περιοχή Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων
ΠΠΧΣΑΑ	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
ΠΠΔ	Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις
ΠΣΘ	Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης
ΡΣΘ	Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης
ΣΒΑΚ	Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας
ΣΔ	Σχέδιο Διαχείρισης
ΣΔΥΔ	Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος
ΣΚΙΒ	Συνεδριακό Κέντρο Ιωάννης Βελλίδης
ΣΜΑ	Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων
ΣΠΕ	Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση
ΣΣΕΔ	Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης
ΤΕΙ	Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΔ	Υδατικό Διαμέρισμα
ΥΛ	Υδρολογική Λεκάνη
ΥΜΑΘΡΑ	Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης
ΥΣ	Υδατικό Σύστημα
ΥΥΣ	Υπόγειο Υδατικό Σύστημα
ΥΠΑΝ	Υπουργείο Ανταγωνιστικότητας
ΥΠΑΑΝ	Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων
ΥΠΕΚΑ	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
ΦΔ	Φορέας Διαχείρισης
ΦΔΠΠ	Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενης Περιοχής
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης
ΦΟΔΣΑ	Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

ΧΥΤΑ Χώρος Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων

11.3 Χάρτες

Χάρτης Χ1: Πρόταση Χωρικού Προορισμού

Χάρτης Χ2: Σχέδιο Γενικής Διάταξης Χωρικής Οργάνωσης